

روژنامه به کی هفتانهی
گشتی به
دهزگای گشتی چایه مه نی و
بلاو کردنه وه دهی نه کما
له جیاتی سه رنوسه ر :
موندر عریم

هاوکاری

التضامن

بانگک
داواکارین له هه مه وو
نووسه رانی کورد ۰۰ بتوان
له ریگای نه م روزنامه
هفته بی به وه خزمه تی ویژه
میژوی نه ته که مان بکن ۰۰
لا بهره کانی نه م روزنامه به
هه رده م کراوه به بو خامه و
زاده ی بیری هه مو و نه و
که سانه ی سه ر به رزی و
پیشکوه تی وولاتیان
مه به سته

ژماره (۱) ههینی ۹-۱-۱۹۷۰ سالی (۱) نرخی - ۲۰ - فلسه

چاره ی نه کوه تی ، هاوکاری ، له گه ل به ره که دامه زراوی به روژنامه گه ریدا

ماموستا عریم نه لی :

میری نیشتمانی
رانی ناره به مانی به هاره نووسی
گه لی کورن

روژنامه ی هاوکاری به به ختیار ی به وه نه م ووته به ی (ماموستا موندر عریم)
سه ره کی دامه زراوی گشتی روژنامه گه ری و چایه مه نی پیشکوه تی نه کات به بوونه ی
دهر چوونی به که م ژماره ی

دامه زراوی گشتی
روژنامه گه ری و چایه مه نی
به که م ژماره ی روژنامه ی
(هاوکاری - التضامن)
پیشکوه تی به گه لی کوردی
برا نه کات به زمانی

دامه زراوه
نه م روژنامه به به کی که
له و بچو بناوانا نه ی
بنیات نانی زبانی پیکه وه ی
کوردو عه ربه و له پیناوی
ته فاعولیتی شارستانی و
روشنییری سه ررای ،
هاوخه باتیان که ناوتنه ی
راسته قینه ی برایه تی یانه و
ریگای پیشکوه تی و بنیات
نانی شارستانی به تی به ، وه
دهنگی دریزه پیدانی به
برایه تی پیکه وه ژبیانی
هه رده و نه ته وه ی کوردو
عه ربه نه بی ، که له
نه زه له وه پیکه وه ژبیان و ،
هه ر چه نده هه ولیکی زوری
شوقینه تی و گوشه گیری و
دورخسنتنه وه ی به هه یزو
نه مری هه رده و گه لی برا که
هه همیشه برروای پته ری به
به کیه تی روشن بیری و
میژوو به کیه تی شارستان
نیه تی هه بووه

له ناوی نه رغه وانی را

بو به که م جار له میژوی روژنامه گه ری وولاته که ماندا
دامه زراوی چایه مه نی و بلاو کردنه وه ی گشتی ،
روژنامه به کی هه فتمانه ی کوردی ده رنه کا ، بی گومان
نه مه هه نگاو بکی پیرووو پیشکوه تی ووتانه به وه
نیشانه به کی تری بایه خ پیدانی میری به به مه سه له ی
کوردو برروای پته وی به چی به چی کوردی داوا
نه ته وایه تیبه کانی ره وای میله تی کوردی نه به زمان
ناشکر اشه نه م ده سکوه ته روشه نی ریبه وه کو هه مو و
ده سکوه تی بکی تری میله ته که مان له هه ر
مه یانیکا ، نه نجامیکی حه تمی نه م رووداوه میژوو یانه به

● به که م : خه باتی بی وچان و قاره مانا نه ی
جه ماوه ری گه لی عراق مان به گشتی و خه باتی
له دو وانه ها تووی دریزی پاله وانانه ی کریکاران و
جو تیاران و قوتاییان و روشه نی رانی شورشگری
نه به زی کوردستان مان به تایه تی ، له پیناوی عراقیکی
دیوه کراسی شورشگری که مافه نه ته وایه تی به ره واکانی
گه لی کوردمان تیایا مسو گه ر بگری

● دووم - پته بوون و زیاتر چه سپاندنی برایه تی
راسته قینه ی کوردو عه ربه و به هیز بوون و په ره سه نده ی
خه باتی به کگرتووی هه رده و نه ته وه ی برا دزی
نیمپریالیزم نو که ره نه لقه له گوی به کانی

● سیهم - رزگار بوونی « کوردایه تی » له کوتو
زنجیری تاک ره ووی نه ته وایه تی و سه ر کردایه تی
ده ره به گانه ی کلاسیکی سه ر به نیمپریالیزم . وه بوونی
« کوردایه تی » به بزو تنه وه به کی نیشتمان
په ره وری شورشگریانه ی
پروانه ل (۵)

سه ختیان دزی دووا که وتنو
پارچه پارچه کوردی وولاته -
کانیان وه له پیناوی دووا -
روژتیکی کامه رانتر

وه نیستا که وولات
له لایه ن میری به کی نیشتمان
په ره وری پیشکوه تی و تووی
خاوه ن باوه ریگی زانستی
بنه رته تی ، وه سه رنجی
نه خاته سه ر بیروای
بنه رته تی ، وه سه رنی
گریو گرتنه کانی نازادی و
پیشکوه تی به جاویکی
تیکوشه رانه نه دات به وه ی
باوه ری شورشگری ، به م
جوره گه لی ده سکوه تی
گرنگ و میژویی پیشکوه تی
کوردوه که له بریاردانی
مافی چاره نووسی گه لی
کوردوه ده سته پی کوردوه
نه م مه بده نه که تا نیستا
هیچ لایه کی سیاسی که
ده سه لاتی بویت له عراقا
دانی پیدانه ناوه وه هه ولی
به تی هینانی نه دواوه ، وه
به م ، مافی چاره نووسی
خوی درا به کورد له گه ل
به تی هینانی هه مو و
پی ویستنه کانی نه و او کوردی
به کیه تی نه ته وایه تی و
به کیه تی نیشتمانی تاکسو
له گه ل برای عه ربه بی بگه و نه
خه باتی راسته قینه له
چوارچیوه ی په بووه نده ی
به کانی مه و زووعی مو شته ره ک
که له تیکوشانی هه رده و -
کیانا دزی که رت بوون ۰۰۰
دزی نیمپریالیزم ۰۰۰ دزی
دووا که وتن ۰۰۰ ده رنه که وی
که واته نه م په بووه نده ی به
مه و زووعیانه فه رزی نه کات
له سه ریان ده رک به
نه مه میبه تی به کیه تی
نیشتمانی بکن که بنه رته تی
نازادی یانه له نیمپریالیزم و
دووا که وتن

بویه « هاوکاری » نه بیته
روژنامه ی چه سپاندن و
به هیز کوردی په بووه نده ی
روشن بیری و کومه لایه تی
له سه ر بنچینه به کی
زانستیانه وه له پیناوی
پاراستنی به کیه تی و برایه تی
هه رده و نه ته وه ی کوردو
عه ربه

نه مه ریازی « هاوکاری »
به ، به لام تایا نه توانی
سه ر که و تووایی له وه هه راک
کوششه پیروزی ، پی
گومان نه وه ناگری به بی
نه وه ی هه مو و پونه دل سو ره
کانی کوردو عه ربه
به رده و مان بن له خه باتی

ری ره وی

هاوکاری

له گه ل گزنگی به یانسی
سالی ۱۹۷۰ و نو مینو هه وای
هه زاره ها کریکار و بوتیار و
زه حه م کیشی کوردستان دان
به وه ی له م سانه تزه به ده
بتوانن قوناغیکی تر بپرن
له پیناوی به دی هینانی
ناوات و نامانچه ره واکانیان
وه له بهر نه وه ی به کیه تی
نیشتمانی گه لی عراق بناغی
پیشکوه تی و خه ماینی وولاته و
هه نگاوی سه ره تایه ی به بو
به دی هینانی نامانچه کانی
دووو نژیکی گه لانی
عه ربه و کورد له عراقا و
پالپشتی هه ره به هیز ریبه
بو پاراستنی کوماری عراق و
ده سکوه تی کانی شورشی ۱۴
ته موزی پیروو

بویه و « هاوکاری »
بشت نه ستور به کومه له کانی
ره نه جده ری خه کی کوردستان
دینه کوری خه بات و
تیکوشان له پیناوی
پته و کوردی به هیز کوردی
نه و به کیه تی به نیشتمانی به
که ریگای چه سه ر کوردی
بنه رته تی هه مو و گرتنه کانی
میله ته که مانه ، له سه ر نه م
بنچینه ی خواره وه :

۱ - به کگرتنی براینه ی
به ناره زووی هه رده و
نه ته وه ی برا عه ربه و کورد ،
که وا ده سته به ری مافه
نه ته وایه تی به ره واکان بکات
بو گه لی کورد له پیناوی
به کیه تی نیشتمانی و
به کیه تی خه بات و به رزه رنده ی
به هیز کوردی برایه تی و
ناکوی یاندا

۲ - به هیز کوردی خه باتی
عه ربه و کورد له سه ر
پیکه وه اکانده ی هیزه
پیشکوه تی و تزه کانی کوردو
عه ربه له به رزه به کی
به کگرتووی پیشکوه تی وانه د
له گه ل به گرتا چوونی
پروانه ل (۶)

دنی ویستی و نه رکی به رسانی نیقابات له وولانه دوواکه و نووه کاند

بزوتنه و هوی رزگاری خوازی نیشتمانی گه لان و دهوله ته تازه پی گه پشتووم کان که به خه باتی خویان هاوبه شی لاواژنردن و پی هیز کردنی بنده کانی نیمپریاییزم نه کن ، کاریدی هره گرنگی هیه له ناو چوارچیوهی جولانه و هوی پیشکوه و تنی نیستادا له مهیدانی دووهی .

به تاییه تی پاش دوست بوونی بزوتنه و هوی رزگاری خوازی نیشتمانی و پهره سندن زور به یه کی زوری گه لانی ژر دسه سته ترانییان خویان رزکارکن له نیستعمارو قوناغیکی تریان دسه سپکرد له پیناوی رزکار بو نیکی ته راو و بنه رتی راست ، قوناغیکی سهختی پر له کوسپو ته نره که زور جار نه بیته هوی پاشه کسه و دوواکه تن .

بویه له م زروفه نه بی بزوتنه و هوی نیقابی سوود له دهرسو و تاقی کردنه و هوی کانی پیشو و هرگری بو هوی ری ره و دهوری خوی له و ماوه و قوناغه نالوزه و له پیناوی دوواروژا دسه تن نشان و دیار بکا .

نیمپریالییزم پاشن هوی به سهری فهرزکرا بکشیتنه و له زور به یه کی زوری بنکه کانی ، ناچار شیوهی ده سله لاتی نیستعماری کلاسیکی خوی گوری به هندی شیوهی تر که نیستعماری نوئی به ، بویه نه و وولاتانهی تازه رزگار کراو که نه یانه وئی رزگاری خویان بپاریزن و به هیزی خن به رزگاری نابووری ، دوو چاری پیلانی ناره و او دسه تدریژ کردنی چلیسو و هیرشی دورندهی دهوله ته نیمپریالیسته کان نه بن .

نهمه نهوه دهرنه خات که دزینی سامانی وولاته ژر دسه سته کانی پیشوو راو وروت کردنیان هر بده و اومه ، به لام نه و بده و اومی به به شیوه یه کی

تری نوئی به ، وه نه مه یه هوی بنچینه یی دوواکه و تنی نابوری و کومه لایه تی دهوله ته تازه رزگار بو کان له ده سله لاتی نیستعماری کون . هندی ناید لوجیسته به رجوایه کان ههول نه دهن نهم بازه دوواکه و تووهی وولاته تازه رزگار کراوه کان به چندها تیوری جیاواز رون که نه وه ، بو نمونه هندیکیان نه لین نهم دوواکه و تنه نه نجامی « دهوله مندنی » هندی میلل و « هه ژاری » هندیکی تره ، به به رای خویان گیتی نه که نه چده به شو و پارچه ی جیاواز که هندیکیان « کومه سندی کلاسیکین » وه نه وائی تر « کومه لی نیسته لاکین » ، هندیکیان « سه وولاتی دوواکه و نوون » ، هندیکی تر « پی گه یشتنی دیموغرافی » یان ته و او نه بووه .

شتیکی ناشکرایه نهم تیوری یانه به گشتی له یه که سه رچاوه هه لقلاولون وه هه موویان یه که نه کر نه وه له سهر شار دهنه و هوی زورانی چینایه تی و هوی کانی بنچینه یی و راستی دوواکه تن که راو ورتی و چه وساندنه . وه دزینی سامانی میلله تانه له لایه ن نیمپریالیسته کان و نوکه ره کانیان له هیزه کونه به رسته کانی نه و وولاته دوواکه و تووانه .

راستی به که ی نه وه « یارمه تی یانهی » دهوله ته سه رمایه داره کان نه داته وولاتانی دوواکه و توو راستی نیستغالی دهوله ته نیمپریالیسته کان بو وولاتانی دوواکه و توو خوی له و ره نکه نوئی یانه نه نوینی که له نه نجامی گورانیی سه رمایه داری نیحتکاری بو سه رمایه داری دهوله ته نیحتکاریه کان دوست بوون . نه و نیستماراته و ناردنی سه رمایه کان بو وولاتانی دوواکه و توو که له مه و بهر

نیحتکارات خوی بی هه له سا ، نیستا راسته و خو به هوی دهوله ته نیحتکاریه کانه وه نه کری . نهم نیستماراته په یووه ندییان به و سه رمایه گشتی یه هیه که له پنج و بنا وانه وه له جه ماوه ری زحمت کیتی دهوله ته سه رمایه داره کان سینراوه وه قازانجی نه و سه رمایانه نیحتکارات . وه سه رمایه داری دهوله ته نیحتکاریه کان .

توانی شیوه یه کی نوئی بدوزینه وه بو ناردنی سه رمایه بو وولاته دوواکه و تووه کان ، نه ویش ریکای ناردنی سه رمایه به ژیر په رده ی یارمه تی دانی نه و وولاتانه .

نه وه ی شایه نی باسیسه ، نه و نابوریانه « القطاعات اقتصادیة » که توانیویانه خویان پیشخه رن به هوی نه یارمه تیانه هه ر نه و ریزانه که نیحتکارات پی و یستنه یی وه که نه توانی چاکتر سویدان لی و هرگری به بی هیچ گویدانیک به باری ژبانی ها و نیشتمانیان نه و وولاتانه بو نمونه نه و ده وری نیستا نیمپریالیسته کان نه ی کیرن له نه ریکای لاتینی له ژیر په رده ی به ککر تنه وه له پیناوی پیشکوه و تنیا له ژیر هندی په رده ی تری شار دراوه ی نیستعماری نوئی .

بی گومان نه و ریزه نابوریانه ی نوئی له به ره هم هینانی وولاته کانی به سراو له ووی نابووری یه وه هه ر نه و ریزانه که ته و او که ری نیحتکاراتن له وولاته پیشکوه و تووه کان ، نهم به هیچ جوزیک ریک ناکه وئی له گه ل پی و یستی نه و وولاته دوواکه و تووانه به پیشخستی (التیمیة) نه ته وایه تی گونجاو له گه ل نابوری وولاته که بان . که نه مه ش هوی بنچینه یی

نه گونجان و نا (توازن) ی نابوری وولاته دوواکه و تووه کانه .

وه هه رچه نده نه و « یارمه تی » یانه بریتن له هندی (ته جیهیزات) به لام قازانجیکی هه ره که وه ری هیه بو نیحتکارات قازانجی نیستغالی کردنی کریکارانی وولاته به سراوه کان و وولاته سه رمایه داره کانیس . بویه وه هه ر به ر نهم هوی ، یه کبونی کریکاران و نیقاباتی وولاته سه رمایه داره کان زور پی و یسته بو ریشه که ندر کردنی نهم چه وساندنه و یه ، وه به شیوه یه کی تایبه تی نه ریکایی هه ره گرنگ نه که ویتنه نه ستوی .

کریکاران و نیقاباتی وولاته سه رمایه داره کان ، که نه ویش پشت گیری کردن و هاو خه بات کردن له گه ل کریکاران و نیقاباتی وولاته به سراوه کان وه له پناوی رزگاری نیشتمانی و رزگار بوون له دوو که و تن له هه موو رویه کی ژبان .

دست به سهر اگرتن له ریکای نالوگوری بازرگانی ریکایه کی تری دست به سهر اگرتن و چه وساندنه و هوی وولاته دوواکه و تووه کان ، هه رس هینانی مه رجه کانی نالوگوری بازرگانی یه ، نهم باره یه هه ر به ر په رده سندنه ، چونکه ترخی نه و به ره همانه ی وولاته دوواکه و تووه کان تصدیر نه کن هه همیشه که نه بیت ، وه که به رزیش نه بیت ، نه و به رزبوونه زور که م تره له به رزبوونی ترخی نه و به ره همانه ی که ناچاره له وولاته سه رمایه داره کان نیستیرادکا . نهمه سه ره رای نه وه ی که سه رچاوه ی بنچینه یی هه رس هینانی مه رجه کانی نالوگوری بازرگانی نه و جیاوازیه هه ره که وه ری له نیوان راده ی ته کنیک له وولاته سه رمایه داره کان و راده ی له وولاته دوواکه و تووه کان ،

که هه همیشه نه بیته هوی زور هه رزانی به ره هه کانی وولاته دوواکه و تووه کان .

سیاسه ته ی بپاریزی و هه همیشه زیدوبی ، نه بیتن وه بو نه وه ی نیمپریالییزم نهم له نه فریقیاو ناسیا هه مان پیلانه کلاویه کانی خوی به کار نه هینسی که له زور به یه کی زوری وولاته کانی نه مریکای لاتینی به کار هیناوه نه ویش داتاشینی هه ندی دسه لات و حکومتی کونه په رستی سه ره خوی که یاسایه کانی سه ره سستی تصدیر کردنی قازانجه کان بپاریزی و هه هه موو جولانه وه ریکخستنیکی تیکوشه ر له پیناوی پیشکوه و تنی کومه لایه تی بوی دهر کیتی .

نامانجی سه ره کی نهم لیشاوی دووای نیقاباتی کونه په رستانه له زور به یه کی زوری وولاته کانی نه فریقیاو ناسیا و نه مریکای لاتینی که نیمپریالیسته نه مریکه کان و موخا به راتی ناوه ندنی « سیا » پی هه لساون ، راوه ستاندن و به رپه رچی کردنی کاروانی هه ره به ره و پیش رویشتوی که لانه له پیناوی پیشکوه و تنی کومه لایه تی ، وه بو نه وه ی سه رمایه ی بیگانه وه یا خود هی تیکه ل به سه رمایه ی ناو خو به ره بسینسی و که شه بکات .

به لام نهم هه ول و کوششه ناپاریزیه ی نیمپریالییزم سه ره که و توئی به ، به لکو روز به روز ، بزوتنه و هوی به رگری میلله تنان په ره نه سینسی و توانیویه تی له چنده ها وولاتی نه فریقیاو ناسیا نیمپریالییزم دهر په رینسی سیسته می نیشتمانی په روه ری دیموکراسی دامه زرینتی ، وه به ره و پیش بروات له پیناوی رزگاری نابوری و پیشکوه و تنی کومه لایه تی وه به یارمه تیانه ی وه نه گریت له وولاته سوشیالیسته کان له هه موو مه جالاتی

بنواره لاپه ره (V)

رزگار بوونی نه و او به نده به رزگار بوونی

نابوری به وه

ئافەرەتانی کورد لەم کۆرەدا

پیشکەوتنی هەموو کۆمەڵی
لە هەو سەر بەستێدەدا
دەر ئەگەوی دراو بە ئافەرەت
و لە هەو ریزە بەرامبەر
ئافەرەت پێشان ئەدەری ،
ئەمە ئەو راستیە پێویستە
دانی پیاوێری ، وە لە بەر
روناکی ئەم راستیەدا ،
سەرنجیک بەین لە ژبانی
کۆمەڵی « کورد و ئافەرەت »
بۆمان دەر ئەگەوی ، کورد
لە خوێبا ، وە لە کۆنەه
« ئەک هەر ئەمۆو کە
هەموو مروف بەرەو
پیشکەوتن و سەر بەستی
تەواوی مل ئەنی » ریزی
تەواوی داو بە ئافەرەت ،
و بە چاوی ریزەو سەیری
کردو و سەر بەست بوو
لە بەشداری راستەوخو
لە گەل ژبانی پیاو و رەنجی
ئافەرەتە کانی و ئەو ئەرکە
گرانی بە جی ئەهین
لە گەل پیاو لە کیلکە کانی
لادی کانا بەلگە بە بۆ ئەم
راستیە ، وە جینگای
سەر سورمان نیە ئەمە
لەمۆو دوینیو دەستی
پێ ئەگەو ، بەلکو دەمیکە
کۆمەڵی کوردی پیاو تۆ
ئافەرەت ئەتوانی ، وە
توانیویەتی بە چالاکی و
تازایانە ، وە کۆ پیاو

بەسەر ئەو ئەتوانی
کۆمەڵەکانی ئەو یەنە ریکای
ژبانیان ، وە بەسەر نەج دانی
لایەری کانی میژوی ژبانی
ئافەرەت ، لە کۆن و نۆی دا
ئەو قسە بە بەرۆ ئەگەویتە
و ئەو کە ئەلی (ئافەرەت توانای
پیاوی نیە) وە (مسز
غاندی و فالنتینا تریشکوا
و مادام کوری) لە
ئافەرەتانی پیاو ، (حەپسە
خانی ، ئەقیمی و قەم خیر و
خانمی و سمان پاشا و
مەستورە مە شرف) لە
کوردستان بەلگەن پوئەمە
لە بەر ئەو ئەو ئەو راستیە
لە هەموان پوئە ، سە بەستی
ئافەرەت و مافە کانی بەستراو
بە ئازادی و رزگاری هەمو
کۆمەڵەو بە گشتی پێویستە
ئافەرەتیش تێ بگات کە
لە سەر بەتی هاوکاری خەبات
بکات بۆ رزگاری و سەر
بەستی گشتی تا ئەویش
بە مافی خوی بگات ، کە
ئەم بەشداری بونە ،
بە هیز کەری خەباتی بە گشتی
کە لە بۆ گەشتنە مە بەستو
جیکای شانازیشە ، لە بەر
روناکی ئەم راستیەدا ،
پێویستە هاوکاری ئافەرەتی
کورد ، ئەنێ لە سنوری
تەسکی ژبانی خیزانی

لیژنە یەک بۆ دانانی بەرنامەی خۆبەستن
کوردی

وێزارەتی پەرەو دە بەلاوی کردووە کە لیژنە یەک
پێک هاتووە بۆ دانانی بەرنامەی خۆبەستن
کوردی لە پۆلە کانی شەشەمی قوتابخانە کانی
خۆبەستگانی ماموستایان .

و پێک هینانی ئەم لیژنە یە بە
ئەنجومەنی بەرزی پەرەو دە و فیر بوون بوو
کوردی بریاری ئەنجومەنی سەر کردایەتی
لەم بارە یەو .

پارتیە کەمان توانای هەبە بە
کردووە بیسلیتی لە حکمی
ئەو وولاتی ئەبکات ، کە
ووتەو دروشمی تەنیا تە
ووتەو دروشمی تەنیا ووتەو
دروشم نیە بەلکو لە خوێبا
وەرگێرانی تەوژمی شورشی
گیرانی راستە قینە یە
و کە یە جەماوەری عەرەبی
هەستی کرد ووشە ی بە عەس
بەستراو بە کاری بە عەس
هەست ئەکات بەو یە بنگە ی
خۆریک خستی دۆزی
و تەو ، وە دەرگای کاری
شورشیمان خراوە تە سەر
پشت کە دەمیک بو داخرا بو ،
بە تایی بەتی دوا ی نوشستی
۱۸ تشرین لە عیراق .

لە بیرو باوەری پیشکەوتن
پارتی بە عەس عەرەبی سونیا لیستی

لە هەوادا بە ئاسراوی
بمیتتووە بۆ ئەو ی بناغە
یە ئە هەبێ لە سەری
دامەزرێ !
و پارتیە کەمان بە تەنیا
ئەو ئەتوانی ئەم بنگە یە
سەر لەنوی دا ریزی ، چرکە
نۆینەری تەنیا ی جۆلانەری
لیک دانی میژوی عەرەبی ،
و بە تەنیا یە نۆینەری تە
ئامانجە کانی جەماوەری
عەرەب ئەکات ، وە بە تەنیا یە
لە باور بونیا بە گرتنی ریک
خراوی جەماوەری کە هیزی
پال پیو نەری .
و جەماوەری عەرەبی
باوری نەماو بە قسە
دروشم ، لەم سالانە ی دوا یە
دا زۆری بیست بە بۆ ئەو ی
هەنگاوی بنری بۆ جی بە جی
کردن بەلکو چاوەری کردووە
تا بریاری لە سەر بات ، وە

جەماوەری گەل دا کە توانی
ئەو ی هە ی بۆ لە وسنورە
تەسکە دەرچێ و خوی رزگار
کات لە گوشە گیری بەم
شیو یە بچییە ناو کۆمەلانی
گەلی عەرەبی وە کۆ
پارتیە کی گەلی جەماوەری
پیشرو .
و پێویستە بزانی کە
هەموو بەرچاو خستیکی
پارتیمان لە هەر وولاتی
بەرچاو خستی پارتیە
لە مستەوای نیشتمانی
عەرەبا ، لە ماو ی سالانی
رابوردوا جەماوەری عەرەبی
زۆر بۆ برابو بە خوی ،
و بە پیشە واکانی هەتا بە
جۆلانەو ی شورشی گیرە کان
هەر وە کە لەو بەر باوری بە
حکمرا کۆنە بەرستە کان
نەما بو ، بۆ گومان ناش
گونجی ئەم جەماوەرە

دردانە پەلاماری ئەداین وە
نەرکی هەرە گەو رە ی
سەر شانمان چەسپاندنی
بنکە کانی شورشی بو دژی
پیلان و پیلان گیرە کان ،
ماو ی ئەو نە بو چا و بە
پارتی بخشیتووە ، نە لە پرووی
چونییەتی پیک هینانی ، وە
نە لە پروی وەزیفە کە ی وە نە ک
هەر ئەمە بەلکو چەند
زروفیکی تایی بەتی دروست
بو وە بە هەموویان وینە یە کی
ناشیرنیان سە پاند بە سەر
پاتی یا ئەو وینە یە کی دوو
راپورتە کە ی پیشکەش کرا
بە کونگرە و دەری خست .
بۆ گومان ئەم قوناغە ی
دا هاتوو پێویستی بە
پارتیە کی بە هیزی یە ککرتو
هەبە کە بە تەواوی ئەرکە
کانی خوی بزانی ، وە
نزیک و تیکە لاو بۆی لە گەل

خۆبەستگاری بەرپز :
مە بە ستمان لە بلاو کردووە ی
ئەم بیرو باوەرێ پانه دەرخستی
راستی و یە کتری ناسینە لە
سەر بنچو بنهوانیکی راست
چونکە زیاتر ناسینی یە ک ،
زیاتر زانیینی کەم و کوری
و چاکەو خراپە ی یە کتر ،
پریای پتەو بونی پە یو بەندی
برایانە یە بۆ یە ککرتنی
زیاتری هەموو هیزە پیش
کەوتووە کانی کوردو عەرەب
کە بەردی بناغە ی هەمو
سەرکەوتنیکە .

پیشە کی : پروگرامی
قوناغی ئیستامان
شورش بە دەست نیشان
کردنی پروگرامی ئیستا ،
قوناغیکی تری نووی دەست
پێ ئەکات ، قوناغی
چەسپاندنی شورشی کە
سروشستە کە ی جیاوازه لە
قوناغی پیشو ، وە لە گەل
ئەم دەست پێ کردنە
پێویستە سەر لە نووی
تەقیمی دەوری پارتی بکری
و ئەرکە کۆمەلایە تیە کانی
دەست نیشان بکری
بە شیو یە کی ناشرکراو دیار ،
چونکە قوناغی پیشو کە لە
هەموو لایە کەو دەوژمن

چند ورتیه ك

سوسی دامه زانندی شاتوی کوردی

هموو ههفته یه كه له گه ك
 ده رچوونی ئه م رۆژنامه یه دا،
 ئه م لاپه ریه ش به پیری توانا
 به و نیازه ئه رازینریته وه كه
 بتوانیتو به شیک الو
 پیوستی به بگریته ئه ستۆ
 كه بزوتنه وه ی وێزه یی
 نه ته وه كه مان ئه مرۆ
 چاو وروایتی .
 وێزه ی ئه م سه زده مه ی
 نه ته وه كه مان له گه ك ئه وه شا
 له هه نكاوانانی باشه دایه بۆ
 به ره و پیش چوون ، به لام
 پیوستی به وه وش هه یه كه
 رابه ری بگریته و پال پیوه
 بنریت به ره و نه و ئامانجانای
 كه به هۆیه وه ، خزمه تی
 كومه لانی خه لكی وولاته
 كه مانی پێ نه كریته .
 ده رچوونی لاپه ریه یه كی وا
 له گه ك ئه م رۆژنامه یه دا بوی
 هه یه بتوانیت له م باره یه وه
 خزمه تیک بباش بكات به پێ
 ئه وه ی نوسه رو ئه دبو
 شاعیره كانمان بسله مینه وه
 له وه ی ئه نجام . . یاخود
 دواوژی چی ئی به سه ربیته .
 ئیمه له هه موو كاتیك
 زیاتر ئه مرۆ پیوستمان
 به وه هه یه كه رۆژنامه وه
 گوشارمان زۆربیت ،
 له به رنه وه ئه رکی سه رشانی
 هه موو ره وشن بیرك ئه وه یه
 كه به پیر ئه و رۆژنامه وه
 گوشارانه وه بچیت كه له
 پیشكه وتویی خزمه ت
 كردنی گه ل به و لاوه هه یچ
 شیرین . .

نیازیکی تریان نیه .
 ئیمه لیره دا نیازمان له وه
 نیه كه پاكانه بکه یین . .
 یاخود بمانه ویت به چه ند
 ووتیه ك پرو پالانتیه یی
 کاریکی شارراوه داپوشین . .
 بیگومان نه . . چونكه
 ئه گه ر واش بی تاسه ر نابی
 به لكو ته نیا نیازمان هه ر
 ئه وه یه كه سه ره به ستانه وه
 پیشكه وتوانه بیروای
 خومان له م ده ربازه دا
 ده ربیرین . . وه هه تا ده رفه ت
 هه بی بنوسین ، بنوسین
 له پیناوی وێزه ی نه ته وه
 كه مانا . . كه ده رفه تیش
 نه ما ، دیاره ریکا زۆره
 خۆ كشانه وه ش ئاسانه .
 له به ر نه هه موو
 ره وشن بیرو نوسه رو شاعیره
 بوژیكمان بانگ كرانی بۆ
 ئه وه ی ووتنه و بیریان بچنه
 پیش چاوی كومه لانی خه لكی
 بکه ونه رابه ری كردنی
 زه حمه ت كیشان له بردنیانا
 بۆ دنیای زانسته و
 پیشكه وتن .
 وه به چه وانه ی نه مه ره
 هه موو ئه وانه ش جیكای
 لومه و تانه نه بن كه خویان
 كه لار ئه گرن و له م مه یانه دا
 به ده ست ره نگی نی نایه نه
 پیشه وه . . .
 ئه م لاپه ریه مان تا دووا
 وه ی سنك گراوه یه بۆ
 چه پكه گولی ووتی جوان
 شیرین . .

هونه ر ده وریکی بالا
 نه بیینی له ره وشن كرده ری
 بیرو بروای نه ته وایه تیا .
 له پیش خستنی زانین و
 زانیاریا . . . وه له ناو بردنی
 ده رده كانی كومه لایه تیا . .
 وه له به رز كرده وه ی پله ی
 ئابوری وولاتا . . هه ره وه كو
 باوكی هونه ره ندانی سه ر
 شاتۆ « استانسلافسکی »
 ئه لیت . . له گه ك سه وشته دا
 هونه ر له پیناوی به رز
 كرده وه ی وولاتایه . . .
 هه موو كارو فه رمانیکیش
 ئه بیته له ریکای هونه ردا بی
 به تاییه تی هونه ری نوسینی
 چیروکی نواندن نیره دا
 مه به ستمان له نوسینی
 چیروکی شاتوی و
 ئیستیکه یی و تله فزیونی و
 سینماییه . . . ئه گه ر چی
 سه وشتی ژبانی وولاته كه مان
 به له داستانه و به سه ره ات و
 ده رده و نه ندیشه ی كه له پوری
 نه ته وایه تی . . . به لام داخی
 گرانم تاكو ئیستا له ناو
 زوره ی خۆینده وانه كانمانا
 كه سیک ئه رکی شه ره زا بونی
 ئه م به شه كریگه ی
 نه خستوته سه رشانی خۆی
 به نوسین و وه رگریانی ئه م
 جو ره چیروكانه وه مانه
 نه كرده ئه گه رچی له م
 رۆژه دا سه راپا هه موو
 مرۆقی سه ر زه وی چاوه روانه
 كه له سه ر رووی شاشه ی
 سینما چ نه بیروایکی نۆی
 نه بیینی . . . بی گومان
 مشتیک نمونه ی خه رباریكه
 هه ره وه كو له خۆمان
 له ندیشه توانی شه ره كه مان
 ئاگادارین نیوه ی پولو
 پارمان بۆ سینمایه به په له
 پروسکی گره فانی خۆمان
 ئه بشکین و هه لی ته كینین
 بۆ ئه وه ی ماوه یك له كاتی
 خۆمانی پێ به یینه سه ر
 هه ره وه كو نه بیین له مالان
 له چایخانه كان به هه زاران
 له خۆینده واران و نه خۆینده
 واران چاویان بۆ ته رابه ری
 بیرو هه ستیان له گه ك گوران و
 بیینی سه ر شاشه ی
 جوتیاران و ره وشن بیروای
 شورشگیر ، خه بات ئه كا
 له پیناوی جاکتر بلاو كرده وه
 روونكرده وه ی بیروباوه ری
 شورشگیرانه و سوشیالیستی
 وه له بیناوی بوژاندنه وه
 بزار كرده وه ی وێزه و
 میژوووی كوردی مان و
 پیشخستنی وێزه ی كوردی
 بو ئه وه ی بگاته شان به شان
 وێزه ی گه لانی تری جهان . .

سببی به شی خاکی وولاتمان له ده ستایه چه ند خۆشه
 « خاکی سه ره به ستمان » . .
 وه له ژبه ئه م ئاسمانه مه زنه دا . . .
 نه گه یشم به « دلی خۆشه و بیسته كه م »
 شه وی جه زنه و به م جۆره بیرت ئی ئه كه مه وه :
 چوار سالی په به قه به یه ك نه گه یشتوین . .
 ته نیا نه و وشه كه مانه نه بی له سه ر پارچه یه ك ئاوریشم
 خۆینی هه لگری نامه كی پیوه بو . .
 كه دوژمن له ریکایی . .
 مرد . . به لام نامه كی تۆم پێ كه یشت . .
 دوایه كی ئه لیت !
 « تۆم خۆش نه وی و بیر له تۆ ئه كه مه وه له ناو جه رگه ی
 شارا ئه جه نكم »
 « سایگون » زیاتر له دلم نزیك بو وه
 چونكه له ریکایا ، تارمای راگوزاری تۆ ئه بییم . . .
 ده نگت دیته گویم
 وه ك كرده لولی به گراچونی دوژمنا . .
 شه وی جه زنه . . خۆینی پزاو له شه قامه كانی سایگون
 وشك نه بۆ ته وه :
 دوژمن نایه وی گه له كه مان له به هارا بزوی . .
 له گه ك ئه وشا ، خۆشه ویستی هه مو دلیکی پر كرده . .
 سه ركه وتن نزیكه ، به ركه جوانه كه ت له به ركه . .
 با له جه نكا چه ك به ده ست هه ست به به ختیاری
 جه نكاوه رانه بکه ی . .
 له جه رگه ی سایگونه وه را ئه بورم ، سه رودی ئازادی ئه لیم . .
 ئالامان له به رزای شاری سه ركه وتنا هه ل ئه كه م . . .
 ئه وسا ئه ستیره ی زیوین له سه ر شاری « هوشی منه »
 ئه دره وشته وه . . .
 ئه وسا به ركه نوی كه م له به رنه كه م به دواتا ئه گریتم . .
 به سه ر خاکی سه ره به ست مانا . . .
 له به هاری سه ركه وتنا ئه بیینه دوو فره شه به ئاسمانی
 مه زنا ئه سوورینه وه . .

پاشماوه ی رێ په وی . . . .
 داوا كردنی
 پێوه به ستن و بیروباوه ری
 شو فیعیتی و گوشه گیری و
 كوسه مو پولاتی ، وه
 ده ست به ری مانه كانی
 كه ها یه تی به كان وه كه وو
 تور كو هان و ئاسه ووری و
 ئه وانێ ترو دامه زرانندی
 په یوه ندی نیوان هه موو
 هاو نیشته ئانی به كان له سه ر
 بناغه ی وه كو به كی ته و او
 له مافو فرمانداو نه هیشتنی
 هه موو جو ره جیا وازه كی
 نه ته وایه تی ، یا ئاین ، یا
 رزگه ز ، یا باوه ری نیوانان .
 ۳ - « هاوكاری »
 پشتگیری خه باتی نه ته وه ی
 عه رب ئه كا له هه موو
 شو نیکی نیشتمانی
 گه وه ری دا دژی ئه مپریالیزم و
 سه هیونیه ت و كونه په زه تی و
 له پیناوی به كیه تی و
 سه ره به ستی و سوشیالیزم ،
 له پیناوی مافی چاره نووسی و
 دانانی چه شنی به كرتسی
 پارچه كانی به پیری ئاره زوو
 لاپه ره (۶)

دوو تیری کهوان

نیبراهیم نهحمده ، ثم
مروغه بلیمه ته ۰۰ کولنه دهره
۰۰ هره مهزله ۰۰
ماموستای شورش و زمزی
عادیلانی هزاره ها
رمش وروت و اچه وساره
زحمه تکیشانی کوردستان
له سدهی بیسته ماو له
بو ، خو

نیبراهیم نهحمده

پیناوی سهر بهستی و دوا روژیکی کامهران ۰۰۰
وا بهم جوړی خواره و نرزی چه وساره کان نه خاته
قالبی ووشده ۰۰۰ گیانیان نه داتی بو نه وهی نه وایش
به دهری خویان له سهر هه مان ریگا برون که
ماموستا ژبیانی خوی بو ترخان کردوه .

دووا تیری کهوانی خوت بهاویزه هه له دوزمن
دووا سهر که ونی تویه ، دووا نووچی که له دوزمن
شهو ترساندنت سامی نه ماوه تاریک و روونه
به ناسوی نه رخه وانیدا هه تاو له و دیو که له دوزمن
چ که وچی ، هژ به سهر که ی خور به هیله که پیشی گراو
وه یاخوو ، چه رخی میژوو که به به ردی تیوه وه ستاوه
هه موو پیشکه و تینیکی تو ، به ره و چالی نه مان نه تبا
هه موو سهر که و تینیکیشت به وینه ی بلقی سهر ناوه
نه وه هیتلر خواوه نندی شهری سهر ووی زه من
بو ، خو

قه لای سهر مایه داری پرر تفاق ناسنین بو ، خو
له رزی نازادی خوازانا وه کو شواری چین بو ، خو
هه موو نه لمانیای نازی له دهستان وه ک نکی بو ، خو
کوا - فیرماخت - ی نالمانی که نه تووت هه زه ووی
خوینه ؟
کوا - لوفه افه - نه وه هیزه نه پارزه مهرگ چینه ؟
کوا توپی ؟ کوا تانکی ؟ کوا نوسم توی بی وینه ؟
به چاری گوم بوو گشتی وه ک خوی بی سهر و
شوینه .

له لای نیمه هه لنگوتن به کم هه نگوای زال بوونه .
له ناو بوته ی خه باتا ، توانه وه ، هه ر شهرتی فالبوونه
له نوچدان و هه لنگوتن نی به پاکمی گه لی کوردان
وه کو ریگه ی خه باتی خوی ، شکانی توی له لا روونه
له گه ل کاروانی رزگاری گه لان نه روا به چالاکمی
له دوری جی و له سه خنی ری و درری دوزمن نی به پاکمی
نه لادان و نه وه ستان و نه کولمان هه به هه رگیز
پشو نادا هه تا نه بری رره گی چه وساره وه ماکی

باشماوه ... باشماوه ... باشماوه

باشماوه ی ل (۲)

که شه پیدان و پیش ختن دا
هه روه ها له نه ریکا لاتینیش
که چینی کریکاران ده میکه
دروست بووه و خاوه نی
تاقی کردنه وه یه کی میژووی
به نه رخه و نیقات له ناو
کومه لی جه ماوه را دهر ریکی
بالای هه به ، وه سوشیالیزم
له یه کی له و ولاتانه
سهر که و تووه ، که کوبایه ،
کاریکی هه ره گرنگی هه به
بو پهره پیدانی خه باتی
کریکاران و کومه لانی
جه ماوه له و ولاتانه
به رگری کردنی ویست و
ناره زوی جلیستی
نیمپریالیسته کان ، دوزمنی
خوین خوی میلنه تان .
پهره سه نندی به رگری

دیموکراسی

بزوتنه وهی به رگری کردنی
هیزه دیموکراسی و
پیشکه و تووه کان له هه موو
ولاته دووا که و تووه کان
دزی نیمپریالیسته کان ،
روژ به روژ پهره نه سینتی و
سه دای داوا کردنی گورینی
بنه رتی زرونی ژبانی
کومه لانی خه ک له به رزترو
توندر نه بیت ، وه نیقات
به ته نه نی به له کوری
خه باتا له پیناوی رزگاری
سیاسی و نابوری ته و اوو
له پیناوی دیموکراسی و
پیشکه و تنی نابوری و
کومه لایه تی ، به لکو هه موو
لایموکراسی به کان و
هیزه کانی دزی نیمپریالیزم
له کریکاران و جوتیاران و
ته نانه به رجوازه کانیش ،
نه وانه که نه به ستراون به
نیحتکاراته ، به شدازی نه
خه باه عادیلانه . وه له ناو
جه رگی ثم هه موو هیزانه ،
چینی کریکاران ، ته نانه
نه کهر بی هیزیش بی له زوی
چه ندیته یوه ، به حوکی
سروشستی خوی ، بانگ کراوه
بو نه وهی به دهری هه ره
پیشکه و توتر هه لسیست ،
به بی هیچ گویدان به هیچ
به ندو کوتیکه وه ، وه هه
که م کردنه وه یه که له رخی

نه وه دهری ، وه یاله
بیر برنده وهی ، وه یاخود هه
رفتاریک به نیازی به رپه رچی
کردنی خه باتی چینی
کریکاران و ریخراوه کانین ،
به تایبه تی نیقات ،
نه لمانیکی هه ره خراپی
نه بی ، وه نه هه حه نیمه نی
نیشتمانی و نه
سهر بهستی به به ره و نه مان
بی گومان دهری چینی
کریکاران له و ولاتانه
دووا که و تون له ووی
نابوری وه ، له هه و دووا زورتر
پهره نه سینتی و ژماره ی زورتر
نه بی ، وه نه هه تمیبه کی
میژووی به سهره رای نه وهی
که جیاوازی نیوان چینه کانی
کومه له وه هه همیشه زیاتر
دیار نه بیت ، بویه نه رکی کی
هه ره که و ره نه که ویتسه
سهرشانی نیقات هه ر
له نیستاره ، نه ویش نه رکی
ریخه ستنی چینی کریکاران
له سهر بنچ و بناوانیکی
زانستیانه ی راست ، وه
پهره زده کردنیان به گیانی
نیقابی شورشگیر ، رزگار
کردنیان له و بربووا و رانه ی
که نیستعمار دروستی
کردون و به رز کردنی
ناسی روشه نییری بان ،
هاندانیان بورمالینی نه و
بیربووا و کونه به رستانه ی که
نه یانه وئی زورانی و
گیروگرفتی چینایه تی
بشارینه وه ، وه بو نه هه
مه به سته نه بی نیقات له
ولاته دووا که و تووه کان سود
له ته قالیدی شورشگیری
بایه خداری نیقباتی وولاته
سهر مایه داره کان و
تاقی کردنه وهی نیقباتی
ولاته سوشیالیسته کان
وه رگریت ، به مهرجی نه هه
سودلی و هه رگرته بکونجی
له گه ل زرونی تایبه تی
ولاته کانین . وه به کیه تی
جیهانی نیقات و سکر تاربه تی
نیقباتی دووه لی نه توانن
یارمه تی به کی چاکی نیقات
بدن له رووه وه .

سهر بهستی و یه گرتن
دوو پی ویستی هه ره گرنگن
سهر بهستی ریخراوه کانی
نیقابی مهرجیکی بنه رتی
هه ول و کوشش و خه باتی
سود به خشن له پیناوی
پهره زه و نندی کومه لانی
میلنه به گشتی و چینی
کریکاران به تایبه تی . ره
هه روه ها یه کرتنی نه هه
ریخراوانه چ له
جوارچیوهی نیشتمانی و بیا
نیقلمی وه یاخود جیهانی
مهرجیکی هه ره گرنگه بو
جی به جی کردنی نه و نه رکه
که و رانه ی که له سهر
شانیه تی . به تایبه تی له م
زروغه که باریکی ناله بارو
دووا که و تو هه به ، وه
مه ترسیکی هه ره که و رهی
هه ی له سهر ژبیانی
زه حه تکیشان وه ژماره ی
نه وانه ی بی نیش و کار و
ناتوان نانی روزانه ی
پی ویست به ساده ترین
ژبیان په یابکن ، هه ر به ره
زیاده نه روات ، وه
به شیوه یه کی گشتی روزانه
(اجور) به ره و که می نه جی و
سه عاتی نیش دریزتر
نه بیت ، نه هه سهره رای
نه بوونی پشو و زه ماناتی
کومه لایه تی و نه بوونی یاسای
کومه لایه تی وه یاخود
گوئی نه دن به و یاسایانه ی که
ماغه کانی کریکاران
نه پاریزی ، ثم شتاته .
هه موو باری ژبیانی
زه حه تکیشان نه خوشترو
قورستر نه کات و پی نه بیته
سهر مافه نیقابه کانین وه
له زور وولاتا ثم مافانه
هه ر نی به .
بویه یه کی له و نه رکه
هه ره گرنگ و سهره کیانه ی
نیقات نه وه یه که هه ول و
کوشی توندو تیژ بدات بو
نه وهی داوا کانی کریکاران
جی به جی وه به تایبه تی
نه مانه :
• زیاتر کردنی روزانه
(اجور) و زه مان کردنیان .
• که م کردنی

سه عاته کانی نیش کردن به بی
نه وهی روزانه که م بگریته وه .
• دامه زراندنی یاسا کانی
زه مانی کومه لایه تی و بیا
خراوان کردنیان .
• ریشه که بند کردنی
نه خوینده واری و
به رز کردنه وهی ناسستی
روش نیبری .
• نه وه جکه له مه هه ،
نه رکی کی تری گرنگ هه به
له سهر شانی نیقات ،
نه ویش خه باتا کوردن
له پیناوی نیصلاحتی زراعی
بنه رتی کاریگر که
بتوانی خوی له و په بکه ره
کلاسیکیانه ی نیمپریالیسته
کان رزگار بکا وه هه ندی
بناغه ی نوی دانی بو
پیشکه و تنی نابوری وولات .
• بی گومان خه باتی
کریکارانی زراعی له پیناوی
ژبیانی چاکترو له دزی بی
نیقابی له پیناوی
نیصلاحتی زراعی بنه رتی و
ژبیانی چاکترو

به کار بهیتری له پیناوی
به رزه و نندی میلله ت ، و
بتوانی ده ست به سهر
بازرگانی دهره وه بگری ،
به مانه نه توانی رزگاری
ته و اوو بنه رتی راستی
ولاته دووا که و تووه کان
بپاریزی وه نه هه هه موو
گورانی کومه ل نه که بیجی ،
که نه وه هه رگرنگترین و
پی ویستترین نه رکی
سهرشانی چینی کریکاران
و جوتیاران و کومه له
پیشکه و تووه کانی وولاته
دووا که و تووه کانه .
• ریشه که بند کردنی نازارانی
نه ته وایه تی و چه وساندنه وهی
چینایتی و رامالینی ده سلاتی
بیکانه و نیحتکاراتیان و
ماوه دان به پیشکه و تنی
سهر به ستانه ی هه ر
نه ته و یه که ورزگرتنی
مافه کانی میلله تان و
سهر به ستیان له ده ست
نیشان کردنی جاره نووسی
خویان ، نه مانه ن به ردی
بناغه ی نه و گورینه بویه
نیقات و کریکارانی جیهان و
هه موو که لانی نازادی خواز ،
خه باتی پاله وانه ی خویان
توندر تیژتر نه کن دزی
نیمپریالیزم و له پیناوی
رزگاری نیشتمانی ، وه
به توژم و تینیکی نوی هه ول و
کوشش نه دا له پیناوی
رامالین و ریشه که بند کردنی
بوونی نیمپریالیزم و
سیاسه ته نوی به کانی ، وه
هه همیشه یارمه تی هیزه
دیموکراسیه کان نه دات له و
ولاتانه ی ریگای پیشکه و تنی
ناسه رمایه داریان گرتوه ،
وه به هه گه و ره ترین زه ربه
له نیمپریالیزم دام و ده زکا
بو که نه کانی نه دات ، وه
هاو کازی یه کی گرنگ نه کات
له جه نکمی گشتی چینی
کریکاری جیهان دزی
دوزمنه کانی .
• سکر تاری یه تی به کیه تی
جیهانی نیقات

لاپره (۷)

بەرەى زىگارى فېتىنامى لەھالى ئۆيەى خەباتە پالەۋاننىھەكى دىرى دۆرمان

ناۋى بەرەى زىگارى كەدەۋە كە تاكە پېشىرەۋىكە فېتىنامى ئاشكەرابوۋ بۇ كەلى فېتىنامى خواروۋ ، ھەموو مەردىمى جىھان پاش ۋە پارىژەرىكى نازاۋ نەبەردە دامەزىراندەنى ئەۋ بەرەى بە بۇ مافو بەرژەۋەندىپەكانى، چەند مانىك ، بە ھەزارەھا ۋە بۇ ئەۋ بەندانەى كە لە كەس ھاۋبەشىيان كەرد لە كۆبۈۋنەۋەۋ كۆنفراسى (جنىف) داندىرا . كۆنفراسو بەرەى زىگارى ، تىدەكۆشى خۆپېشانەدان بۇ پېشىنگىرى بۇ دانانى فېتىنامىكى يەك كەردنى بەرەى زىگارى كرتوۋ ۋە سەربەخۆۋ فېتىنامى ۋە ھەرەھا دىموكراتى .

نۆينەرەنى بەرەى زىگارى فېتىنامى ھاۋبەشىيان كەرد لە چەند كۆبۈۋنەۋەۋ يەكەمى سالى ۱۹۶۰ كۆنفراسىكى جەماۋەرى ۋە ھاۋبەشىيان ۱۹۶۲ يەكەم كۆبۈۋنەۋەۋ باشترىن نۆينەرەى ۋولائەكەيان .

ۋە ھەموو كەلانى جىھان ۋە ھەولتە زىگارىكراۋەكان پراۋەستان شان بەشىيانى خەباتى ئەۋ بەرەى بە خۆى ھەلكەردوۋە بۇ تىكوشان لە فېتىنامى خواروۋ . ھەلوۋىستى دەۋلەتە سوشىالىستەكان ، ھەلوۋىستەكى مەردانە بوۋ بەرامبەر بەۋ شۆرشەى كە ئەۋ بەرەى بە سەرىپەشتى دەكەت ، ۋە توۋانى سەربەخۆ .

ئەمەرىكەى ئىمپىرىالىزم لە زۆربەى اناۋچەى فېتىنامى خواروۋ دەربەرىنى ۋە لەۋ نۆ سالى بەناۋبانكى بەيان كەردو تېدا پابوردوۋ لە تەمەنى بەرەى داۋى لە ھەموو دۆرماننى زىگارى فېتىنامى روۋنى رۆپىمى - سايگون - كەرد

بۇ نېش كەردن الە تەك بەرەى زىگارى بۇ زىگاز كەردنى ۋولات لەسەر بناغەى دانانى دەۋلەتتىكى دىموكراتى بۇ فېتىنامى خواروۋ .

توۋنەۋىپىرى ئەمەرىكا لە چەۋسەندەنەۋەۋ باۋەز كەردنى بە كاربەدەستەنى سايگون - سى بە كرى - گىراۋ ۋە ھاى لە فراۋادترىن كۆمەلانى خەلكى فېتىنامى خواروۋى كەردوۋە كە دۆرمانىيەتى خۆيان ئاشكرا بەكەن بەرامبەر بە ئەمەرىكاۋ مىرى بەكرى گىراۋ نەنانەت چىنە برجۋازىيەكان ۋ پىاۋە ئاينىيەكان ۋ ئەۋانەى بۇ ماۋەيەكى كورت لاينەنگىرى مىرى - سايگون - يان دەكەرد .

ۋە لە سالى ۱۹۶۸ دە چەند ھەول ۋ كۆششىكى گرنك كرا بۇ يەك كرتنى ۋزەۋ توۋانانى رەۋشەن پىران ۋ بازرگانان ۋ موچەخۆران ۋ چەندەھا سەربازى كەورەۋ ئاراستە كەردنى تىكوشاتيان دىرى - مىرى - سايگون - ۋ كاربەدەستە كەورەكانى ئەمەرىكا .

بەكەتتىكى فېتىنامى خواروۋ ۋە كۆبۈۋنەۋەۋەۋ يان لە دەۋروپىشتى ئالاي بەرەى زىگارى زىاننىكى ئەۋتۆى بە مىرى - سايگون - لەۋەى

ئەمەرىكەى بەخشى كە بە كە مىرى يەكى بە كرى گىراۋى درىزىيى مىزۋوۋى توشى ئەم سەر بە ئىمپىرىالىزم زىاتر جۆرە دۆراندە نەبوۋە ۋە نى يە كە ھەول دەدا لە لەپاش پراۋەستەنى بوۋدو - پىناۋى جى بەجى كەردنى مان كەردنى فېتىنامى سەرو پىلانەكلاۋەكانى ئىمپىرىالىزم ۋاشىنتۆن ناچار بوۋ بە شىۋەيەكى گونجاۋ كەفتوگۇ الەكەل بەرەى زىگارى فېتىنامى بكات . ئەمەرىكەى بەد .

بەرەى زىگارى پىروگرامە پىكەتەتۋەكەى لە (۱۰) بىلاۋ بوۋە سەر زىاتر لە خال پېش كەش كەرد بۇ (۴۰) ناۋچەى فېتىنامى چارەسەر كەردنى تەنگو خواروۋ ، ۋە لەۋ ناۋچانە ، چەكەمەى فېتىنامى لەسەر ھەلبىزراۋىنىكى دىموكراتى بناغەى بەيماۋەكانى كراۋە بۇ ئەۋەى بەرىۋەبەرى بە شىۋەيەكى گونجاۋ الەكەل بەرژەۋەندى تەۋاۋى كەلى .

ۋە بەرەى زىگارى بەيان نامەكى پېش كەش كەرد كە چۆنىيەتى چارەسەر - جونسون ھىچ دەرسىكى ۋەز كەردنى شەپۋوشۇرو نەگرت لەۋ دۆراندەن ۋ دوۋاھىنەنى بەلامارە سەرنەكەۋتەنەنى جەردەكانى دۈرندەكەى ئەمەرىكى لە - بنتاگون - لە فېتىنام تېدا روۋن كەدەۋە لەسەر دەستى كەلى فېتىنام بەلام ئەمەرىكا رازى نەبوۋ . بە سەر كەردىيەتى بەرەى دامەزىراندەنى مىرى يەكى زىگارى ۋ مىرى فېتىنامى شۆرشگىرانەى (موقت) لە خواروۋ . سلاۋ بۇ كەلى فېتىنامى خواروۋ كە دەستى فېتىنام ۋ بەرە تىكوشەرەكەى بە سەر ۵/۴ زەۋى كەۋا لەسەر رىكەى راستى ۋ ۋولائى گرتوۋە ، ئەنجامىكى سروشتى خەباتى زىگارى بە ، رىكەى پالەۋانانەى كەلى فېتىنامى دىموكراتى ۋ ئاشتى يە .

خواروۋىيە ۋە ئەۋ مىرى يە بوۋە بە نۆينەرەى رەۋى كەلى فېتىنامى خواروۋ ، ۋە مىرى - سايگون - لەۋەى

بىرىكى راگوزارى

پاراستىنى بەرھەمى پىر

ئەۋەى ھەستىيارى ، چىروك نوسى ، خاۋەن بىرىكى ئەينوسى ، بەرھەمى پىرومىشكەۋ لەۋاۋى پەنجىكى زۆرۋ خۆھىلاك كەردىكى كەورە يەتە بەرھەم ، لەبەر ئەۋە پاراستىنى ئەۋ بەرھەمە ۋەك پاراستىنى سامان ۋ مالى لىھاتوۋە بەپاراستىش واىە، لاي ئەۋ كۆمەلەى ، نىرخ ئەدات بە بىرى جوانى تىگەيشستوۋە پووشن پىرەكانى . . .

بەلام جىكەى داخە ، كە ئىمە لەم بارەيەۋە نەمان توۋانىۋە ئەركى سەرشانمان بەرامبەر بەۋ خاۋەن پىرانە بەدى بىنن ، ھەرچەن ھەندى ھۆ ھەيە بۇ ئەم مەبەستە ، بەلام ئەۋەى ئەمەۋى لەم بارەيەۋە دىيارى بەكەم لەۋ پوۋە دەرچوۋە ، ھەندى لە خۆنەۋارە لاۋە كانمان [كە ئارەزۋى خۆدەرخستىن ۋ سەرگىشى پالىيان پىۋە ئەنى] دەستدريز ئەكەنە سەر بەرھەمى « ئەدىكى » ترو ناۋەكەى ئەكۆزىنەۋەۋ ناۋى خۆيانى لەسەر دانەنن ، لە راستىدا ئەمە كەلى جار پوۋى داۋەۋ پىشى نەزانراۋە . . . جا لىرەدا ئەمەۋى ئاموزگارى ئەۋ « لاۋە تازە پىگەشتوۋانە بەكەم » ھەول دانىيان بۇ نوسىن ۋ فېروبون ، دوربى لەۋ جورە « دەست درىزىيەۋ ۋ ھەول بەن خۆيان راپىنن بە » پاكى ۋ راستى « فېرپىن چونكە ئەۋ جورە كارە تەنبازيان لە « ناۋ نىرخى » خۆيان نادات ، بەلكو تاۋانىكى كەورەيە بەرامبەر پىروۋى بەرھەمى پىرى جوانى ئەدەب .

بەقەرە

بالتىك لەئىبى نوۋاندىن ۋ موبىقاي سىلھاننى

تېپى نوۋاندىن ۋ مۇسىقاي سىلھاننى بە پىۋىستى يەكى نىشتەمانى ئەزانىت كە بە دل سۆزى يەۋە پەيامى ھونەر بگەيەنن بە نامانجى پىروۋى ۋ ھەر بۇ ئەم ھىۋايەش نىيازى ھەيە كە ناۋبەناۋ چاپ كراۋىك بە ناۋى (تىشكى ھونەر) پېش كەش بكات .

لەبەر ئەۋە تەك لە ھەموو نوۋسەرۋ پوۋش پىرو ھونەرەندىكى كورد ئەكەن كە بەشدارى بەكەن لە نوۋسەن بە ۋوتارو چىروكو ھەلبەستە تىپىنى ۋ لى كۆلىنەۋاۋە فۆلكلورى كوردى بە شىۋەيەكى كورت ، ۋ ھەموو نوۋسەرۋىكى تر كە پەيوەندى بە ھونەرەۋە ھەبىت .

لەھور باغىك

كۆپىك

ناھەنگى لەدايك بونى ۱۶۵ سالى ئەگىرى !!

لە سەرەتاي ئەم مانگەدا « كانونى دوۋەم » پىرە مىزدى سوقىيەتى « شىرلاى مىسلىموف » ناھەنگى (۱۶۵) سالى لەدايك بونى گىراۋە الەكەل ناھەنگى لەدايك بونى كۆپىكى نۆى لە خىزانەكەيا كەژمارەيان (۲۲۲) كەسە لەكۆرۋو كچو كۆرەزاۋ كچەزاۋ بەرەۋخوار .

ۋە سالى (۱۹۶۹) سالىكى خوش بو بەلەى « مىسلىموف » ۋە چونكە تەنيا لەۋ سالىدا (۲۰) منالان بوۋە دىسان ھەر لەۋ سالىدا ھەلبىزىرا بە جى گرى ئەنجومەنى كوندە كانى سوقىيەت الەكوندى « بارزاخۆ ، لە كۆمارى ئازربايجانى سوقىيەتى .

شەمپانىا لە فرىسا

ھەمو سالى فرىسا (۸۶) مىليون شوشە شەمپانىا ئەنېرېتە دەرەۋە كە (۷) مىليونى بۇ بىزىتانيا ئەنېرى ۋ (۴) مىليونى بۇ ۋولائە يەك كرتوۋەكانى ئەمەرىكا ، ۋ بەرھەمى شەمپانىا لە فرىسا سالى (۱۹۶۹) كەبىشتە [۱۴۲۵۰] گالون كە تەنيا لە جەژنەكانى لە دىك بونو سەرى سالا خوراۋە تەۋە .

رۆر ئەتە قىتەدە

پروفېسسور [بان دو كسبرگ] لە دانىشكەى [پرمىكھام] ي بەرتىيانى ئەلى : لە ماۋەى (۵) ھەزار مىليون سالى ترا پۇز ئەتە قىتەدە ، چونكە بەجۆرى ئەكشى نىۋە [قوترەكەى] (۴۰۰) جار لە ئىستە زىاترى لى دى ، ۋە ھىزى سوتاندى (۱۰) ھەزار جار لە ئىستە بەھىزتر ئەبى ، لە دۋاى ئەمە تەقىنەۋە پو ئەدات ۋ (۳) بەشى قەۋارەى بەئاسمانا خرى ئەدات بەخىراى (۲۰) مىل لە چركەيەكدا ئەۋسا ھەموشىتى ئەتوۋتەۋە ھەتا مروفىش .

لاپەرە (۸)

روزنامه یه کی هفتانه ی
گشتی یه

دهزگای گشتی چاپمه نی و
بلاو کرده وه ده ری نه کا

له جیاتی سه رنوسه ر :

مونذر عریم

ههساوکاری

التضامن

دواخستنی تا قی کرده وه ی
نیوه ی سال له
قوتابخانه کانی ناماده ی
و ناوندی
وهزاره تی په روه رده
بر یاردی دا کاتی تا قی
کرده وه ی نیوه ی سال
له قوتابخانه کانی ناوندی و
ناماده ی دا دوا بخری بو
۲۲ مانگی مارتی داهاتو
له قوتابخانه ته نیاکان وه
۳۰ هه مان مانگ له
قوتابخانه تیکلاوه کان .

نرخه ی - ۲۰ - فلسه

سالی (۱)

ههینی ۱۶-۱-۱۹۷۰

ژماره ۲

گه رانه کانی به ره ک به ک له م هه هفته یه را

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

سه ره ک نه حمده حسن بکر
به یانی روزی یه ک شه مه
سه ری داوه له شاری
« الثورة » وه نه خوشخانه ی
- طواری - و زانستگای
نه ندازیاری ، که سه رده نه -
که ی سی سه عاتی خایاندوه ،
که له سه عات حه وتی
به یانی وه دهستی پی کرد ،
له پیشه وه سه ری دا له شاری
- الثورة - بو بینی باری
ژیانی هاو ولاتی به کان دوا ی
بارانه زوره که ی ههفته ی
رابوردو ، دوا ی له شه قامی
شیخ عمره وه سه ری دا له
نه خوشخانه ی - طواری - و
له وی وه بو زانستگای
نه ندازیاری ، وه زیاتر له

سه عاتی له وی مایه وه و
له گه ل ماموستا کان و
قوتابیه کانا سه رده ت
به کاروباری خویندن دوا .
دوا ی خاوه ن به رزیه تی
سه ره ک به گه رمی له لایه ن
قوتابیه کانه وه به ری کرا .
هه روه ها سه ره ک بکر
له م ههفته یه دا سه ری دا له

ئاوه دان کرده وه ی کوردستان

وهزاره تی کاروباری
ژورو ریگای داوه به
محافظه ی سلیمانی و
هه ولپروو کرکوک و دهوک ته
پاره ی دانراوی سالی ۶۹ -
۹۷۰ خه رجه که ن بو ده ست
کردن به بنیات نانی خانوو
دروسه ت کردنی ریگا بو
چی به چی کردنی به یما س
تایبه تی ئاوه دان کرده وه ی
کوردستان که هم په یما نه

پروژه ی په روه رده و روشن بیری له کوردستان

قوتانجانه کانی محافظه ی
دهوک به پی ی بریاره که ی
نه نجومه نی فه رمانده ی
شورش ده ستیان کرد
پی کرد .

کونگره ی قوتابیان

دووینی روزی پیچ شه مه
به روار ی ۱۵ کانونی دووم
کونگره ی قوتابیانی عراق
به سه راله به غدا ، وه نه وه ی
شایه نی باسه که هم
نونه رانه له نه نجامه ی
هه لیزاردنی مانگی یانزه
هه لیزیراون که به ره ی
یه کگرتوی قوتابیانی
سه رکه وتو که له یه کیه تی
نیشتمانی و یه کیه تی
قوتابیانی کوردستان
پیکه اتبو

له ناوی نه روه وانی دا

بیریسقی هاوکاری

« نه خشه و پیلانه کانی
ئیمپر یالزم دوور نه روانی و
توانایه کی گه روه ی هه یه ،
له بهر نه وه نه بی ئیمه زیاتر
ووردبین و وشیارترین
له هه ر هه نکاویکا که هه موو
هم پیلانانه نه ی نیت » .

نه و راستی یه ی پیوسته
هه موو دلسو زیکی هم
نیشتمانه بیزانیت به تایبه تی
له م کاته ناسکه دا که
مه سه له ی به ره ره کانی نیوان
رژیمه کونه په رسته و
ئیمپر یالیسته کان و هیزه کانی
شورشی میلی سوشیالیستی
له م ناوچه یه دا پیادا نه روات
نه وه ی له سه ر هه موو
که سیککی هم نیشتمانه
کردوته پیوست که زیاتر
ووریا بیت له و نه خشه و
پیلانه ئیمپر یالیستانه ی
هه میشه هه ول نه دات
ناکوکی بخاته نیوان نه و
به ره ره کانی یه گشتی یه وه
بروانه ل ۱۵

ری روه ی هاوکاری

به گرتن ریگای به ره و نه

له نه نجامی تا قی کرده وه ی هم ده ساله ی دووایی ، گه ی
عراقمان به کوردو عه ره بی- یه وه ، گه بشته نه و راستی یه
که هه میشه ئیمپر یالیسته کان و نو که ره نه لقه له گو ی
یه کانیان ، وا به ناسانی وازنا هیتن له پروژه و پیلانه
گلاویه کانیان له پیناوی پاراستنی به رزه وه ندی
خویان و آریساتر داوووت کردنی میلله ته که مان و دزینی
سه روه و سامانی وولاته- که مان ، به لکو هه میشه
هه ول و ته قه لای چلیسیان به رده واهه بو گه رانده وه ی
ده سه لاتی له قیس چوویان باش شورشی ۱۴ ته موژی
پروژو به سته وه ی عراقه- که مان به هه مان کاروانی
پیشویان ، کاروانی ئیمپر یالیزی به دو ناوانبار .
بی گومانیش ئیمپر یالیسته کان بو به دی هیتانی هم
مه به سته چه په لیان ، به ره به کی کونه په رستی
بو گه نیان بریکه ستووه ، هه میشه ش به هیزی نه که ن و
یارمه تی نه دن به هه موو توانایان چ له ریگای
رسته وخو له ناو وولاتا وه چ له ریگای هیش برده
سه ر سنوره کانی عراقه- که مان به یارمه تی نو که ره کانی
خوی له ده روه ی عراق .

به لام به رامه ر هم به لامار دانه دورندانه و
هیشه ناپار تیزانه ی ئیمپر یالیسته کان ، چ
به ره یه ک هه یه و چون نه توانی سه ره که وتوانه
به رگری بگری ؟

نه گه ر سه بر تکی هیتوی خه بات و رو داوه کانی هم
چه ند ساله ی دووی بکه ین و شی بکه ینه وه ، نه بین
هیزه کانی نیشتمان به روه و پیشکه وتووی وولاته که مان
له ناستی پی ویست بو به رگری کردنی ئیمپر یالیزم
نه بوون ، هه میشه نه یاتوانی وه سه ره که وتو
بن له به ره یه کی یه کگرتودا ته ناقضاتی دوژمنانه له
ته ناقضاتی نادوژمنانه به ووردی له یه ک جیا بکه نه وه
وه له جیاتی نه وه ی هیزو توانا هه ول و کوششیان
ته رخان بکه ن بو له ناو بردنی دوژمن و پاراستنی سه ر
بروانه ل ۱۵

نه نه وړه گان د عه په له و نه وړه وړي

د رگري له عه ربه بي به وړه - جلال ميرزا کريم

هیچ بیانویهک به ده سته ووه نیه بو باس کردنی نه ووی ره گه زیک به هوی چه شنو نیشانی سروشتی به ووه له سه رو ره گه زیکي تر ووه بی ۰۰۰ بو نمونه بارستایی میشکی ناده میزاد له ده مهی « نیاندر تال » دا که په نجا هه زار سالیك نه مه و بهر ژیاون ۱۵۲۵ سم ۳ بووه بهرام بهر ۱۴۵۰ سم ۳ نه ورو پیه کانی نه م سه رده مه به پی پی پرو با و هری ره گه ز په رسته کان ۰ به م پی یه نه بی نیستا دان به و ه دا بنین که سپیه کان له رووی هه ست و لیکدان ه و وه له که ل ناده میزادی « نیاندر تال » دا جیا و زن ۰

به لام دهر باره ی پرو بیانوی ره گه ز په رسته کان که نه لین گوايه گه لانی ره نک جوئ ناتوان رهوشن بیرو شارستانی بهت پیش خن ، له م باره یه ووه پیویسته نه وه به یاد بهینینه ووه که ژماره یه ک له وولاته کانی ناسیا و نه فریقیا و نه مریکای لاتینی له رووی رهوشن بیرو به ووه زور بهر ز بوون له و سده یه دا که گه لانی وولاته کانی نه ورو پای روژنا و تازه خه ریکی هه نکاو نانی به که میان

بوون ۰

وه نه م سده یه ی نیستاش به ناشنکرا به ریچه چی درو و ده له سه ی ره گه ز په رسته کان نه دان ه ووه نه ووه ته بنیات نانی سوشیالیزمانه له یه کیتی شور و ووی و ولاته سوشیالیسته کانی ناسیا دا بی چه ندو چوون لی هاتوی بی نه و گه لانه دهر نه خات - که دو اکه و توو بوون - له زیان د نه ووی نابوری رهوشن بی ریا نا ۰ نه و ولاتانه ی ده سه لاتی دا گیر - که ریانی هینایه له رزین و هه رمس پی هینان ، وه ک (هیندوستان ، نه ندونیسیا کوماری عه ربه بی به ککرتوو ۰ هند) نه م ولاتانه ی گه له کانی نه و بهری چه رمه سه ری و نه ه امه لی یان چه شت له سایه ی ده سه لاتی نیمپریالیه کان و پرو با و هری چه په لیان ، نه م گه لانه نه مر و به شیکی له و هیزانه ی دهر یکی بالا له په یوه نندی ده و له تانا نه کیرن ۰

رو و دا و ه کانی ژیان چه و ت و ناریکی تیور و پرو با و هری ره گه ز په رسته کان نه خاته روو ، به رگری کردنی ناشکرای بیرو با و هری ره گه زایه تی کون یه ککرتوووه کاند له مانگی رابوردوو ، یاداشتیکی سو فیته تی دا و ه به وه زاره تی دهر و ه ی نه مریکا ، تیدا ناشکرای کردوو ه که سو فیته هه مو و نه و پرو و نه نه مریکانه نه داته دو او و ه ، چونکه له شیوه ی په یمانی

بوته کاریکی هیچکار گران بو خا و ه نه کانی ۰ له که ل نه مه شا ره گه ز په رستی نایه ویت خو ی به ده سه ته و ه بدات ؛ نه و نه تا نیستا ش به ناسانی نه توانین شیوه و رو خساری نه م بیرو با و ه ره چه په له له و یزه ی ولاته روژنا و ایی یه کان و روژنا مه - کانی و ه هه روه ها له چه ستو چالاکی نیمپریالی یه کانا ده ست نیشان بکه ین ۰

هه ر به و چه ره روژنا مه نیمپریالی یه کان له باس کردنی روو دا و ه کانی کونگودا به هیچ کلوجیک ناتوانن نه و رکو کینه یه یان بشار نه ووه که بهرام بهر گه لانی نه فریقی نازاد یخواز هه یانه ، گو فاری « تایم » ی نه مریکی نه ویت شورشکیره کونگولی یه کان و پیشه کانیان به « درنده » نیشان بدات ، بی نه و ه ی لایه ک به لای تیگه یشتنی « مرو فایه تی » و « به با هی » ده و له تانی روژ - نا و ادا !! یکه نه ووه ۰ نه م گو فاره به گیمانیکی پر له رکو بو خاتنه ووه نه ووه نه سه لمینی که گوايه [- شارستانی یه تی نه فریقیای رهش - به هه مو و - نیشانه ی سه ربه - خو بی و حکومت و نوینه رایه تی

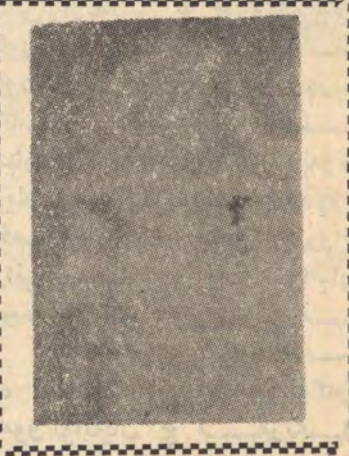
یه و ه ی له نه نه ووه یه ککرتوو - کانا هه یه تی - له که ل نه مه شا نه ووه نه جیکای خو ی نیه ، چونکه نیمه هه تا نیستا نازانین له ما و ه یه کدا که - نه توانی دیاری بکریت نایه نه توانیت تیگه یشتن و زرنگی به ده ست بهینی] ! (تایم ، ۴ کانونی یه که می ۱۹۶۴ - ل ۲۷) ۰

نه و ه ی جیکای سه ر نه چه ، نه م روو هه تمارا و یه به م ناشکرای یه لای هه مو و ره گه ز په رسته کان نیه ۰ خا و ه ن بیرو با و ه ره روژنا و - یه کان نه م باره یه ووه زبره ک ترن ، شیوه و ری نه گورن ، واز اله لیدوانی ره گه زایه تی په تی نه هینن ۰۰۰۰ به لام هه روه ک نه ووه کانی تر له دیاری کردنی زانیاریانه ی نه ته و ه دا لی هاتوونین ، به و ه ی له ریگای شیوه ی تیگه یشتنی هه لای نه ته ووه - یی یه ووه یا خود له ما و ه ی هه ست کردنیکی سه ری بی بنج و بنا وانه ووه به وای نه م دیاری کردنه دا نه گه رین ۰

چه ند جیا وازی یه کی گه و ره هه یه له ری دیاری کردنی میتافیزیکیانه ی پیک هاتنی نه ته ووه دا ، وه له شیوه ی تیگدانی یاساکانی

پیک هاتنی دا ، به لام نه توانین نه ووه بسه لمینین که بیرو با و هری تازه ی روژنا و ا سه باره ت به نه ته ووه به شیوه - یه کی سه ره کی نه و ریگه یه ی گرتوه که « لیکونیه ووه مه سه کانی کومل له سه ر بنچینه یه کی دهر و نی بیت » ژماره یه ک بیرو با و هری دهر و نی - کومه لایه تی دهر باره ی نه ته ووه هه یه ۰ زانای کومه لایه تی به ریشانی (و ۰ مک دو کال ، ۱۸۷ - ۱۹۳۸) که یه کیکه له دامه ز رینه رانی بیرو با و هری دهر و نی - کومه لایه تی ، وه به تاییه تی بیرو با و هری (غه ریزه) تیگه یشتنی تیکرایبی (الوعی الجماعی) کردنه بنچینه یه ک بو نه ته ووه جیا وازی نه ته وایه تی نیوان گه لان له رووی جیا وازی هیزی هه ست و غه ریزه ی تاکه که سی یه ووه باس نه کات ، وه به تاییه تی غه ریزه و گیانی چه زکردن به کوبونه و ه ی خیلایه تی و که لله ره قی و گوئی رایه ل کردن ۰۰۰ هتد ۰ (و ۰ مک دو کال ، - المعرفه الجماعیه - نیویورک - لندن ۱۹۲۰ ، وه - الفساد القومی - لندن ۱۹۲۱) ۰

- ما ویتی -

یه ککرتوووه کاند له مانگی رابوردوو ، یاداشتیکی سو فیته تی دا و ه به وه زاره تی دهر و ه ی نه مریکا ، تیدا ناشکرای کردوو ه که سو فیته هه مو و نه و پرو و نه نه مریکانه نه داته دو او و ه ، چونکه له شیوه ی په یمانی

حوزه ی رانی ۱۹۶۷ بخوات ، له کاتیکی وادا پرو پا که نده ی نیسرا نیل و روژنا و ای دهر خستوو ه که گوايه سو فیته قایل بووه به چه ره سه ری ناکوکی عه ربه ی - نیسرا نیل و رازی بووه به هندی هاتنه خواره ووه بو

به کیه تی سو فیته هه مو و پرو و ره ک

نه مریکی به باره ت به چه ره سه ری ناشتی یانه نه داته دو او و

نه و رابورته سیاسیانه ی له م دو وایه دا له پایته ختی نه مریکا و ه گیشتون وای نه که یه نن ، یه کیه تی سو فیته هه مو و نه و پرو وانه ی نه مریکا سه باره ت به چه ره نووسی ناکوکی عه ربه ی - نیسرا نیل دا و یه تی رده ی کردونه ته ووه ، چونکه هه موویان دزی به رزه و ه نندی میلله تی عه ربه ن و بو چه سپانندی بوونی بنگه ی نیمپریالیسته کان نیسرا نیلن ۰ وه زانرا و ه که « نه ناتولی دو برنین بالویزی سو فیته له نه نجومه نی نه ته ووه

تری وولاتی عه ربه بی که تانیستا له ژیر ده سه لاتی نیمپریالیسته کان و نوکه ره - کان یه تی ، رزگار بکات له ریگای ره زمی ملی در یژخایه ن ۰ وه هه ر به م هیزه کار یگه ره نه توانی به ربه سستی پیلانه گلا و به کانی نیمپریالیسته کان و نوکه ره - کانیان بکری ، که مه به ستیان نه ویه چه ره سه ری خوبه - ده سه و ه دان به زور بسه بینن به سه ر نه ته و ه ی عه ربه بی تیکوشه ر ۰

(رودس) ی سالی ۱۹۴۸ نه چن ۰ وه له کاتیکی یه کیه تی سو فیته و به ره ی ده و له ته سوشیالیسته کان پشت گیری عه ربه گه کن و نیسرا نیلیان گونا هبار کردوو ه هه ول نه دن تا نه یه لن به ره می ده ست در یژی یه که ی سو دی نیسرا نیل ، به لام یه کیه تی سو فیته دهری - خست که سو ره له سه ر پشت گیری خه باتی داد به روه رانه ی که لی عه ربه ی دزی نیمپریالیزمی جیهانی و نیسرا نیل نوکه زلی له روژه لاتی نا و ه راست ۰ به تاییه تی دو وای نه و ه ی هه رچه ونیک بی ، مه رچی بنچینه یی سه ر که و تنی عه ربه بنده به و ه ی ده و له ته پیشکه و تو و ه کانی عه ربه خویان کوبکه نه ووه وه چه ما و هری زه حمه تکیشی عه ربه دهر وری خو ی بدری تی چونکه هه ر نه و نه توانی فله ستین و هه مو و پارچه کانی

بلا و بوونه وهی بیرو باوه ری مارکسیزم

له ناوریزه کانی قوتابیان دا

خو کۆ کردنه وهن ، بو کره و بردنه وه ، وه روزنامه ی (ئونیتای ئیتالی ووتویه تی) یه کی له « راست ره وه » که وره کان « ی ئیتالیا چووه بو یونان و داوای ئه وهی کردوه یارمه تیان بدری بو دامه زرانندی رژیمیکه کونه . په رستانه ی چون رژیم ی ئیستای یونان ، ئهم داواکاریه ی فاشستیه کان له و رژۆنامه ی که سه ره خویانه له م دووایه به ناشکرا ده زکرتوره . هه ر چو نیک بێ باری بوی پروانه ل ۴

ئیتالیا له نیوانت به ره ی مه و بو فاشستی به کاند

سوشیالیسته کان ، له سه ر تیکوشانی یه کگرتوو له ناو به ره یه کی به کگرتوو کۆنه بنه وه له پینناوی دامه زرانندی حوکمیکی ئیتالی و ، که بتوانی به نه رکی سه رشانی ههستی له هه مان کاتدا ، فاشستیه کانیس خه ریکی

له ناوه راست و کۆتای سالی رابوردوه وه باری سیاسی له ئیتالیا ، له لیکدانو قلب بونه وه دایه له بهینی کریکاران و قوتابیان له لایه ک ، وه ده زکا راست ره وه کانی ئه من له لایه کی تره وه ، وه هه واله کانی ئیتالیا وایان ده رته خست که کۆزی سیاسی تادی به ره و گه رم بون نه چی و له که و کول دایه ، به تایبه تی دووای په یبونی گهروگرتنی کریکاران له گه ل خاوه ن کاره کاند و له کاتیکیا هیزه کانی به ره ی چه پ ره و

وه ماوه یه ک له مه و به ره وزیر ی ناوخوی ترکیا ناشکرای کرد که یاتره کهس به گوناھی « پیانو کۆزی » گهراون ، که له م ژماره یه ته نیا دوانیان قوتابی بون و ئه وانی تر « شوفیری ئو تو موبیل » بون و یه کی کشیمان پولیس بو ، ئه مانه گونا هه بار کران به کوشتی قوتابیه کانی زانستکای نه ندازیاری ، که له نه جانی ئه م روداوه دا هه مو خوینه کانی ترکیا داخران و زانستکای نه نداز یاری بو ماوه یه کی دباری نه کرا و داخرا ، له گه ل ئه مانه شا پولیس دهستی کرد به پشکنینی خوینه کانی کان و شوینه کانی قوتابیان له نه جانی ئه مه دا گه لی ده مانچه و ته قه مه نی تر لای قوتابیه کان گهراوه .

له کۆتای سالی رابوردوا ترکیا روبه روی گه لی گرانی و ته نک و چه له مه ی ناو خوی بو ، ئه و مان گرتانه ی قوتابیه کان له جزیرانی رابوردوه وه به مه بهستی داوا کردنی بۆ چاک کردنی رژیم ی خویندن ده ستیان پێ کردبو له م دوایه دا شیوه یه کی توندو تیزی وه زگرتوه . له م ماوه یه دا هه شت قوتابی کۆژران یه که میان به گوله ی پولیس ، دووم نه خانوی قوتابیان وه که وته خواره وه به لام قوتابیه کان وایان بلا کردوه که پولیس فری داوه ته خواره وه ، ئه وانی تر له نه جانی شه ری بهینی به ره ی چه پ به ره ی راستا کۆژراوه ، وه له م دزایه دا دوو قوتابی نه کادیمی نه ندازیاری له روداویکی شارواوه دا کۆژران ، ئه و ی پویسته له م باره یه وه بو تری بیرو باوری مارکسی له م نه کادیمه دا به جۆریکی فراوان باوه ، دیسان چه رده ته قینه وه یه ک له باره گای یه کیتی نه ته وایه تی قوتابیانی ترکیا روی داوه که ئهم یه کتیه یه به گرتنی ری ره ی ئاینی ناسراوه .

معتدله « دیسان پای کشتی ترکیا و به ره ره کانی که ره کانیس له پرمانی نر لیا هه تا نوینه رانی پارتی کۆماری « که عصمت ئینونو » سه ره و کایه تی نه کات و له لایه ن سوپا وه پشستی گهراوه هه مو له و باوه ره دان مه سه له ی لیک دانی ئیسته له ترکیا له بهینی حکومه ت و سه ره شه قامه کانا نیه به لکو له نیوان به ره ی چه پ راستایه .

بو هه مو ریک خراوه کان به ره لا کردوه ، هه تا به ره ی چه پیش که پارتی کریکارانی ترکیا نوینه رایه تی ئهم به ره یه نه کات ، بێ چکه له شیوه ی حکمه که ی ، که هه رچی نه ندامانی « راست خوازیه » گانه لئی دور خستۆته وه که نه ندامانی پارتی عدالت بون و وه زاره تی ناوخو و ریکابان و سامانی سروشتی یان گرتبوه ده ست ، وه شیوه ی حکومه تی ئیسته « ناوه ندی

چو لاندنی نه فسه ره کن و هه لکه رانه وه که روی دا ، به لام راستی باری ئیسته ئه وه ده ن فاخات سوپا به تایبه تی له م روژگاره دا له پشت ئه م جولا نه وانه دانه بی ، ئه مه ش له به ره چه ند هویه ک ! یه ک ئهم سه ره ک وه زیرانی ئیسته سلیمان دیمیریل نا کوسی هه یه له گه ل مندرس له روی خو به ستنه وه یه وه به و ده ستوره ی له سالی ۱۹۶۰ دا دانا . دیسان سه ره بهستی

وه رژۆنامه کانی به ره ی چه پ له م دوایه دا وایان ده ر خستوه ئه م روداوانه ، هه ر له و روداوانه ئه که ن به ره له هه لکه رانه وه که ی ۲۷ مایسی ۹۶۰ به رپابون که دوو قوتابی له خویشان دانی قوتابیه کانا دژی رژیم عدنان مندریس کۆژران و ئهم روداوه بوه هوی

له م ههفته یه دا گه وره ترین پیلانی ئیمپریالیزم له نه فریقایا دوا ی هات کاره ساتی جیاوازی گه ری بیاقرا کۆتایی هات

کرده وه که له ماوه ی سه ره که وتنی سوپای یه کیتی دا هیچ کاروباریکی توندو تیزی پوی نه داوه ئه مه ش به پیی فرمانی « ژنرال گوون » بوه .
 • ژنرال ئو جوکو ، سه ره که ی جولانه وه ی جیاوازی گه ری له بیا فره له نه جانی شکاندن ی هیزه کانی هه لاتوه و چۆته ده ره وه ی وولات

هیزه کانی جیاوازی گه ری تیا ناشکرا کرد له گه ل گرتنی شاری « ئوبری » ی پایتهختی له م باره یه وه به درۆ خستۆته وه .
 • له نه جانی ئهم سه ره که وتنه ی نایجیریا دا « ژنرال یعقوب گوون » سه ره که ی حکومه تی نایجیریا هه ره شه ی کرد له حکومه ت و ریک خراوه بیکانه کان ده ست ، نه خه نه کاروباری ناوخوی یه کیتی نایجیریا .
 • وه ناژانسی « یونایتد پریس » بلاوی

هه ریمی بیا فره ی که رت بو فه رمانی دا به هه مو هیزه کانی ئه وه هه ریمه چه ک فری به نو خویان به ن به ده ست هیزه کانی حکومه تی یه کیتی نایجیریا وه ناوبرا و له رادیوه ناشکرای کرد که حکومه تی نایجیریا شوین دباری نه کات بو گفتوگو کردن و ناشکرا کردنی خو به ده ست وه دان و کۆتای جیا بونه وه .
 • بالوینز خانه ی نایجیریا له قا هره به یانیکی ده ر کرد هه والی که وتنی

به لام ده سه لاتی گه لان هه میشه له پیلانه کانی ئمپریالیزم نو که ره کانی به توانا تره ، بۆیه ئه و پیلانه ی دوو سال و شتیکی خایان دوا یه که ی له ژیر ده سه لاتی گه لی نایجیریا دا وردو خاش بو .
 • وه له هه واله کانی ئهم سه ره که وتنه گه ل ره یه ی هیزی راستی دژی هیزی ئیمپریالیزم له م ههفته یه دا ئه مانه ن :
 • « ژنه رال ئه یفونگ » فه رمانده ی گشتی هیزه کانی

له ههفته ی رابوردوا گه وره ترین پیلانی ئیمپریالیزم له نه فریقایا ره ش کۆتای هات ، ئه و پیلانه ش بۆ که رت کردنی یه کیتی وولاتی نایجیریا بو به جیا کردنه وه ی بیا فره ، وه به پیی نه خشه ی ئمپریالیه کان بۆ دروست کردنی ده ولتکه ی ره که زایه تی و له سه ر بنه رته ی خیه که ی

مه‌واره کانی ناوه‌و

صدام حسین
سه‌ری دا له کرکوک و هه‌ولیر

نیواری پوژی سیدی شه‌مه‌ی رابوردو صدام حسین چی‌گری سه‌ره‌کی نه‌نجومه‌نی فه‌رمانده‌ی شورشو وزیر ی دره‌وه‌ی فرۆکه‌خانه‌ی شورشو چی‌گری نه‌منیداری فه‌رمانده‌ی هه‌رتیماه‌تی پارتی به‌عسی عه‌ره‌بی سوشیالیستی و فریق سعدون غیدان نه‌ندامی نه‌نجومه‌نی فه‌رمانده‌ی شورشو و فه‌رمانده‌ی هیزه‌کانی به‌غاو دکتور عزة مصطفی نه‌ندامی نه‌نجومه‌نی فه‌رمانده‌ی شورشو و وزیر ته‌ندروستی گه‌رانه‌وه بو به‌غا دوا‌ی سه‌ردانه‌ی گه‌یان بو لای هیزه‌کانی سوپا له کرکوک و هه‌ولیر که‌یه‌که

مورگردنی په‌یمانی هاوکاری به‌ینی هندو عراق

پوژی دوو شه‌مه‌ی هه‌فته‌ی رابوردو له‌دیوانی وه‌زاره‌تی دره‌وه‌ی موری په‌یمانی دوستانه‌تی و هاوکاری زانستی و هونه‌ری به‌ینی هه‌ردوو حکومه‌تی عراق و هند کوتای هات . په‌یمان‌که‌ی له‌لایهن « ماموستا عبدالکریم شیخلی » نه‌ندامی نه‌نجومه‌نی فه‌رمانده‌ی شورشو و وزیر

دوره‌وه‌ی له‌جیاتی عراق مورکرا . وه « محبوب نه‌حمه‌د » بالویزی هند له به‌نما له جیاتی وولاته‌که‌ی مؤری کرد .

ده‌رچونی ده‌وره‌یه‌کی توی له کرکوک

ده‌وره‌ی چواره‌می روشنبیری ده‌زگای روشن-بیری کریکاران له کرکوک ناماده‌ی کردبو ، کوتای هات ، وه له‌ناهنکی ده‌رچونی کریکاره‌کانی هم ده‌وره‌یه‌دا عبدالصاحب الغرباوی محافظی کرکوک ناماده بو وه ووتاریکی به‌م بۆنه‌یه‌وه دا دوا‌ی کریکار عبدالجبار الوائلی ووتاریکی دا ، له پاشان محافظی کرکوک شه‌هادی ده‌رچونی دابه‌ش کرد به‌سه‌ر کریکاره‌کانا .

به‌گاره‌ینانی زیاترله‌یه‌که ملیون داهیتان

به‌رژه‌وندی ژماریاری له‌یه‌کی سوهیت باسی سه‌ره‌که‌وتنی نه‌نجامی هونه‌ری ئابوری کارکردنی کارکردنی پیشه‌سازی و زیاده‌کردنی به‌ره‌می ئیش و کاری کردوه ، نه‌مه‌ش له‌نه‌نجامی پیش‌که‌وتنی زانستی هونه‌ری و به‌کار-هینانی ئامیرا . وه له‌ماوه‌ی سالی ۱۹۶۹ دا زیاده‌میونی پی‌راھیتان له سه‌ر داهیتانی نوئ ته‌واو بوه .

له‌بیر و باوه‌ری پیش‌که‌وتناری
پارتی به‌عسی عه‌ره‌بی سوشیالیستی

مه‌به‌ستمان له بلاو-
گردنه‌وه‌ی ئهم بیروباوه‌رانه
زیاتر یه‌کتر ناسینه‌و زیاتر
زانینی که‌موکوری یه‌که ،
چونکه زیاتر ناسینه‌ی یه‌که
هوی بنجینه‌یی له‌یه‌که
نزیك بوونه‌وه‌یه ، وه زیاتر
زانینی که‌موکوری یه‌کتر ،
ریگای چاره‌سه‌رکردنی گپوگرفته‌کانو
هیوادارین بتوانین بیروباوه‌ری پارتی‌کانی
هه‌نگاویکی یاریده‌ر بو هه‌مو هه‌ولیکی
پروژه‌لله‌پیناوی یه‌کترتی هیزه‌کانی
نیستمان به‌رومرو پیشکه‌و- تووی عراقه‌که‌مان .

تر ، سه‌ره‌زای ته‌وه‌ی
جه‌ماوه‌ری میلله‌ت خه‌ریکی
خه‌باتیکی سه‌خت بووه و
ئیتستاش هه‌ر خه‌ریکه ، وه
سه‌ره‌زای ته‌وه‌ی که‌هیزی
بنجینه‌یی و کاریگه‌ره‌ له‌وه
جه‌نگانه ، وه کاریگه‌ری
زیاتر ته‌بێ به‌زیاتر بوونی
کاریگه‌ری و قوولی خه‌باتیان
سه‌ره‌زای ته‌مه‌هه‌مو ، ته‌وه
خه‌باته به‌شیتوه‌یه‌کی
سروشتی و عه‌فه‌وی ته‌کرتی،
هه‌رجه‌نده راستی ده‌ربیرینو
ته‌مکداری له‌چی‌به‌چی‌کردن
لای که‌منی‌یه ، به‌لام هه‌ر
به‌شیتکی که‌من له‌وه‌جه‌ماوه‌ره
تیکوشه‌ره له‌ده‌وره
میژوو‌یه‌که‌واتای میژوو‌یی
ته‌وه‌خه‌بات ته‌کات .
جه‌ماوه‌ر هه‌مووی
به‌شداری جه‌نگه‌که‌یه
جه‌نگی زوران‌بازی و خه‌بات
به‌لام هه‌ر پیشه‌وه‌که‌ی
مه‌عنا‌ی ته‌م زوران‌ته‌ته‌گا ،
له‌رووی شی‌کردنه‌وه‌ی و
جونیه‌تی پیکه‌اتی و ته‌وه
جیگایه‌ی که‌پێ‌ویسته‌ بگری
له‌ناو چوارچیوه‌ی میژوو‌یه-
که‌ی خوی .
ب - پیشه‌وه‌ی ته‌وه‌یه‌که

خانو نه‌ندیرا غاندی وه‌لامی داواکاری سه‌ره‌ک بکر ته‌داته‌وه‌و سه‌ر له‌عراق ته‌دات

عدنان ته‌یوب صبری
العزی وزیر ده‌وت‌ه‌ت و
چی‌گری وزیر ریگابان له
ده‌له‌ی نوئ پایته‌ختی هند ،
ئاشکران کرد که‌خانو
نه‌ندیرا غاندی سه‌ره‌ک
وه‌زیرانی هند وه‌لامی داوا
کاریه‌که‌ی سه‌ره‌ک نه‌حمه‌د
حسن بگری داوه‌ ته‌وه‌ بۆ
سه‌ردانی عراق ، وه ووتویه
کاتی ته‌م سه‌ردانه‌ی دوا‌ی
دیاری ته‌کرت .

لیژنه‌ی تایه‌تی بۆ
دانانی به‌ترتی خزه‌تی ئیش
که‌ره‌کانی پرۆژه‌کانی
نه‌خشه‌ی ئابوری .

ده‌زگای ئاراسته‌ی
نه‌نجومه‌نی نه‌خشه‌ی دکتور
جواد هاشم وزیر نه‌خشه‌و
سه‌ره‌کی ده‌زگای راسپاردوه
بۆ پیک‌هینانی لیژنه‌ی ئاماده
کردنی به‌ره‌تی خزه‌تی
تایه‌تی ئیش‌که‌ره‌کانی
پرۆژه‌کانی نه‌خشه‌ی ئابوری
که‌ ژماره‌ی ته‌م ئیش‌که‌رانه
ته‌گاته [۱۰ر۵۵۱] ئیش‌که‌ر

ماموستا جبوری سه‌ری داوه له به‌رژه‌وندی هاوینه هه‌واره‌کان

ماموستا حامد جبوری
وزیری روشن‌بیری و
پروپاگنده‌ به‌یانی
دووشمه‌ی رابوردو سه‌ری‌دا
له به‌رژه‌وندی هاوینه
هه‌واره‌کانو به‌ناو
به‌شه‌کانیا گه‌راو گه‌لی
راسپاردی سه‌باره‌تیان
ده‌ربری . وه سه‌ردانه‌که‌ی
نزیکه‌ی سه‌عاتیکی خایان .

پاش‌ماوه‌ی ژماره‌ی پیشو
۱ - پارتی ریگخستنیکی
میللی‌یه بو پیشه‌وه‌یکی
تیکوشه‌ره‌ له‌پیناوی ئامانجی
میلله‌ت و هیوا‌یه‌کانی له
یه‌کیه‌تی و سه‌ره‌به‌ستی و
سوشیالیزم .

۲ - ته‌م ئامانجانه
ده‌سکردو له‌ دا‌تاشینی
پارتی نین ، به‌لکو ته‌وه
دو‌زیوه‌تی و ته‌جدیدی کردون
له‌ نه‌نجامی شیکردنه‌وه‌ی
هوی‌که‌کانی زورانی
ته‌وا‌یه‌تی و کومه‌لایه‌تی که
له‌ناو کومه‌لی عه‌ره‌بیدا هه‌یه
وه له‌ نه‌نجامی هه‌ست
پێ‌کردنیکی ته‌واو به‌م
زوران‌بازی‌یه . بویه ته‌م
ئامانجانه‌ی هی پارتی نین به
ته‌نها وه ته‌وه‌ ئیجتکاری
نه‌کردون به‌لکو ته‌وانه
ئامانجی جه‌ماوه‌ری
ره‌نجده‌رانی عه‌ره‌بی
تیکوشه‌رن ، که
به‌شداره ، بزانی ویا
نه‌زانی ، له‌ کاره‌کانی
زوران‌بازی که‌هه‌یه له‌ناو
کومه‌لا ، ته‌م زوران‌بازی‌یه
که‌ هه‌ر هه‌بووه وه له
ته‌نجامی هه‌ندئ هوی
میژوو‌یی پیش ته‌وه‌ی پارتی
پیته‌کایه‌وه که‌ ته‌مه‌ چوار-
چیوه‌یه‌کی مه‌وزوعی خه‌باته-
که‌یاتی بویه بوونی پارتی
ته‌نجامی ته‌وه‌ زوران‌یه‌وه‌ی
ده‌ربیرینه‌تی ، وه نیشانه
نه‌هیشته‌تی .

۳ - که‌وا‌بو جه‌ماوه‌ر
هه‌له‌سه‌ستی به‌ ده‌وره
کاریگه‌ره‌که‌ له‌وه‌ وزرانی‌یه
وه هه‌ر ته‌وه‌ هیزی
بنجینه‌یی کارتتی که‌وه‌ هه‌ر
جولانه‌وه‌یه‌که‌ بیه‌وی بچیته
ناو میژوو‌ وه‌یاخود میژوو
دروست‌بکا ، ته‌بێ له‌م
سه‌رچاوه‌ رو‌نه‌ ده‌س پێ‌بکا ،
وه خوی نه‌دانی له‌ جیاتی
جه‌ماوه‌ری خه‌ک ، به‌لکو
له‌گه‌ل بزوتنه‌وه‌ که‌یان بێ ،
وه هه‌ر دورکه‌وتنیک له
جه‌ماوه‌ر به‌پیته‌وانه‌ی
فه‌لسه‌فه‌ پارتی‌یه‌وه‌ به‌پیته‌-
وانه‌ی سه‌هیرکردنیتی بو
میژوو‌ بو ته‌وه‌ زوران‌بازی
میژوو‌که‌ری له‌ناو کومه‌ل‌دا
هه‌یه .

۴ - هه‌روه‌کو ووتمان
پارتی له‌م زورانی‌یه
جه‌ماوه‌ری که‌هه‌یه ده‌وری
پیشه‌وه‌ی نه‌بینی ، به‌لام
پیشه‌وه‌یه‌تی چی‌یه ؟
أ - پیشه‌وه‌ی ته‌وه‌ پارچه-
یه‌ی جه‌ماوه‌ری میلله‌ته‌که
ده‌وری میژوو‌یی میلله‌ت
تی‌گه‌یشتوه ، به‌واتایه‌کی

گومان له وهدا نويه كه چيني كريكاران، به حوكمي چوني هتي پيكهاتني، پيشكه وتوترتين و شورشگر ترين چينه كاني كومه له له بهر نه وهی تهها چيني كومه له كه هيچ بهرزه وهدديكي نويه له مانه وهی سيسته می سه رمایه داری و بورژوازی رازاو بوگن، كه هميشه له سهر حسابی ثارقو خوینو نازارو نه شكه نجهی چيني كريكاران نه ژين، بويه پيشره وایه تی چيني كريكاران زور

نهبووه، چونكه ماوهی ته به لووری و دروست بوونی كه مه، سه ره رای نه وهی زور تا قم هميشه ههوليان داوه له پیناوی لاواز كردنو پارچه پارچه كردنی وه بو پاراستنی بهرزه ونندی

چيني كريكارانى عراقی به گشتی و كوردستان به تاييه تی له نه جامی خه باتيكي سهختو پاله وانانه توانی تاراده به كی به دی كراو به شداری (هزمی عادیلانهی میلله ته كه مان بستی دزی چه وسینه ره وه كانی له

له پیناوی خستنی و رویتنی ده وری كريكاران

بهلام كهی چيني كريكاران نه توانی بهم دهوره هه ره گرنگی و میژویی به ههلسنی؟ بئ گومان پاش نه وهی چيني كريكاران وه كو چینیك ته به لوور نه كا، وه نه وهی هیزه هه ره گه وریه ريكخړی و چه كدار بكری به بیرو باوه ری شورشگری پيشكه وتوانه نه وسا نه توانی، وه كو پی ویست دهوره كهی خوی بیینی

پی ویسته بو هه موو جولانه وه یه كی پيشكه وتوی شورشگر كه مه به سستی گورینی بنه رته تی نه وه سیسته مانه بئ و وه سانی به ره هم هینان رزگار بكا له ده ست سه رمایه داره كانو هه ندی په یوو نندی نابوری نوئی گونجاو له گه ل گه وه هری مروفايه تی دروست بكا له ناو كومه لدا

نیستاش كه وا نیقاباتی كريكاران به وپه ری سه ره به سستی به وه هه ولو كوشش

نیمپریالیسته كانو نو كهره به كری گراوه كانیان به لام نه وه دهوره وه كو پی ویست

نه دا له پیناوی پاراستنی بهرزه ونندی كريكاران و له پیناوی به كیه تی ریزه كانیان به كوردو عه ره ب په وه ده رفتیكي میژویی به هه موو كريكارانى وولات كه له دهورو پستی نه نیقاباتانه كو بینه وه هیزو توانای خویان به كخن له پیناوی به دی هینانی نامانجه ره وا كانیان وه نه بئ هه موو پارتو ريكخراوه نیستمان به ره ور پيشكه وتوه كان یاریده ری نه وه هه وله پروزه ی كريكاران بن

ژماره نه دووی

● له سالی ۱۹۶۹ دا زیاتر له ۵۹ ملیون كريكار له ماوهی ۱۱ مانگا مانیان كرتوه كه نه ژماره به ۲۳ ملیونی له سالی ۱۹۵۹ وه زیاد كرده

● گوډاری (جون نه فريك) سه لمانویه تی بودیجهی سه ره بازی نیسرائیل گه یشتوته ۱۲٪ به ره می تل نه بیب له روی نابوری و دارایه وه نه مه به ره له ده ست دریزی ۱۹۶۷ كه نیسته گه یشتوته ۲۰٪ له ژماره ی گشتی ده ست كهوته، نه م ژماره یه ش زیاتره له بودیجه ی نه مریكا كه گه یشتوته ۹۲٪ وه ده ول ته ره ژناوایه كان كه له نیوان ۴ تا ۷٪ به

● ده ست كهوته ی نیسرائیل نیوهی ته وای كه هه زار ملیون دولاره له نه مریكا وه یه ت، وه سئ یه كی له نه وروپای ره ژناوا، وه ۸۰٪ قهرزی بئ گانه له حوكومه تی نه مریكاو شریكه كانیه وه بوه

● له ماوهی نیوه سه ده یه كا قوتابخانه بهرزه كانی سوقیه ت ۱۶ ملیون شه ره زیان تیا ده رچوه وه ژماره ی خویندگا كانی سوقیه ت ۸۰۰ خویندگا یه كه زوربه یان له عسایه ی رژیم سوقیه ت دا، دامه ژران

● ژماره ی نیس كهری ده رمانا له (ك.ع.ی) نافرته له پيشه سازگه كانی گه یشتوته ۶۰٪ كريكاران

● وه له یه كی له پيشه سازگه كانی ده رمانا به ته نیا ژماره ی نافرته ۹۰٪ نه بییت!

فروشگای سلیمانی

● نه كری بهلام سه ره نه وه یه ندی تا قمی تر كه خویان به نیستمان په رومر نه زنان، وه به لای نیمه یا له ساویلکه یی وه یا به بئ نه وهی خویان بزانونو ناگادار بن، خلیسكاوته ناو هه مان كه نه لان كه دوژمنانی میلله تی كو كردوته وه، وه له جیاتی نه وهی پشت گیری نه وه هه نكاره بكنه و یارمه هه كه سه مانه بدن كه سه ره رشتی پروژه كه نه كهن كه ونوته دوژمن کاری فروشگایه بلاو كردنی هه مان پروپاگنده گیم شوینانه كه دوژمنه كانی میلله ت بلاوی نه كه نه وه، وه نه مه ش خزمه تی هیچ لایه كی نیستمان په رومر ناكات، تهها دوژمنانی گه ل نه بئ نیمه له و پروایه یین نه كهر هه موو نه وانهی بهرزه ونندی میلله ت لایان مه به سسته به راستی، هه ول بدن له پیناوی سه ره كونه تی نه م پروژه به، بئ گومان خزمه تیكي گه وریه نه گه بیین به شه ره كیانو زه ره به كی چاك نه دن له وانهی تاتیستا راو وروتی میلله تیسان كردوه و سه ره وت سامانیان وزیوه وه نه كهر كه و كوریش له و فروشگایه هه بئ وه كو هه موو شتیك كه بئ یه كم جار دیته كایه وه نه وه به هه ولی دلسوزانه جار سه ره نه كری هیوادارین هه موو شه ره كانی كوردستان په یرووی نه م هه نكاوه ی سلیمانی بكن

دوژمن كه نه م سه ردا نه له هه فته ی به كه می مانگی مارتی داها تورا نه بییت

مان گرتنی كريكارانى ده رمان له نیطالیا نه خوش خانه و ده رمان خانه كانی میلانو ناشكرایان كرده به هو ی مان گرتنی كريكاران هه له پيشه ساز كه كانی ده رمانا به ره میان كه م بئ توه، وه مان گرتنی كريكاره كان له گه ل بلاو بونه وهی نه خوشی نه نقلونه دا ده سستی پی كرده بویه «بیرامازا» نوینه ری حوكومه تی بانك كرده هه ره شه له كريكاره كان بكری كه به پولیس نه گیرینه وه سه ره كاروباریان

دهوره ی په یمانگه ی بترولی عه ره بی نه قابه ی كريكارو موچه خوره كانی نه وت، كريكاری نه وت شوكت محمودو حسین زاملو یوسف عبدالنبی هه لژارد بئ به شداری له وه دهوره روشنی ریده دا په یمانه گه ی بترولی عه ره بی له قاهره ناماده ی نه كات

ده رگرتنی كريكاران له نه مریكا به كومه ل شریكه ی پيشه سازی نوژموبیل له نه مریكا ده رگرتنی ژماره یه كی زوری كريكاره كانی ناشكرا كرده بئ جگه له وهی چاوه ری نه كری (شریكه ی ژنرال مورتوز) له ماوهی نه م مانگه دا نزیكه ی ۲۸ هه زار كريكار ده ركات وه سه رمایه داره كانی نه مریكا كريكاران به كومه ل ده رنه كهن بئ پاریزگاری كردنی قازانجی خویان

كريكاران

كريكاره كانی كوډاو یادی سه د ساته ی لینین خیرای كردن بئ زیاد كردنی به ره هم كه یه كینی گشتی نه قابه كانی كوډا به بئ نه ی یادی سه د سالی لینینه وه ده سستی پی كرده چوته قوناغیكي نوی وه زیاد كردنی نه م به ره همه قامیشی شكري گرتوته وه كه گه یشتوته ده ملیون تن

هه فته ی پروپاگنده ی كريكارانى عه ره ب له نیطالیا «فوزی سید» له دوانیكي ره ژنامه نویسیا ووتوبه: پی كه وتیكي باوری له گه ل به كیتی گشتی كريكارانى نیطالیا ته وای بووه له سه ره ریك خستنی هه فته ی پی ناسینی مه سه له ی عه ره بی له نیطالیا، كه یه كیتی گشتی كريكارانى نیطالیا خوی داوای كرده كه نه مه پی گه یشتنیكي جه ماوه ری نه بییت له پال كريكارانى عه ره ب و نیطالی هاو وولاتیه كانی نیطالیاش تیا به شدار نه بن به ره لم پی گه شتنه وه فدیكي كريكاران له نیطالیا سه ره له ده ول ته عه ره به كان نه دات بو بیینی نه جامی ده ست دریزه كانی نیسرائیلی

فلا دیمیر نیلیتس لینین

به بونهی بیره و هری سهد
ساله له دایک بوونی
پیشه وای هره مهزنو
همیشه زیندوی مروقیه تی
فلا دیمیر نیلیتس لینین
« هاوکاری » به شانازی به وه
نهم کورتهی ژیبانی

بلاوئه کانه وه که له بلاوگراوه گانی ناژانسی نو فوستی به ، بو ئه وهی هه موو نهو روله دلسو و زوجه نگا و هره پیشکه و تووانه ی
که له که مان سو دی لی و مرگرن له خه بساتی قاره مانانه ی خوینا دله پیناوی دوواروژیکی کامه رانتر

بو ترسبرگ ، له وهی
په یوو هندی به ریکخراویکی
قوتابیان دیموگراسی
شورشگری کرد له ونا له
[غ . کراسسین و
غ . کرجیجانوفسکی و
س . راتشکو] وه هندیکی
تر ، ههروه ها په یوو هندی
به هندی کریکاری پیشه وه ی
کرد له وانه [ا . بابوشکین]
بووه ، لوی لینین بیروبا و هره
بنچینه کانی مارکسیمی
روون کرده وه بو کریکاران و
چهنه شاننه ی شورشگری
دروست کرد

ماویه تی

لینین ، ماوهی کو کردنه وهی
هیزو تواناو خوئاماده کردنه
پیش نه وهی به شداری ریکا
فراوانه که ی خه بساتی
شورشگریانه بیت و هه
له وی نی که یشتنیکی
ته وای په یداکرد له
مارکسیزم و کومونیزم ، وه
بو به قوتابی به کی نه مکرداری
ته واکه ری بیروبا و هری
هه ره مه زنی مارکسو
نه جلس . به لام سه مارا
زور کچکه تر بوو له
هه لو و کوششی
شورشگریانه ی لینین ، بو به
له آبی ۱۸۹۳ لینین سماری
به جی هیشت و رویشته

مقاطعه ی قازان [دی
لینینوی] نیستا ، وه
له وکاته وه نیتر پولیس
که وته مورا که به کردنی ،
له کوکوشکینو لینین
ده سی کرد به خویندن و
خوئاماده کردنو سالی
۱۸۸۷ و زستانی ۱۸۸۸ -
۱۸۸۹ هه ره له قازان مایه وه ،
هه ولی دا بو نه وهی دوباره
بگه ریته وه بو زانگو به لام
دوا که ی ره فزکرا .
جی نشین بوونی لینین
له سمارا [کویبشیف ای
نیرو له ماوهی ۱۸۸۹ -
۱۸۹۳ ، قوناغیکی زور
گرنگه له میژووف ژیبانی

چه وستینه ره وه کان و زیاتر
به زه یی نه هات به
جه و ساوه کان .
لینین له سهرتای که نجیتی
ده سی کرد وه به خویندن
مارکسیزم به قوولی و که
ته مه نی که یشته (۱۷)
سالان به شداری ریگی
خه باتی شورشگری بو
دزی حوکی قه یصه ری
موقله ق ، وه نه سه ره تای
کانونی و وه ی ۱۸۸۷ ده رکرا
له زانگوی قازان له سه ره
به شداری بوونی
کوبونه وه ی که ی شورشگری
پاش نه وه گیراو دوزخرایه وه
بو دی کوکوشکینو له

ف . لینین له لایهن
هه موو مروقیه تی ، راهری
به لیمه تی زه محه ت کیشانی
گشت جیهانه ، وه ریکخه ری
پارتی کومونستی به له
یه که یه تی سو فییه ته و
دامه زینه ری ده وه له تی
سو فییه تی به ، یه که م ده وه تی
سو فیالیست له جیهاندا ،
داناو و شورشگری و
پرولیتاریه کی هه ره مه زنه
له هه مان کاتیشا مروقیکی
زور خو شه ویست و
ساکاره .
منالی و گه نجیتی ، سه ره تای
جه و جوئی شورشگریانه
له نیسانی سالی [۱۸۷۰]

له خیزانیکی روسی
روشه ن بیری پیشکه و توو
له شاری سیمبرسک
« اولیانوفسک » ی نیستا
له سه ره روباری فولگا
فلا دیمیر نیلیتس ئولیانوف
[لینین] له دایک بوو .
خیزانی ئولیانوف شه ش
منالیان هه بوو ، ناناو ،
الکسندرو ، فلا دیمیر و ،
ئولگا و ، دیمتری وه ماریا ،
دایک و باوکیان خویان زور
ماندو نه کرد له پیناوی
نه وهی مناله کانیا ، زیره کو
مه ردو ره شوکیکی
[متواضع] بو با یه خ به دن
به پی ویستیه کانی میلله ت
هه موو مناله کانی ئولیانوف
بون به تیکوشه ری
شورشگری له نه یاری ۱۸۸۷
کوری گه و ره یان الکسندر
له سی داره درا به بونه ی
به شدار بوونی له پلانیک
بو له ناو بردنی قه یصه ره
نه سه که نه ده ری سییه م .
به ره به ره ره و شه ته و
بیروبا و هری لینینی گه نج
دروست نه بوو له زیه ره
کارتی کردنی ته ریبه تی
خیزانه که ی و به وهی دانراوه
روسی به پیشکه و توو کان و
چاودیری کردنی نه و ژیبانه ی
له ده و ره و پشته ی تاوانه کانی
میری قه یصه ره ری و
جه و ستینه ره وه کان له
مولاکی عه کاری و
سه ره مایه داره گسان و
چه و ساندنه وه ی کریکاران و
جو تیاران ، نه مانه هه موو
کینی کی ره وایان له ده رونی
که نه ج که ی لینینان دروست
نه که سه ره دزی

هه لبارده له هونرا وه ی

پیره میردی نس

به یانی بوو له خه وه سه تام که روانیم به فره باویوه
• سلیمانی نه لی به لقیسه تارای زیوی پوشیه و
• ده می بوو چاوه ری به فریکی و ابووم مزده بی باری
• سه رم به فره که چی هیشتا شه ره تو په له بو یاری
• له بیرمه شه ره به فرینه م نه کرد سواری نه بووم بی زین
• نی بوو جیگه که ی نه ی به ست نه ما تا کو ده می هاوین
• به به رگی سییه وه چه ند جوانه شاخی گو یژه بی یینه
• له رهنگی ئاسمان دولبه رتره نه م سییه و نه و شینه
• نه لین به رگی فریشته ی ئاسمانیش سییه و وه ک به فره
• فریشته ی نیمه بالایه به لام ناخ بوچ نه خوین ته فره
• هه موو په له کلوی به فری فریشته ی خوی له گه ل دایه
• چی نه بو ولات نه مچاره زیوی قال بیاریانه
• نه و سامالی کرد روژ که و ته سه ره شاخی گله زه رده
• به سه ره نه و به فره دا تیشکی هه تاو نه لاسی خوا کرده
• به سه ره گونای سپی دا خشی زی رینه برسه که ی دی
• به ری سه ره کیوی قافیش هینده پرچی زه رده ی خوی لی دی
• له سه ره سه ریان به فر تو یژالی به سه توه وه ک چوری شه ره
• قه تاره ی سه ره لق و یو بی دره ختان چه نده دلگیره
• چلووره گو یسوانه پله ی زیوی کچه کوره
• سه هول ئاوینه یه لیک دانه وه ی نه م دوو شته ورده
• که پریژن سه ره و پوله ی به شینی چله تیک ئالا
• به هار دی داری پیر نه ژئ ته وه قه دو بالا

خهباتی نافرته

نافرته ئی کورد له مهیدانی ویره هونه ردا

نهگهر بمانهوی ، رووه ، نهگه شتوووه نهو سه ریختکی ووردی ژبانی نافرته ئی کورد بدهین له مهیدانی ویره هونه ردا ، بهداخهوه دههته کهوی ، که تانیستا بهشدار بوونی نافرته کوردستانی کان له

دوواکهوتنی کومه له کهمان بئ و نهجامیکی حهتمی نه بونی سه ره بهستی و قهوره یه کی تاییهتی کورده واری بئ ، ههروه ها کهم یا زور ، نهجامی کهم ته رخه می نافرته تانی کوردیشه لهم رووهوه . چونکه له راستی دا ، ناگونجی نهو باره ی کوردستان و گهلی کوردمان تیا نهژی و تیا ژباوه ، وهک چون پالی ناوه به پساوانی

روشن بیرو خوینهواری کورد که له مهیدانی روشن بیری و نهده با ههلبسوری ، پالی نه نابئ به نافرته ته کانمانهوه که به شتیکی زوریان نهگهر نه لئین زور به یان که یشتونه ته پایه ی شاره زایی له زور شتی تر که نیشانه ی گوران و پیشکهوتنه ، که سودی راسته و خوی نه گه یاندبئ به باری ژبانی نافرته له کوردستاندا . جا پوژنامه ی «هاوکاری» به گشتی و لاپه ره ی خهباتی نافرته تان به تاییهتی خوشکان بانگ نهکاته کوری نوسینهوه وه له نه رکه گرنگه کی سه رشانیان دووانه کهون .

دهنگو باسی نافرته

خوشکه [خورشیده بابان] به ره می ویره ی خوی به ناویشانی (دیاری و یادگار) له چاپ داوه و بلاو کرایه وه ، هیوا ی سه رکهوتنی نه خوشکه نهخوازین و هیوا دارین وینه ی ژوربئ .

[خانمکی غه مبار] ناویشانی نهو چیرو که به که خوشکه [حه سینه نه حه ده] نوسیویه تی و له ژماره ی (۱۰) ی گو فاری « رزگاری » دا بلاو کراوه ته وه هیوا دارین دووا نوسین نه بی ، وه به گیوره ی توانا و مکو چیروک نوسیوی به ره دوام بئ .

جاریکی که مینی - چوپ

ههوالیک له [دارسه لامه وه] وا نه گه یه نئ که نافرته تانی نه نام له کومه لی لاواندا بو به ره بهستی « مینی - چوپ » خویان به شهو « مینی چوپ » له بهر نه که نو به روژ به ره بهستی نه کن ، نه مهش بو ته هوی سه رنه کهوتنی هه ولدانه که یان بو قه دهغه کردنی نه بهرگه .

نه ههواله خاتو [صوفیا کاواوا] سه ره کی ریکخراوی نیشتمانی نافرته تانی ته نزانیا ناشکرای کرد کاتی ووتی کچانی ریکخراوی لاوان نه وه ی داوا ی نه کهن خویان جئ به جئ ناکن .

« ام کلثوم » له ۳۰ کانونی یه که می رابوردوا که روژی له دایک بونیته تی تا ههنگی بهم بو نه یه وه نه گیرا ، وه ناوبراو ته نیا نافرته تیکه له جهانا له نافرته ته گه وره کان تا ههنگ بهم بو نه یه وه ناگیرئ .

پیکه نه

ژنه کی دراوسیان به سه ره سامیه وه لئ پرسنی . . . - نه مه چون نامه یه که ، نه بینم هه ر پارچه که کاغذیکی سینه و بهس . - ناخر من له گه ل میرده کم قسه ناکم ، له بهر نه وه قسه ی تیا نه نویسه !

ژنیک له گه ل دراوسئ که یان دانیشتبو ، پوسته چی هاتو نامه ی میرده که ی دایه دهستی ، که بو ئیش و کار چوبو بو شاریکی تر ، که نامه کی کرده وه سهیری کرد به تهنیا پارچه کاغذیکی سپی تیا به . . .

دوستایه تی و کومه لایه تی به ستویه وه به خیزانه کانی تره وه ، نه گهر سه رنجی هه موو پرویه کی ژبانی خوی نه دات له باره ی نه تیکه لاو بو نه یه وه له گه ل خیزانه کانی ترا ، توشی گه لی گهرو گرفت نه بئ .

لیره دا بهوردی نه پرسین : نایا فه رزه هه ر خیزانی بچی بو مالی هه رکه سه یکی تر هه رچی له توانادا هه یه بوی خه رج کرئ و نه گهر وانه بو « گوایه شه رم و عه یبه ! » نایا نه بئ هه ر خیزانیکمان سه رمان لهوی ترمان دا میوه و چاو شیرینی و شتی هه مه بابته پیش که ش - کرئ ؟! وه نه گهر وانه بئ یه کتری نه ناسین ؟!

به لئ به گهرم پیش وازی کردنی میوان فه رزه و شتیکی جوانه ، به لام نه گهر به جورئ بئ زیانیکی گه وره مان لئ بات ، له سنوری « لایقی » ده ره چی و نه بئ به « نالایق » . . .

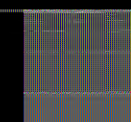
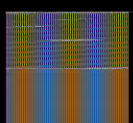
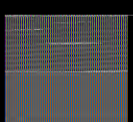
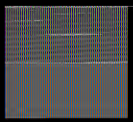
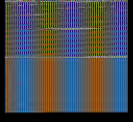
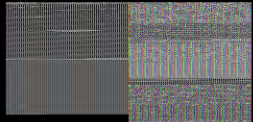
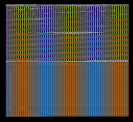
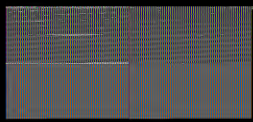
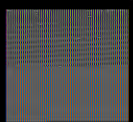
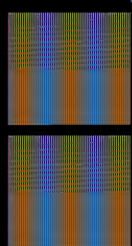
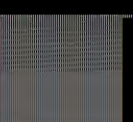
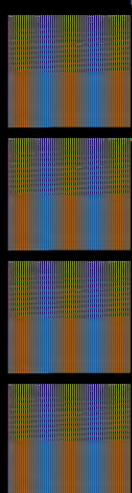
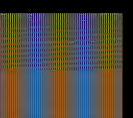
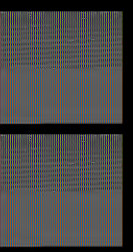
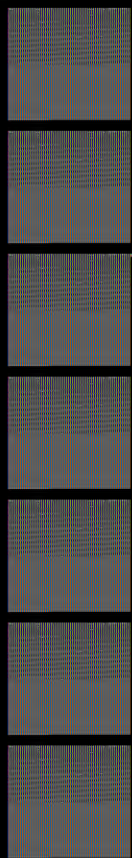
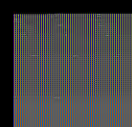
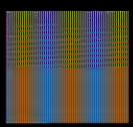
کهواته خوشکی به ری ز : هه ول به په یه ندیت له گه ل دهسته خوشکانت و خیزانه کانی تر له سنوری دوستایه تی گیانی به گیانی دایج نه که هه ر [خواردن و شت گورینه وه] .

په یوه ندی دوستایه تی خیزانه کانت

خوشکی به ریز :

به راستی دیمه نیکی جوانه ، جه ند دهسته خوشکی پیکه وه له مالی یه کتیکان کو بینه وه کاتی خویان به قسه ی جوانو دواندنی ریک و پیک به سه ر بهرن ، یان خیزانیک بچی بو مالی خیزانیکی تر . . . نه مه هه ره یچ نه بی دیمه نیکی جوانی دوستایه تی نه نوینت . به لام پیویسته ، نه وه له بیر نه جئ ، نه بئ هه مو کارو کرده وه به که له چوارچیوه - به کی وادایج دوربئ له « نالایقی » . پوژگاری نیسته له گه ل پوژگاری رابوردو له هه مو باره یه که وه گوپاره و جیاوازی هه یه ، نهو ژنه ی په یه ونلی

- پلهی چيروك له كوردستاني خواروودا مام ناونديه
- پيويسمان به شورشيكي نوئ ههيه نه چيروكدا
- نووسينيك چهك بيت دژى دوژمنان
- ئيمه ترسنوكين ، نرسنو كيش هيچي له دهست نايهت

له كه له چيروك نووسى كوردايه تي را

كاهه
مهه بوتاني

- كاكه مهه بوتاني له سالي ۱۹۳۷ دا له شاري كۆيه له دايك بووه
- دوايله خويندني له زانكوي بهغدا له سالي ۱۹۶۴ دا تهواو كردوه
- ئيستا موچه خوره له بهر يوه بهرايه تي گشتي دارستان له بهغدا
- چيروكو وناري له ژينو ههتاو و راپهريزو پشكهوتنو به بيان رزگاري و روونايي دانووسيوه
- دووسال له له دهسته نووسه راني گوڤاري هيوادا بووه
- لهم دوايه دا كومه له چيروكي شورشيكي به ناوي «بوومه له رزه له گومي مهندا» بلاو كردوه

يه كه م چيروك ؟
 © له سه ره تاى سالي (۱۹۵۶) هوه ، ده ستم داوه نه چيروك نووسين ۰۰ بهلام تا سالي (۱۹۵۷) هه رچيم ده نووسى نه م خسته پشت گوئى ۰۰ نهو ساپيم له چه رگى خوم ناو چيروكيكم بۆ گوڤاري (هه تاو) ، نارد ، به ناوي « به سه ره راني كنير » ه وه ۰۰۰ سه ره راي نزمى پله ي نه ده بيه كه ي به يه كه م به ره ميه داده نيمو حاشام لي نه كردوه

- به راي ئيه وه پله ي چيروك نووسيني كوردى له چ راده يه كدايه ؟
 © به گشتي ، هه تا ئيستا ش چيروك نووسه - كانمان به شيويه يه كي كلاسيكي ده نووسن ۰ هيچ جولانه وه يه كي به تيني نوئى نهوتوى تيدا به دي ناكه م به داخه وه ، سوودمان له قوتابخانه نوئ به كاني نه ده بي له م سه رده مه يه وه رنه گر توه به لاشيدا ، ناچين ، ته نها نه وه ي هه ستي پئ ده كريت كه ميك چيروكي (واقيعي ئيشتراكي) يانه قولتر خوي ده نويسن وه هه نديك چيروكي نيشتماني بلاو كر اووه ته وه به لام زور به يان كالو كوچن وه به گشتي پله ي چيروك له كوردستاني خواروودا مام ناونديه

- نه ركه كاني نه م سه رده مه ي چيروك نووسى كورد كامانه ن ؟
 © وه كو ئاشكرايه ، ئيمه ي كورد له چه رخي خه با تي چينايه تي و سه ده ي رزگاري نيشتماني دا ده ژين له بهر نه وه پيويسته هه موو به ره مه ميكي نه ده بي بۆ خزمه تي نه م بيرو باوه ره ته رخان بكرت ۰ به لام ئايا نووسه راني كورد به و كاره هه لساون ؟ ۰۰ پيش نه وه ي تق وه لام به ده يتسه وه ۰۰ ده ليم :- نه ۰۰ !!

پچونكه پيويسته شورشيكي بنچينه يي نوئ له چيروكي كورديدا به رپا بكه ين ۰۰ شورشيكي كه شان به شاني خويي سووري نه مرانو دئى ويران كراو و خاكي سنووتاو ۰۰۰ بروات ۰ نووسينيك بخه ينه به رده مي خوينده واز كه خوي له خويدا چهك بيت دژى نه وانسه ي ده يانه ويت كورد بچه وه - سينه وه بۆ به رزه وه ندي

بكرت خوشه ويستي له هه مان كه لينه وه ته ماشا بكرت ۰ چيروكي (شاري خاموش) نه وه ت بۆ ده رده خات ۰ به لام نه گر نه ته ويت چيروكي دلدرى بنووسم ۰۰ به داخه وه ئيستا ريگه ي نه وه م ني به - به لاته وه ده وله مه ندي چي به ؟
 © لاي من ۰ ده وله مه ندي بيروباوه ر له هه موو ده وله مه نديه ك به نرختره ۰ - ژن هينانت به لاوه چۆنه ؟
 © شه رپكه هه ر ده بيت تووشى بين ۰ به لام ده بيت خوتى بۆ ناماده بكه يت ۰ خوت ده سته و به خه ي بيت ۰۰ هه مووشتيكي لي بزانيت ۰۰ نه وه ك دوايي ده سته و نه ژنق دا بنيشي و كاله ك به نه ژنق بشكي ني ۰ - پوژنامه ي هاو كاري - سوپاستان نه كات له م ليدوانه دا كه وا به سه ره به ستي هه موو رايه كي خوتان ده ربري سه به ا به ت به و باسانه ي ها ته كا يه وه ۰
 © منيش هه روا سوپاس كه توانيم له م ليدوانه دا له و باسانه بلو تيم كه ده ميك بوو نه م ويست ده ري بي سيم ۰ ئوميه ده واريشم كه پوژنامه ي - هاو كاري - سه ركه وتوو بيت له نامانجه كانيا وه ، نو سه رانيش له بهر هه مه كانيان بي به شتان نه كهن چونكه پوژنامه يه كي وا پيوستى به هاو كاري يه كي زور هه يه ۰

بكات گه ليك سه ركه وتو ده بيت ۰
 - نه ي رات به رامبه ر كومه له چيروكه كه ي (بوومه مه رزه له گومي مه ندا) چيه وهرات به رامبه ر خۆشت ۰
 © وه كو له پيشه كي چيروكه كانمان نووسيوه ، ئوميه وارم شتيكي تازم خمشي ته به رده مي خويندم - وارن به لام ئايه تاچه ند قيا سه ركه وتوو بووم نه وه نه ده مه ده ست هه موو چيروك نووسينكو خوينده وارن وه پام به رامبه ر خۆم وه كو قوتايي يه كي تازم ده ستم داوه ته چيروك نووسين ره نكه بگه مه نه وانمانجه ي له ميشكي خوما ، نه خشاندمه يان پاش گه ز بيمه وه وه بچمه وه قاوغه كه ي خۆم ۰
 - چ نامانجيك ؟
 © به ره ميه نوئ پيشكه شي نه ته وه دوا كه وتوه كه م بكه م ۰
 - هه نديك پرسيا ري تايبه تي ۰
 © فه رموو !
 - بروات به چ به نديك هه يه ؟
 © سه ره ب ده ليت « بي بكه نه ، دونيا بوت بي ده كه ني » ۰
 - بۆچي چيروكه كانت ماده ي دلداري تيداني به ؟
 © دلداري هه وي ني ژيان و خوشي به ، ئاوازي به سوژي ده رونه ، به سته يه ، موسيقيه ۰۰۰ له بهر نه وه پارچه يه كه له ژيان ۰ به لام به لاي منه وه ده بيت دلداريش بۆ خزمه تي نيشتمان ته رخان

له چيروك نووسه كانمان بۆ نمونه ماموستا ئيبراهيم نه حمه د وه خۆشت له م رووه وه توانيو تا نه تاراده يه ك كه ئوميسني كه وه ري لي نه كريت له و بابته چيروكانه بنووسن كه ره نك روخساري سه رده ميكي پر له رايه ريني گه له كه ماني پيوه دياره ۰
 © بابلين و ابنت ۰
 به لام ئايا دووكه س ياسني كه س نه بنه ، نمونه بۆ نه وه هه موو چيروك نووسه ي كه هه مانه ۰
 - بيگومان ۰۰ نه ، به لام بۆيان هه يه كه سه ره تايه كي باش ديارى بكه ن له م كۆرهدا وه بينه رابه ري نه وه هه موو چيروك نووسانه ي خۆيان له و قه ره يه نادن ۰
 هه ر له باسي چيروك و چيروك نووساندا رات چيه به رامبه ر نه م چيروك و چيروك نووسانه ۰
 ۱ - چيروكي - ناده ميزاد - وه محرم محمد امين ۰
 © چيروكي ناده ميزاد له كونا بلاو بوته وه ئيستا له يه ك به رگا كۆكراونه ته وه له بهر نه وه ناتوانم حوكمي زروفي ئيستاى به سه ردا بدم به لام ماموستا محرم ، يه كي كه له ماموستاياني چيروكي كوردى ۰
 ۲ - كومه له چيروكي - نه له ماني كوردى - وه دوكتۆر مارف خه زنه دار ۰
 © نه و كومه له چيروكه نه وه نه بوو كه چاره روان نه كرا لي ۰ به راي من دوكتۆر مارف باسي ره خنه و ميژوي نه ده بيرو وه رگيران

خويان ۰۰ باپرسين چه نه له ئيمه توانيو به تي بچيته ناو دل و ده روني ره شو رووت و لي قه و ماواني كوردستانه وه ۰۰ چه ندمان توانيو مانه به به ره مه كانمان خه لكى پال پيه وه بنين بۆگيان فيدا كاري و خه با تي نه ترسانه له پيناو سه نده - وه مافي زه وت كراو ماندا ؟
 به داخه وه ده ليم : ئيمه له قه لاي (عاج) يه وه سه يري نه ته وه كه مان ده كه ين نه ك ته نها سه ركه رده بي يان ، ناكه ين به لكو به شه له شه ل دوايان ده كه وين ، هه نديك جار نه مان كه نه كۆلي خۆشيان ۰۰ سه ره راي نه مه ش ده مانه ويت كويرانه بروامان پئ بكه ن ۰
 چه پله مان بۆ لي بده ن ۰ به لام من به هه موو چيروك نووسه كانمان نه ليم باهيچ نه بيت ته ماشاي چيروك نووسه كاني فه له ستي نو فيه تنام و كورپاو ناوه راستي نه فه ريقيا بكه ين ، بزاني چۆن به به ره مه كانيا دوونيا نه هه ژين ۰
 - به لام و بزاني نه ديه - كانمان تواناي نه وه يان هه يه له و بابته بنوسن ۰ به راي ئيه بۆچي له م باره يه وه هيچيان ديارينه ؟
 © چونكه ئيمه ترسنوعين ترسنوكيش هيچي له ده ست نايه ت جگه له قسه ي زلو بي سه روپا نه بيت !!
 واني به ؟
 - به راي من ئيچكار به و توونديه نيه كه ئيه بوئ چوون ۰۰ چونكه هه نديك

وولانتی نه ووت له امریکا

لهمو بهر نالاسکا بهوولاتی زیر ناو نه براله نهمریکا دا ، لهم باره یوه نووسه ری گهوره نهمریکی - جاک لندن - نووسیویه تی وه نهم وولاته ی بهوولاتی کوشتنو گهران بهدوای زیردا ناو بردووه له ژوروی نهم وولاته دا هیندوسه نازادی ویسته کان نهژین . ماوه یه کی زوره که سامانی زیر لهم وولاته دا چوپ پر بوو . . . له بهر نهمه نوانه ی بهدوای زیردا پاش نهمه قاسه کانیا ن له زیر پرکرد به یی نهمه ی نالاسکا یه که توزجیه که لک وهرگریت بگره هه روا به هه ژار ترین وولات مایه وه له (۵۰) وولاته کانی نهمریکا دا .

بارستای نهم سامانه شارراوه یه ناوخاکی نالاسکا . نهم ژماره و راپورتانه نه لین : نهم نهوتی ته کساسه . له سه ره تای سالی (۱۹۶۸) هوه ده نگوباسی دوزینه وه ی نهوت له نالاسکا دا بلا بوه وه به گیتی دا ، پاش نهمه ی کومپانیای - نه تلاتیک روتشلد - له گهروی برودهاو له که ناره کانی زه رپای به ستوی ژورودا به قولای ۲۶۰۰ مه تره نهوتی دوزینه وه ، له سه ره تا وه ده نگوباسی نهم دوزینه وه ی شارراوه بوو ، به لام له ناوه راستی سالی راپورتو رپوزنامه کان ناشکران کرد پاش نهمه ی فروکه که به که له فروکه خانه ی غیربانگس - دا نه نشیتته وه سواریوه کان زه لامیکی به سارغی پیچراو نه بینن به ره و تیمارخانه نه بریت ، که له پاشانا ده رکوت نهمه که سه عه ره به و ناوی - ناصر خلیل - هو له نه نجامی ته قینه وه ی پریکی نه و تا سو و تا وه . نهم هه و آله یه که م هه ل بوو بۆ هیرش برده سه

نهوتی نهم وولانه ، هیرشیک که جیا ورتزه له وه ی پیش (۷۰) سال کرایه سه ر زیر .
(کومپانی له جیاتی خه لکی تر)
لهم روزانه دا خه لکی ته معکارو راپچی له نالاسکا دا بهدوای سامانا ناگریت . . . به لکو کومپانی به سه رمایه دارم گه و ره کان جیگای نهمانه یان گرتوته وه . . . نهم کومپانی به سه رمایه ی گه و ره زوریان هه یه که نه گاته ملیونه ها وه بگره بلیونه هاش . نهم کومپانی یانه وان له بهر به ره کانی که گه رما بۆ ده ست پیشکری کردن له دوزینه وه ی نهوت له نالاسکا دا کاریکی هیجگار گرانه ، به لام توانای کومپانی به کان هیجگار زورتره و جگه له وه ی توانای کارگه رانیس به هه رزان نه کرپیت . پله ی گه رما له شه وانی زستانه ی نهم وولانه دا (۶۰) له خوار پله ی به ستنه وه ، له بهرته وه نه بی هه مو نهمه نامیرو ماکینانه له کاره دا به کاره یان گه رم بگرین . . . جگه له وه

که رده لولو و کریوه به فره ی خیرایی یه که ی ۱۶۰ کم له سه عاتیکا . . . وه جگه له وه ش که ته مومز بۆچهند روزیک له سه ر یه که لهم وولانه دا به رده وام نه بیت . کارکردن به م پی به حه وت یان هه شت نه و نه دی تر گران تره که له شوینیکی وه کو ته کساسا نه بیت ، که واته ده رهینانی نه وت پیویستی به شه ر هه یه له گه ل به ستنه لوکو سه هول به ندانا . . . پیویستی به وه هه یه فروکه ی گه و ره که ره سه و نامیرو ماکینه ی تاییه ت به م کاره بگوزیتته وه . نهم نهوتی نالاسکا له زوی میری چۆلدا دوزرایه وه ، له بهر نهمه میری ناوخوی نه وی له نیوان کومپانی یه کانا مزایده ی دانا بۆ پییدانی کاری ده رهینانی نه وت به کومپانی یه که . . . نیتر هه مو کومپانی یه که بۆ نه وه ی له پیش نه وی ترا شاره زایی له ناوچه که شوینی نه و ته که په یدا بکات که و ته نارذنی جاسوس بۆ کو کردنه وه ی وینه ی نهم شوینانه و که و ته نارذنی

فروکه و گهرانیا ن به سه ر ناوچه کانی نه و تا . نه وه ی سه ر بی نه وه یه نوتیله کانی نه و ناوچه یه به جوریکی وا پر بوو بوون له نه ندازیارو شاره زاو پیوانی کار که جیگای یه کیکی تری تیدا نه بیتته وه ، ناچار هه ندیکیان هه ر له فروکه کانا نه نووستن .
(روژی مزایده)
روژی ۱۰ کانونی یه که می ۱۹۶۹ روژی مزایده ی به ینی کومپانی یه گه و ره کان بوو . نوینه ری نزیکه ی (۵۰) کومپانی گه و ره تیا یا به شدار بوون . نهمانه له هۆلیکا کو بونه وه که به سه رباز ده و ره ی درابوو ، پارهی بارمته دانان هه مووی گه یشتنه چنده ملیونه دلاریک . به لام نیستانه ، نایه نالاسکا چۆن نه توانی سوود له و سه رمایه گه و ره یه وه برگریت به و حاله پر هه ژاری یه ی تیا به تی وه هیندوس و نالوتو ته سکیموو تیره ی تری دوکه و توتو ته نیا له سه ر پاوو ماسی گرتن نه ژین ، جگه له وه ی که له سه دا (۶۰) ی نه وانه ی نهمن به نه خوشی سیل نهمن . به لام نایه نهمریکا به م حاله شه وه واژ له نالاسکا نه هینتی ؟ بیگومان نه . . . نه و تا سه رما یه داره کانی نهمریکا بیر له ری و شوینی تازه نه که نه وه بۆ ده ست گرتن به سه ر قازانجه کانی نالاسکا دا . به لای شاره زا- یانه وه وایه که گواسته وه ی نه وت له نالاسکاوه بۆ نهمریکا به بۆری زوری تی نه چی ، جگه له نهمریکی زوری ماندوو بوونی نه نجامی سه رماو سوله ش . . . به لام نهم سامانه یی شوماره ی نالاسکا که به رامبه ر سامانی نهوتی وولاتی عه ره بی سه و دی یه نه و نه ده ته مع

پاشماوه ی (شکیری) . . .

کورکی گوتی :
نهری پیره میرا
تو کوره بیی ژ ههردوو چاقانا
تو کهر بیی ژ ههردوو گو هانا
تو باخه بیی ژ ههردوو پیانا
دا تو چ چارا نه فان چابانا

پاشماوه ی نهمریکای . . .

نوسی ویانه ، له مانه رپوزنامه ی (نیویورک تایمز) له سه ر پاست دوره . وه رپوزنامه ی « نیویورک ووتاریکا نه لی : » به پیی گه یشتته به سه دان نافرته و منال له فیتنم به ده ستی هیزه کانی نهمریکا کوزراون ، نهم کاره جیگای سه رسورمانمانه چونکه نهمه

دوره پیویسته کونگریس له م کاره بی ده نگ نه بی . دپسان « سیناتور کودول » داوای کرده پیویسته نهم راستیانه له وای گشتی نهمریکا نه شارینه وه نه بی نه و راستیانه ی چندان ساله شارونه ته وه له جگکی فیتنم دا بخرینه پو . وه کوشتنی مه ده نی یه بی

نهمریکا خوینی که نی بی گوناوه پزوه ، نهمه راستیانه که ناتوانی بشارینه وه . . . نهم کاره درنه دانه دوایان نایه ت بهدوای هاتنی جگکی فیتنم نه بی ، وه گه لی نهمریکا نهم جو ره کاره درنه دانه نه داته دووه و داوا نه گات به ی پر سینه وه ی نه وانه ی نهم تاوانانه نه که ن) .

سه ری شکیری مال خراب چه نه ی به سه ر دبندا که فنه واره ده لالی دلی من ژویقه تیتن جانیکا ده لالی دلی من فیدا هاتی به خاره نه زا نه شیم بچمه هاری گه له که نیارو نهمم دگوندی مه دا هه نه دی بیژن نه فه که فنه یاره نه گه ر نه زی نه چمه هاری هه می سه ر دلی مال خراب دی بنه کولو کوفانو قاره

نه خاته به رده م که هانی یه
نهرال بن به سه ر زوره ترین کوسیا که دیتنه به رده م نیازیان ، بۆ نه مه ش نیستا پیشنیاریکی تر هه یه که نهم نه و ته له ریگای ده رباهه بگوزیتته وه بۆ نهمریکا له جیاتی نه وه ی به بوری راکیشان بیت .

گفتوگۆی ماموستا حسن حسین

بەرئێوه بەرێگرتنی ئینجیزارێ

تووتنی لەگەڵ رۆژنامهی

«هاوکاری»

ماموستا حسن حسین :

× عیوام وایه «هاوکاری» بێتێه بەردیگرتنی بری بنچینهی براییهتی کوردو عەرب ، له پیناوی پاشه پۆژیکێ باسترابۆ تیکرایێ گهلی عیراق

× تووتنی ئەمسالمان له باره ی زۆری یهوه له چه ند سال له مه و پێشه وه تائیسدا هاوتای نه بوه .

× نه خشه ی سالی ۱۹۶۹ ده ورێکی زۆری بووه له پێش خستنی تووتنه - که ماندا له هه موو روویه که وه .

× کیلگه ی تا قی کردنه وه ، زیاد کردنی تووی باش و شه تلی باش و ، سولفه بۆ جووتیاران

× کارگه ی تووتن پوخته کردو ، عه مازی نازه ، ناردی قوتابی بۆ ده ره وه .

× کۆبوونه وه ی پسیپۆره کانی ئینجیزارو ، دانانی پرۆگرامی سالی ۱۹۷۰

بچوو که کان که له یه ک پاره وه تا چوار باله یان هه یه ، ههروه ها تووتنی نه زه رعاتکارانه ی که له دیهاتی دیوره وه ها توون .

(۴) فه حص نه کردنی زیاتر له (۲۰۰) باله له رۆژیکدا ، بوئه وه ی فه حصه که فه حصیکی بی گه رد بی به نیسه بت میری و به نیسه بت جووتیاریشه وه .

(۵) له و ناموزگاری و فه رماناندا خاسیه تی هه رجوره تووتنکیش ده رخرا ، تا له کاتی فه حسا یشت به وه ابه ستری بو دیاری کردنی پله ی نه و تووتنه .

(۶) وه بو چار کردنی مه سه له ی زوری نه وانیه ی

دین بو فه حص کردنی تووتنیان ، وه بوئه وه ی زو له فه حص بینه وه مه سه له ته ی هه یچ لایه ک ژیر بی نه که یی ، (۱۶) لیژنه ی سه ره کی و (۵) لیژنه ی چاو پیاگیرانه وه دانرا بو فه حص کردن و ته ماشای شکاتی هه رکه س که شکاتیکی هه بی . نه ندامانی ژم لیژانه ، پێش نه وه ی ده س پێ بکه ن ، ناگادارکران له و ناموزگاری و په یره وه یانه ی له باره ی فه حصه وه ده رجوره .

(۷) وه به وه ی نه وه وه که پویسته کاریک بکه ین تووتنه که مان بگاته پله ی تووتنی جیهانی ، وه چونکه ئاره زووی کیشانی جگه ره ی به رماخ و قامیش و سیغار به ره و کزی نه رواو ، عاله مه که

دابه ش کردنی ئیجازه ی تووتن کردن (دوئم) به سه ر نه واندا که به راستی تووتن نه که ن ، وه ئه م ئیجازانه له لایه ن چه ند لیژنه یه که وه دابه ش کران که نوینه رانی ئینجیزارو ئیسه داره مه حه للی یه کانی تیابوو . پاشانیش چه ند فه رمان و ناموزگاری به ک ده رجوو ، وه ک :

(۱) بو هه ر دوئمیک ۲۵۰ کیلو به ره م دا نه نری .
(۲) دیاری کردنی سه نگیکی تایه تی بو هه ر جو ره باله یه ک ، بوئه وه ی به ئاسانی بگوزریشه وه و بخریته عه مارو ئه م دیوو نه ودیو بکری .

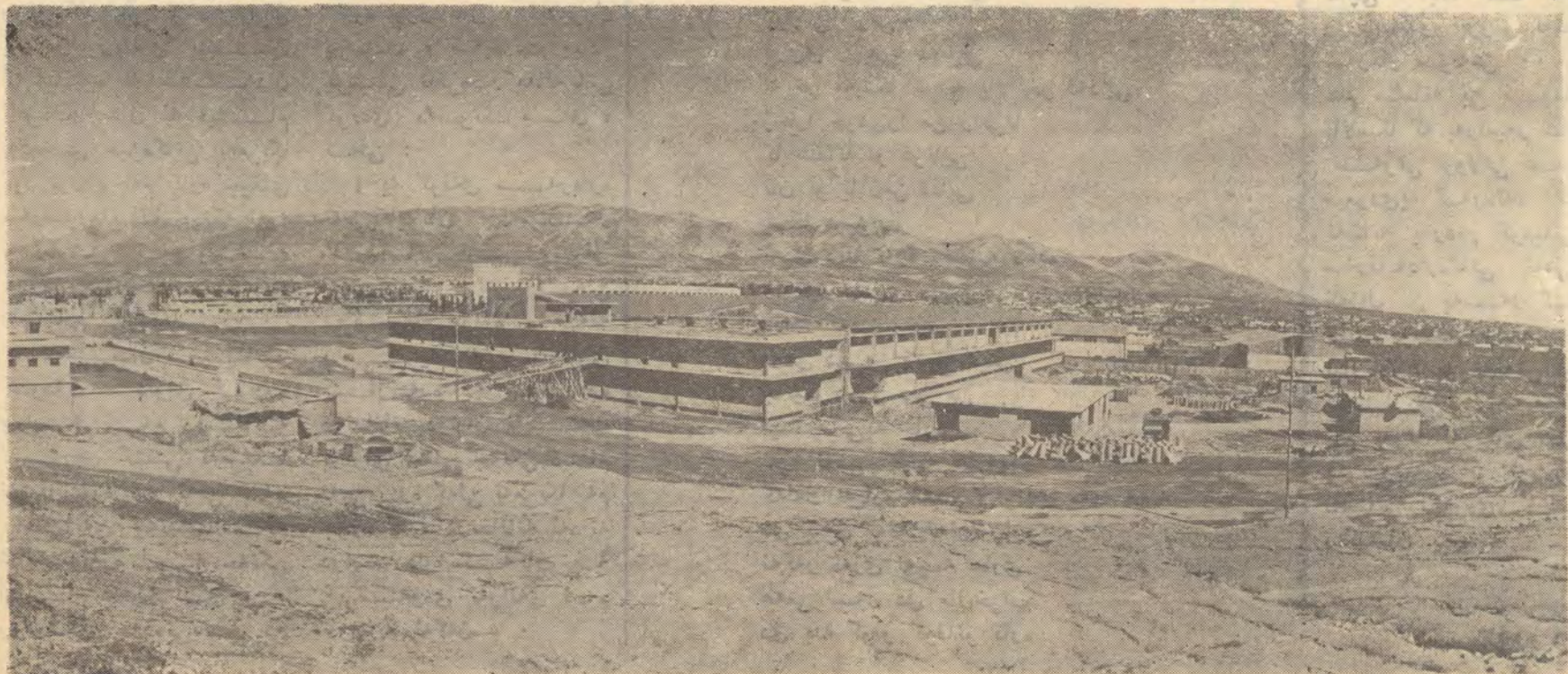
(۳) ریکخستنی چوینه تی فه حص و پێش خستنی تووتنی زه رعاتکاره

به ره مه ی ته ماگۆی سالی ۱۹۶۸ مان که یشتوه ته ۱۴۲۹۱ کیلو . ه ی سالی ۱۹۶۹ پێش که یشتوته ۴۸۱۴۷ کیلو . ههروه ها وتی : به ریه به رایه تی ئینجیزار له سه ره قای سالی ۱۹۶۹ دا به وردی کولی یه وه له یاری نه و ناوچانه ی که تووتن و ته ماگو یان تیا نه کری ، وه نه خشه یه کی دانا بو دابه ش کردنی ئیجازه ی کشت و کال به سه ر زه رعاتکاره راسته قینه کاند ، به جو ریک که نه ندازه ی نه و تووتنه ی نه چینه ری و باشی به رو بوومی تووتن ، له گه ل پویستی ولاتدا بگونیجی ، چ بو به کاره ییانی ناو خو ، چ بو ناردنی بو ده ره وه .
نه و جا ده س کرا به

نه بوه ، جگه له وه ش که جو ره باشه کانی ناو ئه م نه ندازه یه ش له جو ره باشه کانی سالانی رابوردوو زیاتره .
ئه مه قسه ی ماموستا حسن حسین بو ، به نوینه ری ئه م رۆژنامه یه ی وت .

ماموستا حسن حسین پاش پروزابایی کردنی ده رجوونی ئه م رۆژنامه یه ، ده ربینی هیوای خوی که وا بی به به ردیگی تری بنچینه ی پته وی براییه تی کوردو عه ربو یه که ته ی هه موو نیشتمان به ره ران ، له پیناوی پاشه رۆژیکسی باسترابو تیکرای گه لی عیراق ، گه رایه وه سه ر باسی تووتن و ته ماگوو ، وتی :

به ره مه ی تووتنی ئەمسال، به نیسه بت سالانی رابوردوو وه ، ره قه میکی قیاسی لی داوه . ئه مه ش نیشانه ی راستی و سه ره که وتنی نه و هه نگاوانه یه که حوکومه تی شپورش ناونی له مه یه دانی هاندانی جووتیاراندا بو زیاد کردنی به رو بوومیان ، که نه وه ش قازانجی بو هه موو لایه که تائیسناش فه حص کردنی تووتنی به ره مه ی سالی ۹۶۸ ته واو نه بوه . تا ۱۰-۳۱-۱۹۶۹ نه ندازه ی تووتنی فه حص کراو که یه ته ۲۸۳۹۵۷ باله و ۱۵ ملیون ۵۱۹۶۱۰ کیلو ، وه وا چاوه روان نه کری که بگاته ۱۵ ملیون و سه چاره که ملیون . ئه مه خوی شتیکه چه ند سال له مه و پێش وینه ی

سلیمانی ، وه به بربره
پشتی نیشی به ریوه به رایه تی
ئینحیصار .

نهم کارگه یه له سهردهمی
شورشی حقهدهی ته مووزدا
کرایهوه . توانای نیشی
نهم کارگه یه سالی (۴)
ملیون تن توتنه .
به رهه می توتنی عراقیش
سالی نه گاته (۱۲ - ۱۵)
ملیون تن . وه له بهر نه وه
که پیوسته همووی بوخته

بکری ، نه بی چهنده
کارگه یه کی تریش دانین
له ناوچه کانی هینانه
به رهه مدا ، که عاماریشیان
له پالدا بکریته وه بو
ترشانندی توتنه
پوخت کراوه که . چونکه
نیستا به شیوی سروشت کرد
توتنه که مان نه ترشینین .
نهوش سالیکی ته واوی
نهوی که توتنه که ی تیا دا
عامار کرابی . به لام
ترشانندی دهسکرد به (۲۰)
روز ته واو نه بی ، وه بهمه
قازانجیکی زور دهسگری

نهم به ریوه به رایه تی به نه بی ،
چونکه توتنه که مان زوو
نه فروشری و تووش نافت
نابی ، وه جگه ره ی
عراقیش له هموو
روویه گه وه پیش نه که وی .
عماری تازه

پوخته کردنی توتن و
ترشانندی دهسکرد پیوستی
به عماری تازه هه یه ،
بو نه وه که توتنه که مان
نه فو تی .

ماموستا حسن حسین
نه بی : شتی هره گرنگ
نهویه نه توتنه ی
نه نیرین بو دهره وه که لاکه ی
نه شکابی . له بهر نه وه
پیوسته فدره کانی له
عماری باشدا هه ل بگری و
بخریته سه ره فه ی تایه تی ،
نهک فدره له سه ره فدره
که له که بگری . له بهر نه وه

خزیکه کردنه وه ی عماری
تازه یه که ره فه وه مکینه ی
تهر کردنه وه ی هه وا ی
تیابی بو نه وه بشی که
به شیوه ی نوی توتنی تیا
عامار بکه یه . سه ره رای
نه وه خزیکه کردنه وه یه
له وشوینانه دا که دائیره ی
ئینحیصاریان تیا نی یه .
وه نه وشوینانه ش که
توتنیان تیا فحص

دابش کردنی به سه ره
زه رعاته که ره کاندایا .
(۳) زور کردنی تووی
هه لپژارده و دابش کردنی
له و ناوچه نه دا که بو
چاندنیان دهس نه ده ن
به نیازی باش کردنی جوری
توتن و گه یاندنی به پله ی
توتنی روز هه لاتی .

(۴) هه ولدان بو کرینی
چهنده پارچه زه وی یوا که
بو توتن تیا کردن بشی ،
له هه رلا یه کی ناوچه کانی
کورده ستاندا بو نه وه ی
کیلکه ی تا قی کردنه وه یان تیا
دروست بکه یه . نه مانه وه ی
(۳) نیسکه ی ته واو له
موحافه ظه ی سلیمانی و (۳)
نیسکه ی ته واو له
موحافه ظه ی هه ولپرو (۱)
نیسکه له موحافه ظه ی دهوک
دروست بکه یه .

(۵) هه ولدان بو نه وه
نهم نیسکه یه تا قی کردنه وه ی
تایه تی چاندنی توتنیان
تیابی ، له گه ل کردنه وه ی
خانودا بو نه وانیه ی
له ونیسگانه نیش نه کن
له کار به ده ست و موچه خورو
کریکار . وه کردنه وه ی
عامار بو توتنه کانی و
دانانی ته نوور بو وشک
کردنه وه ی گه لا توتنه کان
له سه ره زی وشوینی تازه .
کیلکه ی توو زور کردن :

به هوی نه وه هموو درردو
به لایه وه که سالانی
را بو درردو تووشی کیلکه کانی
توتن بووه و بووه به هوی
فهوتانی به شیکی زوریان ،
نهم به ریوه به رایه تی به
بریری داوه کاریک بکا
جاریکی تر شتی وا رو نه دا .
وه بو نه وه بریری دا چهنده
شه تلکه بکانه وه له
ناوچه کانی هینانه به رهه می
توتندا بو پی گه یاندنی
شه تلی پاکو دابش کردنی

به ریوه به رایه تی
ئینحیصار شه ش کیلکه ی
دروست کرد له
(به کره جو) و (هه هه جه)
(قه لادزه) و (شار با زیر) و
(حه ریر) و (ده رک) ، که
هه ری هه کی دوو دونم .

نهم کیگانه نه نجامیکی
باشیان گه یاند . نیمه
لامان وایه نه بی لای که می
تا پینج سالی تر نهم تووه
باشانه له م کیلگانه دا بچینین
بو نه وه ی توو شه تلی
زورمان بی و بلاوی بکه یه وه
به هه مو لایه کدا بو نه وه ی
جوری شه تلی باش بلاو
بیته وه .

به نیسبه ت چاندنی
توتنی فوجینی و
پیری یسه وه کیلکه ی تایه
تیمان بو نهم مدوو جوره ش
داناو ، وه نه جگامی
باشمان دهسگر بووه ، وه
هه ول نه ده یه نهم جوره
کیلگانه له هه موو ناوچه کانی
هینانه به رهه می توتندا
دروست بکه یه و ، تووی
فوجینی و پیری بلاو
بکه یه وه به سه ره زه رعاته
که ره کاندایا ، عماری
تایه تی یان بو دروست
بکه یه بو وشک کردنه وه ی
نهم جوره توتنه که به پی ی
شیوه ی هونه ری .

به لام ، له گه ل هه موو
نه وه شدا ، لامان وایه
پیوسته هه نگاری زورتر
بنیین له م باره وه . بویه
هاتوین نه خشه یه کمان
داناو بو پینج سالی
داهاتوو ، که نه مه
کورت هه که یه تی :

(۱) به رده وام بوون له
تا قی کردنه وه ی چاندنی
باشترین تووی روز هه لاتی و
فوجینی و پیری دا .
(۲) دانانی شه تلکه بو
زور کردنی شه تل به نیازی

حه زیان له جگه ره ی پاکه ته ،
بریار درا توتنی نه مسلمان
(۱۹۶۸) توتنی باش کراو
(محسن) بی .
هه روه ها به ریوه به ره ی
گشتی باسی نه همیه تی
توتنی عیراقو ، دهوری
به ریوه به رایه تی
ئینحیصاری کردو ، وتی :
توتن ، یه کیکه له
سه رچاوه گرنگه کانی ژبانی
به شیکی زوری خه لکی
عیراق . هه روه ها
سه رچاوه یه کی گرنگی
سامانی میری یسه .

پتر له (۳۰) هه زار
خیزان به کشت وکالی
توتنه وه حه ریگن .
نه وه نه ده ش خه ریکی توتن
فروشتن و جگه ره فروشتن و
نیش کردن له کارگه کانی
جگه ره و دروست کردنی
جگه ره ی دهسکردن .
که واته توتن به شداره له
پیدا کردنی ناندایا بو زیاتر
له (۶۰) هه زار خیزانی
عراقی . به هوی نه مه وه یه ،
نهم به ریوه به رایه تی به
هه ول نه داو هه موو توانای
خوی ته رخان نه کا بو
پیش خستنی چاندن و
پی گه یاندن و ، بارزگانی
پیوه کردن و ، سنعاتی کردن
توتن .

کیلکه کانی تا قی کردنه وه :
له ورزه وه که ئینحیصاری
توتنی عیراق دامه زراوه ،
پیری له چار کردن نه وه
کردنه وه که تووی توتنی
عراق تیکه له له ده یان
چهنده . له بهر نه وه له م
چهنده سالی دوایی دا ده سی
کردنه وه به دامه زرانندی
کیلکه ی تا قی کردنه وه بو
دو زینه وه ی تووی باش و
چاندنی و زور کردنی و
دابش کردن به خورایی
به سه ره زه رعاته کاراندا .

پهیری زاده به مهر هاتی

مهجسی عاشقان گراوه
ساقی له نیو راوه ستاوه
پیلای عیش و نوش کراوه
به خیر هاتی بهری زاده
به خیر هاتی

به سهر چاوی ئەمن هاتی
به جیم زانی که تو هاتی
به دهنگی تهرق و خر خالان

« عەلی عاشق »

نه گهر عه شقت زیانی بی
سهه جار عومرت زو فانی بی
چه یفه نخلص په نهانی بی
پهری زاده به خیر هاتی

موترب لیده به نای سبازت
به ختت سوتی له بو نازت
جوتی ساقی سهه به زین
مهی له مه بخانان ده گین
عاشقان له دین وه ده گین

پهری زاده به خیر هاتی

قوربانت به ئهی بای وه عده
تارا له سهه له یلم لاده
به ده ستوری حاکم زاده

مجنون بو
یهکی دهر ده دار بو
به تیری عه شق گرفتار بو
چونکه نه یلا وه فا دار بو
به سهه چاوی ئەمن هاتی
عه زیزی من به خیر هاتی

مجنونه کهی له کیوانم
دایم دل پر له هجرانم
بو خالی له یک په ریشانم

خوزگه به فه رهادی چینی
خه ریکه له سه نک تاشینی
ئه ویش بو عه شقی شیرینی
پهری زاده به خیر هاتی

قوربانت به شه مال وه ره
ئه م نامه یه له بو به ره
بیده به ده سستی دول به ره

ساقیم ئهوی شراب بینی
عه کسسی خوی تیا بنوینی
بهو چاوهی گیانم ده سستینی

پهری زاده به خیر هاتی
به سهه چاوی ئەمن هاتی

له ناخی دهرونه وه :

په ره وازهی بیریکی سهه لی شیونیه رم ...
بی بهرووی چاوترسین کراوی دوا روزیکی بی به زهم
نه ژان نه ماته وه بو خوی ... نه خوشیش لایه کم لسی
نه کانه وه ...

هه ی به ده بخت خوت ، نه ی ئاده میزاد ...
ویلی ریکایه کی دووری بی برانه وه م ...
ژیان خوی له خویا چه ند گورتو به تاهه ...
که چی نه وه ندهش دوورو پر له نه شکه نه چه یه ...

نه ری کورتی ئەم که یینیتته مه بهس ...
نه دووریشی ئەم کاته کوی زوخال ...
هه ی کلول خوت ، نه ی ئاده میزاد ...

زهوی ، بی نامان ... ههه خول نه خوا ... ههه نه گه ری
گیا سههوز نه بی ، کیو نه روخی ، منالیک نه بی ...
پیریک نه مری

زورشنت نه بی ...
پشتاو پشت له یادمان نه چی ...
نهو دوا بی یه که ... ههه گیزا کوتالی نایه ...

بهلام نه وهی بیرمان نه چی ترسی ژیان و مردنه ...
ژیان لامان بوته ئاکر ... مهه رگیش وه کو پوشوو وایه ،
ژیان بوته زستانی سر ... مهه رگیش وه کو هه تیویکی

ژیان هه روک شهوی تازی پر له نه ندیشه وه هایه ...
مهه رگیش وه کو خه ونیکی تال به به لایه ...
ژیان و مردن یه که شته ، یه که ریکایه ئەم سهه ره تا ...

بی بهرگه و په لاس وه هایه ، - خه زان -
بازرگانی پیوه کردنیشی پیش خستنی به رده وایه ئەم
هه مووی به ده سستی ئیمه یه ... به ره مهه بی که یه ، تا
ئیمه تی نه گه یه که تووتن ئیمه ییش بهش به حالی خومان
چ ده وریکی هه یه لسه به شدار بین له خزمهت
پیش خستنی ئابووریماندا ... کردنی گه ل و پیش خستنی
له بهر نه وه مه به ستمان وایه ولاتدا ...

هه رچی مان پی بگری بو ...

...

...

کام ناوچه بو کام جور
باشتر دهس ئه دا ، وه خه لاتی
ههه زه رعاتکه ریک بکه یین
که به ره هه می باشتری بیی ...

نه نجا کومهل کردوه کان
له ناو خو یا نا لیژنه یه کیان
هه لیزارد بو دانانی
پروگرمی باش کردنی

چاندنی تووتن له سالی
۱۹۷۰ ، وه بو دانانی
راسپیری و بریار له رووه وه
ئه م لیژنه یه (۱۷۷۰۴)

دیناری دانا بو چی به جی
کردنی پروگرامی
باش کردنی چاندنی تووتن و
تهه ما کو ، به م جو ره ی
خواره وه :

فلس دینار
... ۵۹۱۰ بو سلیمانی
... ۳۴۳۹ بو هه ولیر
... ۱۸۵۵ بو مووسل
... ۵۰۰ بو حیلله
... ۱۰۰۰ بو ...

خویندنگای تووتن که له
سلیمانی نه کرینه وه ...
... ۱۷۷۰۴ هه مووی

ئامانجه مان بریتی یه
له پیشکه وتنی به رده وایه
ماموستا حسن حسین له
دوادوایی وته کانیا ، وتی :

هه موو کاروباریکی تووتن
له چاندنیه وه تا ئاماده کردنی
بو به کاره یانی ، هه رووه ها

...

...

...

...

چر کردنی گرم جان هه ریان
به خرایی نه ده یسی ...
گوفاره که شه مان « تووتن »
له م باره یه وه که مه ته ره هه می
با کا نه ی کردوه ...

پروگرامی تاقی کردنه وه ی
تووتن و تهه ما کو ،
کیانگه تانی تاقی کردنه وه ،
کیانگه کانی زور کردنی
شه نل توو :

ماموستا حسن حسین
باسی نه وه شی کرد که له
دوادوایی مانگی رابوردو ودا
کره ملیک له پسپوره
کشت و کالی یه کانی ناوچه
کانی تووتن کوردن ،
گو بو ونه وه له به غدا به

سهه رو کایه تی به زیوه به ری
کشتی ... که باسی بو کردن
پیویسته له سهه ر ری و
شوینی زانیارانه بروین بو
باش کردنی جوری تووتن وه
پروژه یه که دانین بو ئەم
باش کردنه له وه شانندی

توو چاندنی شه تله وه تا
لی کردنه وه ی گه لا کان ... وه
به رده وایه بین له چاندنی
هه موو جو ره تووتینکا بو
تاقی کردنه وه ، وه بزانی

...

...

...

...

...

...

ئه که یین ، سهه ر بانیان بو
ئه که یین بو نه وه که تووتنه کان
تهه ر به یین ...

تاقی کردنگه ی زانیارانه
(المعتبرات العلیه)
ماموستا حسن حسین
له م رووه شه وه ، وتی ئەم
به ریوه به رایه تی یه تاقی
کردنگه یه کی له به غدا
کردووتنه وه بو لیکر لینه ره
دیازی کردنی خاصیه تی
جو ره کانی تووتنی عراق ،
وه بو باش کردنی
تووتنه که مان تا له باره ی
بازرگانی و پیشه سا زی به وه
جیکای شایانی خوی ده سگیر
بیی ...

ریگا پیشان دانی جووتیاران
له باره ی ریگا پیشان دانی
جووتیارانیشه وه ، ماموستا
حسن حسین وتی : له م
رووه وه چیمان پی کرابی
کردو ومانه ... تیپ تیپ
شاره زایان نه نیرین بولای
جووتیاره کان تا شاره زایان
بکه ن له چونی ه تی
چار کردنی دهه د ، وه
نامیلکه و په رتو وکیان بو
له چاپ نه ده یین . داو دهه مان
لایه ره ۱۴

...

...

...

...

...

...

...

...

دهنگ و باسی و ورزش

نیپی سیراقیو له بهغدا

تیپی سیراقیو یو کسلافی که نوینه رایه تیپی یاری که وه کانی ناوه راستی نه وروپا نه کات سه ری دا له بهغا ، نه وهی شایانی باسه نه مه دووم تیپی ناسراوه سهز له عیراق نه دات له دوای تیپی (بنگیکی پرتگال) نه م تیپی کون ترین تیپی یاری یو کسلافی و همیشه نه ریزی پیشه وه بوه ، وه گرنگ ترین سهز که وتنی ده ست خست به سهز تیپی کلاکای ئیتالی ۱-۳ و جاری دووم بهرامبهز بون ۱-۱ .

وه به سهز تیپی هه لیزاردی رومانیا سهز که وتوه ۳-۵ وه سهز که وتوه به سهز تیپی ئیسماعیلی کوماری عه ره بی به ککر توداو له گه ل

تیپی هه لیزاردی نه ته وه یشا ۱-۱ بون . به لام له عیراق سهی یاری کردوه له گه ل تیپی هه لیزاردی لاوان و هه لیزاردی سوپاو بروسکه و تاکراف ، له گه ل لاوان به ک به به ک بون ، یاری دووم له گه ل هه لیزاردی سوپادا بهرامبهز به به ک بون ، تیپی عیراق له پاش ۳۰ ده قیقه گولی به که می کرد و گوله که نه لاین عمه یوسفه وه کرا .

● ژماره ی نه وه ده وله تانه ی گه شتونه ته ده وه ی کۆتای کاسی جهانی له توپی پی دا کراون به چورا به شهزه ، وه بو به که م جار له میژودا دابهش کردن به هه لیزاردن بوه بۆ نه وه ی مغرب له

ئیسرائیل دوریت و نه بیته هوی خۆ کشانه وهی . وه دابهش کردنه که به م جۆره بوه .

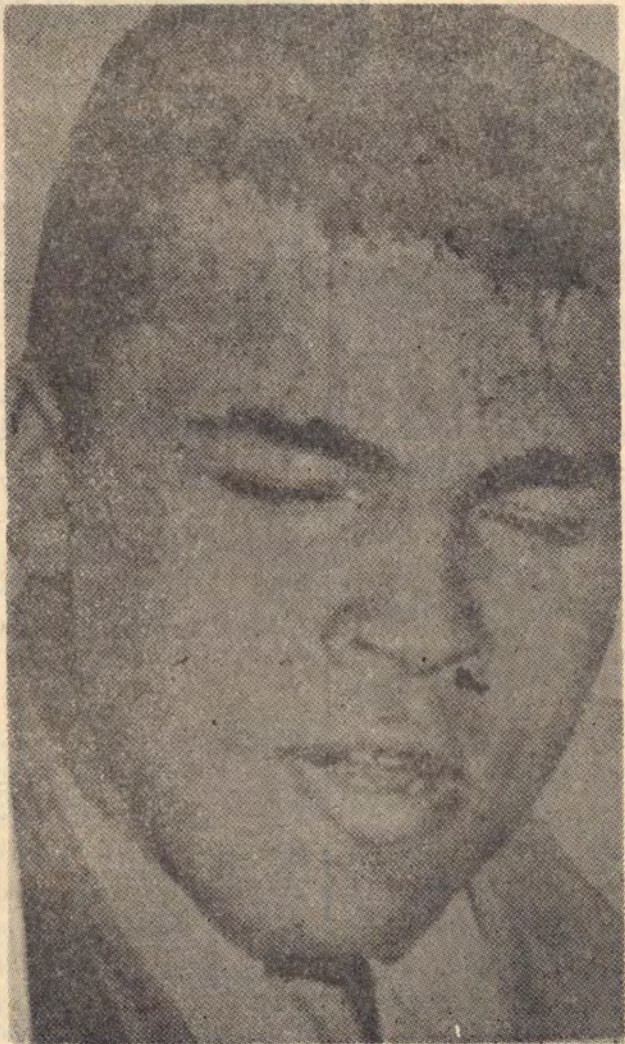
— کومه لی به که م بریتیه له مکسیک و روسیا و بلکاریا و مغرب .

— کومه لی دووم : ئینگلتره و چیکو سلوفاکیا و پیرو و ئیسرائیل .

— کومه لی سهیم : ئه لمانیا ، رۆژئاوا و ئه روگوا و به لچیکا و سلفادور .

کومه لی چوارم : بهرزیل و ئیتالیا و رۆمانیا و سوید .

● یانه ی ئیسماعیلی له یاری توپی پی دا سهز که وت به سهز تیپی « نه جلیرت » کونکو گنشاسا به ۳-۱ له دوا یاری کاسی یانه کانی نه فریقادا .

له ۱-۲۰ دا یاری بوکسین له بهینی محمد علی کلای پالهوانی جهانی « که نه م ناوه ی لی سهز ناره ته وه » له گه ل « روکی مارشیا نو » که ۳ مانک له مه و به و مرد ، لیره داله وان به پرسی چون دووم مرده و نه م یاریه نه کرئی ؟ بۆ وه لام : فلیمی یاری کردنی هه ردوکیان پیشان نه درئی و هیزه کانیان به هوی عقلی نه لکترونیوه وه نه کیروه له دوا یا نه نجام نه درئی به ده ستوه .

دهنگ و باسی و ورزش له کوردستان

سهز که وت به سهز ناماده ی کشتوکالا .

● کشتوکال سهز که وت به سهز مامۆستایانا .

● کشتوکال سهز که وت به سهز پیشه سازی دا وه (ناماده ی سلیمانی) به به که م

● نه نجامی یاریه کانی بهر یوه به رایه تی پهروه ده ی سلیمانی له نیوان قوتانجانه - کانا له سهز کاسی به ریوه - به رایه تی نه نجام به م جۆره

بو :

● ناماده ی سلیمانی سهز که وت به سهز ناماده ی پیشه سازی .

● ناماده ی سلیمانی

وه ورزش

نه نجامی یاریه کانی دهوری له ۱۵ رۆژا

- ۱۲/۲۵ ئالیاتی پولیس سهز که وت به سهز تیپی سی دا به ۳ - هیچ .
- ۱۲/۲۶ سهز که وت به سهز بروسکه پوسته دا به ۳ - ۱ هیزی « گهزوک » به سهز تیپی پینج ۴ - ۳ .
- ۱۲/۲۷ ئالیات به سهز کاره با دا ۲ - هیچ .
- ۱۲/۲۸ تیپی مدرعه له گه ل مصلحه ۲ - ۲ .
- ۱۲/۲۹ یانه ی ئومه به سهز کلینه ی سهز بازا ۱ - هیچ .
- ۱۲/۳۰ قوه سپاره دا ۱۲ - ۱ سکک به سهز .
- ۱۲/۳۱ ئالیات له گه ل هیزی ئاسمانی هیچ - هیچ .
- ۱/۲ مدرعه ی سی له گه ل تیپی پینج ۱ - ۱ .

باشماوه ی له ناسوی نه رخنه وانی دا

که یه رابه ری هیزه میلیه دلسوژه کانی نه م نیشتمانه بهرپا نه کریت دژی دوژمنه کانی ۰۰۰ دژی دوژمنانی گه ل ۰۰۰ نه وانه ی هه میسه له هه لیک نه گه رین بو لاواز کردنی وه دوا جار بو بیانوه دوزینه وه له لیدانیا ، وه زور هه لی له دهس جهماوه ری شورشگری گه ل دا له هینانه دی ژیانیکی سهز بهرزی و سهز به ستا دوا جار جو ره سستی به کوه خو به ده ستوه دانیک له ریزه کانی جهماوه ری شورشدا بته نیتسه وه ۰۰۰ بهرامبهز نه م راستی به ، نه بی ئیمه به هوی نا کوکی نیوان خومانه وه ریکا بو نه م پیلانانه ی ئیمپریالزم پاک بکه یه وه ؟

بیگومان نه : ۰۰ له بهر نه وه نه بی - هاوکاری - بیته نه و نالایه ی که پیویسته جهماوه ری شورشی سوشیالیستی نه م وولانه بهرزی بکاته وه بو نه وه ی بشتی شورشی سوشیالیستی گه لانی عه ره بو سهز پای نیشتمانی عیراقه که مان بهرزی کردوه ، بیته راستی به کی هه ست پی کراوی کار یگهز .

گیپی پی بگریت . ئیتر با نا کوکی ناو خو دوا بی بیت له پیناوی سهز که وتنی نا کوکی کشتی دژ به ئیمپریالیته ی جهانی دا ، له پیناوی دامه زرانین و بنیات نانی کومه لیک سوشیالیستی به ککر تووی نه وتودا که په یوه ندی کومه لایه تی تیا یا زیاتر مرو قایه تی بیت و دوستایه تی و برایه تی رسته قینه تیا یا چه سپا و بیت .

روژنامه ی - هاوکاری - نه و پرشنکه یه که خه ریکه تاریکی ریگه ی به رده می دلسوژان رانه مانیت بو دوا پی هینانی هه موو نه و هویانه ی نا کوکی خستوته نیوان هیزه کانی شورشی سوشیالیستی به ره ، وه بو له کیس دانی هه ل له دوژمنانی گه ل و مئاوه نه دانیان له به کاره یینانی نه م چه که دا دژی هیزه دلسوژه کانی شورش .

نه مه نه و به لیم و په یمانه یه که نه م روژنامه یه دوا یه تی به خوی . به لام ئایه نه توانیت نه م به لینه به جی بهینی ؟ نه گه ره هه موو گه ل له کووره ی (هاوکاری) و شورشدا به کگیر نه بن .

باشماوه ی ری ره وه ی هاوکاری

بهستی سیاسی و نابوری عیراقه که مان و چاره سهز کرنی نا کوکی سهز که کی ، خه ریکی به کتر و نا کوکی ناسه ره کی بوون . نه مه ماوه ی دا به ئیمپریالیسته - کان و نوکه ره کانیان ، بو نه وه ی خویان کۆکه نه وه ریزه کانی خویان ریکه نه وه پاش هه لوه شان و تیکچو نیان دووای شورشی ۱۴ ته موژی نه م ، نه و ریکه خستنه و خۆ کۆ کردنه وه نو ی به هوی سهز که کی فاور به ی زوری گهرو گرتی وولاته که مان بو ، وه هه لو یستی ناراستی هه ندی بالی بزوتنه وه ی رزگاری خوازی نیشتمانی یاری به ری دروست بوونی نه و باره نالو زاوه بوون ، بیگومان له نه زانین و که می تاقی کردنه وه یان .

که و ابو بهرامبهز به به ره ی کونه په رست و نوکه ری به هیز ، به ره یه کی لاوازی نیشتمانی پهروه و پیشه کوه وتوو هه یه ، که سهز که وتوانه ناتوانی بهرگری به ره ی کونه په رست بکا و میلیته ته که مان له نا زاو و نه شه که نه جو دووا که وتنی کومه لایه تی و قابوری رزگار بگات .

بو به ئیمرو که واهیری به کی نیشتمانی پهروه و ده سه لاته ره و بانگی هه موو

باله کانی بزوتنه وه ی خوازی نیشتمانی نه کات بو نه وه ی له به ره یه کی به ککر تو کۆ کۆ بینه وه ، دره فتیکی میژویی به بو چاره سهز کردنی بنه ره تی گهرو گرتنه کانی قوناغی ئیمرو ، به تاییه تی ئیمپریالیسته کان وه کو سه کی هار به ربونه ته گیانی عیراقه که مان وه له هه موو - لایه که وه خه ریکی په لاماردان و هیرشن .

نیهرو کوبونه وه ی هیزه نیشتمانی پهروه و پیشه کوه - توه کان له به ره یه کی نیشتمانی به ککر توو ، پیویستی به کی نیشتمانی هه ره گرنگه و سهز که وتو - ترین شیوه ی خه باته له پیناوی بهرگری کردنی په لاماردانی ئیمپریالیزم نوکه ره کانی ، وه له پیناوی یارمه تی دان و به شه دار بوونیکه ته و او له ره زمی عادیلانه ی جهماوه ری گه لی عه ره بی له فه لستین بو ده ز په راندنی دا گه ر که ره ئیسرائیلی به کان و هه لته کاندنی بنگه ی ئیمپریالیسته کان له ناوچه ی رۆژه لاتی ناوه راستدا .

با هه موو هه ولو کوششیکه پیروژ سهز که وتی له پیناوی نه وه ی دروشمی به ره ی به ککر توو که هه موو باله کانی بزوتنه وه ی

ئەمریکای

تاوانکار

ئەو تاوانە درندانە سەربازەکانی ئەمریکای لە قیتمامی خوارودا ئەیکەن ، بونەتە هوی توره کردنی پرای گشتی جهان ، هەتا ئەمریکایەکان خۆشیان دەست دریزی ئیمپریالیزمی ئەمریکی بو سەر فیتنام بە کارەساتی پەر لە ئیش ئەزانن بو هەردوو گەلی ئەمریکای قیتمام بۆیە ئەمریکەکان داویان کردووە بەسەرئێجـ دانووهی وینە خویناووێهەکانی ئەو کارەساتە ، و ئەوانەیی خویان لەژێر پەردەیی بەرگری کردن لە نازادی و دیمکراتیا خویان شاردۆتەـ وەر گوایە یارمەتی گەلان ئەدەن بۆ رزگاری ، هیچ جیاوازیەکیان نیە لەگەڵ خۆیان و ئێزەکانی ئەلمانای هیتلەری .

ئایا کێ ئەو راستیانەیی خستەرو کە پە یوونەدیان هەیه بە روداوێ خویناووێهەیی گوندی « سونگمای » کە بوو هۆی لەناوبردنی سەدان کەس ؟! بێ گومان ئەمریکەکان خویان ، بەتایبەتی سەربازیک لەوانەیی بەشداری ئەو کارە ناپەراییی کردبو ، ویزدانیی جولای بریاری دا خوی بکشیتەوهو تاوانی تری بەو جۆرەیی ئەوهوشیتەوه ، ديسان چەند جوتیاریک کە توانیبویان خویان رزگار کەن ئاشکریان کرد کە هەموو خەلکی گوندە کە بە بیاوو ژنو منالەوه گولەباران کراون .

ئەم کارە درندانە ، بەشیک بو لە نەخشەیی (ژەئرال ویستمولرلاند) کە دائەنری بە پیاویکی سەربازی خۆین پێژ ، ئەم کارە نارەوایەیی بەمەبەستی

پاشە پۆژ
« پاشە پۆژ ژیانەو پابوردوو مردنە » ، ئەوهی دان بەم راستیەدا بئێ ژیره و تێگەشتو ، ئەوهی باوپی تەنیا بە پابوردوو دانیشتووه لە پالەوه وەك « حكايةتي داپیره » ئەیکریتەوهو شانازی پێوه ئەكات ۰۰۰۰ لە پیزی مردووەکانە ، چونکە ژیانیکی وەستاو بەسەر ئەبات ، ژیانیش بەنوی بونەوهو بەرهو پێشەوهو چون ، جوان ئەبێو زیاتر مانای ئەبێ ۰۰

« پاشە پۆژ ژیانەو پابوردوو مردنە » ، وە باور بونمان بەگوران و پیوستی پێشکەوتن و هەول و تەقەلامان لەم پێناویدا ، مانای ئەوهیە ئێمە گەشتوینتە پایەکی بەرزو پەرورده کردیکی راستی لەسەر بنەرەتی باور بونمان بەخومان .

کە ئەبێ سبەینمان لە مەرۆ چاکتر بێ ، بەلام گرنکی دانمان بەوهی پابورد بەپێچەوانەوه ، تەنیا مانای نەرەیهی بێ توانین و لەوزەمانا نیە زیاتر پێیکەین و فیرین ، ئەمە لەمردن و ئەمانی بەك جاری چاکتر نەبێ جیاوازیکی ئەوتوی لەگەڵانیە ۰۰۰

« من نالیم پیوستە شانازی ، نەکەین بە پابوردو مانەوه ، بەلکو ئەبێ پابوردو نەهەت بێ بۆ پاشە پۆژی باشتر ، بەلام باوربون بەتەنیا کەشتن بە بەرزیک ئە پابوردووا بەس بێ بۆ زەنجی ژیانمان ، یان نووشستیهك بەس بێ بۆ وەستاومان و ازهیتانمان لە هەموو شتی ، ئەمە لە توانای مەرۆقی ژیرهو بەخۆ پاپەرما دراووتە دواوه ۰۰۰

بەهەرە
پروانه ل ۸

کۆمیک

بەو ژبانەوه ئەبەستن کە قولەرەشەکان تیانەژین .
بەریتانیا یادى پیکت ئەگاتەوه
لە بەریتانیا ئاهەنگ ئەگیری بە بۆنەیی پابوردنی هەشت سەده بەسەر کوشستنی (تۆماس پیکت) کە بەهوی ناوکێهوه لەگەل (هنری دووم) دا کوژراو دواى کەنیسه ئاشکرای کرد « پیکت » پیروزه ، وە بەم بۆنەیهوه فلیمک دەر ئەچی لەهەمان کەنیسهی « پیکت » ی تیا کوژرا ئەوهی شایانی باسە لەهەراق فلیمیک لەسەر هەمان چیرۆک پیشان درا کە لە نوسینی [جان ئالونی] بو وە پالەوانی فلیمه کە (پیتەر ئوتول) بو .

ئەگەر تەمەنی مەرۆ درێژبو چی رو ئەدات ؟!
مەلەبەندی « ساوئویست » لە نیویورک ئاکادری داوه کە پێشکەوتنی پزیشکی ئەبێتە هوی ئەوهی تەمەنی ناوئەندی مەرۆ بکاتە (۲۰۰) یان (۳۰۰) سال ، وە ئەوهی ووتووه کە ئەم کارە ئەبێتە هوی دروست بونی زۆر کیرۆگرت بەتای بەتی بێ کاری ، چونکە تەمەنی « بێ کاری یان تقاعەیی » لە (۱۷۵) دا ئەبێ .

ژیان لە مائی شوشەدا ؟!
لە پێشەنکایە کە لەم دواوەدا لە پاریس کراوه تەوه سێ ئەندازیاری لاو نمونەیی خانوویەکی لەشوشە دروست کراویان پیشان دا گوایە ئەمە خانوی پاشە پۆژ ئەبێ ، وە دیوارەکانی ئەم خانووه هەمووی لە شوشە دروست کراوه و هەمو پیوستیەکی خانوی ئاسای تیاہ .

ئەخوشی ئەنفلۆنزە
لێ کۆلینەوهی شارەزاکانی سوقیەت دەری خستووه کە ئەخوشی ئەنفلۆنزە لە سەدهی ، رابوردو هەر ئەوندە ئیستە بلاو بوو تەوه لە وولاتانی جھانا .

منائی رەش جەز لە بوکەشوشەیی سیمی ئەکات !
لە لێ کۆلینەوهیەکی کۆمەڵایەتی ۱۵ کە لە هەریمی (نیو جرسی) ئەمریکای کراوه دەر کەوتووه منالانی قولەرەشەکان کە لە بوکەشوشەیی سیمی ئەکەن وەشارەزاکانی « نفسی » کە سەرپەرشتی ئەم لێ کۆلینە وەیان کردووه هوی ئەمە

ئاهەنگی یەکتەناسین لە شانۆی زانستگای تەریبەه رۆژی شەممە ریکەوتی ۱۹۷۰/۱/۳ ی زاین ، کیرپا بۆ قوتاییانی بۆلی یەکەمی زانستگای ئاداب بەشسی کوردی . وە ئاهەنگە کە ، یەکیەتی قوتاییانی کوردوستان ریکی خستبوو کە بەشیکی زۆر لە هونەرماندە کوردەکان تیدا بەشدار بوون

وێنە و هەوال

روزنامه به کی هفتانه

گشتی به

دهزگای گشتی چاهمه نی و
بلاوکردنه وه دهی نه کا

له جیاتی سه رنوسه :

هوندر عریم

هواوکاری

التضامن

دهرکردنی بالویزی ئیران
له به غدا

پاش ناشکرا بوونی
دهوری چه به لی حکومتی
شاهه نشای به کری گیرو
له و پیلانهی دژی شورش
ریک خرا ۰۰ حکومتی
شورش بریاری دهرکردنی
بالویزی ئیران و چند
کار به ده سستیگی تری
بالویزخانهی ئیرانی دا له
به غدا

نرخه ۲۰ شهسه

ساتی (۱)

هینی ۱۹۰۲-۱۹۰۳

ژماره ۳

جهماوهری به غا خویشان دانیکی مهزنی کرد بو پشت گیری شورش

سه رهک به کر تهی : شورش بوئه وه به ریپاکرا بهیئته وه

شورش بویه به ریپاکرا تا
بهیئته مه ، وه سه رهک
نه هیئته وه ، وه سه رهک
ناشکرای کرد که شورش
به هیزه و ایپلان گیران
خویان ناگرن له بهز هیزو
توانای مهردانهی گهل
شورش دا ، نه وه جهماوهری
گهل داوای زیاتر توندی
شورش گیرانهی نه کرد دژی
تاوان باران

دهوتت به شداد بون وه
خویشان دهره کان به ره و
کوشکی کواری چون ،
لهوی سه رهکی قاره مان
نه ههدد هسه ن به کرو لی
پرساوه گه وره کانی تری
شورش پیش وازیان کردنو
سه رهک به کر ووتاریکی
گرنگی دا تیا به هیزی
شورشی سه لاندو ووتی

دهره کانه و تهرمی دوو
شهید به ری نه کران که
بونه قوربانی به رگری
کردن له شورش و دهست
که وته کانی . دیسان له
گهل خویشان دهره کانا
ماهوسه بان محمد سلمان
نه ندهی فهرماندهی
نه ته وایه تی باری به عسی و
عبدالله سلوم سه امرانی
فهرماندهی شورش و وه زیری

جهماوهری گهل له به غدا
دوینسی خویشان دانیکی
گه وره ریگ خست بو
پشت گیری شورش و دهر
برینی شادمانی خوی به
بوئی گورکردنی پیلانی
کونه به رستی نارموا وه که
له لایه ن ئیهریالزمه وه
ریک خرابو بو لیسانی
دهست که وته کانی گهل
وه له پیش خویشان

ری رهوی هواوکاری

پیلانه کانی میرک تارانی نوکه
کاروانی شوربه که مان نارو سیتی

له شورشی ۱۴ ته مووزی پروزه وه تاکو ئیستا میری
تارانی نوکه رو به فرمانی ناغاکانی ، ئیهریالیسته
نه مریکی به کان ، وه کوسه گی هار به ربونه ته گیانی
عیراقمان ، تم په لاماردانه دورندانو هیرشه ناروایانه
به شیگی له جیا بوونه وه نه هاتووی ئیهریالیستی
جیهانی به بو به ره لستی کردنی بزوتنه وهی رزگاری
خووازی میله تان و بوته گه رنه ان له ریکای کاروانی
ههره به ره و پیش رویش تووی میله تان ، به شیگی له و پلانه
چلیسو بوگه نانه بوچه سپاندنی بوونی بنکه که یان
ئیسرائیلی تاوانبار ، به شیگی له و جهو جولیبه کونه به رستانه
بو دامرکاندن بزوتنه وهی شورشگیری پیشکوه تووانه
عهره بی و کوردی و فارسی و تورکی له ناوچه گه مان ،
به شیگی له بزوتنه وهی ره دده له جیهانی ئیهرمان که
ئیهریالیسته تاوانباره کانی نه مریکی سه رکردایه تی
نه گهن

وه نه گهر تم راستی به شیگی ناشکرا بی نه مرو ،
چهن راستی به کی تریش ههن به راه به ران بی و بیسته
دیاری بگری . وه به پیی نهی راستیانه ره فتر بکه بن
لهی راستیانه هسه نهی کام به مین ؟ نه بی نه ره
ناشکرا بیت که دوو به ره ی بروانه لاپه ره (۱۴)

پی شیل کردنی پیلانی کونه به رستی

گیری نیسمالی و زبان دان
له دهست که وته پیش
که وته کانی شورشی ۱۷
تموزی پیروز . دیسان
به یانه که سه لاندی که نه م
پیلانه و پیلان کیره کان
که وته به لیسانی توندی
شورش و پلانه که یان هه
له سه ره تادا پی شیل کرا ،
نه مه ته وای نه و به یانه به
له رژی ۲۱ کانونی دووم
دا نه نجومه نی فهرماندهی
شورش بلاوی کرده وه :
تهی گهل مه زن :

له شهوی چوار شهسه
۲۰ - ۲۱ نه مانگه دا
دهست به کی قین له دتی
تاوان باری دهست تیکه ل
له گهل بیگانه و بو مه به سستی
ناره وای خو به رستی و بیستی
دهست دریزکات بو سه ره
شورشی ۱۷ ته وزی نه مر ،
که به پشت گیری جهماوهرو
پیش که تن خو وای و توندی
شورش گیهرانهی لانهی
ئیهر یا لزم و
کونه به ره به سستی و سه یه و نی و
بروانه لاپه ره (۱۴)

له رژی چوار شهسه
پایوردو دا « نه نجومه نی
فهرماندهی شورش ، چه ند
به یانیکی گرنکی بلاو
کرده وه ، که له به یانی
به کم دا ، پی شیل کردنی
پیلانیکی کونه به رستانی
ناشکرا کرد ، وه به یانه
گرنکه که نه نجومه نی
فهرماندهی شورش ناشکرای
کرد که دهسته به کی سه ره
لی شی وای ز به سه ند
ویستی له رژی چوار
شهسه پی پایوردو پیلانیکی
ناره وای بگری ، به مه به سستی
لیسانی حکومتی شورش

تاوان بار محمد رشید جنابی

له ناوکی نه رغه وانی را

تم پیلانه گلاوهی دووایی
ئیه پریالیسته کان و نوکه ره
نه لقه له گوئی به کانی نه لقه به کی
تره له زنجیره ی پیلانو
نه گبیری چلیسیان دژی
میله ته که مان ، وه بی گومان
دوو پیلانیان نابی له
پیناوی گه رانه وهی دهسه لاتی
له کیس چوی جازانیان و
پاراستنی به رزه وه ندی خوویان
که شورش به وه نه گه واه
پیشکوه تووانه ی به توندی
لی دان
بویه ئیهر و زیاتر له
هه موو کاتیکی تر بی و بیسته
هیزه نیشتمان په ره ورو
پیشکوه تووه کانی میله ته
که مان له به ره به کی نیشتمانی
به گرن و هولو کوششی
پروزیان به کخن ، وه
به ووردی دوژمنانی میله ت
له کونه به رستی به کری
گیراو دهره به گت و سه ره مایه
دار دهست نیشان بکه ن ، وه
دوستانی میله ت و باله کانی
بزوتنه وهی شورشگیری له
عیراقه که مان سه ره کونه وانه
نلاماده بکه ن بو به رگری
به کی

سه ره که تووانه ی نه و
په لاماردانه دورندانه ی
ئیه پریالیسته کان و نوکه ره
کانیان نه یه دن
تم راستی به روژ به روژ
زیاتر ناشکرا نه بیت که
به ره ی دوژمنانی میله ت به
هیزه و ریکخراوه دام ده زگا
بوگه نه کانی ئیهریالیزم له
روژهلانی ناوه راست
بروانه ل ۱۴

تاوان بار صالح مهی
سه امرانی

تاوان بار نظام الدین عارف

تاوان بار جابر حسن حداد

تاوان بار عبدالغنی راوی

زهره و گان و عهله لهی زهره وایه تی

وهرگری له عهله لهی زهره - جلال میرزا کریم

دوا که ووتنی هه نسی که لان له رووی دهرونی یهوه له هه ندیکی تر ، ناکه ریتهوه بۆ هۆی باپولوی به لکسو زیاتر نه که ریتهوه بۆ چهند هۆیه که له دهروهی وه زعی کومه لایه تی نهوه که له وه دیت و زوری که کار نه کاته سه زنی و نه یگوریت . له به نهوه زانا بورژوازیه کان وای بلاو نه که نهوه که « گهلانی پیشکه و توو میشک کراوه » بانک کراون بۆ نهوه ی یاریدهی « گهلانی دواکه ونو » بدن . بهم جوره خاوهی نه ی پرو باوه رانه بیانور حق نه دن به ده ست نیمپریالی یه کانه وه بۆ نه وه یه ناوی « یاریده » وه ده ست بخه نه کاروباری هه ندی وولاتی تازه پی که پیشه به ره « ج » و نترینجر « له بهم باره یه وه ووتی به تی - « که نه لیتین (دواکه ونو) مانای نه ره نیه که (ده ره تی تیگه یشتن) نه مین .

هه له یه کی که ووه یه تی نه که یشتنی مروفی رهش به هه میشه یی دابنریت . . . . بیرو باوه رو په یاممان نه وهی کردۆته پیویست که رابه ری و ئاراسته یان که یین بۆ په یه کی به رزتری تیگه یشتن . هه موو بیرو باوه ره کانی دهرونی ده رباره ی نه ته وه . . . . جوراو جور چاو له رستی مه رزو عیانه ی نه ته وه نه نو قینن . وه هه مووی ریکا پاک کرد نه وه یه بۆ نه وه ی به ناوی شارستانی یه تو تیگه یشتن و یاریده دانه وه مافی گهلان و نه ته وه ی زیر دهسته هه روا به شیلراوی به یلنه وه .

ده رباره ی نه ته وه بریتی نیه له بیریکی سه رنجده ری دور له ژیان ، به لکو بریتی یه له به رنامه یه کی زانیاریانه ی نه و تو که له سه ر لیکولینه . وهی راست بنجی دا کو تا وه . پاش لیکولینه وهی میژووی هیزه به ره هم هینه ره کان و په یوه ندیه کانی به ره هم هینان ، پاش نه م لیکولینه . وانه مارکسی یه کان نه گه نه نه وهی بلین : نه ته وه کومه له خه لکیکن میژوو پیکی هینان و له سه ر بنجینه ی یه کی زمانی و خا کو ژیا نی ئابوری ها و به ش ده رکه و توون له پال هه ستی ده روونیدا که به ئاشکرا له ره وشن برتی نه ته وایه تیانا به دیار نه که ویت .

یه که نه گرنه وه . به لام نه وه که لانه ی که نیچیری زه پرو زهنگی ده ولته ته نیمپریالی یه کان بوون له قوناعی بۆگه ن بوونی سه ره یه دار یینا نه ته وه بیکی نه هینن . هه ندیک گه لیش له سه ره بنجینه ی پیشکه ووتنی سوشیالیستی یانه نه ته وه بیکی نه هینن . پیش دروست بوونی نه ته وه گرد بوونه وهی کومه لایه تی دروست بووه ، وه که خیزان و خیل و تایه فه یاعه شرت . تایه فه له گرد بوونه وهی هه ندی خیزان بیکی هاتبوو که یه که ره چه له کیان هه بووه . به ژیا نیکی ئابوری ها و به شه وه پیکه وه به سترابون . زیبا بوونی ژماره ی خیزانه کان و پیشکه ووتنی پیویستی یه کانی به ره هم هینانی کومه لایه تی بوونه هۆی گرد بوونه وهی ره چه له کو و خیل و تیره کان . ده رکه ووتنی خاوه نداریتی تاییه تی و دروست بوونی کومه لی چینه یه تی وای کرد

که په یوه ندی خاوه نداریتی زه وی جیگای په یوه ندی خزمایه تی و یه که ره چه له کی بگریته وه . ف . انگلز له م باره یه وه نوسه یه یه تی نه لیت : « گرد بوونه وهی نه وه خیلانه ی یه که ره چه له کیان هه یه له هه موو شوینیکا بۆته کاریکی پیویست ، دوا جار یه لگرتن یان و له هه مان کاتیشا توانسه وهی خاوه نداریتی خیلایه تی له یه که جوئی له خاوه نداریتی تیگرایی گه لا ، (مارکس و انگلز ، هه لیزارده کان . به رگی دووم ، ل ۳۴۰) نه م گرد بوونه وه هه ریمایه تی یه له سه ر بنجینه ی پتر بوونی هیزه کانی هینانه ی به ره هم یاریده ی به هیز کردنی په یوه ندی ئابوری و ره وشن بری نیوان خیله کانی دا ، وه په له ی له یه که کرتیانا کرد که به هۆیه وه گرد بوونه وهی فراوانتری لیوه بیکی هات که نه ویش گهلانه .

تیگه یشتنی مارکسی یه کن ده رباره ی « نه ته وه » زانا مارکسی یه کان « نه ته وه » به نیشانه یه کی کومه لایه تی نه و تو نه ده نه قه له م که به ستراره به چه ند یاسایه کی تاییه تی یه وه تیوری مارکسی - لینینی

نه ته وه نیشانه یه کی میژووی یه ، نه ته وه کان له قوناغیکی تاییه تی پیشکه ووتنی کومه لایه تییدا ده رته که ون نه م بزوتنه وه ی پیشکه ووتنه به کشتی له وولاته کانی نه ورو پادا له گه ل پیشکه ووتنی په یوه ندی سه ریمایه داریدا

وه ستاندنی په یوه ندی به نی موسکو و اشطن سهاره ت به رۆژه لاتی ناوه راست له هه فته ی رابورردوا بلاو کرایه وه که په یوه ندی دوو قرتی به نی یه کیتی سوقیه ت وولاته یه که کرتی کانی نه مریکا سهاره ت به مه سه له ی رۆژ هه لاتی ناوه راست وه ستینرا دوا ی نه وه ی یه کیتی سوقیه ت هه مو پادا شته کانی نه مریکای له م باره یه وه ره کرده وه .

قه زافی خوی وه زاره تی بیکی هینا

عقید معمر قه زافی سه ره کی نه نجومه نی شورشی لیبیا له هه فته ی رابوردوا وه زاره تیکی به سه رۆکایه تی خوی بیکی هینا ، که بیجکه له سه رۆکایه تی وه زیران وه زاره تی به رگریشی بۆ خوی دانوه . نه وه ی شایانی باسه له وه بهر وه زاره تی لیبیا به سه ره رۆکایه تی دکتور سلمان مغربی بو .

توند بوونی جولانه وه ی فدائیه عه ره به کان

له هه نته ی رابوردوا جولانه وه ی فدائیه عه ره به کان دژی سه ره یه داکیر که ره کان به توندی به رده وام بو ، وه گه لی هیرشی سه ره که و تونه یان کردۆته سه ره بنکه و زیر دهسته کانی ئیسرا ئیل و زیانیکی زۆریان له سه رو مآلیان داوه .

بانکیک

دا واکارین له هه موو نو سه رانی کورد . . . . . له ریگای نه م رۆژنامه هه فته ی یه وه خزمه تی ویزه و میژوی نه ته که مان بکن . . . . . لایه ره کانی نه م رۆژنامه یه هه رده م کراوه یه بۆ خامه و زاده ی بری هه موو نه وه که سانه ی سه ره رزی و پیشکه ووتنی وولاتیان مه به سه ته .

پاشما وه ی [له ناخی . . . . به لام ئیمه . . . . نه وه ی ئیستا گیزاوی بریک نه مان با یان نه بی گیان به ختی کوردین یان دوژمن بین نه گینا ، هه تا هه تایه جولاندنمان له ده ست زایه نه بی بمرین . . . . نه شویرین هه ربشلیین کوردین .

خه زان

ناو نیشانی ها و کاری به غدا - وه زیریه نزیکی پردی ئاسنین دامه زراوی گشتی رۆژنامه گه ری و چاپه مه نی ، ده زگای چاپه مه نی و بلاو کراوه ی کوردی . . . . . رۆژنامه ی « ها و کاری » تلفون ۶۹۷۲۱

کۆبونه وه ی قوتابیان و کریکارانی توکیو دژی کۆنه په رستانی نه مریکا و یابان

له ۱۷ کانونی دووم له باغی هیبیا له توکیو زیاتر له ۲۰،۰۰۰ قوتابی و کریکاری یابانی کۆبونه وه یه کیان ریک خست ، دژی کۆنه په رسته کانی نه مریکا و یابان که نه یانه ویت بنکه ی [توکیناوا] به رازین ، وه له کۆبونه وه که دا به توندی پشت گیری کردنی گه لی توکیناو یان ده ربری وه و بریاریان دا له سه ر درێژدان به خه باتی خویان له پیناوی ووردو خاش کوردنی سیاسه ته دوژمنایه تی و شه رخوازیه که ی کۆنه په رستانی نه مریکا و یابان ، وه قوتابیه کان هیرشیان برده سه ره نه و پیلانه ی له لاین نیکسونه وه دانراوه بۆ ده ست به سه را گرتنی توکیناوا ، که نه مه له بنه ره ته وه بۆ په ره بی دانی پیلانه کانی ئیمپریالزمی نه مریکایه و به رده وامی سیاسه تی دوژمنانه ی وه رو نیان کرده وه که مانه وه ی بنکه ی توکیناوا بۆ به رپا کردنی شه ریکی نو ی یه له ناسیا ، وه دوا ی کۆبونه وه که خۆپیشاندانیکی گه ووه به شه قامه کانی توکیودا کراتا گه یشتنه به رده م بالو یز - خانه ی نه مریکا و هه موخو پیشان ده ره کان ها واریان نه کرد « با بروخی به یمانی نا و برا و به « ناسیایشی نه مریکا و یابان »

کورتھیه کی ژيانی

فلاڊيمير لينين

ژيانيان رون ٿه ڪرده وهو چونه تي ٿهو چهوسانده وه دورندههه ڪريڪاران له لايهه چهوسينه ره سه رمابه داره ڪانه وه ديارنه ڪردو چونه تي خه با تي چيني ڪريڪاران له پيٽاوي رزڪاري رون ٿه ڪرده وه

بهو زانينه قوولهي مارڪسيزم ٿهو تواناو زيرهه ڪي يه له ته تبتيق ڪردني له سهر باري روسياو باوهري پتهوي به سهر ڪهوتني مه سه لهي ڪريڪاري وه به ليمه تي و ژيري وه ڪو ريڪخه ر ، ٿه مانه هه مروه لينين يان ڪرد به سهرو ڪي دان پي تراو له لايهه هه موو مارڪسيستيه ڪاني پوتر سبورگه وه

ماويه تي

يان لهو روزنامانه دا بلاو ٿه ڪرده وه ڪه له ژير چاوديري قهيصه ريهت دهر ٿه چوون وهه وليان ٿه دا مارڪسيزم به شيويهه ڪي وا بلاو ڪه نه وه ڪه گونجاو پي له گهه به رزه وه ندي بورژوازيان و ناوهرو ڪه شورشيگرهه ڪي وون بڪه

لينين به ته ورم خه با تي شورشيگرانهي ٿه ڪردو بيروباوهري مارڪسيزمي بلاو ٿه ڪرده وه له ناو ڪريڪاران به يانات ووتاري بو ٿه نوسين ناميلڪه ي بلاو ٿه ڪرده وه ، وه به شيويهه ڪي ٿاسانو ساده ي ٿه نوسي بو ٿه وه ي خوينهري ساده وه مهه ڪي مهردم لهو نوسينانه بگات باري ژيانی ڪريڪاران و زروفي ناله بارو ناخوشي

ڪريڪاران و جوتياران ، ٿه هه هاويهه يمانيه ڪه به هيچ جورتي نايه ته دي به بي راماليني بنه رتي قهيصه ريهت و خاوه نديڪاني زهوي وزارو بورژوازيهت ، وه به بي دامه زراندي حوڪمي چيني ڪريڪاران و دامه زراندي کومه ليکي نوي کومونيست له هه مان سالدا لينين دانراوه به ڪي تري نوسي له ژير ناوي « ناوهرو ڪي ناووري ويست ٿاره زوي ميللي به ڪان وه رهخه ڪه ي (ستروفيه) له به راوه ڪه ي »

لهم دانراوه شي ، نينين دڙي ميللي به ڪان ته نها نه بو به لڪو دڙي « مارڪسيزمي رهوا » شي بو ، « مارڪسي به رهوا ڪانپيش ، کومه ليکي رهوشه نيرانی بورژوازي بوون ، بيروباوهري مارڪسيزم

موتلهق ، وه له پيٽاوي ريڪخه ستني جوتياره ڪان نه م روشه نيره شورشيگرانه ٿه چونه ناو ميلله ته وه له ناو ديهاته ڪان ، بويه ناو نران به « ميللي به ڪان » جوتياره ڪانپيش زور باوهريان به قسه ي ميللي به ڪان نه بو و ڪاري لينين لهم دانراوه هه ربرتي نه بو له رهخه ڪر تي له ته بدلوجيه تي ميللي به ڪان ، به لڪو له نيران هه موو مارڪسيه ڪاني وووس يه ڪم ڪه س بو ڪه به قوولي ٿيسه با تي دهوري ميژووي چيني ڪريڪاراني روسياي ڪرد وه ڪو هيڙي ڪي شورشيگري سه ر ڪرده ي پيشهروي کومهل ، لينين يه ڪم ڪه س بو ڪه باوهره هه ره مه زنه ڪه ي دارست ، باوهري هاويهه يمانيه چيني

له سالي ۱۸۹۴ لينين دانراويڪي زور گرنگي نوسي له ژير ناوي « دوسته ڪاني ميللهت ڪين و چون خه بات ٿه ڪن دڙي سوشيا نيسنه ديموڪراسي به ڪان ؟ » ٿه م دانراوه دڙي ميللي به ڪان (الشعيون) بو ڪه کومه ي له روشه نيرانی شورشيگر بوون و باوهريان و ابو سه رمابه داري له روسيا پيش ناکه وئو روسيا ريکايه ڪي تايهه تي ٿه گرپت ، ڪه جياواز ٿه بي لهو جو ره پيشه ڪهوتنه ي وولاتاني تر وه دهوري ميژووي چيني ڪريڪارانيان ٿينڪار نه ڪردو جوتيارانيان به هيڙي شورشيگري سه ره ڪي يان ٿه زاني و ٿه يان ويسست ٿاماده يان بڪه بو رابهرين دڙي حوڪمي قهيصه ري

سه دهه ي شماره زا بووتی زياتر له پيشه به ڪه

راهن بيري گستي

زانستي و پيويسه تي هه ڪاني نيش ڪردني به راستي وا ڪه له وانه به به خوندين ٿه وشا ره زا به نه دات وه ڪ به نيش ڪردني راستي ٿه يدات . وه به سه رنج دانيسي گشتي ٿه م راستيانه ٿه ڪه يه ٿه وه ي : مروف له نيوهي دووهي سه دهه ي بيسته م دا هه موو ته مهنه ي به فيتر بوونه وه به سه ر ٿه بات و خوي شا ره زائنه ڪات ، به م جو ره وهستان ، يان فيربوني ته نيا پيشه يه ڪ دواي هات و فراوان تر بو ٿه چنده شماره زا به ڪ له بهر ٿه ره له سه رمانه خو مان له ڪل ٿه م گورانه مه زنه دا رابينن . وه وزه توانامان هه بيت له ڪل ٿه م گورانه دا بروين ، بو ٿه وه ي هه ست به به ختياري ٿاشڪراو راست بڪه ين لهو پيشه ڪهوتنه ي مروف ي ٿه م سه دهه يه پي ٿه گات .

قوتابخانه و دانيشڪا ڪانا ، وه له جهنگي جهاني به ڪه موه مروف هه ست به وه ٿه ڪات پيويسه ته شماره زاي له رويهه ڪه وه زياتر هه بيت ڪه له وانه به ٿه وه شماره زا به زوره ته نيا له قوتابخانه وه فيري نه بيت . يان هه ست به وه ڪرا وه ڪه زور هه ن ناتوانن له بهر زروفي مادي و خوي خه ريڪ ٿه ڪرد به خي ڪومه لايه تي ناتوانن به رده وه بن له فيربوني قوتابخانه و ٿه يانه وئو پيشه يه ڪ له ژيان فير بين خوياني پي ٿه بينن ، ليڙه وه دوو بير هاتنه ڪايه وه ، پيري فير ڪردني گهوره ، يان پر ڪردنه وه ي ٿه ڪه ميه ي له ژيانيا وه دواي ته مهنه ي خوندين هه ستي پي ٿه ڪات و شماره زاي قوتابخانه يان دانيشڪا سودي پي ناگه يه نيت ، وه پيري دووه م مه شق پي ڪردنه بو پر ڪردنه وه ي نا ته واويه ڪاني به رنامه ي قوتابخانه و دانيشڪا له روي

ٿامانجي فيربون له ڪو نا ٿه وه بو قوتابي شماره زا به ڪي زور په ياکات ده رباره ي باسيڪي ديار ي ڪراو تا له دوايا له م ريکايه وه بتواني ناني ژيانی به يدبکات ، وه ٿه وسا ژيانی مروف ڪرايو به دوو به شه وه : به شيڪ بو دست ڪهوتن ، به شيڪ بو سود وه رگرتن لهو دست ڪهوتيه ، هه تا بهر له قوتابخانه ش ، ڪاتيڪ خه لڪي خوي خه ريڪ ٿه ڪرد به فير بوني پيشه يه ڪه وه ناني له دووا وه بخوات ، وه له منداليه وه ٿه خرانه به هر وه ستايه ڪ هه تا فير ٿه بون ، دواي خويان ده ستيان ٿه دايه ٿه و پيشه يه وه به دريڙي ژيانی له سهري ٿه روشتن به بي ٿه وه ي بتوانن پهري پي بدن و پيشي بخه ن به لام له چه رخي نوي دا ، هه ست ٿه ڪه ين به وه ي پيويسه مان به فير بوني زياتره ، به تايهه تي له

گرنگ له فير بونا ، ٿه وه نيه ته نيا فير بين ، به لڪو گرنگ ٿه وه يه بزاني چون فير ٿه بين ، وه شماره زاي مان بو فير بون له چ سه رچاوه به ڪه وه وه ٿه گرین ، وه چون سود لهو فير بونه مان وه ٿه گرین ، له م سه دهه يه دا ، هه نگاو به ره و ٿه م راستيه ٿه نريت ، زياتر له هه مو شتيڪي تر ، مروف به دريڙاي ژيانی به دواي شماره زاي زياترا ٿه گهري ، له ره تاوه تاڪوتايي خوي فير ٿه ڪات و حه ز ٿه ڪات شتي نوي نو تر فير بي .

« وه رگيري هاوڪاري »

مه و اله كافي ناهو

سه رچنار بوبه قهزا

بريار درا به لا بردني مه ركه زي نه زاي سلیماني و دروست كردني قهزاي سه رچنار له شوييني ، نه م برياره نه نجومه ني گشتي محافظه ي سلیماني دای ، له كۆبو نه وه به كي ههفته ي پابوردوا به سه روكايه تي سيوان جاف جي گكري محافظ ، ديسان بريار دراوه ناحيه ي سه رچنار لا بریت و له جياتي بكره جو بكریت به ناحيه .

عراق له پي گه شينكي كريكاران له پراگ

له ۷ ی نه مانگه دا عراق له پيگ گه شينكي جهاني كريكاران له پراگ دا به شدار نه پيگ به بونه ي پابوردني چاره كه سه ده به ك به سه ر دامه زاندي يه كيتي نه قابه كاني جهاني دا . وه برياره وفديك به سه روكايه تي محمد عايش سه ره كي يه كيتي گشتي كريكاران نوينه رايه تي عراق بگات .

گفتوگوي وزيری ته ندروستي له گهل و زيري ته ندروستي له مانيا

رؤزي يه ك شه مه ي پابوردوو (ماکس سفرين) جي گري سه ره ك وه زيران و وزيری ته ندروستي ئه لمانياي ديمكراتي عراقي به جي هيتت و گه رايه وه بو وولاته كه ي ، ذراي نه وه ي دوو رۆژ له به غا مایه وه . وه تاو براو سه باره ت به به ريه نديه كاني به يني هه ردر وولاتي دؤست گفتوگوي كرد له گهل دكتور عزة مسته فا نه ندامي نه نجومه ني فه رمانده ي شورش و وزيری ته ندروستي وه سه باره ت به دانانسي به رنامه يه كي هاوكاري ته ندروستي گفتوگويان كرده .

ماموستا جبوري له گهل و زيري رۆشن بيري ئه لمانياي ديمكراتي دا

له ۱۳ ی نه مانگه دا « كلاوس كيزي » وزيری رۆشن بيري ئه لمانياي ديمكراتي گه شته به غاو له گهل لي پرسرا وه گانسي عراق گفتوگوي كرد ، وه له كۆتايي سه ردانه كه يا به يانيكي رۆژنامه نوسي سه باره ت به و گفتو گويانه بلاو كرايه وه كه ناوبراو له گهل « ماموستا حامد جبوري » وزيری رۆشن بيري و پروپاگنده كرده بوي ده رباره ي پهره پيگ داني په يوه نديه كانسي رۆشن بيري به يني هه ردوو وولات . وه له كۆتايي گفتو گوكانا سه ره كي وفدي ئه لمانيا داواي كرد له ماموستا جبوري و ماموستا زكي جابر جي گري وه زاره تي رۆشن بيري سه ر بدن له ئه لمانياي ديمكراتي .

نه مه « كيزي » رۆزي دووشمه گه رايه وه بو ئه لمانيا .

سوقيه ت له عراق

به نده ري فاودا دايان نين ، كار نه كهن .

نه مه و له مانگي داهاتودا چوار شماره زاي تر به پيگ هه مان په يمان نه گه نه عراق وه ماوه ي نيش و كاري نه م شماره زايانه له عراق ۳ مانگ نه خايه نيگ كه له كۆتايي سه باره ت به م پرۆژه ي سه ر پرتيگك پيش كيش نه كهن .

شاره زكاني

چوار شماره زاي نه وتي سوقيه ت گه شته به غا بو نه وه له شريكه ي نه وتي نيشتماني دا نيش بگهن ، نه مه ش به پيگ نه وه په يمانه ي له به يني عراق و يه كيتي سوقيه ت دا مؤر كراوه .

نه م شماره زايانه سه باره ت به لي كۆلينه وه ي تبوگرافي ئه و هيله نه وتانه ي برياره له به يني كيلگه ي رومي له و

له بيري و باوه ري پيش كه وتواني پارتی به عساي عه ربه ي سوشيا ليستي

له نه ووه نه ك له ده ره وه ي جه ماوه .

۶ - نه مه ، نه وه نه گه يني كه جياوازي يكي نه وتو ني به نيوان پارتی و جه ماوه ، واته نيوان پارتی و هاو نيشتمانيان ، وه ري ره وي پارتی و ري ره وي جياوازين به لكو يه ك ري ره وه ، وه جياوازي ته نها له پله يه واته پله ي ، تي گه بشستن و ري كخستن و ئيلتزام و قورباني دانو به رده وام بوون له تيكوشانا ، به واته يه كي تر هه ر هاو نيشتمانيه ك كه دزي به ره و پيش رو يشتني ميژوو زوران بازي ميژويي نه بي به سه روه به پيش ره وه كه م يازور به به سه ره ده ر دووري وه يا نزيكي له ره وشته و خوي پيش ره ، بر به ئيشي هه ره گرنگي پيش ره نه وه يه نه و جه ماوه ره (عه وي) يه ي ميله لت بكوري بو جه ماوه ريكي ري كخراو كه له نه ركي ميژويي خوي بگات .

۲ - به لام ده وري پارتی كه حوكم نه كريتته ده ست خوي ، وه له پاش سه ره كه وتني شورشي پارتی ، پي ويسي تي به ته حد يد كردنيكي تر هه يه به تا يبه تي كه نه ركه كاني پارتی زور زياتر نه بيت ، وه له وه ناميني هه ر به رگري و جه نك بگات له پي ناوي نه هيشتماني نه وه باره ي پيشو به لكو نه ركي هه ره گه وه نه كه وي ته سه رشاني ، نه ركي دامه - زراندي كومه ليكي پيشكه وتوي نوي له سه ر بنجو و بناوا نيكي كومه لايه تي سوشيا ليستي ، ته نها نه م نه ركه پي ويسي تي به هه لو كوشينيكي زور هه يه چونكه نه م دامه زراوه نوي به ده سپي نه كاو هه ل نه ستي له هه ودي بنكه كه دروست و به روه رده بووه له سه رده مي دروا كه وتن و ده ست به سه را - گرتني ئيس تعمار و بووني چه وسانده وه جه ورو سته م هه روه ها نه وه كه سانه ش كه به و نه ركه هه ره گه وه يه هه ل نه ستن كه له و سه رده مانه زيان ، هه رچه نده دزي باري نه وسابوون ، به لام (تر سبات) ي نه و سه رده مه هه ر ماوه له گه ليان .

ماوه يه تي

له ناوه وه نه ك له ده ره وه ي جه ماوه .

۶ - نه مه ، نه وه نه گه يني كه جياوازي يكي نه وتو ني به نيوان پارتی و جه ماوه ، واته نيوان پارتی و هاو نيشتمانيان ، وه ري ره وي پارتی و ري ره وي جياوازين به لكو يه ك ري ره وه ، وه جياوازي ته نها له پله يه واته پله ي ، تي گه بشستن و ري كخستن و ئيلتزام و قورباني دانو به رده وام بوون له تيكوشانا ، به واته يه كي تر هه ر هاو نيشتمانيه ك كه دزي به ره و پيش رو يشتني ميژوو زوران بازي ميژويي نه بي به سه روه به پيش ره وه كه م يازور به به سه ره ده ر دووري وه يا نزيكي له ره وشته و خوي پيش ره ، بر به ئيشي هه ره گرنگي پيش ره نه وه يه نه و جه ماوه ره (عه وي) يه ي ميله لت بكوري بو جه ماوه ريكي ري كخراو كه له نه ركي ميژويي خوي بگات .

سروشتمی نه رگي پارتی

۱ - ته حد يد كردني ده وري پارتی له كاتي تيكوشاني سه لبي زورگران ني به ، چونكه بري تي به له سه ركر دايه تي كردني خه بات له گهل جه ماوه ردا دزي هه مو و نه و كوسپو ته كه رانه ي دينه ري گاي پيشكه وتني جه ماوه ري ميللي يه وه ، چ نه و كوسپو ته كه رانه له سه ركردي ئيس تعمار و نو كه ره كاني بي و نه نجامي په يو وه ندي يه چلي سه كاني بي ، وه يا خود

پاشماوه ي زما دري پيشو ج - پيش ره و ري كخستن و به كرتن و ئيلتزامه ، چونكه تاكه تاكه ي خه ك سه ر - كر دايه تي خه بات تاكن ، هه روه ها جه ماوه ري نه ري كخراو و نامولته زميش ناتواني به و سه ركر دايه تي به هه سي ، به لكو سه ركر دايه تي چه نكي خه بات جه ماوه ريكي ري كخراوي يه كرتوي مولته زم تاكه ، هه ركه سيك قورباني به به شيك له يرو و باوه ري تا يبه تي خوي له كه سي تي خوي نه دا له پي ناوي نه وه هيزه گشتي يه كه پيك ديت له نه نجامي يه كرتني هه مو و خه لكه كه و له پي ناوي نه و سه ركر دايه - تي يه كه دروست نه بي .

۵ - كه واته پيش ره ، شتيكي جيا كراو يا دووره و په ريز ني به له جه ماوه ر ، نه گه ر وانه بي ده وري پيش ره وايه تي ناييني ، چونكه نه وسا پيش ره و نه به شه يه له جه ماوه ري تي كه يشتوي ري كخراوي به رده وام له تيكوشان و خه باتا له هه مور كاتيكا ، بو يه پيش ره و نايي خوي به زل تر بزاني له جه ماوه ر چونكه به و كاره خيانه تي هوي بووني خوي نه كا ، هه روه ها نايي پيش ره و په يو وه ندي بي جري له گهل ميله تا ، چونكه واتي پيش ره وايه تي بزر ته كات . وه نايي پيش ره و زور يا كه م له بنكه كاني جه ماوه ر دوور كه ويته وه ، نه گينا نه بيت به سه ركر دايه تيكي دوور له ميله لت هه روه ها نايي ده وري سه ركر دايه تي خوي له بيريكا و له دوواي جه ماوه را بروات .

له به ر روشنا يه تي نه مه ، پيش ره و به شيكه له ميله لت نه له و به زتر ره و نه خاوه ني ده سه لاته له سه ري ، به لكو پيش ره و به هوي تي گه يشتن و ري كخستن و ماره سه كردني خه بات ، سه رو كي جه ماوه ره

بو ئاگاداري ژماره (۵۱) سالي ۱۹۷۰

له به ريوه به رايه تي انحصاري توتنه وه

به يبي ماده بيست و شه شو بيست و هه شت له قانوني انحصاري توتن ژماره ۵۴ سالي ۱۹۵۲ .

بريارمان دا فروشتمني پاگه تي بيست جگه ره ي بو هه مو جگه ره يه كي بيگانه ي له ده ره وه ها تو به م نرخانه ي خوا ره وه بن :

بو ريگا دراو به	فلس ۱۳۵
فروشتمني دهسته	فلس ۱۴۰
بو ريگا دراو به فروشتمني تاك بو جگه ره كيش	فلس ۱۵۰

به ريوه به ري گشتي سه ره كي نه نجومه ني به ريوه به رايه تي انحصاري توتن حسن حسين

گیر و گرفتہ کانی ٹايلہ نندہ

وہزگیرانی ھاوکاری له « نیوٹایمس » ھوہ

ڈیسلندی وولاتی کانو بورکان ۰۰ وولاتی گیروگرفتہ تہ کو چہ ھے ڈیوری کومہ لایہ تسی دەستکردی رژیم سہرمایہ داری ، لەسایہی نازایہتی چینی کریکارہ توانسی کیتی بەردینی ناگروی بکاتہ ناوہدانی و خاکی وک کوی زرخالی بکاتہ کیلگہ و سہزایی و لہرگہ .

بہ لایانہوہ کہ تہنیا ریکہ بو دەرجون ھم تہنگو چہلہمہیہ ری دانہ بے سہرمایہ بیگانہ بو ہاتہ ناو ھم وولاتہوہ ، دیارہ ھمیش تہنیا سوودی بو سہرمایہ بیگانہ ھےو ھہرہش لہ سہرہخوی نیشتمانی و نابوری وولات ھےو . چوونہ ناو کومہلہی بازرگنی تہررہوہ ھمرو چیکہ باس لیدرانسی روزنامہ کانہ ۰۰ ھوانسی

دایہر بہشی زوری جوتیارہ کان دیہات بہجی ھیمان و رووئہ کەنہ شار . لە سالی ۱۹۲۰ دا لہ سہدا (۴۳) ی دانیشترانی ھم وولاتہ لہدیہا تہکانا بوون بہلام ھمرو تہنیا لہسہدا (۱۵) ی دانیشترانی تیدایہ ھمیش بہھوی بەرزبوونہری باج و خراج نرخی کەلو پەلی کشتوکالہوہیہ . دەسلاتدارانی ٹایسلندہ

ھاتہ خوارہوہ ۰۰ وہ ھم ھاتنہ خوارہوہ یەش ھمسال پترتر بوو . نیستائ ھم وولاتہ لہ باریکی ئیجگار گران و ناخوشا ھژی نرخی ھمرو جوڑہ خوارہوہ مہینک گران بوو . کەرتوتہ ھوہی زوری کەلو پەل لہدەرہوہ بہینی ۰۰ جگہ لہوہی کە بی کاری لہھمور زویہکی گوزەران ژبانہ تہشہنہی کردوہ . جگہ لہری کاری کشتوکال لہنزم بکاتہ

سہرمایہ دار ھەرہ بو کارو پروژہی بی کەلک بەکار ھینرا . ھم سالانہی دراییدا بەرھەمی ماسی ھاتہ خوارہوہ ھوہیش لہبەر ھوہی دەرلہتہ سہرمایہ دازہ کانی بابان و ترویج ھمربکاو برۆ کەرتنہ بہر بہرہ کانی کردن لہگەل ٹایسلندہ دا . لہسالی ۱۹۶۸ دا بارسنایی ماسی بردنہ دەرہوہی ٹایسلندہ لہ سہدا (۱۷) ی

زارہ ماسی سہرچارہیہکی سہرہکی گوزەران و ژبانہ دانیشترانی ھم دورگہ یہیہ لە ۱۹۶۶ وە تا ۱۹۶۶ کە نارہ کانی ھم دورگہیہ لہ ماسی دا زور ابەخشستہ بوو . لە سالی ۱۹۶۶ بەرھەمی ماسی گہیشتہ ۲۰۰۰ ر ۲۰۰ تەن . وہ ٹایسلندہ چ وراھم وولات بوو لہ ھورویارا لہ بەرھەمی ماسی دا ، بہلام دەسکەتی ھم بہرہمە ھمووی چووہ گیرفانی

سەر بەم رایەن ھلین ٹایسلندہ لہم کارہیا بارسنایی ناردنہ دەرہوہی ماسی پتر ھوہ بہرہستہ تہقەلای ترویجیش ھکا لہم رووہو ھلکرتنی باجیش لہسەر بازرگانی ماسی لہ بہینی دەولہتہ کانی ھم کومہلہیہدا کار ھکاتہ سەر نابوری ٹایسلندہ .

یہ کینسی شۆرہوی بہیوہندیہکی بازرگانی کەورہی لہگەل ھم وولاتہدا ھےو . یہ کینسی شۆرہوی ماسی لہ ٹایسلندہ وەژنہگرت بہرامبەر ھمہ نامیرو تەختہو کەلوپەلی وینہگرتنی بوو تہزیرت ، بہلام ٹایسلندہ ناتوانیت بہم بہیوہندی یوہ بہستراو بیت ھکەر چوہ کومہلہی بازرگانی ھوروی یوہ .

لہ ٹایسلندہدا بنگہیہکی ھمیریکی لہ (کافیلفاک) دا ھےو کە دەسلاتدارہ کانی ٹایسلندہ بەرگری لی ھکەن بہ بیانوی ھوہی سوودی ھےو بو نابوری وولات .

ھوہی جیکای سەر سورمانہ ھوہیہ ٹایسلندہ سوپایہکی تایبەت بہخوی با چہکی نیہ ۰۰ بەلکو ھو سوپاو چہکە لہ وولاتایہ ھمووی تایبەت بہ بیگانہیہ بہرہ پیشکە وتوہ کانی وولات تیکرا نارازین لہوہی ھمیریکا دەست تەخاتہ کاروباری نارخۆی ٹایسلندہوہ ، بہلام ھم بہرانہ تا ئیستا لہ ناوخیانا یەک گرتوونبو لہسەر بہرنامہیہکی کاری ھاوبەش ریک ھکەوتون ۰۰ ھکەرچی ئومیدیش زور ھےو کە بہرہیہکی نیشتمانی یەکگرتوو پیسک بہینن بو خەبات لہ پیناوی دواروژی ٹایسلندہو لہ پیناوی گەلہکەیا .

وفدیکری کریکاران لہ کوردستان

لہ پۆزی دووشمہی رابوردو ، وفدیکری یەکی تہقابہ کانی کریکاران لہ عیراق ، سەری دا لہ کوردستان بو پیک ھینانی تہقابہ کانی کریکاران لہ محافظہی دھوک ، وەندەکە پیک ھاتبو لہ سعید جاف سکرتری پەیوہ ندیہ کانی بہرپوہ بہرایہتی وە حمید سامرائی سکرتری پەیوہ ندیہ کانی ناوخیو ، وە فۆزی فەرمان سکرتری پەیوہ ندیہ کانی ریک خستن .

سەرەک بەکر لہ گەل دەزگاری تەقابہی پارێزەران دا

سەرەک ھەمەد ھەسەن بەکر سەرپەرشتی گونگرمی بانزە ھەمی پارێزەرانى عەرەب ھکات ، کە لہ مانگی داھاتو دا لہ بەغدا ھبەسترت . ھمیش لہ لایەن عبدالوھاب محمود ، تەقیبی پارێزەرانہ ناشرکرا کر اوہ ھوہی ناوبراو لہ گەل ھندامانی دەزگای بەزیوہ بەرایہتی نوی پارێزەران چاوی کەوت بہ خاوەن بەزریہتی سەرەک کۆمار .

سەرەک بەکر لہ رمادی

سەرەک ھەمەد ھەسەن بەکر لہ پۆزی دوو شمہی رابوردو سەری دا لہ محافظہی رمادی ، وە سەر دانەکە نزیکی چوار سەعاتی خایان ، وە لہو ماوہیہدا سەری دا لہ پۆزہی کارگە شوشو لہ گەل ھندامانی ریک خراوی پارتی بەعسی کۆبوہ وە ، لہم سەردانہدا دکتور رشید رفاعی وزیرى دولت و جیگری وەزیری پیشەسازی لہ گەل سەرەک بەکر بوو . بە گہیشتنی خاوەن بەزریہتی سەری دا لہ

عەماش ھیرش ھباتہ سەر ھەمانیای پۆژناوا

ئاوای بەدرندہ ترین دەولەتی ئیمپریالی باس کرد ، وە ووتی : من لہوہ دلنیام ھەمانیای پۆژناوا لہ سەر بنیەرہتی ھخشیہکی ناشرکرا ھجولیتہوہ ، لہ بیریکی ناشرکراوہ ھەلقولاوہ ھوہیش لہ گەل سوودی ئیمپریالیہ و ناتوانی لہ گەل سوشیالستی دا یەک بگریہوہ ، وە عەماش زیاتر ووتی : ھمانیا لہ سەر گەلی ھو ھتوانی درندہترین دەولەتی ئیمپریالی بیت ، یەکی لہم ھویانہ ھەست کردیہتی بہ ناتوہوای لہ بەربونسی ھمانیای دیمکراتی .

فەریق رگنی یەگەم سالح مەھدی عەماش ھندامی ھتجەمەنی فەرماندہی شورشو وزیرى ناوخیو ، لہ چاو بی کەرتنہ کەیا لہ گەل کلاوس جیزی وزیرى روشن بیری کۆماری ھمانیای دیمکراتی ھمانیای پۆژ

بہاوکاری شریکە « رینو » وە « ساحبات » بہ دیسان لہ پراک گفتوگو ھکات سەبارت بہ دامە زرانندی پۆزہی کۆکردنہ

خالد مکی ھاشمی لہ فرنسا

ھاشمی وزیرى پیشەسازی بەغای بہجی ھیشتو چو بو فرنسا و لہویشوہ ھچی بو چیکوسلوفاکیا بہ سەر دانی کە دوو ھفتہ ھخایہتی ھم وەفدہ لہ فرنسا گفتوگو ھکات سەبارت بہ کۆکردنہوہی ئۆتۆمۆبیل لہ ناوچہی ھسکنہریہ

پۆزی دووشمہی رابوردو وفدیکری پیشەسازی بہ سەرۆکایەتی خالد مکی

خوبیانی تأفروت

خاتو سعاد خلیل سه بارهت به پهوشتی مندالو پهروهده کردنیان تهدویت

خاتو سعاد خلیل
نیسماعیل و مزیری پهروهده
ردهی بهرزو چی گری وه زیری
پهروهده نیسواره ی پوزی
شهمه ی رابوردو دونیسی
گرنگی له قوتابخانه ی
« دجله ی نمونه یی » داتیبا
باسی قوتابخانه ی په یوه ندیه -
کانی به دامه زراوه کومه لایه -

تیه کانی تروه کرد ، وه گلیک شتی سه بارهت به
پهروهده کردنی مندالان پون کرده وه ، دیسان باسی
په یوه ندیه کانی بهینی مال و قوتابخانه ی کرد .

دزی لای منال

بکونه لیدان و ترساندن
منداله که ، به لکو له سه ریانه
هول بدن هوی تهو دزیه
بزانی ، له وه نه یه نه بونی
بیت ، یان هست کردنیک
بیت به ناته وای پال بهو
منداله وه نه بیت نهو کاره
بکات ، له کاتی وادا پیویسته
زیری له کهل منداله کانمان
به کار بهین تا دو باره
له کاری وانزیک نه که ونه وه .

هنه دیک جار ، مندال
شتیک نه بات ، که هی
خویان نیه ، به لام نه مه
دانانریت به دزی ، چونکه
مندال راسته و حق هستی
تهوای نیه بهرامیه ر
بهوشتانه ی خوی خاوه نیه تی
وه نهو شتانه ی خوی خاوه نی
نیه ، به لام په لاماری شتی
نه دهنر نه یین ، نه مه نه نیا
له بهر نه وه ی ، نه یانه وی
وابکن ، به بی نه وه ی بزانی
بچی ؟! له کاهدا له سه ر
دایک پیویسته ، به قسه ی
خوش له مناله که بکه نه بیت
تهوشته ی بردویه تی هی
نه ونیه ، وه هول بات
پازی کات به وه ی بیگیرینه -
وه ، یان هول بات بوی
به یاکات تا ده ست دریر
نه کات بو شتی که سی تر .
به لام له تمه نی شهش یان
حهوت سالیه وه ، منال نه گهر
شتی یه کیکی که ی برد ،
هه ست نه کات نه مه له
ناراستیه وه یه و تاوانه ،
له بهر نه وه له تمه نه دا
مندال نهو جوړه شتانه
به دزیه وه نه کات ، به لام
که دایک و باوک ، یان ماموستا
به شتی وانه زانی ، نابیت

په یکه نه

ژن : له خهوما سه عاتیک
نالتونت بو گری بوم !
میرد : باشه له خهوی
دووه ما له دهستی که !

گورچو گول بو ، به تنک
ژیانی خوی و خیزانه که یه وه
هات ، نه رکی راستی سه ر -
شانی به چی هینا ،
به ختیار و خوشی نه خاته ناو
ماله وه جا بو نه وه ی که ی
بانوی مال به نه رکی تهوای
سه ر شانی هه ستی بهرامیه ر
به خوی و نه دامه کانی
خیزانه که ی پیویسته گورچو
گول بی و گرنگی دانی به
هه مه گوره و بچو کیک له ناو
ماله که یا به دلسوزی و
له رویه کی راسته وه بیت
بی که م تهز خه می کردن .

وه که ی ژنی مال بهم جوړه
بو به ختیار هه میسه ی
نه خاته ماله که یه وه ، وه
پاریزگاری نه کات به
ماله که یه وه نه بیت هوی
پازی کردنی میرده که
مناله کانی .

که کی بانوی مال

خوشکی به ریز : مال
مه لبه ندی پشوه بو پساو
ژن و منالو هه مو نه وانه ی
خیزانیان لی پیک دیت ، نهو
شوینه یه ژنی خیزانی تیا
به سه ر نه بریت ، وه که ی
بانوی مال گولی ماله ، مالی
بی که ی بانوی باش وه ک
ویرانه یه له کومه لی نیمه دا
زور ترین نه رکی ناو مال
له نه ستوی که ی بانوی ماله
له پهروهده ی مناله وه
به ره وشت به رزی وه هه تا
پازانه وه ی مال و خزمه تی
نه دامه کانی خیزان .
که واته نه گهر ژن له مالا

تهو مناله ی هه رگیز برسی نابیت !

مندالیش وه کو گوره ،
چی او ازیان هه یه له زور
خوری و کهم خوری دا ، به لام
نه خواردن له لاین مناله وه ،
نه بی له نه جامی شتیک
دابیت ، یان نه خوشی یان
بی هیزی . له بهر نه وه
نه بیت سه رنجی قورسای
مندال بدریت ، نه گهر
ناسای بو ، نه وه گیرو گرفت
نیه ، به لام نه گهر به پیچه
وانه وه بو له سه ر دایک
پیویسته هول بدات
منداله که ی بخوات ، خواردن
پوزانه ی بو بگوریت ،
چونکه دورنیه نهو منداله
جوړیک خواردن بو
نه خوریت به لام جوړیکی تر
به پیچه وانه وه .

مردن سازاڊا

هوڙاڙو
نگ نوڙاڙ

ٽيواره بوو ۰۰ دوا فر مٽسڪي گچيڪي شهننگ
رڙايه سهر تهرمي خنكاوي له بير چوون ،
شهويڪي دم به پي گه نين، چاويگي مهنگ
ٽه پروا نيه شلپهي ههستي به رهو وون بوون .
ديواره كان، مناله كان سهر شه قام
وهكوو شوشه ياش گه رده لوول ،
گهرديڪي خهست ،
توڙيڪي سوور وهكوو نازاري دلداري
به سهر يانا وورد ٽه باري،
ناسمان دٽي سهوٽن بوو،
گورپه كان ٽه ديو ي شار
زماره يان تي بهر ٽه بوو
له چوار هزار .
ٽه پياوانه ي دوور ولات بوون كز ٽه هاتن
بو دانيشتن
له به ناي چوار ديواري پر له رازي سهر ،
مزگهوت، مزگهوتي پر له گوڙ . . .
له ناکاوا وهكوو شوشه شکاندي
ٽيتر خوم هيچ نه بيني ،
پارچه ي شكاوي گياني من
پرشو بلاوه ي كرد له وي .
هر پارچه بهك هه سنيا ريکه ، گزنگي خور ،
تريفه ي مانگ ٽه کاته جوانترين هه ٽه بست .
ٽه زانن كي بوون مني واله ناو برد
وهكوو شوشه شکاندي ۰۰ ؟
وهكوو شهوي فينگ خوشه ،
رهشه وهكوو شهوي نازار .
خهويڪي زور شرينم بوو له شوشه دا
ٽه زيا وهكوو سازاڊه يدك بردي، دزي،
شوشه گهشي بونه هيشيتم ،
شکاندي، بوو به فهرهنگي هه ٽه بست ي جوان .

زيانو مردن هو مهر سالج

گياني چوله ي «داد په روه» پي ووت :
من چل سال له مهو بهر خرامه له شيگه وه زيام ، دنيا م
دي . . .
به هزاري روتي و به نه زاني
هه تا لاشه گهش خوي
نه ي ٽه زاني بوچي دروست بوه . . .
هوامان هه لڙي . . خواردمان و خواردمانه وه . . . .
گريانو پي گه نين . . .
به لام گه زيان کوتاي هات له بير چونه وه . .
بوين ، مردين . . .
به بي ٽه وي بزاني . .
چين ؟ له چين ؟ بو چين ؟

له کوخيڪا به هزاري له دا يک بو .
هه ميشه پري له زهويه گه ي ٽه کرده وه .
چون بيگيلي !؟ بيگات به چي ؟
هه ميشه چارهري باران بو !
ٽه وي ويست . . . هه مو کات زهويه گه ي شين بي گاسني
تيابي . . .
به بي ٽه وي ههست به خوشه ويستي و دلداري بکات . .
زني هينا . . .
کاتيڪي زاني به کي بو به هاوسهري زباني
زاني ٽه لي پرسراوه به رامبه به زيان دني وه ٽه مه . .
پي ٽه لين خيزان . . .
بو به خاوهني منال ، ساواي جوان ههستي کرد ٽه بي
زياتر ههول بات . .
بو ٽه وي بيان زيني . . .
تهنها ههوا هه لڙين و دانوه .
زهوي كيلانو رهنج دان ، به لي ! ته نيا زيان . . .
له بهر به يانيڪا . . .
به دم له رزو تاوه مرد . . .
له زير تيشڪي روناڪيا نيڙا . . .
کوتاي هات به ته مهنو و نه ما . . .

اوه

کوردي

خوينه واري خوشه ويست پوژنامه ي « هاوگاري »
نيازي هه به له باره گاهه ي خويا له دامه زراوي گهستي
پوژنامه گهري ، په رتو کخانه بهك دانبي ، بو
ٽه م به بهسته هه مو بويژونوسهرو خوينه وازاني کورد
بانگ گراون دهستي يارمه تي بو دريژکن به نارديسي
چاپه مهني کوردي . وه پيشه کي سوياس بو
هه مو يارمه تي دهريک . « هاوگاري »

گفتوگۆیهك له گهڵ چیرۆك نووسی

كورد (دوكتور كاوس قهفان)

ووتاری ئەمجاره

هیچ گومان لهوهدا نیه که لهم دووا دوواییه دا وێژهی کوردی گهلیک ههنگاوی باش و گهه وری ناوه له بهر وه پیش چوون و نه نینه وهی روخسارو سیمای ئه و ریبازه پیشکته و نه ئه ده بیانه دا که پیویسته بزوتنه وهی وێژهی گه له کهمان پهیره وه بکات و له سهری بروت . نه م پیشکته و نه ههش له ته وای و نه جو لانه وه یه دا ده رنه که ویت که چایه مه نی کوردی نه مرۆ گه یشتویه تی . په را و کتیبی هه مه چه شنه بلا و نه کرینه وه نو سه ره کهمان که و نه ته چاپ کردنی به ره مه کهمان و کور فاره و نه نامه ی کوردی ده رنه چیت . نه گه رچی تاییسته هه ر رزگاری - به یان - وه ها و کاری یه - له پال نه مه ی شا هه ول و ئیش کردنی ئه دیبانه مان هه ر له کارایه بو ییک هینانی یه کیتسی ئه دیبانی کورد . نه مانه هه مووی هۆیه کی هه ره گه و ره ن بو په ره پیدانی بزوتنه وهی وێژهی و ره و شه ن بیری مان . وه له وهش گه و ره تر نه وه یه که له سه را پای ئه و نو سه رین و به ره مه و بزوتنه وه یه دا - ریبازی پیشکته و نه و نه - به نا شکر ا رووی خوی به خوینه واران بگره به مه ندیك له نو سه رانی شه مان به دیار نه خات . نه وهی له م باره یه وه دلسوزیه ک نیشان بدات نه بی له و تا قمو ده سته یه بن که له م روژانه دا زور به شادی و دلخوشیه وه نه روانه ته نینه وهی کاری چاپه مه نی کوردی و له م پر واینه شیا نا هه ول نه دن که ریبازی پیشکته و نه و نه له م مه یانه دا به میز بکه ن و زیاترین کهسانی لی ها تو و به ده سته ی له ده ور کۆ بکه نه وه نه م ئه ر که ش به ته نییالا یه ک ییک نایه ت . به لکو نه بی هه ول و ته قه لای هه مو و نو سه ریکی دلسوزی له گه لا بی ت بو دیاری کردنی ئه و ریبازه و بو ئه وهی بزوتنه وهی وێژهی گه له کهمان شیوه و سیمای پیویسته یه کانی ئه م سه ره ده مه ی ژیا نی گه له کهمان وه بگری ت وه بتوانیت نه و ده و ره می ژو یی به بگری ت که به هۆیه وه گه له کهمان بایه ی خوی له نا و گه لانی گیتی دا ببینیته وه .

چاره که سه ده یه ک سه ره به سته م په ری

بو کورد

نه بری

ئه گه ر نو سه ره چوار په لی به هه نگا ویک

ئه وه تو ژبان و ده سته ی من بپه

۱ - یه که م چیرۆک

۲ - راتان چیه به رامبه ر ئه و ریبازانه ی

له ئه ده بی روژنا وادا په ی دا بو وه .

۳ - به رای ئیوه چیرۆکی کوردی له چ

په یه کدا یه .

۴ - ئه و مه رچانه کهمانه ن که پیویسته

له چیرۆک نووسینه هه بی .

۵ - راتان به رامبه ر به چیرۆکی

شورشگری .

۶ - ئه م چیرۆک نووسانه ت به لا وه

چۆنه :-

حسین عارف ، محرم محمد امین ،

جمال بابان ، کاکه مه م بو تانی ،

مارف خه زنه دار ، ابراهیم احمد ،

وه محمد مولود (مه م)

۷ - له ژماره (۲) ئه م روژنامه یه دا کاکه

مه م بو تانی له گفتو گو یه که یا

نو سه رانی به - تر سنوک - دا وه

ته قه له م ، ئیوه له م باره یه وه

ئه لین چی .

خوینه واری خوشه و یست
ئه م گفتو گو یانه ی
« ها و کاری » له گه ل نو سه ره
ناسرا وه کانی کوردا ئه بکات
به هه به سته ی گه یشتنه به
ئه نه چ میکی نه و تو سه و دی
راسته و خو بگه یه نی به
وێژهی ئه نه وه کهمان .
ئه وهی نو سه ره کانی شه له م
باره یه وه ده ری نه برن .
بیر پای تاییه تی خو یانه .
وه لا په ره کای ئه م روژنامه یه
هه ر ده م کرا ویه بو بلا و
کردنه ی هه ر رابه ک که
له م باره یه وه ده ر بگری ت .
« ها و کاری »

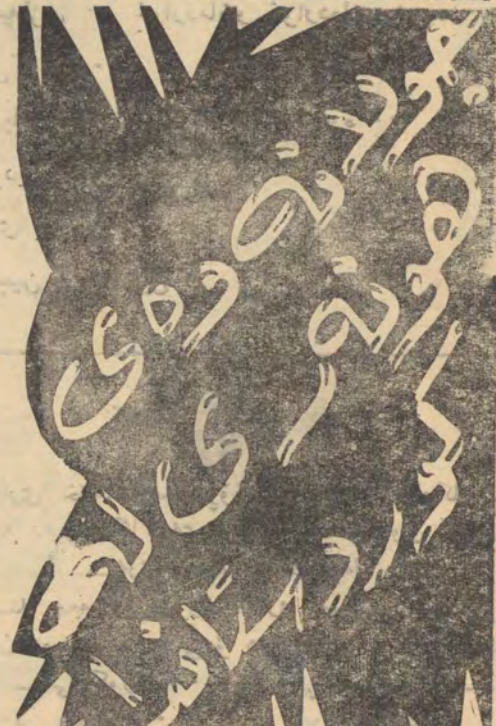
دوکتور کاوس له ولامی
ئه و پر سیاران ه دا ووتی :
۱ - یه که م چیرۆک
به ناوی « چیرۆکی له سه ر
کانی یه ک » بو ،
له روژنامه ی ژینا له سالی
۱۹۵۳ دا بلا و کورده وه
ئه و سا شاعیری گه و ره مان
ماموستا گوران سه ره په رشتی
ئه کرد ، زۆر هانی دام که
له سه ر چیرۆک نوی بروم .
هه ر چنده ئیسته که
ئه یخوینه کالته م پی دی ت
به لام له گه ل ئه وه شا هه ر
شانه ی پیوه نه که م . وه
ده ربه ی ئه وهی چ ریکایه کی
له نو سینا گرت ه ووتی :
۲ - من له سه ر مرۆف
ئه نو سه م ، مرۆف و
ژیا ن و کومه لیش هه مه
چۆر و ره نگن . له به ر ئه وه

☆ بگه یه نه جیکای به رزی خوی
☆ ئه مه ش به ها و کاری
☆ دلسوزانه ی ئه و هونه ر
☆ مه ندانه ی له و کۆمه لانه دا
☆ کۆبونه ته وه یه ته دی و
☆ هیوا دریشین هه مو لایه ک
☆ یارمه تی ئه و کۆمه لانه بدن
☆ تا بتوانن جۆلانه وهی هونه ر
☆ له کوردستان په ره پی بدن
☆ به تاییه تی ئه و ده زگا و
☆ دامه زرا وانسه ی کاروباری
☆ پیش خسته ی هونه ریان له
☆ سه ر شانه ، ریکای بو به ر
☆ هه مه کانی ئه و کۆمه لانه
☆ هونه ریان به کانه وه که له
☆ کوردستان دامه زرا ون .
☆ هونه رمه نه

جۆلانه وهی هونه ری به و
جۆره نه بی ت ناتوانی بگاته
مه به سته ی خوی ، به ته ی
به تی هونه ری نه ته وه کهمان
که له ده میکه ره وه ک بی
خا وه ن که و نه ، نه گه ر
به هه ول ی پیکه ره ی هونه ر
مه نده کسان نه بیست
نا بو ژینه وه .
له کاتیک دا له قولای دله وه
پروژبای دامه زرا ندنی ئه و
کۆمه له هونه ریان نه که بن
هیوا دریشین به ره مه میان
دیار بی ت و بتوانن به ئه رکی
سه ر شانی خویان هه سته و
په یامی پروژی هونه ری
جوان بو خزمه تی گه ل

له م دوایه دا ، چهنه
کۆمه لیککی هونه ری
« مؤسیقا و گورانی
ته مسیل » له گه لی شوینی
کوردستان پیک هاتون ،
وه ک سلیمان و هه ول یرو
کر کرک ، ئه م کۆمه لانه
هونه ریان هه ر نه رمه نده
ناسرا وه کانی کوردستانی
تیا کۆبونه ته وه ، بو
ئه وهی به ها و کاری و هه ول و
ته قه لای هه مو یان ، هونه ری
جوان له کوردستان پیش
بخه ن ، گومان له وه دا نیه ،
ئه م هه نگا وه له لایهن
هونه ر مه نده کانه وه ،
شایانی ریزگرتنه ، چونکه

له نووسينا پير له هياچ اتجاھيک ناکه مهوه .
 نهوهی کارم تئ تهکا ،
 ههستم نهورو ژينی و دوايی
 گهلا له نهبي تهبيته چيروک
 بهلاي منهوه نهوه
 نووسهري له کاتي نووسينا
 پير له اتجاھات بکاتهوه له
 سنووری هونه رهنده
 دهره چي و تهبيته وهستا ،
 جا وهستای ههر پيشه يه کی
 دهستی بيته . چيروک وه کو
 شيعر به زور نا نووسريست
 نهبي خوی بيته . راشم
 بهرامهر نهوه اتجاھانسی
 نهرو له روزناو له
 نووسين له هه موو به شیکي
 تری هونه را به تیری سهری
 دهره يناوه رایه کی باش نيه
 نهوهی بۆ نهوان نه لوی بۆ
 نيمه نالويت . چو نیکه
 کومه لهی ههردرلامان زور
 له يه ک جيا ازان . نهوان
 هه موو په کاتي ژيانيان تاقی
 کرد تهوه . سهده های
 ساله جوره ها پيرو باوهري
 فلسه نى له ناريانا
 هه لوقلاوه وو شک بووه ،
 کومه له که يان دار زاوه بهلام
 نيمه له سه ره تا دايين ،
 کومه له که مان - نيازم
 له کومه لهی کورده - سه ره رای
 تهنگو چله مهي ته وهايه تی
 هزارو يه ک ناتهواوی تری
 هيه گه پيوسته
 ههولدریت چاک بکریت و
 له لايين هه رنه رهنده
 کانمانه وه وينه کانينان
 به نووسين به نه خش کردن
 دهر بختن ، واته به کورتی
 لای نيمه (مئلی علیا) هيشما
 زوره گه نووسه ري لئی
 بلوئی و لئی بکولیته وه و
 بهر ده می خوينه وار . به لای
 منهوه نهوه نووسه رانه ی له
 روز ناو له سه ر (لامبالاة و
 لامنتمی) نه نووسن له دلو
 دهر و نه ههست و نه ستيناندا
 له اسلوبيانا وه کو نهوه
 سه ر بژن و ته سپياويانه وان
 که له سه ريان نه نووسن
 وه سه باره ت به پنه ی
 چيروکی کوردي دوکتور
 کاوس ووتی :
 ۳ - پله ی چيروکی
 کوردي هيشما له سه ره تا
 دايه ، بهلام به لای منهوه
 سه ره تايه کی باش . هه موو
 نه يزانين که له مپروودا چي
 به ميلله تي کورد نه کراوه ،
 که ی ريکای پير دراوه ساتيک
 به سه ره به سستی له خوی
 بدويت . بگره به ناره زووی
 خوی بخوينتته وه . جا
 نه گهر ميلله تي کورد له گهل
 ميلله تانی ترا به پي پله ی
 ميژووی به راورد بکه يين
 نه بينين نه سهاره تاي
 ده ست پي کردنه جيستی
 شانازی به . چاره گه

سه ده يه ک له سه ره به ستيه
 بدری بو گه لي کورد نه وسا
 نه گهر نووسه ري کورد چوار
 پله ی به هه نکاويک نه بیری
 نهوه تۆ زبانه و دهستی من
 بپره .
 ۴ - من مه رج و سنوور
 بۆ چيروکی کوردي دانانيم .
 نووسه ره به ره للابکه بابنوسني
 [بي گومان شتی به جي و
 باش و سوود به خش]
 نه وساخوی ريکای خوی
 نه دوژينه وه ، بهلام نه بي
 نه وهش بليم که هه موو
 چيروکی پيوسته ناوه روکيکی
 روونی هه بي ، هه تا
 له نه خوشی و کاره سانه کاتي
 ميلله تيش بدوی باشتره .
 هه رووه ها دارشتنی نهوه
 ناوه روکه نه بي وه ستايی و
 دهستی هونه ري تيا به کار
 به ينی لای من اسلوب و
 پيرو باوه رو هه نهری دارشتن
 بناغه ی نووسيني چيروکن
 وه له باره ی چيروکی
 شورشگری يه وه ووتی :
 ۵ - چيروکی شورشگری
 به لای منه وه ته گهن کاريان
 بۆ نهوه روزانه يه که تيا
 نووسراوه ته وه ، نه مهش
 شتیکی پيوسته به لام ههرچ
 چيروک نووسیک ته يتانوی
 چيروکی شورشگری بنوسني
 نهوه ناکه نيت که چيروک
 نووس نيه و يان ترسنوکه .
 نهوه گه لي کورد له
 رووداويکی گهره دا نهژی .
 به رای من هه موو کورديک
 به تايه تي نووسه ره کان نه
 رووداوه کاری تی ته کاو
 له سه ري نه نووسی ، بهلام
 نهوهی بۆ من نه لوی بۆ
 يه کیکی تر نالويت . واته
 رهنگه يه کیکی تر بتوانی
 به ره مه که ی بلا و بکاتهوه
 بهلام من نا . به کورتی
 پيوسته هه موو نووسه ريک
 له م لايه نه وه به شی خوی
 بنووسیت ، من بهش به حالی
 خوم چوار چيروکی کورتم
 له م لايه نه وه هه يه يه کیکیان
 بهم زووانه بلا و ته بیته وه که
 به ناوی (ديتاری ناغا وه يه) .
 رهنگه بلئی که مه ، بهلام من
 هه ر نه وه ندم پي کراوه ،
 رهنگه له دوا روزا پتر
 له سه ري بنووسم و رهنگه
 هه ر له سه ري نه نووسم .
 چونکه وه کو ووتم چي کارم
 تی بکا له سه ري نه نووسم .
 ۶ - رام بهرامهر چيروک
 نووسه کان به کورتی نه مه يه
 هه رچه نه ده له و براوايه دام که
 نهوه ی نرخ نه دا به
 چيروک نووسو به ره مه
 کاتي رای نه مه و نه رنه سه ره
 کان و زه خنه گره کان نيه ،
 به لکو خوينه وار خويه تی .
 حسين عارف وه ستايه
 به تايه تي له چای شيرينا .
 نه گهر نووسينه کاتي تری
 وه ک چای شيرين بن نهوه
 به حه ق و حقيانه ت ناوی
 وه ستاي لي نه يين ، نه وه
 دیسه انه وه باسی چيروکی
 شورشگری نه خاته وه بهردهم
 چونکه نهوه کاته ی حسين نهام

به لای منه وه يه کیکه له چيروک
 نووسه هه ره باشه کانمان
 دوا پيرسيار نه مه و ی
 نهوو بليم :
 هه رکه مي که بيه و ی رای
 تايه تي خوی دهربری
 نه نووسی (نيمه) به تايه تي
 دوا به دواي نهوه وو شه ی
 (ترسنوک) بنوسني .
 کاکه مه له واقعيه تي
 اشتراکي و کلاسيکی يه ت
 دواوه . حهزم نه کرد له پيش
 هه موشتيکه وه بۆ روون
 بگرديناوه نه م درو شته
 چين . چونکه کي نه لئي
 نيمه ی ترسنوک
 نه خوينه وارشين نين نه ورنگه
 به جور ی و نيمه به جور يکی
 تر له مه بکه ين . نه وه نه ده ی
 من بزانه نه واقعيه تي
 اشتراکيه ته
 به مناسبه ت و بي مناسبه ت
 سه ري نه م خه لکه يان
 پي دي شانه وه هيشما
 نه چسپاوه وه هه رکه سه وه
 هه ر تاقه به جور يک ليکی
 نه ده نه وه .
 نيمه له نووسينا چيروکی
 کوردي به گشي له
 سه ره تادايين ، نه وه هه موو
 پلانمان نه ديوه و نه مان بريوه
 که ميلله تانی تر هه تا ميلله ته
 دوراستي يه کانينشمان پيارو
 شتون ، له به نهوه دوانن له
 تازو کون هيشتازوه .
 نهوهی به زوری زورداره کيش
 نه مه بلئی و بي ليته وه له وه
 زیاتر لاسايي کردنه وه بیته
 هيچي تر نيه . نه گينا ته گهر
 بتوانين به راورد له نيوان
 ديکنور موم بکه ين ، له نيوان
 توين و همغواو گوگولو
 نيرنورکا بکه ين ، نه وه
 له می نيمه به راورد له گهل
 کي دا ته گه تي . نووسيني
 چيروک زور تازوه يه ، به لام
 سه ره رای نه وتازوه يه ، بهش
 چای شيرين و په نجافلس
 له نووسينه وه يه نا کلاسيک نين
 مه نوچه ريش کلاسيک ني يه .
 مه يانی نووسين به تايه تي
 له سه ره ژيانی کورده واری
 زوره ، وه کو ماموستا گوران
 و وتويه تي دارسته انيکه
 هيشتا هيچي لي
 نه براوه ته وه . جائه گهر
 نووسه ره کان دهر باره ی نهام
 وينانه ی ژيان بنوسن
 (ترسنوکن) ؟ کاکه مه نهام
 تيره نه هه اويزی ههر له به ره
 نهوه ی توانوتی کومه له
 چيروکيکی (شورشگری تي)
 بلا و بکاته وه که گه سي تر
 هيشتا نهام جوره
 چيروکا نه يان بلا و نه کروتوه
 جا نه گهر و ابي نه بي نهوه
 چيروک نووسانه ی له زور
 روخسار و يته ی ژيان ،
 له ته نگ و چه له مه ی
 کومه لايه ني مروف دوواو و
 بروانه ل ۱۲

هه وای و تيره ي

د هه تيره ی کورده واری :
 کومه لي نو سراوی و تيره ی و
 هونه راوی جوانی ژماره يه ک
 له و تيره ره ناسراوه
 کاتي کوردي به ناوی
 « دهفتري کورده واری » .
 وه ده رجو ، بي گومان
 هه نکاويکی جوانه و بهرده وام
 بونی نهخوازين .

زه رده نه ی ژيان :
 کومه لي کورته چيروکی
 جيهان عومه ره له م دوايه دا
 له سلیمانی دهر چوه ،
 به ره مه ی يه که می جهان
 عومه ر چيروکيکی وه رگيراو .
 بو چنه سالی له مه و به ره
 بلا و کرايه وه .

پوژانه ی برنیاريکی
 فلسطنی :
 کومه ليک هونه راوی
 محمود درويشه له م دوايه دا

دهر چوه ، هونه راوه کان له
 نوشستی خاکی دا گيرکراوی
 فله ستيني نه دوی .

بزی مروف :
 بهم زوانه کومه لي چيروکی
 چيروک نووسی لاو - که مال
 پروف مجمه د به ناو -
 نيشانی « بزی مروف »
 دهر نه چي ، به ره مه ی يه که می
 « باوکی کامی » - کاک
 که مال - ، شانوی
 « ببوره » بو .

جه ميل ره نه چه ر :
 دانه يه کی له « رازو سکالا »
 پيش کش کردوه به
 پوژنامه ی هاوکاري که
 بريته له به شی يه که می
 هونه راوه کاتي ناو براو
 سو پاسی ته که ين .

زیر گول :
 بهم زوانه به شی يه که می
 هونه راوه کاتي « صالح علی
 گولی » به ناو نيشانی « زیر
 گول » دهر نه چي .

شانویه کی شير کو
 بي کهس :
 هونه ري لوی کوردي
 شير کو بي کهس نووسيني
 « شانویه کی هونه راوه ی »
 ته واکرود که باسه که ی
 سه باره ت به نه ورزو چيروکی
 راپه ري ني کاوه ی ناسنگره
 به روی زوحاکی خوین پيزا .

چيروکه کاتي مه م :
 کومه ليک چيروکی نو سه ري
 کوردي « مه م - محمد مولود »
 بهم زوانه دهر نه چي .

لهسالی (۱۹۶۳-۱۹۶۴)
 كه لهشاري قهلاذزه بوم نوو
 ساله ساردو سهرمايوو منو
 كاك (شعب - حسام الدين
 طبيب) هؤ دهيه كمان له مالتيك
 گرتبوو كه بيوه زنيكي تيا
 بوو كه ميرده كه ي كوژرابوو
 خلكي مهر كه بوو وه چهنه
 هه نيوكي لي قهوماوي
 به نان كردن و نيش كردني
 مالان به خيتو نه كرد به داخهوه
 دوو كوريشي هه بوو به لام
 نيشيان نه نه كرد نيمه دلي
 خومان بهو منالانه نه دايهوه
 هه تا بلتي بيوه زنه كه باشو
 به پيز بوو كه ناوي (جهليمه)
 بوو منو كاك شعب (حسام
 الدين) كه لاويكي به بزه يي و
 دلپاكي كورده و زور كه هم
 ديوه ووها دلسوز بوو كورد ،
 شهوا نه دانه نيشتين و قسه ي
 خوشمان نه كرد خو نايي
 هه تا مردن نيش چاكي كاك
 عه بدولاي هه مام چيم له پير
 بچيت كه هه مووشه و مقاله
 بي ناگري بو نه ناردينه
 مالهوه ، هه رله هه مان كات دا
 دووبرا (انور) و (جهوههر)
 وه بابشه ي سهد احمدو
 كوره كه ي سهر به سست
 زووريك تريان له ماله
 به كرتي گرتبوو جا شهوانه
 بيكه وه كو نه بووينه وه
 شهوي له شهوان كاك
 (جهوههر) له بهر خو يه وه
 به نديكي له كهريم وسستي
 خوينده وه له سهر شتيوه ي
 كوژاني دروينه ، منيش
 ليم پرسى تايا نه وچيروو كه
 نه زانيت ؟ له وه لام دا ووتى
 نه وچيروو كه له وولاتي خيلي
 نيمه (دزه يي) پووي داو
 جا هه ر وه كوو كاك
 (جهوههر) بؤي كي امه وه
 وامن ليره دا نه ي نووسمه وه
 و تكاش له خوينده واران
 نه كه م كه نه گهر كه م و
 كووپه كيان دي بؤمي
 بنووسن :

سهرگوزه شتي (كهريم و
 ستي) له سالي (۱۹۴۳ -
 ۱۹۴۴) دا پووي داوه
 له گوندي (سهد عوبيد)
 كه به كيكي له گونده كاني
 ناغايه ك ناوي (برايمي عه لؤ)
 نه بيت ، (ستي) كچي
 (مهولود عه فان) ناويكي ،
 (كهريم) تاكه كورپي
 قهلاحتيك نه بيت ناوي
 (عبدالله) بوه (ستي) كچي
 شهنگو شوخ و قه دباريكو
 خاتوون بوه كه له ناو
 ناوچه يه دا هيج كيژتيك
 واجوان ناييت ۰۰۰ لهو
 له ولاشه (كهريم) لاكي
 بالابه رزو رهوشتو
 و خوباش و لاوچاكو نازا
 نه بيت كه پياوي بي بشكيني
 نه و كچه نم لاهه پهيمان
 په يه كه نه دن تاده مي مهرگ
 بو يه كترين له هه موو كاتيكي
 دا يه كترين له پير نه نه چوو
 وه جار جار هه يه كترين
 نه دي ۰۰۰

به لام ناغا (برايمي عه لؤ)
 هه زى له (ستي) كردبوو ،
 زور جار ناردبوويه داخوازي
 بو نه وه شووي بي بكات به لام
 ستي (بي ي) رازي نه بوو
 لاپه ره ۱۰

چونكه ته نيا لاوي كه هه لي
 بزار دبوو (كهريم) بوو
 بهس ۰۰۰ ناغا له بهر نه و
 پوو دا وه قيني له هه ر
 دوو كيان هه ل كرتوو برياري
 دا بوو كه به هه ر نرختيك بيت
 نه و دوو دلداره به وه فا يه
 له ناو ببات ، نه وه شمان
 له پير نه چيت كه (مهولود
 عه فان) ي باوكي سستي
 نو كه ريكي پيسي ناغا بوو ،
 وه نه يه ويست كه (ستي)
 شوو به ناغا بكات بو نه وه
 پارووي چه رتر له بهر ماوه ي
 ناغا بخوات !!
 كه مه سه له ي نه وحه ز
 له يه ك كردنه به هه موو لايه ك
 دا بلاو بووه ، (كهريم
 وستي) ناچار نه بن كه
 گونده كيان به جتي به پيلنو
 بچنه جيگه يه كي ووها
 به يه كتر شادبن جا
 هه لده ستن نه رپون به نيازي
 نه وه ي كه وا بچنه شاري
 (هه لير) ، چونكه له شمار
 مرؤف دل نيا تره و نه توانيت
 (كهريم) نيشيكيش بكات
 كاكه سهر ي من ديشي دهر د
 ي له دلم ده ناني
 خودا هه روي ته قدير كرد
 هه ربه نه مري جهاري
 دوو عاشقي به جهوههر نيتفاق
 بوون يه ك جاري
 ده ستي خويان تيكه ل كرد
 با پروين بو ناو نا قاري
 با بچينه (هه ساروكان) نه و
 نيزيكي له شار ي

دين تا نه گنه گوندي
 (هه ساروكان) كه بيست
 ده قيقه له شار ي هه لير مه وه
 دووره بو نه وه نه گهر لتيان
 قهوما بتوانن به هؤي پوليس
 خويان رزگار بكن كه
 گيشتنه نه و گونده چونه
 مالي سهر كارتيك كه ناوي
 (مهلاقادر) نه بيت وه كوو
 له هه ليه سته كه دا نه لاييت
 زور پيسو به دخوو نه بيت
 وه يه كي له نو كه راني
 دهر به كه كاني نه و ناوه بوه
 مه لا قادر نه وه نه زانيت
 خيرا به دزيه وه جووتياريك
 نه نيرپته لاي (برايمي عه لؤ)
 وه خه به ري نه داتن كه
 (كهريم وسستي) وا
 له هه ساروكانن :

گوندي عه لي پاشايه بچينه
 مالي سهر كاري
 سهر كار مه لا قادره حيز باب
 قهومي سه كساري
 خه فيه كي رموان ده كرد خوي
 بيا به مرداري

خه فيه كه نه چيتو خه به ر
 نه داته دهر به كه (برايمي
 عه لؤ) كه دهر فتي بو هه ل
 كه وتوه :

لؤم بلتبه برايمي عه لوي
 بي له گه ل خزمه ت كاري كه
 (برايمي عه لؤ) نه وه نه زانيت
 خو يو چهنه نو كه ريكي
 چه كدار دين له گه ل باوكي
 (ستي) وه به شه و نه گنه
 گونده كه :

هه ر وه ك نه و جوابه ي زاني
 ده سيمان دا جامبيزاري
 هاتن شهوي گه يه جتي
 دتيان نه ي گرت قه راري

چيروكي هونراوه ي به ناوبانگ

تهرگ وسطي

محمد توفيق ووردی

له هفت قولان دانيشتن
 له بلندو له به ياري
 بهو چهنه بريار درا
 كه هه ر دوو كيان بكوژن
 چون نه بيت كچه جووتيار
 به ناغاي دهوله مندو ده ست
 دار رازي نه بيت نه وه
 كره ۰۰۰

تهد پريان نه وه هاده كرد
 بي كوژن نه ي كهن قوتاري
 پيلان بهو چهنه دان درا
 كه دانيشتواني گوندي
 (هه ساروك) دهر يان بكن
 بو نه وه ناچار پين پووبكه نه
 هه لير له به يني ريكه
 بو سه يان لي دابنين و بيان
 كوژن له راستيش دا نه وه
 قهوما (برايمي عه لؤ)
 وه لامي نارد بو سهر
 دانيشتواني گوندي
 (هه ساروك) كه ده بي كه س
 (كهريم وستي) له مالي خوي
 قبول نه كات وه له دي
 دهر يان بكنه دهر وه ،
 جاناچار بوون كه له م
 گونده دهر كه ونه دهر وه ،
 وه به ره وه هه لير برؤن :

هه سارو قهومي لووتي
 دهر يان كرد له محاري
 ستي هه ستي به مه ترسي
 كردبوو بو به زور له كهريم
 پارايه وه كه له گوند دهر نه چن
 به لام كهريم قبولي نه كردو
 ووتسي : (دانيشتواني
 نه و گوندهش له نو كه راني
 پيسي آغاكانن باهه رچسي
 به سهر مان ديت باييت
 به لام نه چينه مالي نه و
 نامه ر دو سهر شؤرانه)
 ستي چاوگال گازده كا

دهنگ هه ل ديتي به زاري
 كه ريمه لاو تو مه رؤ
 مردنم هاته خه يالي
 وا ديار نه كه و يت كه
 باوكي ستي (مهولود
 عه فاني) نامه ر ديش
 به جه كه وه له گه ل ده سته و
 دايره ي دهر به كه برايمي
 عه لؤ بوو
 بابم گه لي بي دينه
 پير بوو له خزمه ت كاري
 مهولود عه فان نه فاهه
 هه ر نو كه زي بوو كاري
 هاتنه گه ييشتنه
 جيگه يه ك كه پي ي ده لين
 كه نده جؤ :

هاتن گه يه كه نده جؤي
 گولله وه ك باران باري
 هاتن گه يه كه نده دوور ياني
 گولله وه ك ته رزه باري
 خيني سهر و كه زيان
 سوور كرد بي و خرخاري
 عافه رم لو تو كه ريم
 به گولله كي نه ناني
 باقه نه زمه ي هيتا و برد
 قهوان توند بوو يه ك جاري
 ستي چاو كال گازده كا
 دهنگ هه ل ديتي به زاري
 سهر بلند كه بويم بيته
 ده ست قونداخ به گري به
 پؤزي هه لاهه لايي
 بي ته خسر بته قينه
 بكوژه مهولود عه فاني
 نه و نه فاهه ي بي دينه
 كه ريم گاز ده كاستي
 سهر بلند كه و يم دينه
 قهوان له تفه تگي پچرا
 خودا نه كيه تي هينه

قه م هه ر كه نه وا ديتن
 له بلندو له به ياري
 له ترو مو بيلن چوو نه پيش
 له وان وابي معاينه
 له ترو مو بيلن هاته دهر
 ديتن برايم بي دينه
 هه تي كيشا مانيتري
 هه ر دوو جوانكه ي كوشتينه
 سه ليم و صالح و عه دؤ
 هيجان ليرانه نينه
 خه ريه تي با له خو دن
 خه نه چه ريش له گه ل بينه
 گه رده ني ستي زهر ده
 مه مكو له ي كته شينه
 كه ريم سهر ي خو ت بي كه
 شه مامان بگو نيه

بهو چهنه نه و دوو
 دلداره جوانه مهرگه بوونه
 قورباني له پيناوي ناغاو
 رزيه دهر به كا يه تي
 تائيم رؤش جو تياران
 نه وچيروو كه خه م باره
 نه گير نه وه بوژاني ميللي
 كور ديش له م ناوچه يه
 كردوو يانه به مقام و گوراني
 دروينه ۰۰۰ به لام ده بي
 نه وه ش بزانبين چهنه سالي
 له مه و به ر هه ر له هه مان
 جيگادا كه برايمي عه لؤ نه و
 دوو بي تاوانه ي كوشت
 خوشي كوژراو كه س نه ي
 زاني كي كوشتي جابو
 به پيشينان به خوراني نه يان
 گوتوه : (چي بچيني نه وه
 نه دروتيه وه) يان نه و كه سه ،
 درك بچيني بريسن
 نه درؤ يته وه !

نووسینی نوو بهاری روسی ئه لکسی بئیلیف

بکات ۰۰؟
 - باشه تو برسیته نیه؟
 ناتوهی نان بخوی؟
 - به لئی!
 - باشه کهواته پراکه بۆ
 مالهوه نان بخۆ و من لیره
 یاساویل ئەبم ههتا تو
 ئەگەر پێتهوه!
 سه بریکی کردم و ووتی:
 - چۆن! تو لهو باوریه
 دای ئەم کاره بکونجی!
 - ئەه بۆچی ئەه؟
 - چونکه تو سهر باز نیت!
 - ئەمه راسته، کهواته
 تهنیا پیاویکی سهر باز
 ئەتوانی شوینە کەت
 بگریتهوه ۰۰۰؟
 بریک هات به مێشکما
 له پێناوی ئەم بچکولهیهو
 راست گو دهر چونی له
 سوینده که یاو لئی بوردنی
 له یاساوتی پیویستی
 به پیاویکی سهر بازی ههیه،
 کهواته ئاسانه! به
 مناله کم ووت:
 - چاوه پریم بکه ۰۰ ئیسته
 نه گهریمهوه ۰۰
 ئەمهم ووتو به پهله
 به رهو شهقامه که پوشتم،
 چاوم گیرا بۆ پیاویکی
 سهر باز، به لایم بۆ سوڤبو،
 وهستانم درێزه کیشا،
 خهریک بو بگهریمهوه بۆ
 باخچه که، له دوره وه

- وائهنانم نهوان بریان
 چومه تهوه ۰۰ پوشتن!
 - ئەه کهواته تو بۆ
 ناروینتهوه؟ یاریه که تان
 کوتای هات!
 - من سویندم خواردوه
 ۰۰ سویندم به شهرفم!
 خهریک بوم پێ بکهتم،
 به لایم ههستیکی به راستی
 به تهوژم به ره بهستی کردم و
 ههستم کرد نهو بچکولهیه
 راست ئەکات! مادهم
 سویندی خواردوه به
 شهرفی، ئەبۆ به جی
 به پێستی، یاری بۆ یان
 راستی ۰۰
 لیم پرسی ۰۰
 - جائیسته چی ئەکەه؟
 - نازانم ۰۰
 ئەمهی ووتو دهستی
 کردهوه به گریان، ئارهزو-
 یه کی به جۆش پالی پیهوام
 یارمهتی بدم، به لایم چۆن
 یارمهتی بدم بروم
 به دواي مندا له کانی تردا
 بگهریم که به جیان ههستوه
 دواي ئەوهی پهیمانی
 شهرفیان لی وه رگرتوه؟
 ئەم ههزاره به برسیهتی و
 تهنیا لهم چوله انیه چی

ویستم دهستی بگرم
 به لایم به توندی دهستی
 کیشایهوه ههستا فرمیسک
 به چاوه کانی نه هاته خواره
 وه، به دل پر بهوه ووتی ۰۰
 ناتوانم!
 - مانای چی؟ نه خوشی؟
 - نه ۰۰
 - کهواته بۆچی؟!
 - چونکه من یاساوتم!
 ئەمهی ووتو ملی کهج
 کردهوه ۰۰
 - چون یاساوتیک؟
 - توهو، یاریمان
 نه کرد ۰۰ تێ ناگهیت!
 - باشه له گهه کێ
 یاریت نه کرد؟

جەنگ « یاری » لای
 بچکولهکان و « راستیه »
 لای گهوره، له ههر دوو
 کاتا گهوره ههلی
 نه گهرستی و بچوک پیوهی
 نه تێتهوه، ههر کاتێ نهو
 پودا وهم بیر نه کهوتیهوه
 خوزگه نه خوازم نهو مناله
 بینایه تهوه که تهنیا روی
 لیلی گریانویم له بهر چاو
 ماوه، بێ ناسیهو شوینی
 دانیشتم بزانیایهوه نه مزانی
 دایک و باوکی کین!
 ده مهو ئیواره یه کی هاوین
 چومه باخچهی گهستی
 شاره که مان، له ژیر درهختیکا
 خۆم خهریک کرد به

ووتی شهرفم

پێ که نین ۰۰۰ نهویش له
 که لمانا پێ که نین ۰۰
 پێکهوه له باخچه که هاتینه
 ده رهوه ۰۰۰
 نهفسه ره که دهستی خسته
 ناو دهستی مندا له کهو پێ
 ووت:
 - تۆ زۆر نازایت ۰۰
 هه مهو مه رجیکی سهر بازی
 راسته قینهت تیا به ۰۰۰
 دواي دوعا خوازی لئی
 کردین و پوشت به مندا له کم
 ووت:
 - بابت گه یه نمه مالهوه
 - نه ۰۰ ماله که مان
 نزیکه ۰۰ من ناترسیم!
 - به راستی ههر که سێ
 بهو جۆره باوری به خوی
 بیت ترس زیکی ناگه یه نیته
 دلو مندا لئووا له تازیکی و
 خبو ناسله مینتهوه، که
 گهوره نه بیت، پیاویکی
 راست و نازای لئی دهر-
 نه چیت، زۆر بهختیار بوم
 به ناسینی نهو مندا له ۰۰۰
 ههتا ههتا به لایدم ناچیت.

نهفسه ریکم دی ۰۰ وهستا بو
 چاوه پێی هاتنی پاسی
 نه کرد، پام کرد بۆ لای،
 بهر لهوهی من بگه مه لای
 پاس هات، نهفسه ره که
 خهریک بو سوار پێ، به لایم
 خهرا به لاماری ههجه کیم
 پیم ووت:
 - برا تۆزی به یارمهتی ۰۰
 ناوری دایه وهو به سهه
 سامیهوه ووتی:
 - چی روی دا وه؟
 - تکات لئی ئەکم، لهو
 باخچه بهدا مندا لیک یاساوله
 و ناتوانی ئیشه کهی به جی
 بهیلی، چونکه سویندی
 خواردوه ۰۰ سویندی
 خواردوه به شهرفی، زۆر
 مندا له، به سه زمانه
 نه گری!
 به سارد یه کهوه پرسی ۰۰
 - باشه نه تهوی من
 چی بکهم؟!
 لهم کاته دا پاسه که
 پوشت و نهفسه ره کهی به جی
 ههشت، به په ستیه کهوه
 سهیری کردم ۰۰ دواي
 هه رجی روی دا بو بۆم
 گیرایهوه، وا دهر کهوت
 گرنگی دایه پاسه که به،
 گورجی ووتی:
 - کهواته با پروین ۰۰۰

تۆزی بێ دهنگ بو دواي
 وه لایم دایهوه ۰۰۰
 - نازانم!
 - چۆن ئەبۆ نهزانی ۰۰؟
 - ئەمه راسته، به لایم
 نایان ناسم، لهم باخچه
 یه دا دانیشتم، چه هند
 مندا لیک گهوره هاتنو پیا
 ووتم: ئارهزو نه کهه
 یاریمان له گهه بکهی ۰۰؟
 « یاری جهنگ » ۰۰ منیش
 پازی بوم و دهستانم کرد
 به یاری کردنو منیان کرد
 به « عریف » یه کیکیان که
 « ژنرال » بو هینامی بۆ
 ئیره ووتی: ئەمه جبه
 خانه یه تو یاساوتی نه بیت!
 شوینه کت به جی نه هیل
 ههتا فرمانت پێ نه دهم،
 ووتم باشه! به لایم داوای
 لئی کردم که سویندی بۆ
 بخۆم به شهرفم، شوینه-
 کم به جی نه هیل! منیش
 سویندم بۆ خوارد ۰۰۰
 لیم پرسی ۰۰
 - ئی ۰۰ دواي ئەمه
 چی روی دا؟!
 - ههروهک ئەم بینی،
 وهستانم درێزه کیشا و
 کس نه هات ۰۰۰
 - ئەه نهوانی تر
 له کوین ۱۹۰۰

خویندهوهی نهو پهرتو کهی
 له گهه خۆم برد بوم، ههتا
 دوا به رهیم تهواو نه کرد
 سهرم لئی ههه نه بری، دواي
 پێگام گرت بهر بۆ نهوهی
 پرۆمه ده ره وه، باخچه که
 چول بو، له سهه شه قامه کان
 گلو په کان داگیرسان،
 که گویم له دهنگی شاوری
 یاساوتی باخچه که بو
 ههنگاوه کانم خهرا تر کرد،
 لهو کاته دا، دهنگی گریان
 هاته گویم، که زۆر لیم
 دور نه بو، له پێ رهوی
 کهوه به دواي دهنگی گریان
 که دا چوم، له بهر
 چه ردا خیکی سپی دا مندا لیکم
 بیني له ته منی ههوت،
 ههشت سالی ملی کهج
 کردبو، نه گریا:
 - چی روی داوه
 بچکوله که؟ که سێک زویری
 کردوی؟
 که ئەمهم پێ ووت،
 کوتوپر وهک فه رمانیکی پێ
 درابێ سهری بهرز کردهوه و
 گریا نه کهه بری و
 سه رنجیکی دام و ووتی ۰۰
 هیچ نیه ۰۰
 - کهواته بۆچی نه گریت؟
 وه ره با پروین، وا دهر گای
 باخچه که دا نه خن.

وه گری

عبدالکعباس

له گهل قوتابيه كي قوتابخانه ي کتوبال له سلیمان

به سهره دابهش بکريت * به دهستان :
وه دهرباره ي خویندن ووتويه :
له راستی دا قوتابی هه تا زیاتر بخوینن باشتر شت فیر
نه بن ، به لام بهرنامه ی خویندنمان ناگونجی له گهل
واقعی قوتابیدا، وه بهرنامه ی خویندنمان هه رده مه ی
به جوریکه * بۆنونه : قوتابی چه ند دهرسیک
قوتابی که داخله بو تاقی کردنه وه ی وزاری له نا کاویکا
فهرمانیک دهر نه چیت (قلان دهرس)
داخله بو تاقی کردنه وه * قوتابی نه و کاته
نه فریای پیسا چوونه وه دهرسه کانی نه و کوهیت وه
نه وه دهرسه شی بۆ ته واو نه کريت * له بهر نه وه
یه کیتی بهم جوړه شه داخواریانه ی داوه به کار

به پیام نیری روزنامه ی - هاوکاری - له گهل کاک -
حه ره زا بابه گورون - نوینهری قوتابیانی -
قوتابخانه ی پیشه یی به کره جو - دا دهرباره ی
هه ندی کاروباری قوتابخانه - که و که م کوری یان دووا
که نه مه بوخته ی نه و باسانه ی که کاک - حه مه ره زا -
له سهری دووا * کاک حه مه ره زا ووتی :
قوتابخانه که مان ، قوتابخانه یه کی پیشه یی یه ، له دوو -
به شی گرنگ پیک هاتوه * به شی یه که م : به شی خویندنه
وه به شی دووه م : به شی ناخوویی یه * ههروه ها
هولیک کی ریک و پیک کی نان خواردنی تیدایه ، وه نه مسال
یانیه قوتابیانیان کرده وه * وه به ده ستیشه وه پروژه ی
ده واجن بکریته وه *

لاپه ره یی له نوینه گانی ماموستا ع.و.نوری

فرانسزی به کار دینن چون پاراستی زمانی کوردی
گوردانی قه قفاسیا نه نویسنه یی چار فرانسزی
به کار دینن ! کوردی به وه ک گولیک کی
ره ک زلی سیمی قه راغ ررباریکی ووشیک وایه ره گی
به هه مو لایه ک گولیک کی بلا بو ته وه :
نیوه نه بیت خوتان بکه ن به ناو نه و ررباره تهر ر
بکه نه وه هه ره که له عاستی خوی نه م گوله ، نه م گولانه
جوانه ناو بدا تابکه شیتنه وه نیوه گه ز به هوشمن
بخویننه وه : نیوه نه گه ر لاون !
بنوسن و بخوینن : به خوتوخواری سهرزه نشست
مه که ن * نه م خانوه که نیسه نه مانه وی بیکه یی بو

لاوان ! چونکی نیسه هه ویی ژیا نی درارو ژمانن
هه مو هاواریکم بو نیوه یه ، هه مو نه بینن چون گه لاریژ
ته هه لا نه دا که کردی بهرز بکاته وه ! وه جوان شه
نوسینه گان خویندنه وه !

براکانم : وا بو به ۲۰ سال
خهریکی نویسنم چاک خراب
هیندی کتیب هینرایه ، کابره
چهرخدا جوان تی گه شستم کوردی
له بنچینه دا لهررو لاواز نه بو وه
نیسه خومان لهررو لاوازیی له خویندنا
که م تهرخه م وه له نویسنه یی باکین !
نیسه خومان نه ک زمانه که گه ر
توزی خوتان ماندر بکه ن له نویسنه
جوان باوه ر به بهرزی زمانی کوردی
نه که ن * وه تی نه که ن هچچی
که مثر نیه له فارسی و عه ره یی ،
تورگیسی ... ره نگه درژمانی
شه م ووته به م بلین فهرمو وه ره
کیمیایه گمان بو تهرجه مه بکه !
له پیش نه وه دا وه لامتان به مه وه
پیتان نه لیم : زمانی زانست
له گیتی دا یه که دوو نیه *

باشمه وه ی چاوی که وانی تاراده یه
کیش تیا سهر که ووتی بوون ،
نه بی نه و چیروک نوسانه ی
چی به کاکه مه م بلین که هیشتا
توخنی که م جوړه چیرو کانه
نه که و ته وه نازانین تاج
راده یه که وه ستایی تیا نه
نویسنی * له گه ر له سهر
نه مه پستی بلین (بارو)
نه وه نابسی گله یی بکات
ترسنوک لای من نه وه یه
بروای به شتیک هه بی و
له سهری نه نویسنی *
به لام نه ی ناوی چی له ره
بنین که بروای به شتیک
نه ی وه له سهریش نه نویسنی
؟ بیروا وه ری شورشگریتی
شه قاوه به جوړی نه وه ی
له سهری بنوسی سبه یی
به شیمان نه بیتنه وه *
نه مه باسیکی دورو دریزی
نه وی به یه که دوو ووتار
ته واو نابیت * بهس پیویسته
نه وه بلیم که نووسهری
کورد سهر به ست نیه به
ناره زوی خوی ناتوانی
به نویسنی * که نووسهریش
نه ی شوانی به ناره زوی
خوی هه ستی نهستی
ده زبری نویسنه که ی کال و
گرچ نه بی کاکه مه م
خوی نه زانی له چیروکی دیناری
ناغادا چه ند ووشه مان
گوری چونکه بوونی
نه ووشانه ریکای له بلا
گرده زوی چیرو که که ی نه گرت
* جائه مه سهر به ستی
چاپه نه یی به بۆ نووسهری
کورد یان ترسنوکی یه ؟
من به له جیاتی کاکه مه م
پاروه که باش نه جوړم
نیجا قوونی نه ده م *

ژماره ی قوتابیان (۲۲۲) قوتابی یه ،
له هانه (۱۶۰) یان له به شی
ناخوویی دان * هه موو سالیکی
نزیکه ی (۹۰) قوتابی تازه
وه نه گیریت له مانه به شیکی
که میان له به شی ناخوویی
دا وه نه گیرین * وه نیسه
به ناوی به کیتی قوتابیانی
کوردستانه وه داوامان له کار به
دهستان کرد که ژماره ی قوتابیان
زیاد بکه ن له به شه ناخوویی
یه کاندان ، ههروه ها داوامان
کرد که دهرجه زوری نه بیته
پیوانه یه که بۆ وهرگرتنی
قوتابی له به شی ناخوویی
دا ، به لگو نه بی حاله تی
ژیا نی شه قوتابیانه بکریته
پیوانه بۆ وهرگرتنیان * کاک -
حه مه ره زا - له باسی پیوه
نه ی نیوان قوتابیانو به
زیوه به زانی قوتابخانه که دا
ووتی : بهوشیوه نه ی هه موومان
روله ی یه که خاکین ، به تیکرایی
وه کو برا نه زینو هیچ جیاوازیه
که له نیوانمانا - نیه ته نها
کوشش کردن نه بیت که نه ویس
دروشمی سهره کی هه موو
قوتابی کی پیشه که ووتوه *
به یوه ندریشمان له گهل
به ریوه به رانی قوتابیان
پیک هاتوه بهرام بهر ماموستایان
وه گوی گرتنی ماموستایان
بو قوتابی له هه موو مه جلیکا *
وه دهرباره ی که مو کوریه -
کانی نه م قوتابخانه یه
کاک - حه مه ره زا - ووتی :
قوتابخانه که مان نمونه ی
پیشه که ووتو ترین قوتابخانه ی
کشتو کالی یه له وولاته
که مانا * له گهل نه وه شا
زور که مته ر خمی نه کريت
له چی به چی

دهنگ و باسی و ورزش

کورت هه والی و ورزش له دهروه

دهنگ و باسی و ورزش له کوردستا

● قورس هه لکری سوڤیه تی - ئیفاشنکور - دوو ژماره ی نوئی تو مار کرد له گرانی سوکی قورس . ۱۹۱۵ کغم نه تر واته نیو کیلو زیاتر له ژماره ی پیشو، وه به گشتی ۴۹۵ کغم هه لکرد که نه مه ۲۵ کغم زیاتر له ته وای قورسه ی پیشو .

● جورج شو فالو - پاله وانی که نه دا له گرانی قورس، (۱۴۰) هه زار دولاری ره فز کردو روو به رووی یاری که زی بوکسینی ئه مریکی - جیمی کورای - نه بوو له سه ر کاس یه کیه تی ئه مریکی بوکسین .

● پاله وانی مه له وانی عه ره بی - عبداللطیف ابو هیف - سیتم ناو بوو له لیسته ی ئیمسالی یه کیه تی جیهانی مه له وانی بو ماوه ی دربیتر، وه مه له وانی ئه مریکی - هوراشیروا - یه که م بوو .

● ئنگلنرا، پاله وانی جیهانی توپین، له وه که مه یه ی کرا له سه ر یاریکای وومبلی له گه ل هوله نده، ته عه دادولی کرد، وه سیتر الف رامزی راهینه ری تیپی ئنگلنرا ناچار بو حوت گوران له تیپه که بکات له پیناوی تورمار کردنی گۆلی، به لام هه ر سوودی نه بوو .

● جورجی ئسبرافوف جه رگی هه پیرشی یانه ی لیفسکی صوفیا و هه لپژارده ی بولگاریا، نه وه ی ده ربری که له و نزیکانه نه گه ریته وه بو که مه لکردن باش چاکه وه بوونی له و پئ کاندنه ی نوش ببو له و یاریه ی له گه ل یانه ی سسکایا کرد بوویان که ئسبرافوف له و که مه یه گۆلیکی تو مار کرد بوو .

● که مه ی یانه ی یاله وانی تیپه کانی یه که م له سه ر کاسی یه کیه تی توپین له هه ولپیر ده سی پی کردوه .

● نه و تیپانه ی به شدار، یانه ی بروسک و پولیسی هه ولپیر و هه لپژارده ی یاریکایه کانی ملی و یانه ی هه ولپیری و ورزشی و پولیسی نه جده یه .

● که مه ی ده س پی کردن له نیوان پولیس هه ولپیر و پولیسی نه جده ی هه ولپیر بو، پولیس هه ولپیر برده وه پینج به هیچ .

● وه یانه ی هه ولپیر له یانه ی بروسکی برده وه پینج به دوو وه پلیسی نه جده له یانه ی هه ولپیری برده وه سی به دوو .

● نه م که مانه هه موو له یاریکای به ریژه به رایه تی ناوخی دا کرا .

● نه نجای که مه ی توپین له نیوان پولیسی هه ولپیر و پولیسی موصل، دورانی موصل بو که سی گۆل هه رولپیر تو مار کرد به رامبه دوو گۆلی پولیسی موصل .

چی نه زانی له و تیپانه ی گه یشتو نه ته ده وری شانزه هه م له سه ر کاسی جیهانی توپین

● باش کردنی قورعه له نیوان نه و (۱۶) تیپه ی که مه که ر له سه ر کاسی جیهانی توپین له مه کسیک « هاوکاری » باسیکی نه و تیپانه به زنجیره بوتان بلاو نه کاته وه . وه به کومه ی یه که م ده س پی نه که یین که له م سلفادور، یه کیه تی ده و له تانه پیک ها تووه :-

● سوڤیه ت، مه کسیک و به لچیکا .

۱ - سلفادور : له لایه ن کومه ی سیزده هه م پالیورا وه، که نوین هه ری ئه مریکای ناوه نی یه، تا ئیستا شه ش که مه ی کردوه، سی یانیان له گه ل هنداروس دووانی برده وه له و ی تریان دورا وه له گه ل هایتی ش سی که مه ی کرد که له یه که میان برده وه دوو میان دورا و سینه میان برده وه یه که به هیچ که که مه که ری زیره کی - مارتینیز - تو ماری کرد .

۲ - یه کیه تی سوڤیه ت - سه رکه وت به سه ر کومه له که ی خوی که ئیر له ندای ژوروو تورکیای تیدا بو، نه نجای که مه کان به م شیوه یه ی خواره وه بو :-

● یو غوسلافیا - شه ش که مه ی کرد، سی یانی برده وه دووانی دوارو نه و ی تریان وه کویه ک بوو، ته وای خاله کانی حوت بوو .

● ئسپانیا - شه ش که مه ی کرد، دووانی، دورا و دووانی وه کویه ک و دوو که مه ی برده وه، ته وای خاله کانی شه ش بو .

● فینله نده - شه ش که مه ی کرد، یه کیه کی برده وه نه وانی تر دورا، ته وای خاله کانی دوو بو .

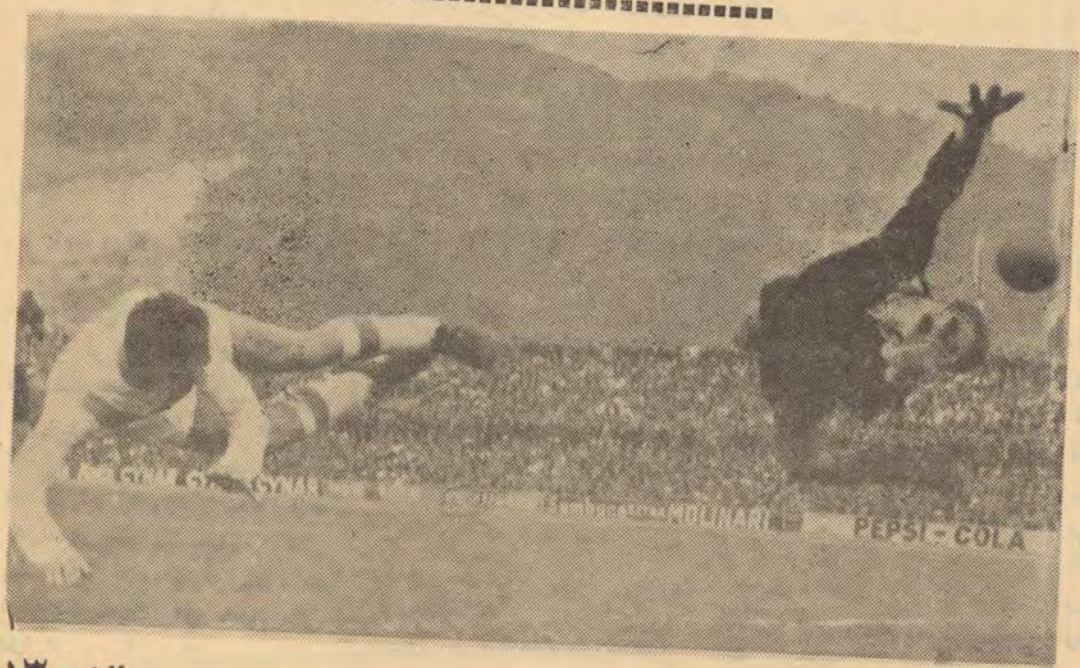
● نه وه ی شایه نی باسه سه رکه وتنی به لچیکا زور شتیکی سه یر بوو، به تایه تی دوو تیپی به هیزی نه ورو پای له گه لا بوو، که ئسپانیا و یو غوسلافیا به .

۴ - مه کسیک : به شداری نه دوا ری سه ره تالی نو بوو چونکه که مه که له وولاتی نه ودا نه کړی . وه مه کسیک له تیپه به هیزه کانی ئه مریکای خوارو وه به لای ئیمه له م کومه له سه رکه وتن بو مه کسیک یا سوڤیه ته چونکه هه ردو تیپه که ی تر الا وزن به رامبه نه مانه .

● له ژماره ی دا هاتوو کومه له کانی تری ده وری شانزه هه متیان بوو بلاو نه که ینه وه .

● باش ماوه ی ریژه ی حه وته م، له پیناوی ریشه که نه کردنی بانو نه هیشته تی زولو زوری و نازاردنی نه ته وایه تی و چه وسانده وه ی چینه ایه تی و جهنگ به جهنگ نه کړی و به نده به بوونی سیسته می سه رمایه داری و به ره ی ئیمه ریالیسته کان و نو که رمه کانی، نه بی له ئیسه ستا وه خومان نامه ده بکه یین بو نه و روزه در بخرایه نه له و بروایه وه که نه هیشته تی جهنگ به جهنگ نه کړی و سه رکه وتن هه ر بو به ره ی میلله تانه .

● نه بی هه موو هاو نیشته ما نیانی دلسوزو هیزه پیشکه وتوو ه کانیا ن نه م راهستیا نه به چاکی بزانون و بچه سیمپین وه له به ر روشنایه تیان در بزه بدن به خه با تی پروژی خویان تا کو کاروانی هیلله ته که مان به زو ترین کات و که م ترین قوربانی بگاته مه نزلگی ای مه به سته، نه و گه یشتنه ی که مری تارانی نو که ره ییه و ی نه یه و ی، هه ر نه بی .

کلکه کانی پامال کرد ، بهلام شورش بهوریای دهستی ئی وه شانندو هیوا برای کردنو تواناو- هیزیان له بهردم وریای گهل و دهزگا کارامه کانی شورشو عهزمی پیشهنگه کانیا که لهق نا بیت خویان نهگرتو هه موو بهشداره کان له پیلانه ناره وایه دا آگیران نهدرین به دادگا بو نهوهی سزای به دادیان بدری له نهجامی نهو تاوانه ی بهرامهر گهل و نیشتهمان کردیان « وسیعالم الذین ظلمو ای منقلب ینقلبون »

مۆری نهنجومه نی فرماندهی شورش

وه نهنجومه نی قهرماندهی شورش به یانیکی تری بلاو کردهوه به پیک هینانی دادگایهک بو لی پرسنهوهی پیلان گیره کان و [طه جهرزراوی] نه ندامی نه یخومه نی فرماندهی شورش کرا به سه ره کی نه داد گایه .

بهم جوهره شورش ۱۷ تموز سه لامندی که پیلان گیران و کونه په رستانو دوژمنانی که لی عیراق به کوردو عه ره بیه وه ، ناتوان له بهردم هیزو توانای شورشو فرمانده نازاکه یا خویان بگرن .

وه له دوی بلاو کردنهوهی نهو به یانانه به ده یان بروسگی پشت گیری که یشته نهنجومه نی فرماندهی ههریمایه نی پارتی به عسی عه ره بی سوشیالیتی که پشت گیری ته وای شورشیشان تیا سه لامندو داواکردن به پان و پلیش کردنهوهی پیلان گیره کان .

فرمانی دادگانی تایبه تی به سه ره پیلان گیره کانا : نه مو ههر له پوژی چوار شه مه ی رابوردوا نه دادگا تایبه تی به پی پی بریاره که نهنجومه نی فرماندهی شورش پیک هات فرمانی مردنی به گوله باران کردنی دا به سه ره توان باران :

- ۱- عمید متقاعد محمد رشید محسن جهانبی .
۲- عقید رکنی متقاعد صالح مهدی سامرائی .
۳- ملازمی به کهم رافع درج .

- ۴- ملازم نشات عسکر .
۵- نائب ضابط حربی صفوک ریکان .

وه بریاره که ی دادگا له سه عات ۳۰ رعی پاش نیوه روی هه مان پوژ دا جی به جی کرا وه بهم جوهره نهو پیلان گیرانه ی تاوانیان کرد بهرامهر نیشتهمان و گهل عیراق و خویان فروشت به بیگانه سزای به داد یان درا .

وه له کوپونهوهی دوومه لاپه ره ۱۴

- دادگای تایبه تی به فرمانی دا به سه ره تاوان باران :
۱- عقید رکن فاضل مصطفی احمد .
۲- عقید متقاعد جابر حسن حداد .
۳- عقید رکن متقاعد سلیمان داود عبدالسلام ده رکزه لی .
۴- مقدمی متقاعدی پولیس عباس جواد سلامی .
۵- لازم عدنان حسین .
۶- رئیس عرفا سریه علی صالح خضر شرشاخ .
۷- دکتور نظام الدین عارف .

به گوله باران کردنی سه ربازی به کان و له سه سیداره دانی مه ده نی به کان . وه له سه عات ۳۰-۷ ی ئیواره ی ۲۱-۱-۱۹۷۰ نه م فرمانه جی به جی کرا .

وه به یانی سهیم له دادگای تایبه تی به ده رجو که تیا یا فرمانی مردنی به گوله باران کردن درا به سه ره تاوان باری راکردودا لوا رکنی متقاعد عبدالغنی راوی . دیشمان هه مان فرمان ده رجو بهرامهر تاوان بار شامل محمد حسن نهو تاوان بارانه ی تر فرمانی دادگای تایبه تی گرته وه و فرمانه که یان به سه را جی به جی کرا به وهی به شدار بونیان لهو پیلانه کونه په رسته ده مانهن :

- ۱- راضی ریکان .
۲- عقیدی متقاعدی پولیسی شکری محمد صالح .
۳- ملازمی متقاعدی پولسی خزل صبری .
۴- سلمان مهدی تهیمی .
۵- سه رباز صالح جبر « ده سال به ند » .
۶- عقید علاء الدین امین حشه .
۷- رائد رکن متقاعد ستار عبدالجبار عبودی .
۸- عریف فاخر حسن حسین حسین .
۹- نقیب ماجد طوکی .
۱۰- ملازمی به کهم انور محمد حسین الجمیلی .
۱۱- حسمن حسمین خفاف .

به ر پرسیاریک له نه ژانسی دهنگوباسی عیراقی به وه ده ربازه ی پیلانه کونه په رسته نیستعماری به که ی نه م دوواییه بلاوی کرده وه : لهو کاته وه که نیستعمار له هه ولدانی چه په لیا سه رنه کهوت له ته گهره خسته به رده می ریگای شورش (۱۷) ی ته مووزا وه پاش سه رکه وتنی شورش له راپه رینه که ی (۳۰) ی ته مووز . دایبه ره نیستعماری به کان و کونه په رستان کهوتنه نه خشه کیشان بو لیدانی رژیمی شورشگیرانه ی پیشکه وتوو که سه رکه وتنه که ی سه ره تایهک بوو بو بهرز

هه و نه وهی تهوژمی شورشگیرانه له ناوچه که دا . نیمپریالی به تی نه مریکی و مخابراتی مه رکه زی نه رکی نه م پیلانه یان خسته نه ستوی خویان به یاریده ی حکومتی کونه په رستی به کری گراوی ئیران و به هاوکاری له گهل سه هیونیه ت و به کری گراوه . کانی کومیانی به نه وته چلیسه کان و هه موو نه وانهی کلک و کاسه لیس نیستعماری به ریتانین .

سه ره تای نه م پیلانه به (۶) مانگ دوی شورشه . که ی (۱۷) ته مووز لای دلسوزان ناشکرا بوو ، له بهر نه وه دام و دهزگا کانی شورش بریاری دا بو ناگادار بوون له چه وجولی پیلان گیران خوی بوکتیته ناو ریزی پیلان گیرانه وه .

کاربه ده ستیکی بالویز- خانه ی ئیرانی له بهندا که سکرتری سهیمه و ناوی (داود طاهر) ه کاری نه وهی پی سپرا بوو په یوه ندی نیوان پیلان گیره کان و حکومتی شاهه ریک بخت دواچار له گهل مخابراتی مه رکه زی نه مریکیدا . به که م په یوه ندی به ستنی نیوان پیلان گیران و سکرتری بالویزخانه ی ئیرانی روزی ۱۵-۱۹۶۹ له بهندا بوو . وه له روزی ۲۸-۱۵-۱۹۶۹ ژماره بهک پیلان گیران له کویت په یوه ندیان له گهل به ریوه .

به ری مخابراتی ئیرانی دکتور فرزین داماد بهی حکومتی شای به پیلان گیران راگه یاند بو تهران کردنی هه موو توانا به کی حکومتی ئیرانی بو مه سه ر کردنی ئیشه که یان . وه پی ری راگه یانندن که

حکومه تی نه مریکا نه یه ویت به خیرابی کوتایی بیتی به رژیمی شورشگیرانه ی ناو عیراق . له م کوپونه وه یه دا له سه ره نه وه ریکه وتن که ئیران له ریگای سنووره و پاره چهک بدات به پیلان- گیران . به پی ی نه م بریاره حکومتی ئیران له

۱۵-۱۱-۱۹۶۹ دا هه زار چه کی ره شاشو (۲۵۰) هه زار گولله ی بو ناردن . وه له ۱۵-۱۲-۱۹۶۹ (۲) هه زار ره شاشو (۴۰۰) هه زار گولله ی بو ناردن که هه مووی له ریگای قهزای مه رای ئیرانی به وه که یشتبه وه بهندا . وه له کاتی گواسته نه وهی نه م چه کانه دا دوو نه فسه ری نه مریکی ناماده بوون .

ههروه ها سکرتری بالویز- خانه ی ئیرانی له بهندا روزی ۲۵-۱۲-۱۹۶۹ وه ۱۱-۱-۹۷۰ (۵۰) هه زار دیناری دابوو به نه فسه ر- یکمان که له لایهن سه رکر دیه تی شورشه وه نیرابوه ناو پیلان گیره کان ،

جکه له وهی بالویزخانه ی ئیرانی پاره یه کی زوریشی داوه بهو پیلان گیرانه ی نیشتمان و شه ره فیان به بیگانه فروشته وه . وه له ۱۳-۱-۱۹۷۰ دا سکرتری بالویز- خانه ی ئیرانی دوو لاسلکی به پیلان گیره کان . تا قمه پیلان گیره که پشتیان به تاوانبار عبدالغنی الراوی نه ستور بوو که خوی فری دابوه باوه شی ئیرانه وه له گهل چه ند نه فسه ریکی تری دژ به شورشا .

پیلان گیره کان له بهندا هندی مالیان به کار نه هینا بو په یوه ندی به ستن له گهل بالویزخانه ی ئیرانیدا . له و مالانه مالی : دکتور حسن الخفاف و سعیدیه صالح جبری ژنی وه مالی دکتوره فاطمه خرسان . پیلان گیره کان ده ستیه کی تایبه تیان پیک هینا بوو بو کوشتنی کاربه ده ستیه که وه ره کانی ناو پارتی و ده ولت . وه نه م ده ستیه یه ش گیرا . نه م پیلان گیرانه بریاریان دابوو روزی (۱۷) ی نه م مانگه ده ست بکه ن به پیلانه کایان به لام دویان خست بو شه وی ۲۰-۲۱-ی نه م مانگه . وه نه خشه یان واپوو که هیرش به رنه سه ر که تیه ی ده باباتی ره شیدو هه ندی سه ربازگی تریش دا گیر بکه ن .

به لام نه وه بوو سه رکر- دایه تی شورش ی به بی نه وهی به یلیت خوین بریزیت توانی له یهک کاتا وه له هه مولایه کی عیراقا نه م پیلان گیرانه بگریت له و کاته دا که خه ریکی ده ست پی کردنی پیلانه که یان بوون .

پاشماوهی [له ناسوی . . . به وپه ری توانای یاره مه تی نه دات ، وه نه م پیلانه ی دووایی به لگه به کی زیندویه بو نه و راستی به . بو یه هه ر نه گهره ناینگ له هه چ لایه که وه له ری دروست بوونی به ره یه کی یه گگرتوو دژی هیرشه ناره واکه ی نیمپریالیسته کان و نوکه ره کانیان ، وه له پیناوی پاراستنی کوماری عیراقیه ان، کوماری کوردو عه ره ب و که مه نه ته وایه تی به کان ، وه پاراستنی نه و ده سکه وتانه ی که میلله ته که مان پاش سه دان قوربانی و چیزانی نه شه که نه جو ناژایکی یه کجار زور به دی هیناوه ، ته گهره نانه له ری سه رکه وتنی ایملله ت و زالبوونی به سه ره دوژمنانی و نه و لایه بیه وئی و نه وه یی نه پیته به شیک له به ره ی دوژمنانی میلله ت ، وه به هیچ بیانویه ک جه ماوه ری زه چه - تگیشانی وولاته که مان و هیزه پیشکه وتوووه کانی لی خوش نابن .

پاشماوهی [زی ره وی . . . سه ره کی هه یه ، به ره ی بزوتنه وه ی رزگاری خوازی میلله تان و ئوردوی سوشیا- لیزم ، وه به ره ی دوژمنانی میلله تان و هیزه کانی کونه په رست و نوکه رو ئوردوی سه ره یه داری جهانی به سه ره وکایه تی نیمپریالیسته کانی نه مریکی . بی گومان نه م به ره یه ی دووایی دوژمنی سه ره کی ئیمه یه و ته نها به ره که ئیمه بگریته وه ، به ره ی یه که مه . واته نه بی نه وه ناشکرا بیت که بی لایه نی نی به ، وه نه گهر نه یه له و شوپنه بین نه وه بی گومان پشت- گیری دوژمنانی خومان نه که یان به بی نه وهی ناگادارین .

دووم راستی نه وه یه که پی ویسته ناشکرا بی مه سه له ی خه تی چیاوازه که ره له نیوان نه وه دوژمنان مان، نه و خه ته نه بی هه میسه دیار بی وه هه رچه نه پی ویستی کرد به ناشکرا کردن ، نه بی بکه ن .

سه ی به م راستی نه وه یه که نه بی دوستان خومان ده ست نیشان که یان و له دوژمنانی خومان چیا- که ینه وه .

چوازه م ، نه بی ماوه نه درتی به دوژمن خوی کوپگاته وه بو لیستانی یزوتنه وه که مان ، به لکو به وپه ری توندی لی یان بدری ، وه بو ده ستبه ری کردنی نه و هیزه کاریگهره و به رده وام بوون له لیدنی دوژمنانی میلله ت نه بی هه موو هیزه نیشتهمان په روره و پیشکه وتوووه کان له به ره یه کی یه گگرتوو کوپنه وه ، نه م کوپونه وه یه پی ویستی که یه هره گرگه نه رو .

پینچه م : ئیمه وه که به شیک له به ره ی میلله تان و ئوردوی سوشیالیزم نه بی به نه رکی سه رشانی خومان هه لسن له به شدار بوونی ته واز له بزوتنه وه ی به رگری شورشگیرانه ی گهل عه ره بی له فله ستین و یاره تی دانی هه وو بزوتنه وه راپه رین و خه باتیکی میلله تانی ناوچه که مان له پیناوی رزگاری و هه لته کاندنی بوونی ده سه لاتی بیگانه ، به تایبه تی گهل ئیرانی برا که چلکاوخوره کانی هیری تاران و سیسته می شای نوکه ر ، چوکی سه تم و به دکاریان دادازه به سه ره سسنگی ره نه جده رانی فارس و کورد و نازه رو عه ره ب له ئیران .

شه شه م راستی نه وه یه ، نیمپریالیسته کان و نوکه ره کانی هه میسه به رده واهن له هیرش و پیلانی گلاویان بو له ناو بردنی هه ر رژیمیکی دژ به وان و نه گونچاو له گهل به رزه و نه و نازه و یان .

بۆ ئاگاداری ژماره (۱) سالی ۱۹۷۰ له بهرپۆه بهرایهتی ئنحصاری توتنهوه

به پێی ئه حکامی ماده بیست و ههشت له قانونی ئنحصاری توتن ژماره ۵۴ سالی ۱۹۵۲، وه بۆ جێ به جێ کردنی بریاری ئه نجومه، ئیسه دهاری ئنحصاری توتن ژماره ۱ و ۲ که له کۆبوونهوی ههژده هه میا له بهرواری ۲۴-۱۲-۱۹۶۹ دا دراون .

بریارمان دا نرخـی فرۆشـتنی توتن و تنباک و جگهـرهـی میکانیکی سالی ۱۹۷۰ بهم جۆره بێت :

۱ - نرخـی فرۆشـتنی توتن و تنباکی سالی ۱۹۷۰:

یه کهم : توتن چاک کراو
(خام)
نرخ به کیلو
فلس

دهرجه ممتاز - ۱ ۶۵۰ شهش سهـدو پهـنجا

فلس

دهرجه ممتاز - ۲ ۶۰۰ شهش سهـد فلس

دهرجه یه کهم - ۱ ۵۲۵ پینچ سهـدو بیست و

پینچ فلس

دهرجه یه کهم - ۲ ۵۰۰ پینچ سهـد فلس

دهرجه دووهم - ۱ ۴۴۰ چوار سهـدو چل فلس

دهرجه دووهم - ۲ ۴۲۰ چوار سهـدو بیست فلس

دهرجه سیهم - ۱ ۳۳۵ سێ سهـدو سێ و پینچ

فلس

دهرجه سیهم - ۲ ۳۲۰ سێ سهـدو بیست فلس

۲ - نرخـی جگهـرهـی میکانیکی سالی - ۱۹۷۰ :

جۆری پاکهت

۱ - پاکهتی کارتۆن

کاغهزی ئهلمنیوم داپوشراو

بهسلوفین له جگهـرهـی غازی و

لوکس ۲۰

۲ - پاکهتی کارتۆن

کاغهزی ئهلمنیوم داپوشراو

بهسلوفین له جگهـرهـی

بهغدا به فلتره وه ۲۰

۳ - پاکهتی کیسی کاغهز،

کاغهزی ئهلمنیوم داپو

شراو بهسلوفین له جگهـرهـی

بهغداي فلتر ۲۰

۴ - پاکهتی کیسی کاغهز

له جگهـرهـی بهغادای فلتر

داپوشراو بهسلوفین

نرخه کهی

به کۆمهـل به دانه

فلس فلس

ژماره ی جگهـرهـی کانی

۴۷ ۵۰

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۲ ۶۵

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۰ ۶۵

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۰ ۶۵

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۰ ۶۵

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۰ ۶۵

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۰ ۶۵

شریکه ی دوکهـلی عیراق

بریقهدار له دهره وه وه
کاغهزی زیوی له ناوه وه
که ۳ ریز جگهـرهـی تیا (۷)
(۷+۶) و دریره ی ههر
جگهـرهـی ۸۴ ملم (کنک
سایز)

۵ - پاکهتی کارتۆنی

داپوشراو به سلوفین و

کاغهزی زیوی له ناوه وه له

جگهـرهـی بهغای فلتر

۶ - پاکهتی کارتۆن

کلهزی ئهلمنیوم داپوشراو

بهسلوفین له جگهـرهـی

جمهوری و ترکی

۷ - پاکهتی کارتۆنی له

جگهـرهـی بابل بهفلتر و

داپوشراو بهسلوفین

له دهره وه و کاغهزی زیوی

له ناوه وه له جگهـرهـی سێ

ریزی (۷+۶+۷) و

دریژی جگهـرهـی ۸۴ ملم

بهحجمی (کنک سایز)

۸ - پاکهتی کیسی

کاغهزی جگهـرهـی صلاح

الدین فلتر داپوشراو

بهسلوفین له دهره وه و

کاغهزی زیوی له ناوه وه که

۳ ریز جگهـرهـی تیا

(۷+۶+۷) و دریژی

جگهـرهـی ۸۴ ملم حجمی

(کینک سایز)

۲۰

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۲۰

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۲۰

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۶ ۷۰

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۳۳ ۳۵

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۵۲ ۵۵

بهرزه وندی دروست

کردنی جگهـرهـی له سلیمانی و

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۸۶ ۹۰

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۲ ۶۵

بهرزه وندی دروست

کردنی جگهـرهـی له سلیمانی

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۲ ۶۵

بهرزه وندی دروست

کردنی جگهـرهـی له سلیمانی

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۲ ۶۵

بهرزه وندی دروست

کردنی جگهـرهـی له سلیمانی

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۲ ۶۵

بهرزه وندی دروست

کردنی جگهـرهـی له سلیمانی

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۲ ۶۵

بهرزه وندی دروست

کردنی جگهـرهـی له سلیمانی

شریکه ی دوکهـلی عیراق

۶۲ ۶۵

بهرزه وندی دروست

بیریکی راگوزاری

له قولای دتهوه

● چهنه جوانه بژین و پال به خه لکیشه وه بیتن ، که بژین ، چهنه جیکای شانازیا که بهری هیلاکی و په نجی خۆمان بخوین و وازلله خه لکیش بیتن بهری ره نجی خۆیان بخون ، به بیئ تهوهی کۆسپ بخهینه پیکایان .

● نمونهی بهرزیه ، ووشه مان شیرین و به تام بیئ ، دم به بیئ که نین و دل نهرم بین له گهل هه مو تهوانه له گهل مانا تهژین ، هه تا سه رلی شیواو به هه لا چوه کانیش ، هه تا بهو دل نهرمیه پریان کیشین به راستی سه رنجی پیکای بهر پیتان بهن . . . .

● مایه ی شانازیه نازایه تی بخهینه دلی تر سنۆکه وه و بی بارو دوو پروه کان بخهینه سه ر پیکای وه فاو دلسوزی و خوشه ویستی .

● جوانترین ره فتاری مرقایه تی و خوشه ویستی پیتان ته ده یین ته گه ر ماوه فراوان که یین بۆ ته و که سانه ی ته یانه وی فیرن و چاکه بکه ن .

● چهنه جوانه خوگری و نازایه تی ، ده رون پاکسی و باوربون به خو و نارام گرتن! سهخت بین له بهردهم کوسپ و که نداوه کانی پیکای ژيانا و نه روخین و پارانه بین و له سه ر که وتنا زۆ له خو مان پای نه بین .

● با هه مو یه کیکمان یارمه تی ده رو ده ست گری تهوی ترمان بین له هه مو و پۆژگارو سه رده میکا ، باهه مومان هاوکاری له گهل یه کتر دابکه یین ، باقین و ناکوکی و خو په رسستی گۆرکه یین ، تا له ناو کۆمه لا ته نیا خوشه ویستی و هاوکاری باوی هه بیئ .

پۆژنامه ی هاوکاری چاوی کهوت به هونه رمه ندی لاو « عطا قه زاز » وه ئەم دوو پرسیاری یه کهم :

پرسیاری یه کهم : بیروپات چیه به رامبه ر جۆلانه وه ی هونه ری وینه کیشان له کوردستان دا ؟!

پرسیاری دووم : ته گه رهونه ر مه نده کانی کورد له کۆمه لکی هونه ری دا کۆبینه وه ، وه بی شه نگای هونه ری له گه لئ شوینی وولاتا بکه نه وه ، یارمه تی به هیز بوئی جۆلانه وه ی هونه ری وینه کیشان ته ده ن ! پای تۆ له م باره یوه چیه ؟!

وه کاک عطای هونه رمه ندبه م جۆره وه لامی پرسیاره کانی داینه وه :-

وهلامی پرسیاره یه کهم :

- بی کومان هه مو یه کیک له ئیمه هه ول بۆ ته وه نه دات که دوارۆژی میلله ته که مان ناسویه کی روزک ترو که شه دارتر بیئ جا له ریکه ی هونه ره وه بیئ یان هه ر هۆیه کی تر - ئیمه ش هونه رین ئاواته گه ره کانی هه لگری مه شه خه می ری ی دورو نزیکمان بوژانده وه ی نه ته وایه تیمان و گه شه دار بوئی هونه ری کوردی له هه مو و چوارچی وه ی کوردستانا له گهل نه م هیواو ئاواته شا پیویسته له سه ر هه مو یه کیک که هونه رمه نده چه کی فلچه به کار بهینی و زیاتر کۆل نه دات بۆ هینانه یی نه و ئامانجه نه - جۆلانه وه ی هونه ری وینه کیشان دوا به دوا ی شورشه بیروژه که مانه و سه ر کۆمته ی شتیکی ئاشکرایه .

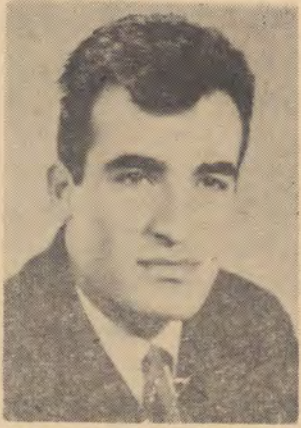
وهلامی پرسیاره ی دووم :

قۆل هه ل کردن بۆ ئیمی هونه ری و پته وه کردنی که له بوره کمانان شتیکی ئاشکرایه که به ته نها که سیک و دو که سو چه ن که سیک نایه ته به ره هم - به لکو پیویسته له سه ر هه مو و هونه ر مه ندان کۆمه ل پیک بهین یارمه تی یه کتر - به ن بۆ هینانه دی ته و هیوایه

● به لی . . ژیان واخۆشه ته گه ر وانه بین ، نه ژیانمان ژیانته و نه پیش ته که وین .

به هه ره

عطا قه زاز

دوا ی ته وه ش ته نها هه ر هونه رمه ند ته وه ی له سه ر نه به ئیش بکاو تابلۆ بره نکینی و میلله تیش قه دری نه زانی به لکو پیویسته کۆمه لیش

له نافیح

ده رونه وه

- کام باس -
دتم په ژمردی باسیتکه به لام بی ده نگی کیزاوی تانه و لۆمه ی نه زانانه .
ته نیا تروسکه ی چرای بیرم .
له گۆشه ی تازی ژووریکا ، له بۆشایی پۆژانی ره شی هه او په گه زه کانی .
خه ریکه وون بوون و مردنه !
میشکم چه ی ژانیک .
باس و خواسی پر له نه هه امه تی زا بووردوی پر ته م و مرئی براو دۆست و ناسیوانم وه ک درک پیا ته چه قی . . .
هه تا چاویش . . له جوانی ئارایشت کراوی دیمه نی دوو باره کراوی ژيانا مه رگی ناکام ته بین . . مه رگی هه ر مرو فیک که له به ره دم تارمایی مردن و له ژیر چه قۆی دریا گۆشتار گۆشت کرا .
هه مو و گیانم . . مه رگم ، ژیانم
بی نارامی ته نیا باسیک ته یان گرینه باوه ش باسی ته وه ی کورد باسی خو مان چۆن له به ره به یانی میژوو مانا قه لای سه ختمان دروست ته کرد له دوا جار . . ملمان که چ کرد نه ی چۆن خو مان وه ک دورمنمان و وتمان : تازه . . . .
نه وه ی کورد مرد ته وه ی ئه م باسو خواسه ی کرد نه ک چه یای کورد - چه یای گهلانی زه ویشی سه راپا برد

بیست بو رایه وه بۆ ماوه ی دوو رۆژ له سه ر یه ک خه وی لی کهوت ، دوا ی بر دیان بۆ نه خوشخانه له شاری شیگاگو ، وه له ۲۲ ساله وه تا ئیسته به نوسستی ماوه ته وه ، هه رچی هه ولی له روی پزیشکی و زانستی وه له گه لی به کار هینراوه بۆ خه به ر کردنه وه ی بی سو د بوه ، ته وه شی شایانی باسه ، لی دانی دلی ئاسایه و له باریکی سه رو شستی دایه ، وه به ده یان پزیشک خه ریکه خه به ر کردنه وه ی بون به بی گه یشتنه مه به ست له گه ل ته وه شا هیشتا بی هیوا نه بون .

وه [ئیسته ته مه نی ۴۱ ساله به بی ته وه ی خوی هیچ بزانی وه ناش زانی زینه وه ، وادیاری شه به دریزای ته مه ی هه ر له خه وای ته بیئ و که س نازانی که ی خه به ری ته بیته وه .

ئهم ژماره یه ریک خراوی نه ته وه ریه ککرتوه کان له نیویورک بلاوی کرده وه .

بازاری پوئی پۆسته

له مه زادیکی ئاشکرا دا له نیویورک دوو پوئی پۆسته فرۆشان ، که وین هه ی (جورج واشنگتن) یان پیوه بو ، نرخی راستی ئه م دوو پوله ۴ سنت بوه ، که له سه ر کاغه زی سه روز چاچ کراون ، ئه م دوو پوله نرخیان گه یشتنه چوار هه زار و پینج سه د دۆلار .

ته وئا فره ته ی بیسته و دوو ساله خه وتوه

له ۲۷ کانونی دووه می سالی ۱۹۴۷ دا « باتریشیا » که ته مه نی ته وکاته ۱۷ سال بو ، هه والی مردنی ده زگیرا نه که ی پی گه یشت ، کانی باتریشیا ئه م هه وایه ی

جیاوازی ره گه زایه تی ، باوه ری ناره وای ئیه پر یالیزم ئه م کوربه شی بی ماف کرده

به هه ره

ئایا نه زانی ؟!

● ئایا نه زانی ده هه زار گۆم و کۆما و له جهانا هه یه که مروف دروستی کردون و پانایان ۵۰۰ هه زار کیلومه تر چوار گۆشه ته بی ! وه گه وه ترین گۆم ناوی « ناگۆ سومبو » یه له سه ر روبا ری گولنا له گانا .

● ژماره ی زۆر بوئی دانیشتوانی جهان له سالی ۱۹۵۸ وه مه تا ۱۹۶۷ گه یشتوته ۵۱۶ ملیون .

سەررەك بەكر لە بېرەو وەری حەوتەم شۆرشى رەمەزاندە كارگەرى نەسىج لە حەلەنگە كاتەو

بە سەررەك شۆرشى سەررەك
تەخمەد حەسەن بەكر لە
بېرەو وەرى حەوتەم شۆرشى
۱۴ رەمەزاندە « هەشتەمى
شەبەتەى داهاو » پڕۆژەى
كارگەرى نەسىجى حەلە
تەكەتەو .
و ئەم پڕۆژەى دەمليون
دینارى تى چۆو ۳ هەزار
هاونیشتمانى ئىشى تى
تەكەن .

هەواو كارى التضامن

روزنامەى هەفتانەى
گشتى بە
دەزگای گشتى چاپەمەنىو
بلاوگر دەو دەرى ئەكا
لەجیاتى سەرنوسەر :
موندەر عەرىم

هەینی ۳۰-۱-۱۹۷۰ نرخی (۲۰) فلسە سالى بەگەم ۴-مارە

رێرهوى هەواو كارى

لەگەل هەر هەنگاوێكى پێشكەوتوانەى مەرى
نیشتمانى و بەدى هینانى دەسكەوتىك بو كۆمەلانى
زەحمەتكیشان و رەنجەرانی وولاتەكەمان ، ئیپەر یالیستە
كان و دامودەزگا بوگەنەكانى بەگشتى و مەرى تارانى
نوكر بەتایبەتى ، ئىاتر ئەكەونە خوین بو بەر-
هەلستى كردنى كاروانى هەرە بەرە پێش رویشتووى
میللەتەكەمان ، چونكە هەر پێشكەوتىك لە وولاتەكەماندا
ئەبى و بەدى هینانى هەردەسكەوتىكى گونجاو لەگەل
وێست و ئارەزوو بەرژەندەى جەماوەرى زەحمەتكەشانی
میللەتەكەماندا ، سەرگەوتنىكە بو بزوتنەوى رزگارى
خوایى میللەتان بو هەو و بزوتنەوى كى شۆرشگرانە
دژى ئیپەر یالیست و نوكرەكانى ، ئەك هەر لە ناوچەى
وژەهلاتى ناوهراسندا بەلكولە هەموو جیهاندا .
بى گومان رزگارى تەواوى سیاسى و ئابورى كۆمەلایەتى
وولاتەكەمان كارێكى هەرە گرنگ ئەكەنە سەر رووداو
بارى ئىستى رزەهلاتى ناوهراسند ، لەلایەكەو ئەم
رزگارى بە هینرێكى شۆر پروانە ل ۷

دوینی سەررەكى ئەنجومەنى بەرپۆه بەرراپەتى « ئىراب » ی فرەنسى گەپێشتە بەرغدا

دوینی « فایر » سەررەكى ئەنجومەنى بەرپۆه بەرراپەتى « ئىراب » ی فرەنسى گەپێشتە
بەرغدا ، كە ئەم شریكە بە لەخواروى عراق وە بەپێى بەستنى بە ئین دانىك لەسەر
حسابى شریكەى نەوتى نیشتمانى عراق لە ناوچەى خواریو كار ئەكات . وە
ناویرا و لەگەل « دكتوور سەدون حەمادى » وزیرى نەوت و هەندەن گەتوگو ئەكات
ئەمە و لەو بەر قسە كەرىك بەزمانى شریكەى نەوتى نیشتمانى بەر ئاشكرای كرد
بو كە لە ناوچەى - طیب - لەخواروى وولات نەوت لەلایەن شریكەى « ئىراب -
وە دۆزراو تەو .

بەیانى ئەنجومەنى فەرماندەى شۆرش سەبارەت بە مافى روشن بیری برا توركمانەكان

بەهیز كردنى یەكیتی
نیشتمانى و توند كردنى
یەكیتی نیکوشان لەو وە
نەبیت هاونیشتمانىەكان
بە مافى رەوايان شادبەن ، وە
بەپێى باورى شۆرش بە
مافى كەماپەتى توركمان
لەپوى روشن بیریەو لەو
ناوچانەى تیا دا ئەنیشتن
ئەنجومەنى فەرماندەى
شۆرش لە كۆبونەوى
۱۹۷۰-۱-۲۴ دا بەم جۆرە
بیریاری دا :
یەكەم : زمانى توركمانى
لەقوناغى خویندەنى
سەرەتای دا ئەخوینریت .
دووم : هەموو
« وە سالى ئیضاح » لەو
قوتانجانەى بەزمانى
توركمانى تیا ئەخوینریت ،
بەتركمانى نەبیت .
سێم : دروست كردنى
بەریو بەرراپەتیهكى
خویندەنى تركمانى لە
پروانە ل ۷

ئەنجومەنى فەرماندەى
شۆرش تەواوى بەیانى ۲۹
حزیرانى سەلمانەو ،
بە بەیانى ژمارە ۳۹ كە ئەمە
تەواو بە كەپەتى :
بەپێى باورى شۆرش
۱۷ تەموزى پڕۆژو بو
سەلماندنى سۆربونى
شۆرش لەسەر بەرەقەى بو
چارەسەر كردنى مەسەلەى
گورد ، چارەسەرىكى ناشتى
بەدەى ئارەزوو بونى لە
خوئقاندنى رۆزگارێكى
رێكەوتا بو جێ بەجێ كردنى
بەیانى ۲۹ى حزیرانى ۱۹۶۶
ئەنجومەنى فەرماندەى
شۆرش بیریاری دا :
یەكەم : لى بۆردنى

كۆنەپەرست و دام دەزگا
بۆگەنەكانیان بەزەم
تەكەریان دروست كردو
ئە رێگای چارەسەر كردنى
گروگرفته كانیان و لەمەش
زیا ترو بەپێى سیاسەتە
شوووەكەى خویمان ، قازانچ
وەرگرتن لە دەو بەركى ،
هەمیشە هەلى گلايان داو
لەپێشواوى بەگزا چوونى
كوردو عەرەب . . . كوردو
توركومان . . . عەرەب
توركومان . . . هەت ، وە
چینه كۆنەپەرستەكان لە
دەریەگ و ئاغا و سەرراپە
دارى عەرەب و كوردو
توركومان و لەپێشواوى
پاراستنى بە ژە نلى خویمان
بشت گى ئەو سیاسەتە

لە ئابووى ئەرفەوانى دا

شەمەى رابردوو مەرى
نیشتمەنى هەنگاوێكى
پێشكەوتوانەى تری زێرە
لە رێگای خزمەت كردنى
جەماوەرى میللەتەكەمان ،
كە جیگى رەزەندەى هەموو
رێزەكانى میللەت بو ،
هەنگاوى دان نان بە مافە
روشن بیری بەكەنى برا
توركومانەكان .
بى گومان برا توركومانە
كانمان وەكو هەموو
هاوولاتیانى تری عێرەكەمان
هەمەشە چاوساوەو مافزەمەت
كراو بوون و مەرى بەكەنى

زهره وړانګه په لاسي زهره ورايه ئې

د وړاندې لومړۍ زهره وړانګه - جلال ميرزا کريم

له ژير ستمکاري تورکي دا بوون ؟ وه بچي نه ته وه پوښي لاسي نه چوون سهره راي نه وه ش که روسيزمه قهيسريه کانو چه زمه نيزمه پروسيايي په کان بچ ماوه سده په ک زياتر که وتبون نه گيانان و له تو کوتيان نه کردن ؟ ئې بچي هردوو نه ته وه چيورجي و نهرمه ني مانوه بان به دست هينا له ژير باري گراني نه و ستمکاري و چه ساندنوه په لاسايه دهسلاتي ئيراني و تورکيدا چهشتيان ؟ وه لامي هه موو نهمانه ، هدر نه وه په که زحمت کيشان بي و وچان دزي ستمکاران خه باتيان کرد .

په وهی نه و بهر بهر کاني به چينا په تي بهی له و سرده مه يه دا روو نه دات تاييهت به کومه لگای بورژوازي به . که واته ، چ هيزيك هه بي بتوانيت ئهم جوره په يوه ندي به کومه لايه تي به به راگيراي بهيلينه وه که به بي نهم ، نه ته وه بووني نا بيهت . مانه وهی نه ته وه کان و خو و اگر تيان له بهر دم پيلاني ستمکاران و هه موو ئهو کارو ته گيرو سياسته تانه ي به کار نه هينرين بچ تیکدان و نه هيشته ني په يوه ندي نه ته و ايه تي ، نه و نه جامه نه دن به دسته وه که پاريزه ري ئهم په يوه ندي نه ته و ايه تي به هدر چه ماوه ري زحمت کيشانه . نه گينا بچي نه ته وهی به لقماني لاسي نه چو و سهره راي نه وه ش به سهدان سال

چوارم مهرج بريني به له په کيتي شيوه ي سايکولوژي به و پي بهی به گشتي نه ته وه دهر که و ته په کي کومه لايه تي به کومه لگایه کي مادي يشه (له رووي ژياني نابوري و زه وي به وه) وه دهر که و ته په کي زمان و فيکري يشه (له رووي شيوه ي سايکولوژيه وه) . که واته شيوه ي سايکولوژي نه ته وه به ته و اوي له نه جامي زروفي مادي به وه ديت و به هيچ جوريک لني جيا نا بيهت وه . بهم جوره نه ته وه بهر هه مي گورانيکي ميژووي ماوه دريژو پر گري به . نه و په يوه ندي به نه ته و له يه تي بهی له سهر دار و په دري باشماوه ي قوناغي دهر به گاه يه تي و له ماوه ي نه شو نما کردني سهرمايه داري دا دپته کايه وه ، ئهم په يوه ندي به نو ئي به قهواره په کي نيسي به

د دوست بووني نه ته وه ، له پال نه ميسا بووني زه وي به کي هاوبه ش - که به ده سته به ري ريکخستني په يوه ندي به کاني که ساني ، نا و کومهل نه ژميريت - مهر جيکي تري گرنگي پيک هاتني نه ته وه به ، چونکه هه موو که سيک هدر له منالي يه وه نيشتمانه که ي نه بيني و خوشي نه ویت ، تا وای لي ديت ژماره يه ک له چست و چالاکي مادي و فيکري به کاني پيکيانه وه نه به ستيت . مهر جي سيه م ، نه و په يوه ندي به نابوري به که له قوناغي به سهر چوون و نه مانې دهر به گايه تي دا دپته کايه وه که بريني نه بيهت له دابه ش بوونيکي کومه لايه تي کار و دوست بووني بازاری خو وولاتي .

د دوست بووني نه ته وه له نه جامي کاري ياسا کاني نه و پيشکه و تنه کومه لايه تي به وه نه بي که بهر بهر په يوه ندي نيوان خه لکي به هيز تر نه کات . بووني زمانیکي هاوبه ش په کم نيشانه و مهر جي دوست بووني نه ته وه به ، زمانې زگماني لاي هه موو که سيک خوشه ويسته ، وه هه موو به شه کاني ژيان به زمانه وه به نده و به ستراوه چونکه زمان نه و مهر جي به که پيوسته هه بيهت بو ريکخستني په يوه ندي به کاني ، نا و خه لکي و نه بيهت هوي خولقاندني په کيتي به کي نابوري و فيکري نه و تو که به بي ئهم په کيتي به بووني نه ته وه نايه ته دي . به لام بووني زمانیکي هاوبه ش ته نيا مهر جي

هروالمرکاني جيهان

له هره فرتيه دا

ناژانسي نو قوستي سوډيهت دا وای بهر به ستي پر وژه کاني صهيونيه کان نه کت ناژانسي ده نکت و باسي نو قوستي سوډيه تي نه وهی سلماندوه که پيوسته گه لاني ناشتي خواز ، پر وژه کاني سه هيوني به دست دريژ - که ره کان پان بکه نه وه ، چونکه نه و پر وژانه باري پر وژه لاتي ، ناوه پراست و جيهان زياتر نه خاته تر سه وه وه ناژانسي نا و براو له لي دوانیکي هه فته هي رابووردويا سه بهارت به سياسته تي سه هيوني به کان ووتويه که دست دريژ که ره کاني ئيسرائيل به رده و ام خه ريکي ده ست دريژي سوپاين له دزي گه لي عه رب که نهمه ش به سايه ي لايه ن گيري دايه ره کاني وولاته ئيمپريالزمه کانه وه . به تاي به تي ئه مريکا .

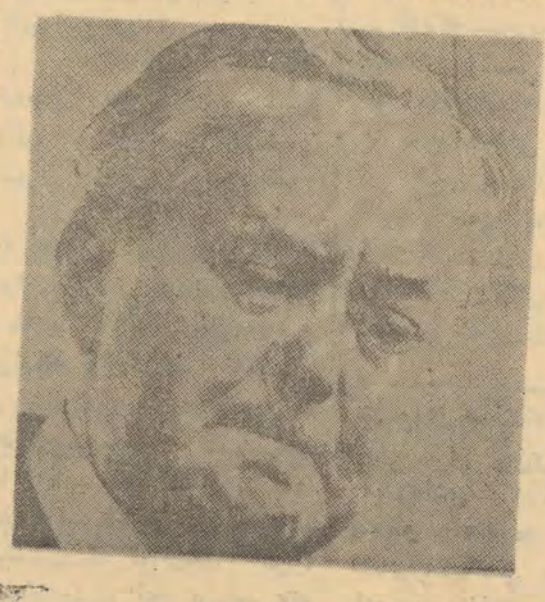
دهر کردني دبلوماسيه کاني نهمريکا له پوليقيا
هفته ي رابوردو حکومتی پوليقيا سنج دبلوماسي له بالويز خانه ي نهمريکي له لايلو دهر کردن که گونا هيار کرا بون به کار کردن له گه ل مخا براتي مرکزی نهمريکا ، وه سهر چاوه په کي پوليقيا بلاوي کرده وه ئهم دبلوماسيانه له نزيک پايتهخت شو ئنکيان بو ئيش کردني خويان تهر خان کردبو .

ياسر عرفات نه چي بو موسکو
وفديکي سهر بازي فله سستيني له کوتاي ئهم مانگه دا سهر له په کيتي سوډيهت نه دات وه قسه که ربک به زماني جولانه وهی رزگاري نيشتماني فله سستينه وه بلاوي کرده وه که ئهم وه فده به سهر و کايه تي ياسر عرفات نه بيهت وه نه ندا مي هه تي نو ئنه راني ريک خراوه بهر گريه کان که له فهرانده ي تيکوشاني چه کداري فله ستن دان ، بي جگه له چه ند شاره زاييه که سهر بازي و سياسي

بابکر عوض الله هيرشي بردو ته سهر پيلانه کاني ئمپريالزم له نه فريقا

بابکر عوض الله چي گري سهره کي نه نجومه ني شورش و وزيري دهر وه و دادی سودان بلاوي کرده وه که وولاته به لگرتوه کاني نهمريکا و ئيسرائيل يارمه تي راسته و خوي جولانه وه جيا و ازي گه ري بياقايان نه دا . وه ووتی ئيمه گومان ني مان به ماوه له وهی کار و باري

خو پيشان دان له لندن
جهمه اوه ريکي زور له وانه ي دزي جهنگي ئيمپريالزمي نهمريکان له فیتنام له گه ل پيا واني پوليس به په کا هاتن له خو پيشان دانه که يانا له بهر دم نبوسه که که ي هارولد ويلسون سهره ک وه زيراني بهر يتا نيادا له داونک ستريت له لندن . وه خو پيشان دهره کان ناره زايان دهر يري بهرام بهر سهر دانه که ي ويلسون بو نهمريکا و کوبونه وهی له گه ل نيکسون دا .

عبدالرحمن

ژیانی ئه‌میریکای کردوته دوزخ

وه رای گشتی ئه‌میریکا ههستی بهوه کـردوه سهرکهوتنی نیکسون محاله بهتای بهتی دواي ئه‌وهی بهره‌سمی ئاشکرا بو ۳۰۰ ههزار سه‌ریازی ئه‌میریکای تا ساتی ۱۹۶۶ کوزراون و بهره‌وامیش مردن راویان نه‌یت له قینام . .

وه بهره‌سرنج دانیکی ورد له ساتی به‌که‌می حکمی نیکسون به‌نه‌نجا میکی وا دهر ئه‌چین مل‌که‌چیه بو ئه‌میریکا ، بهره‌وام کاری زاره‌وانی جاسوسی ئه‌که‌ن و بهره‌وادوی « بویلو » شه‌رمه‌زار نه‌بون ، وه له پینجی نیسانی رابوردوا کوریدی دیمکراتی فروکه‌یه‌کی جاسوسی ئه‌میریکا له جۆزی « س ۱۲۱ » خسته خواره‌وه ، له‌هم روداوه‌دا هه‌رچی له‌فروکه‌که که دا‌بون کوزران ، به‌لام له‌پوی باری ناو خۆوه ئه‌میریکا هه‌مو شیرازه‌یه‌کی ره‌وشت و دادی تیا نه‌ماوه ، وه به‌کۆمه‌ل ناره‌وای پیاوه که‌وره‌کا نیش نه‌که‌ویتسه رو ، به‌که‌میان ناره‌وایه‌که‌ی « تابی فورتاس » یارمه‌تی دهری قازی که‌وره‌ی ددگی ئه‌میریکایو که‌دانی به‌وه‌دانا « به‌رنیلی » وه‌رگرتوه .

نیکسون وای ئه‌وانی ، ریگی « خانوی سپی » به‌گول دا‌پوشراوه ، وه ماوه‌ی مانه‌وه‌ی له‌و « خانوه » به‌هیمنی و دنیای به‌سه‌ر ته‌بات ، به‌لام له‌نه‌جانی روداوه‌کانی ئه‌م دوایه‌دا دهرکه‌وت که نیکسون هه‌رچه‌نده به‌زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی وا وه نیشانه‌ی خوشی پیا دهر ته‌که‌وت « هه‌ر وه‌ک یه‌که‌م جاری جونسون » . . . هاته‌ خانوی سپیه‌وه ، که دهر ته‌چیت هه‌مو نیشا نه‌یه‌کی تیک چون به‌روه‌وه ته‌بیت .

دوا روژی نیکسون وه له جونسون ته‌بیت

وه‌کاتی نیکسون « هانسوورت » ی هه‌تیزارد چیگی « فورتاس » بگریته‌وه ئه‌نجومه‌نی پیران ئه‌م برباره‌ی رهد کرده‌وه چو‌نکی نه‌ویش گونا‌هواره به‌هه‌ول دانی پیاو کوزی .

به‌جگه له‌وه‌ی به‌ره‌وشتی و تلیاک خوری و دزی و کوشتن و ده‌ست درژی کردنه سهر ژیانی خه‌لکی له‌ ناو اکۆمه‌لی ئه‌میریکادا ته‌واوی بلاو بو‌ته‌وه ، هه‌تا به‌هه‌پی پاپورنیک که له‌م باره‌ یه‌وه بلاو کراوه‌ته‌وه دهر که‌وتوه تلیاک خواردن له‌ ناو قوتاییانی قوتانچه‌ ئه‌ماده‌یه‌کانیش بلاو بو‌ته‌وه .

به‌م جۆره‌ ره‌ژی ئه‌میریکای ئه‌میریکا نه‌ک ته‌نیا ناگری جه‌نگ و خرابه‌کاری له‌گه‌لی شوینی جه‌انا به‌ر پاکردوه ، به‌لکو ژینی گه‌لی ئه‌میریکاشی کردوته دوزخ .

وه ئه‌میریکای ئه‌میریکا نه‌یه‌وی ئه‌وه نه‌هه‌مه‌تیه‌ی به‌سه‌ر گه‌لی ئه‌میریکای دا هه‌تاوه ، بیگه‌یه‌تیه‌ته‌ ریزه‌کانی گه‌لانی تر ، به‌تایبه‌تی گه‌لانی تازه‌ پی‌گه‌یشتو .

به‌دیمه‌نی درۆزنانه‌ی شارستانیه‌ت ئه‌م راستیه‌ی باشتر سه‌لا دواي ئه‌وه‌ی گه‌لیک له‌ ده‌وله‌تانی ئه‌فریقای سه‌ربه‌خۆ ئه‌وه « ئاشتی خوازه » درۆزنانه‌ی ئه‌میریکایان دهرکرد ، دواي ئه‌وه‌ی راستی مه‌به‌ستی ئه‌وه تا‌قمانه‌ی زانی که ئه‌میریکای ئه‌میریکا به‌په‌رده‌ی په‌نگاو په‌نگ دایانی پوشیو بو . به‌لام ئه‌مرو گه‌لانی جه‌ان چاویان کردوته‌وه راستی ئه‌میریکای داگیرکه‌رو ده‌ست درژی کهر بو سه‌ر ماف و سه‌ربه‌خوی و ئازادی گه‌لان شاره‌زایی و ناتوانن وه‌ک چاران به‌ئاسانی گه‌لان بکه‌ته‌تین .

بینه‌وه سه‌ر باسی هه‌لو‌بستی گه‌لی ئه‌میریکا به‌رامبه‌ر به‌م کاروبارانیه‌ی ئه‌میریکای سه‌رمایه‌داری ئه‌میریکا ئه‌یان کات . .

بچ گومان گه‌لی ئه‌میریکا ، جیاوازه‌ له‌ده‌سه‌لات داریه‌تی سه‌رمایه‌داری دوژمن به‌سه‌ربه‌ستی گه‌لان له ئه‌میریکا . گه‌لی ئه‌میریکا گه‌ریه‌ی ره‌ژی سه‌رمایه‌داری بو‌گه‌سه‌و ناره‌زایه‌ به‌و کاروباره‌ ناره‌وایانه‌ی ته‌یکه‌ن .

وه بۆنونه‌ی ناره‌زای گه‌لی ئه‌میریکا به‌رامبه‌ر ره‌ژی ئه‌میریکای ئه‌وه خۆبیشان دانانه‌ باس ئه‌که‌ین که گه‌لی ئه‌میریکا دزی کاروباری ره‌ژی فه‌رمان ره‌وای ته‌یکات ، به‌تایبه‌تی ئه‌وه دوو خۆ‌پیشان دانیه‌ به‌شیکی زۆری گه‌لی ئه‌میریکا به‌ریای کرد له‌مانگی تشرینی دوهم و کانونی یه‌که‌می رابوردوا که باس کران به‌مه‌زن ترین خۆ‌پیشان دانی گه‌ل دزی حکمی ئه‌میریکا . .

صوبه برسيه کار له چي هانا

هاوکاري له ژماره سی پی دا

په هاوکاري له بهرني دوو په يمان گهي بترولې فرانسې و هندي دا پيشه سازگه ی « پتي » له وولاتي هند دامهز اووه ، که له مانگي کانوني دوومه سي سالی ۱۹۶۸ و ه هه مو پوژنيک په نجا کيلوگرام بروتين بهرهم نه هينيت وه تاقي کردنه وه گهي له سهر مهرو مالات نه کریت بزو زانيی شهوي ثايه به که لکه ياخود نا .

ههروه ها له هولنده دا مهرو مالاتو په له هور تاقي نه کریت هوه بو شهوي نه نجامه گهي سهره تايله ک بيت بو چاک کردني خوارده مه تي مرؤف .

شهوي شاپاني باسه نهو پروتينا ته ی له بترول دهر نه هينري له چه شني نهو پروتينا ته ی که له ماسيدا هه یو له شيوه ی شه کري سبي دايه به لام تامي نيه . وه زور کارگه ی تر له گيتي دا نيستا خهريکي پيك هاتنه ، جگه له وه ی هه ندي کومپاني خوارده مه تي گه يشتونه ته شهوي گوشت له پترول دروست بکات که زور له گوشتي مهرو مالاتو په له هور نه چيت له ووي تامه وه . به لام بهرهمي شه جوړه

خوينده واري خوشه ويست : نيش کردن له پوژنامه دا ، پيوستې به نارامو وزه و توانايه کی زور زور هه یه ، به تايبه تي روژنامه ی کوردي ! له بهر شهوه راستيان کردوه ، نيش کردني روژنامه گهريان ناو ناوه « گهران بهدواي هيلاکي دا » .

وه نيتمه ده سته ی نوسه راني پوژنامه ی « هاوکاري » شانازی نه که ين به و نه رکه ی بزو شهوي « هاوکاري » بهو جوړه بيت خوينده واري کوردي نه يويت ، به لام نه گهر هيلاک بونه گهي نيتمه ، نه نجامي پيوست نه دات به ده سته وه و له گه ل شه و ل خوني و نيشگ گرتني تايه ياني له چاب خانه دا ، دواي شه هه ش هاوکاري « به جوړي ده چي گله يمان لي بکري ، شه روداوه پيوستې به پرون کردنه وه هه يبه لاي

خوينده واران به تايبه تي دواي روداوي ژماره سيی شم پوژنامه - ساوايه - . پوژنامه که مان پيوسته به « ۱۶ لايه ره » ده رچيت - به لام ژماره سيی گه يشته ده ست زور به ی خوينده واران به تنيا « ۸ لايه ره » . . . . گله ی به تلفون . . . . نارا سته ی ده سته ی نوسه راني « هاوکاري » کرا . . . له گه ل شه و ش ، زور ترين توانا مان له گه ل ژماره سيی « هاوکاري » به کار هينا !! که واته شه چون پوي دا ؟!

پوژنامه که مان ۳ هه زار دانه ی لي چاپ نه کریت ، له کاتي چاپي ژماره سيی دا (۸) لايه ره ی به که م شه ژماره به ی به ته و او ی چاپ کرا ، به لام ۸ لايه ره که ی تري دوو هه زار دانه ی لي چاپ گرا به ناته و او ی هه زار دانه ، شه بوبه هوي شهوي « بنوسگه ی دا به ش کردن « روژي هه يني

گوشته هيشتا له تاقي کردنه وه دايه و نه چوته قوناغي بهرهمي بازرگاني - يه وه .

وه سهر ژماره کردن له م باره يه وه گه يشتوته شه بروايه ی که گيتي له دوا روژيکي ، نزيکا دوو چاري که م بوونه وه ی خوارده مه تي نه بيت به هوي زور بووني دانيش ستوانه وه . . . . بويه زانايان هه ر له نيستا وه هه ولي شه ويانه که ريگي هه مه چه شنه بندونه وه بو پر کردنه وه شه شه م گه م گوري يه و پتر کردني بهرهمي کشتوکالو چاک کردني و پتر کردني ساماني مهرو مالات . ههروه ها گهران له قولايي که نايانا بهدواي خوارده مه تي داو هه ولداني تري کيميا گه ري بو به ده ست هيناني خوارده مه تي .

هيوايه کی گه و ره هه يه که م له م ريگايانه وه خوارده مه تي بو سه راپاي مرؤف .

ثاماده بکريت و تارمايي ناقولاي برسيتي لي دوور بخريته وه که له پتر بوئي دانيش تونا زياتر له هه ره شه کردنا نه بيت .

په هاوکاري له بهرني دوو په يمان گهي بترولې فرانسې و هندي دا پيشه سازگه ی « پتي » له وولاتي هند دامهز اووه ، که له مانگي کانوني دوومه سي سالی ۱۹۶۸ و ه هه مو پوژنيک په نجا کيلوگرام بروتين بهرهم نه هينيت وه تاقي کردنه وه گهي له سهر مهرو مالات نه کریت بزو زانيی شهوي ثايه به که لکه ياخود نا .

ههروه ها له هولنده دا مهرو مالاتو په له هور تاقي نه کریت هوه بو شهوي نه نجامه گهي سهره تايله ک بيت بو چاک کردني خوارده مه تي مرؤف .

شهوي شاپاني باسه نهو پروتينا ته ی له بترول دهر نه هينري له چه شني نهو پروتينا ته ی که له ماسيدا هه یو له شيوه ی شه کري سبي دايه به لام تامي نيه . وه زور کارگه ی تر له گيتي دا نيستا خهريکي پيك هاتنه ، جگه له وه ی هه ندي کومپاني خوارده مه تي گه يشتونه ته شهوي گوشت له پترول دروست بکات که زور له گوشتي مهرو مالاتو په له هور نه چيت له ووي تامه وه . به لام بهرهمي شه جوړه

ثايه خوارديک له وه يه بو له موو دانيشواني جبران باونجيت

بی گومان هه شورشیکی فلسفه‌فهی سیاسی تایه تی خوی ههیه ، که زانایانی هونرو ویزه و پهروهده بق جه ماوهزی میللهت رون نه که نهوه . نه بی بیر بخریته ژاپر خزمهتی سیاسیته که کینا تاک رهوی نه بیته هوی هه لته کاندنی سیستهمه که به لایه نی که مهوه نه بیته ته که ره به که له ریگای زووتر به دی هیئانی نهو نامانچانهی سیاسیته دهسته بهری نه کات بو میللهت .

لهم سه رچاوه بنه ره تی بهی په یوه نندی بیر به گشتی به سیستهمه هه شورشی چینی ههول و کوششی دا له پیناوی زیاترو قوول تر ، کاری بیری ، بهستی و تیکه لی نهو سیاسیته بکات که په یوه نه کات ، واتنه به سوشیالیزمی عیلمی یوه . وه لهو ماوه یه یه که شورشی چینی سئ قوناغه که ی بری ، یه که شورشی نیشتمانی و دوهم شورشی دیمکراسی و سئ یه شورشی سوشیالیستی ، هه همیشه سه ر کرده کان سووربون له سه ره نهوهی ویزه و هونرو پهروهده و فیر بوون بو جه ماوهزی میللهت بی وه یارمه تی ده ری سیاسیته بن ، که چی هه همیشه ریچه که کانی دژ ههولیان نه دا له پیناوی سه ر نه که وتنی نه م رایه و بو نهوهی ویزه بو ویزه و هونرو بو هونرو زانستی بو روشن بیری بیت ، وه بو نهوهی چینیکی سه ر روی میللهت ، چینیکی سپوری تایه تی دروست بکه ی له زاناو یژوانو هونر مه ندان که دوور بن له ناراسته کردنی سیاسیته و پی ویستیه کانی هه ر سئ شورش ، واتنه دوور بن له میللهت .

بی گومان ریچه که کانی دژ هه همیشه که به شداری ره زمیک نه بن ، (نیعمتد) نه که نه سه ره هندی خو رهوشتی کلاسیکی چه سپاو له میشک و ده روی تاکه تاکه ی جه ماوهز ، له نه نجامی به سه راتی په ربوونی ماوه یه کی دوور دریژ ، نه مه له لایه که وه ، له لایه کی تریشه وه ، پشت نه بستن به بهرزه ونندی چینایه تی و بورژوازی ، نامانچه راسته قینه که شیان ، پاراستنی بنکه و شوینه باشه کان یه تی ، که له وی وه له بهر ته مبه لی و بی هیژی و بهرزه ونندی خوی نایه وی مایه دورستکه ره کان به دژه کانی بگوری . به گشتی بزوتنه وهی دژه کان دوو ریگا نه گرن ، یا تاکه رهوی تایه تی ، یا

شورشی روشن بیری له هین دا

له نه نجامی په یوه نندی چینایه تی دروست بو بیت هه همیشه پنهوتر بگری له سه ره بنچینهی ناستی ته واو و چاکی درژمان دوست و یه که سونی بهرزه ونندی ویست نارزه وو یه کبونی کسار له پیناوی بهرگری کردنی دوژمنان له ناوخوو له ده ره وه . شورشی روشن بیری چین روداویکی میژوی هه ره مه زنه بو هه مو سوشیالیسته کانی جیهان چونکه بیرو باوه ری بورژوازی بهت ده رباره ی ویزه هونرو پهروهده له ره که وریشه ده نه هیئنی ، وه شوین وره کانی بورژوازی بهت رائه مالی وه به و پسه ری ناشکرای و به به شدار بونی هه مو میللهت نه کری به شیوه یه که تائیتستا له میژوی ناده میزدا روی نه داوه هاروه ها له بهر نهوهی نیسباتی نه وه نه کا ، سه ر که تنی شورشی نیشتمانی نو که ره کان به یه کجاری لانا با ، وه شورشه کانی دیموکراسی به ته واوه تی ده ره گایه تی و سه رمایه داری و هه سستی بورژوازی رانامالی و سه ر که وتنی شورشی سوشیالیستی زورانسی چینایه تی به ته واوه تی ریشه کیش نا کا ، به لکو نه نا شورشی به ره ده وام ته نا هه همیشه شورش . . . نه وه به دی نه هیئنی .

ووردوخاش کوردنی هه ل نه سیته . به لام نابی نهو زه به یه له و په یکه ره به دی له یه که م ده رفهت بوت بلوی بزانی توانای لیدانیت هه یه ، به لکو نه بی بو ماوه یه که ریگای مانه وهی به دی تاکو هه مو و نه وانه سه ره بوون رسوائه بن ، نه وسنا زه ره که ت شیوه ی سه ر که وتن وه نه گریته له سه ره دوژمن و پاوه ری جه ماوهز به خسوت پنهوتر نه که ی . شورشی روشن بیری چین لایه هه ره که شه دازه که ی قوناغی نیمروی خه باتی نیشتمانی یه له جیهاندا ، چونکه ههول و کوشش نه دا له پیناوی رامالینی هه مو شوینه واوه کانی بیرو باوه رو نه یه لول جیهی تی بورژوازی له پیناوی پاراستن و پیشکه وتنی سوشیالیزم ، به و په ری ناشکرای نه کری ته نانه ت بیگانه ش نه توانی رای تایه تی ته واوی خوی له سه ری بدات . و له مه گرن گتر له شورشی روشن بیری چین ، به شدار بوونی کریکاران و جوتیکاران و کاسبکاران و سه ربازه کانه ، وه هه لسانی نه وان به پاک کردنه وه که بی گومان په یمانی پرژی نیوان کریکاران و جوتیکاران و کاسبکاران و سه ربازه کان سه ر که وتو به ره ده وام نابی نه که تر ته نا بنیات نانی له سه ره ریخستن له لایه ن ناوایی سه روی حوکم ، نه بی هه ندی پال پشت و بزوتنه ری ویزدانی هه بی که

نو که ری و خزه ستنه وه ، نامانچه کانش یا خوپه رستی تایه تی ، یا خیانهت و پیلان گریه ، بویه نه م بزوتنه وه یانه نه کرینه دوو بهش : به شی یه که میان : ناشکراو که می ترسنوک ، دوو میان ، نه هیئنی و پیلان گرانه . بی گومان شورشگیر له م مه یانه رازی نابی به شتوی شلودراوه وه یا خود گشتیانهی ده برینی بیرو ری ، نه بو خوی و نه بو دام و ده زگا شورشگیره کانی وه به لای شورشگیر هیچ جیاوازی یه که نی به له نیوان پیلان گریتی نو که رانسه و کوششی روختنه ری تایه تی چونکه هه ردو و کیان یه که نه گرنه وه ، له زانین وه یا له نه زانینو عه فه وییته تی چینایه تی ، له کاتی به ره له سستی کردنی ههول و کوششی ریزه شورشگیره کان له پیناوی به دی هیئانی نامانچه کانی ، وه به م کاره ناروه ایه یان ده رفهت نه دن به دوژمنان بو سه ره و ژیر کوردنی سیسته شورشگیره که یا لادانی له ره ری وه راسته که ی . به رامبه ره نه مه شورشگیر که خاوه ن باوه ریکی به تینه به جه ماوهز زور جبار ههول نه دا بو روشن بیر کردن له ریگای ده مه ته قی ووت ویز له جیاتی به کار هیئانی هیژ ، له م ههول هی دوو شتی سه ره کی یارمه تی نه دن ، یه که میان ده سه که وته کانی شورش که جه ماوهز سه وودی ای وه رگرتروه ، دوو میان ، ویست نارزه وی جلیسی دوژمنانی شورش که خویان نه در کیتن ، نه مانه هوی سه ره کی و کاریگرن له مه سه له ی روشن بیر کردن ریگای ده مه ته قی ووت ویز بق راسته وه کردنی لادانی تاکه تاکه ی بزوتنه وهی دوژمنان . به لام زور جبار نه م شورشگیره باوهز به تینه به جه ماوهز ، هه ست به وه نه کات ، هه ولدان و تیکوشان بو روشن بیر کردن له ریگای ده مه ته قی ووت ویز سوودی نیه ، وه بو پاراستنی سیسته مه که و

عه بدوللا به گی میسباح - ددیوان
له م روژانه دا له نووسینی دوکتور مارف خه زنه دار کتیبی (عه بدوللا به گی میسباح - ددیوان ، شاعری گه وری خاکی موکریان) که وته بازاره وه . نه م کتیبه باس له ژیان و به ره مه کانی نه م شاعیره مه زنه نه کات وه چهنده هه لبه ستمیکی شاعری ناو براویشی تیدایه که یه که م جاره بلاو نه کریته وه .

نه دهی فولکلوری کوردی
به م زووانه له نووسینی دوکتور عزیزه دین مسته فا لیکولینه وه یه که ده رباره ی نه ده بی فولکلوری کوردی نه که ویته بازاره وه

که نه م کاره کاره یان ده رفهت نه دن به دوژمنان بو سه ره و ژیر کوردنی سیسته شورشگیره که یا لادانی له ره ری وه راسته که ی . به رامبه ره نه مه شورشگیر که خاوه ن باوه ریکی به تینه به جه ماوهز زور جبار ههول نه دا بو روشن بیر کردن له ریگای ده مه ته قی ووت ویز له جیاتی به کار هیئانی هیژ ، له م ههول هی دوو شتی سه ره کی یارمه تی نه دن ، یه که میان ده سه که وته کانی شورش که جه ماوهز سه وودی ای وه رگرتروه ، دوو میان ، ویست نارزه وی جلیسی دوژمنانی شورش که خویان نه در کیتن ، نه مانه هوی سه ره کی و کاریگرن له مه سه له ی روشن بیر کردن ریگای ده مه ته قی ووت ویز بق راسته وه کردنی لادانی تاکه تاکه ی بزوتنه وهی دوژمنان . به لام زور جبار نه م شورشگیره باوهز به تینه به جه ماوهز ، هه ست به وه نه کات ، هه ولدان و تیکوشان بو روشن بیر کردن له ریگای ده مه ته قی ووت ویز سوودی نیه ، وه بو پاراستنی سیسته مه که و

پاڻ ۾ ڀڃڪڙي

وهر گيراني « ھار ڪري » له
(نيونائيمس) وه
پيش ڪوٽا پي سالي
رابورڊو به دوو مانگ ، وه
له ماوهي ٿيو دوو مانگهه ،
چند روداوييڪي رامپاري
گرنڪ له يابان بينرا ،
وه به ڪي له روداوانه ، ووت
ويژه ڪهي يابان له گهل
نهمه ريڪابو ڪه له واشنتون
ڪراو له ٢١ ٽشريني دووم
ڪوٽا پي هينرا ، بؤ
داناڻي روڙو مهرجه ڪاني
گهراڻهوي دورگهي ٽوڪيناوه
بؤ يابان ...
پرلماڻي يابان له
روڙي ٢٩ ٽشريني دووم
دابردو ڪونگرهه ڪي تايبه تي
بهست ، وه له ڪونگرهه دهه
چاوهرئي باسڪ دني ٿهر
به رههه ووت ويژهي ڪه
له نيوان سهرؤڪ ٿيساڪو
ساتو و سهرؤڪي ٿهمه ريڪي
ريششارد نيڪسونهه و بو
ٿه ڪرا . به لام له گهل
ٿه وهشدا سهرؤڪي ياباني
به ڪورتي ڪوٽا پي به
خويندنهوهي رابورته ڪهي
خوي هينرا ، دهر بارهوي

گهشته ڪهي بؤ واشنتون ،
پهرلماڻ له ڪوٽونهوهي دا
برياري له سهر چند شتيڪي
ڪم ترخه مي دا ، وه باسي
مافي نؤينه رايه تي ٽوڪيناوه
نه ڪرا له پهرلماڻ . به موهه
وه زارتي يابان فرماني
له ڪار خستني پهرلماڻي دا ،
وه روڙيڪي نوي بؤ
هه لبراردن دانرا ڪه روڙي
٢٧ ڪانوني يه ڪم بو .
جا ليرهدا ٿه رڪي پهرلماڻ
پيش سايت له ڪوتاي
هاتني دهره ڪهي خوي
دواخرا ، وه ٿم بريارهش
به پي ويستيڪي گرنڪ زانرا
بؤ ٿهوي بتوانري به باشي
باسي به رههه ٿه ووتو
يژانه بگا ڪه له واشنتون
ڪراوه .
ٿه وهنگار ٿه ڪه پارتي
ليبرائي ديهو ڪراسي فرماندهر
ناويه زور ٿاشڪرايه ، وه
وا ٿه گه پي ڪه ميري
چاوهرئي ٿه ٿه ٿه ڪا له م
هه لبراردنه نوي رازي بگا ،
بؤ ٿهوي بريار له سهر
گهراڻهوهي ٽوڪيناوه بؤ
يابان يدن له سالي ١٩٧٢ ،

به موهه گشت پارته نارها
ڪاني يابان به توندي
هيريڪي رهخه ييان برده
سهر ميري ، وه به تايه تي
دهر بارهوي ٿه و پرؤزهي ڪه
له نيوان يابان ٿه مريڪا
دانراوه ڪه بريتيه له داناني
بنگه ييڪي نهوهوي له
ٽوڪيناوه . وه ٿم هيرشهش
بؤ هوي ڪزبوني دسه لاتي
سهرؤڪ وه زيرني يابان .
هه لبراردن له روڙي ٧
ڪانوني يه ڪم رابردو
دهست پي ڪرا ، وه ههر
پينچ پارته ڪاني يابان
ووتاره ڪاني خويان بلاو
ڪردهوه ، وه له ووتاراندها
داواي رونگردهوهي ٿه
پهيمانه ٿاسايفله نه يان
ٿه ڪر ڪه له نيوان يابان
ٿهمه ريڪا به ستراره ، وه
ههرهه داواي گهراڻهوهي
ٽوڪيناوه بؤ يابان .
به لام ليرهدا پارتي
فرماندهر به پيجه وانهي
گشت پارته ڪاني تر ، داواي
پهيمان دريژ ڪردهوهي ٿه ڪر
وه داواي مانهوهي بنگه ڪاني
ٿهمه ريڪاي له سهر خاڪي

يابان . به لام ڪومونيسته
ڪان و سوشيا ليسته ڪان
داواي ٿه ويان ٿه ڪر ڪه به
پهله واز ٿم پهيمانه
به پيرت ، به لام پارتي .
سوشيا ليزمي ديموڪراتي
به پيجه وانهي ڪومه نيسته ڪان
و سوشيا ليسته ڪان داواي
وازهينازيڪي سهرخوي يان
ٿه ڪر له گهل چاووخشانده
نهوه بهم پهيمانه دا ، به لام
ليرهدا ميري خوي پاش ڪوي
ٿه خست له داواياندها بؤ
ٿه زوي به رزه ونديبه تي
ٿهمه ريڪا بگشيتنه سهر
به رزه ونديبه تي يابان وه
به رزه ايش پي تا پاش
سالي ١٩٧٢ .
پهرلماڻي ياباني له
٤٨٦ شوين پيڪ هاتوهه ،
وه له سهر ٿم شوينا نهشدا
به ربه ره ڪاني له نيوان
ٿماره پي له پارته ڪاني يابان
هه ندي له پي لايه نه ڪان
دهسته گهله سياسي
بجوو ڪه ڪان دا ههيه .
له يابان جهشني ولايتيڪي
سهرمايه داري پاره دهوري
خوي ٿه پي ٿه له هه لبراردن

دا ، ههروهه ٿه پين پارتي
فرماندهر ڪه پارتي ليبرالي
ديموڪراتيه به هه زاران
(پينات) ٿه به خشي بؤ ڪريني
و يژداني سهرمايه داره ڪان
ٽواليڪاريه ڪاني دهوله مند بؤ
سهر ڪه ووتنيان له هه لبراردن
دا ، ههر بهم جهشنهش له م
چاره دا سهر ڪه وتن دڙي
هيزه ديموڪراتيه ڪان .
ههرچنده هيزه نارها ڪان
زوريان نوسي و گهل
ووتاريان بلاو ڪردهوه
دهر بارهوي ٿه سياسي ته
ترسناڪهي ڪه ميري له سهر
ٿه روا ، وه سوربووني
له سهر زيندو ڪردهوهي
سوپاگهري يابان و سهر
شور ڪردني بؤ ٿهمه ريڪا .
هيزه نارها ڪان ريسواي
ٿه وجم و جوله و پشت گيري
ڪردني ميري بؤ هيزه
ڪونه به رسته ڪانيان ٿه ڪر ،
وه ههرهه وهستاني دڙي
ديموڪراتيه و چيني
ڪريڪاران .

* دهست ٿه خهين بؤ ٿهوهي بڙين نه ڪ ٿه بڙين بو ٿهوهي دهست خهين پيوسته له ڙياني :

خيزاني
پهيوه ندي
ڪومه لايه تي
مرو قايه تي دا
سهر ڪه و توبين
وه ڪروماني تيا نيه ڪه
دهست خستني
پيوسته ڪاني ڙيان ، له
ڪومه ايڪا له سهر
پي گه ياندي ٿابوري بهند
بيت له سهر و فپر ڪردهوه
ٿه بيت ، به لام ٿه گهر
به چاويڪي وردبينهوه سهرنج
بهدين ٿيمه : دهست ٿه خهين
بؤ ٿهوهي بڙين ، نه ڪ
ٿه بڙين بؤ ٿهوهي ته نيا
لاپهه ٦

وا باوه ڪه ٿيمه ، نهوه ڪانمان
پهروهه ده ٿه ڪهين هه تا پي بگه نوه له
پاشه پوڙا ڙيانيان و پيوسته ڪاني زامن
بگه ن ، بهم جو ره پيشهيه ڪ فير ٿه بن و
له و ريگايه وه دهست ڪه و ته يان ٿه بيت ،
وه ليره وه هه و ل دان و خو هيلاک ڪردن
دهست پي ٿه ڪات .

چون پيوسته ڪه مالا
بين ، به و جو رهش خوي
بين ، ڙيانيڪي سهر به خومان
هه بيت ، بتوانين بؤ خومان
پيري تيا بگه نيهوه ، وه بير
ڪردهوه مان به مبهستي
فيربون بيت و هيوامان
به خومان هه بيت .
زوري واهن ٿه لين :
مه بهست له ڙيان به ختياريه
وه تي گهيشتن مايه
به ختياريه ، به لام ٿه بيت
لهمه فراوان تر تي بگهين ،
به ختياري به راستي فراوان
بوني ويژدانهه نه ڪ
دريزه پي داني ٿارهزو وه
تام ڪردن ، چونڪه ٿهوهي
له ٿارهزو يان تام ڪردن
وهري ٿه گرين بريتيه له
خوشي و گهشگه يه ڪي ڪاتي
تام ٿه ڪهين له خواردن ،
له ياري و پايه به رزي و ،
به لام ٿم تام ڪردنه به ڪوتاي
ٿه و روڙگارهي ٿه تام
ٿارهزوهي تيا ٿه چيڙين و
يه ته دي ڪوتاي پي ڊيٽ ،
به لام به ختياري هه ميهشي
ههست پي ٿه ڪهين ، ڪاتي
سهرنج ٿه دهينه ڙيان و
ويژدانهه فراوان ٿه بيت و
ڙياتر ٿه دنياو ڙيان و
سروشست ٿه گهين ،
تي گهيشتن تهواوي له م
بارانهوه ، له پادهيه ڪا
ناوهستيت ، به لکو فراوان
ٿه بيت . بهم فراوان بونه

نويسي

ههست به به ختياري
به راستي ٿه ڪهين .
بؤ ٿهوهي بهم مبهستي
بگهين ، له سهرمانه ريگاي
تي گهيشتن تهواوي
بدوزينهوه ، وه تي گهيشتن
سنوريڪي گشتي ههيه ڪه
روشن بريه . وه روشن
پيري له م سهردهمه دا ،
دياري نه ڪراوه ، ٿهمهش
له بهر گهل هؤ ، له مانه
فير ڪردن زور بو و گراني
له گهل خوشيا هيناهه ، خو
راهينانمان له پيشهيه ڪ بؤ
دهست خستني پاره نان
نابيت ڪوتاي هه و ل دانمان

بيت بؤ شمارهزا بونو فير
بوني گهل شتي تر له م
دنياهه دا بؤ ته فهرز له سهر
مروفي نوي ٿم سدهيه
.. له بهر ٿهوه ، پيوسته
هه ميهشه به داوي خويندن و
فيربون و فراوان ڪردني پيرو
هوشا بگه رين . چونڪه
ٿه ڪهر شمارهزا بين له هه مو
ٿهوشتانهه له دهورو
پشتمانان روته دات ، وه ڪ
له گهل ٿه وه روداواندها
.. ههست بهوه
ٿه ڪهين خومان پي بهش
نه ڪردهوه له پيوسته ههره
گرنگي خوش ڪردني ڙيان .

کونگره رۆژنامه نووسیه که یه فریق رۆکنی فرۆکه وان ههردان له بیروت

فریق رۆکنی فرۆکه وان
هردان عبدالغفار ئەندامی
ئەنجومەنی فەرمانەندی
شورش و وزیر بەرگری ،
له ههفتهی رابوردووا سه‌ری
دا له لبنان ، وه ناوبراو له
بیروت کونگره یه‌کی
رۆژنامه نووسی به‌ست ، له‌م
گونتره‌به‌دا سه‌بارت به
پیلانه‌که‌ی ئەم دوایه‌ی
کۆنه‌په‌رسته‌کان که شورش
گوری کرد ، قسه‌ی کردوه ،
وه باسی تواناو ده‌سه‌لاتی
شورشی کردو سه‌لامندی که
به‌هیزه‌وه‌ هه‌مو پیلانیکی
کونه‌په‌رستان به‌توندی
رامال نه‌کات هه‌روه‌ها
سوربونی حکومه‌تی شورش
سه‌لامند بۆ چاره‌ سه‌ری
مه‌سه‌له‌ی کورد به‌سه
شیوه‌یه‌کی ناشستی و داد
په‌روه‌ری وه‌ ووتی :

بریاره‌کانی ئەنجومەنی
فەرمانەندی شورش سه‌بارت
به‌ برا کورده‌کانمان
ئاشکرایه‌وه‌ ئەوه‌ دهر نه‌خات
که‌ توانای حکومه‌تی شورش
به‌توانا به‌ جێ گیرکردنی
ئاشتی له‌ ژورو .

وه‌ له‌ وه‌لامی برسپاریکی
تردا فریق عبدالغفار ووتی :
په‌یوه‌ندی هه‌یه‌ له‌گه‌ل برا
کورده‌کان و هه‌مو باورمان
هه‌یه‌ که‌ نه‌گه‌ینه‌ چاره
سه‌ریک هه‌مو گه‌لی عیراق
رازی نه‌کات .

وه‌ سه‌بارت به‌سه
په‌یوه‌ندی عیراق له‌گه‌ل
ئهمریکا ، جێگری سه‌ره‌ک
وه‌زیران و وتی : ئیمه
ده‌میکه‌ هه‌مو په‌یوه‌نه‌یکمان
له‌گه‌ل ئهمریکا دا بری وه
وه‌ ئیمه‌ هه‌مو
نه‌خشه‌یه‌کی ئهمریکا مان له
ناوچی عه‌ره‌بی‌دا خسته‌ رو
وه‌ دلنایین که‌ ئهمریکا دژی
عه‌ره‌به‌و سوودی ئیسرائیلی
ئهویت .

وه‌ فریق عبدالغفار
سه‌لامندی که‌ ئیمه‌ بۆ ئەوه
نه‌هاتوین بکوژین ، به‌لکو
که‌سپش هه‌ز ناکات مرۆف
کوژی بکات ، به‌لام پیلان
کیره‌کان چه‌کیان هه‌ینابوئوه‌ی
ئیمه‌ بکوژن ، ئیمه‌ش

فرۆشتنی ده‌سته
فلس ۱۳۵

بۆ رێگا دراو به‌ فرۆشتنی تاک بۆ جگه‌ره‌کیش
فلس ۱۴۰

به‌ریوه‌به‌ری گشتی
سه‌ره‌کی ئەنجومەنی
به‌ریوه‌به‌رایه‌تی
انحصاری تۆتن

حسن حسین

له‌ بیروباوه‌ری پیش که‌وتوانی بارتی به‌عسی عه‌ره‌بی سوشیالیستی

دانه‌نی ، خوی ئەزانی ئەم
جه‌ماوه‌ره‌ به‌ حوکمی ئەوه
باره‌ ناله‌باره‌ی جارن ، که
چه‌وساوه‌ بووه ، زور له
نه‌خوشی یه‌کانی کومه‌لی
کلاسیکی کون ، که‌ پارتن
ئیه‌وه‌ی رای‌مالتی
په‌یوه‌ندی یه‌کانی له‌ناو
ده‌گه‌وریشه‌ ده‌ربینی ، له‌ناو
جه‌ماوه‌ر جارن ماوه ، به‌لام
سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش
سه‌ره‌به‌ستیان ئەداتی له
ئیش کردن و بزوتنه‌وه‌ له‌ناو
چوارچیوه‌ی پیشکه‌وتنی
کومه‌لایه‌تی که‌ باوه‌ری پێی
هه‌یه ، بویه‌ له‌ناو ئەم
چوارچیوه‌یه‌دا ، تاکو
نه‌خوشی یه‌کانی کومه‌لی کونی
جارن نه‌هه‌یته‌ ناو کومه‌لی
نوێ که‌ پارتن ئیه‌وه‌ی
دروست بکات .

۵ - ئەم باوه‌ره‌ له
ئیش کردنی پارتایه‌تی ، ئەوه
پێویست نه‌کات که
تیکه‌لاوی جه‌ماوه‌ری میله‌ت
بێو رێگا بدرن به‌وه
جه‌ماوه‌ره‌و کوتو زنجیری
گوشه‌گیری ووردوخاش
بکری و هه‌ول بدا بو ئەوه‌ی
باریکی گونجاو دروست
بکات که‌ جه‌ماوه‌ری میله‌ت
هه‌ست به‌وه‌ بکات ، خوی
به‌شیکه‌ له‌م پارتیه‌ ، وه
پارته‌که‌ هی خویه‌تی ، با
له‌ژیر ریکه‌ستنیشا نه‌بیت .
به‌لام ئیش کردن به‌شپوه‌ی
یه‌که‌ پارتن ، میله‌ت دوور

پروانه‌ ل ۱۳

پاشماوه‌ی (به‌یانی
وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده
چوارهم : گه‌دیبو
شاعیره‌کانی ترکمان نه‌توانن
یه‌کته‌ک دامه‌زرینن کار
بکات بۆ یارمه‌تی دانیان
له‌ چاپ کردنی
به‌ره‌مه‌کانیان و زیاد
کردنی ماوه‌ له‌به‌رده‌م
توانایانا بۆ فروان کردنی
شاره‌زای زمانه‌ وانیان و
به‌ستنه‌وه‌ی یه‌کیه‌تیه‌کیان
به‌ یه‌کیته‌ی نه‌دیوانی
عیراقه‌وه .

پنجهم : دروست
کردنی به‌ریوه‌ به‌رایه‌تیه‌کی
روشن بیری ترکمانی له
وه‌زاره‌تی روشن بیری و
پروپاگه‌نده .

شه‌شهم : ده‌رکردنی
رۆژنامه‌یه‌کی هه‌فتانه‌وه
گۆناریکی مانگانه‌ به‌زمانی
تورکمنی .

هه‌وتهم : زیاد کردنی
پروگرامی ترکمانی له
تلفزیونی کرکوک .
موری
ئەنجومەنی فەرمانده‌ی
شورش

۳ - ئه‌رکه‌ هه‌ره
گرنگه‌که‌ی پارتنی له‌و کاته‌ی
که‌ ده‌سه‌لاتداره ، واته‌
حوکم به‌ده‌سته‌یه‌تی ،
ئوه‌یه‌ هه‌موو
په‌یوه‌ندی یه‌کانی کومه‌ل
سیاسی و ئابووری و
کومه‌لایه‌تی ، بگوری ،
گوناگونی شورشگیرانه ، له
شپوه‌ی په‌وه‌ندی
دوواکه‌وتوی چه‌وسپنه‌ری
جارن بو شپوه‌ی
پیشکه‌وتن ووی
سوشیالیستانه ، لیره‌دا
ئهو جیوازی یه‌گه‌ره‌یه‌
به‌دی ئه‌کرێ له‌ نێوان
یه‌که‌ پارتنی له‌لایه‌که‌و
له‌لایه‌که‌ی تر پارتنی
سه‌رکرده ، یه‌که‌ پارتنی خوی
هه‌ل نه‌سپیت به‌ گورانه‌که
که‌چی پارتنی سه‌رکرده ،
پارتنی بێشه‌وه ، پشست
نه‌به‌ستی به‌ جه‌ماوه‌رو
ریکخراوه‌ جه‌ماوه‌ریه‌کان ،
خویان بو هه‌لسان به‌وه
گورینه‌ له‌لایه‌که‌و
سه‌رکرده‌یه‌تی و
ئارسته‌کردنی پارتنی .

کاری پارتنی به‌ جوهری
تێگه‌یشتنی یه‌که‌م ،
ئوه‌یه‌ خۆی هه‌تێز جێ به‌جێ
کردن بۆ له‌ حوکم و له‌سه
به‌ره‌مه‌هه‌ینان و له‌ کارگه‌و
له‌ دیهات ۰۰۰ وه‌ کاری
پارتنی به‌ جوهری
تێگه‌یشتنی دووم ئوه‌یه‌
که‌ جه‌ماوه‌رو ریکخراوه
میله‌تیان هه‌تێز جێ به‌جێ
کردنی گورینه‌که‌ بن و
پارتنی ده‌وری سه‌رکرده‌یه‌تی
ئهبینی و ده‌وری روشن بیری
کردنه‌وه‌ی کومه‌لایه‌تی ئهو
جه‌ماوه‌ره‌ ئهبینی و ئاراسته‌ی
نه‌کات .

۴ - وه‌ سه‌ره‌رای
ئوه‌ی پارتنی سه‌رکرده‌ له
باوری پته‌وری به‌ میله‌ت
ده‌ست به‌ ئیش کردن نه‌کات
چونکه‌ خۆی به‌ خاوه‌نی
نازانی به‌لکو به‌ به‌شیک
پیشروه‌ له‌ جه‌ماوه‌ره

به‌زیه‌تی په‌روه‌رده‌وه
فیرکردنی له‌ موخافه‌زه
بریاری داوه‌ ئوردوی کار
دروست کا له‌ پیشوی هاوین
بو قوتابیان بوئوه‌ی
به‌شداری کاری مللی بن
له‌ ناوچه‌که‌دا .

حسن حسین

پاشماوه‌ی (پێره‌وی ۰۰
شگیری کاریگه‌ر نه‌خاته‌ ناو
چه‌رگی ره‌زه‌ عدلانه‌که‌ی
میله‌تانی ناوچه‌که‌ره
به‌گه‌شتی و میله‌تی به‌زه‌ب
له‌ فله‌ستین به‌تایبه‌تی ،
له‌لایه‌کی تره‌وه‌ هه‌تێز و تێز
ووهره‌یه‌کی شورشگیرانه
ئه‌داته‌ میله‌تانه‌ هه‌یه
پیشکه‌وتنه‌وه‌ گانی ناوچه‌که‌
له‌ پیناوی به‌ره‌سه‌ستی کردنی
ئیمپریالیسته‌کان و نوکه‌ره
ئیمپریالیسته‌کان و نوکه‌ره
کانی و سه‌ره‌نجم
ده‌ره‌زاندنیان ، که‌ نه‌ه‌زه
هه‌موو هه‌سه‌له‌ی گۆ به‌گۆ
کردنی ئه‌ پیلانیسته‌کان
به‌کری گروپیان و راه‌الینسی
شه‌وه‌ زه‌گی ده‌سه‌لاتی
بوگه‌نیان زباتر نزیك
نه‌خاته‌وه .

بویه‌ ئه‌ پیلانیسته‌کان
له‌ هه‌موو لایه‌که‌وه‌ به‌هه‌وو
هه‌یرو توانای چه‌نگی
پروپاگه‌نده‌یی دورنانه‌ یانه‌وه
به‌بوونه‌ته‌ وولاته‌که‌ ان و
میری به‌ نیشته‌مانی یه‌که‌و
هه‌میشه‌ به‌رده‌واهن له
ئاواوه‌ نانه‌وه‌ پیلان گه‌یری
په‌لاماردان ئاوه‌که‌ و ته‌فر
توونا نه‌بن ، که‌ نه‌مه
لوجیکی ئیمپریالیسته‌کانه‌و
به‌ پێچه‌وانه‌ی ئەم لوجیکه‌وه
هه‌رگیز ناخوڵینه‌وه .

ته‌نها وه‌لامدانه‌وه‌ بو ئەم
هه‌ره‌شه‌ تاوانباریان بو
لوجیکه‌ ناره‌واکیان ،
په‌یره‌وه‌کردنی لوجیکی گه‌لانه
واته‌ خه‌بات کردن ، شکان ،
دیسانه‌وه‌ خه‌بات کردن ،
سه‌ر له‌نوێ شکان ، دیسانه‌وه
خه‌بات کردن ۰۰۰ تا
سه‌رکه‌وتن که‌ هه‌ر بو
میله‌تانه‌و به‌ره‌ی
پیشکه‌وتنه .

به‌لام ئەم خه‌باته ، به‌بێ
به‌شداری بوونی هه‌موو
ریزه‌کانی میله‌ت ، به‌بێ
به‌ره‌یه‌کی به‌گه‌رتووی هه‌موو
هه‌زه‌ نیشته‌مان په‌روه‌رو
پیشکه‌وتنه‌وه‌ گانی وولاته
که‌مان ، خه‌باتیکه‌ نه‌ک ته‌نها
سه‌رکه‌وتنه‌وه‌ نی به‌ به‌لکو
رێگا ته‌خت نه‌که‌ به‌وه
گه‌رانه‌وه‌ی ده‌سه‌لاتی
بێگانه‌و دژمنانی میله‌ت و
سه‌رکه‌وتنی ته‌زازی گه‌لانی
ناوچه‌که‌وه‌ بزوتنه‌وه
شورشگیرانه‌کانیان دووا
نه‌خات ، که‌ نه‌مه‌ به‌
په‌چه‌وانه‌ی بیره‌باوه‌رو
به‌رزه‌ند ناوانجی هه‌موو
نیشته‌مان په‌ره‌یه‌کی دلسوزو
هه‌زیکی پیشکه‌وتنه‌وه‌ی
میله‌ته‌که‌مانه .

بویه‌ ئەم بانگه‌وازه
دلسوزانه‌ ته‌رو خۆی
فه‌رز نه‌کات ، ۰۰۰۰ با
کۆبینه‌وه‌ له‌ به‌ره‌یه‌کی
یه‌گه‌رتوودا ، له‌ پیناوی
پارستنی کوماره‌که‌مان و
ده‌سه‌کته‌وه‌ گانی میله‌تدا پیش
ئوه‌ی دوزه‌نه‌وه‌ خوین
خویه‌کانی میله‌ت له
به‌ندی خانه‌و له‌ژیر سپه‌ری
سێداره‌دا کۆمان که‌نه‌وه .

لاپه‌ره ۷

ووتري ئىمجاره گلهي . . . يا رهخه

جاران ، بيا نوي نوسه را - نمان له بلاو نه كرده و هي نووسينه كانيانا نه و بوو كه روزنامه و گوڤاري نه و تو نيه نمان تيايا بنووسن ، له مايانا حقيان بوو . . . بهلام خۆ نه مه ماوه به كه روزنامه و گوڤار لاپه ره كانيان كردونه و به بۆ ههر نووسينيك كه حقه ئه و هي هه بيت بخريته پيش چاوي خوينده وارن . . . جگه له و هي نه و روزنامه و گوڤارا - نه ش پيشه كي به لينسي نه و بيا داوه تا له توانايانا

هه بي سهر به ستي بدن به و نووسينانه ي يا خود به و نووسه رانه ي ئه يانه و يت دلسوزانه خزمه تي و يژه ي نه ته وه كه مان بكن . بهلام به داخه وه نه مه چوار جاره روزنامه ي - هاوكاري - ده رنه چيت به بي نه و هي نووسه ريكان . . . يا شاعرو روشن بيريكان زحمه تي نه وه بخنه به ر خويانا ، نووسينيك ي ، بنين ، يان هيچ نه بي ره خنه به كيشي لي بگرن ، جگه له هه نديك نووسه رمان نه بي - نه و يش زۆر كه م - كه خومان به زوري زورداره كي به خه - يانمان گرتوون و رامان كيشاون بۆ نه و هي شتيك بليين . . . و ابزانم ئاگاداريشن تا چ زاده يه ك به سهر به ستي

به شه زۆره كه ي تر كه نا يانه و يت شتيك بۆ نه م روزنامه يه بنووسن نه و بيا ن كردونه بيا نوو كه نه م روزنامه يه ميري ده ري نه كات نه و هي تياشا بنوسيت نه بي په يره و يي نه و ريبازه بكات كه ميري بۆي دانه نيت . . . ئيمه له وه لامانا بۆ نه و نووسه رانه مان چهنه راستي به ك هه يه نه يخه ينه پيش چاوي هه موو لايه ك : ۱ - نه م روزنامه يه ش نه گه رچي ميري ده ري نه كات بهلام وه ك ريگه ي بي دراوه سهر به سته له بلاو كردنه و هي هه ر نووسينيكه كه بۆي بنرريت . بهلام نووسيني چاكو ، نه و نووسينه ي خزمه تي نه ته وه و دو اكه و تو ه

كه ماني بي نه كريت . . . ۲ - نه و نه ي نه ركي ريگه ستن و نووسين و ده ر - كردنيشيان خستو ته نه ستوي خويان له و جۆره كه سانه نين به بي زروفو روز بچواينه وه . . . ۳ - به گشتي نه م روزنامه يه - نه گه ر هه ندي كه م و كورتيشي تيدا هه بي - ماوه ي نه و هي هه يه خزمه تيكي باش بكات نه گه ر نووسه رانه مان كه ميك له خوبورده بن و هاوكاري له گه لا بكن . . . ئيمه ش كه نه م چهنه سهر بنجه نيشان نه و بيا گله ييه كه له نووسه را - نمانى نه كه ين و هيوادارين له دوا روزا نه بيته ره خنه .

گوتن گوتن به ك گوتن

وه لاهي به كه م : هونراوه لي كولينه وه . . . به كه م جار له ريگه ي شيعره نه ناشنايه تيم له گه ل نه و به ي كوردي دا پهيدا كرد . به كه م هه له ستم له سالي ۱۹۵۳ دا له روزنامه ي - زين - دا له لايه ن ماموستا گۆرانه وه بلاو كرايه ره . . . له زوربه ي گوڤارو روزنامه - كاندا شيعرم بلاو كردونه وه له مانه : - زين ، هيو ، روزي بوئ ، بليسه ، . . . هتد . وه له ده ره و هي وولاتيشدا له گوڤاري كوردستان و پرشنگدا زوربه ي نه و هه له به سته مانم به ناري خواسته مه ني به وه بلاو كردونه وه ، نه م ناوانه ي ئيستايته وه بيم ا ، ف ، پيناو ، ك ، ش ، كاكه شوان ، هه ندي جاريش به بي ناو . . . هه ندي لي كولينه وه شم بلاو كردونه وه له گوڤاري شه فق ، هيو ، بليسه ، روزي نوئ ، نه و روز ، هه ره و ها له روزنامه ي زينا ، وه ئيستايته وه شتانه ي هه يتم له گوڤاره كوردي به كان وه له گوڤاري كوردستان ، وه گوڤاري ئاسياو نه فريقا كه زماني حالي نه و به ي نه كادييه ي علومه له سؤفته . . . ۲ - پيوستمان لاپه ره (۸)

پرسيا ري به ك : له كام به شتي نه و به وه ده ست دايه نووسين ، وه به كه ك به ره همت چي بوو ؟ پرسيا ري دووم : نه و به بي نه م سهر ده مه ي نه ته وه كه مان پيوستتي به چ جوره نووسه ريك هه يه ؟ پرسيا ري سيهم : به را ي ئيمه نه ته وه كه مان تا ئيستته ميژوويه كي نووسراوه ي نه و تو ي نيه كه به سترابي به واقيعي زين و رو و داوه كاني به وه . به لاي ئيه وه وه چ لايه نيك بگيريت بو نووسينه وه ي ميژووي نه ته وه كه مان ؟

پرسيا ري چوارم : نايه هيچ نووسينيك ناماده يه بو چاپ ؟ وه بوچي هه تا ئيستته به ره هه مه كات له كتيبيكا له چاپ نه داوه ؟ پرسيا ري پيتم : بوچي تا ئيستايه كيتي نه ديواني كورد ماوه ي كار كردني پي نه دراوه ، نه كه ره ماوه ي درا له چ ريگه يه كه وه نه توانيت خزمه تي نه و به كه مان بكات ؟

نووسراوه كانيانا : ۱ - بۆ نووسينه وه ي ميژووي كون ، پيوستته بگه رين وه كه رسته به زۆره . وه بۆ پر كردنه وه ي نه و بوشا يانه ي كه تا ئيستايه پر نه كراونه ته وه ، نه مه ش ره نچ و ناره قيك ي زۆري نه وئ . ۲ - بۆ ميژووي تازه مان خويان دوور خه نه وه له عاتيفه وه به شيويه كي مه وزوع ي بنووسن نه ك وه ك شيعر يا چيروك چونكه ميژوو عيلمه . بۆ نمونه پيوستته چونيه تي هه لقلواني جولانه وه كاني كورد روون بگه نه وه ، به شادارواني باس بكن ، ده وري پارتو سهر كرده كان بخنه ره وو ، ناماده يي ميلالي كورد به بي لايه نگيري بۆ پشتگرتن و له خوبوردن ده ربخن له گه ل ده ر خستني ده وري ده و له ته - كاني ده ره وه به بي هه لخته له تاندين و شاردنه وه . ۳ - ناتواين بليين كتيبي ميژوومان نيه . بهلام راسته كه تا ئيستايه ميژوو - نووس به شيويه كي عاتيفي له ميژووي كورد دواوون . بۆ نمونه : - نه م چه شنه رستانه له هه ندي كتيبي ميژوودا ده بينين «ديسانه وه سه كو پاله و نانه تيكوشاو گه و ره بچوك و درشت راپه ري بهلام چه رخي چه پ گه و رد ديسانه وه نه به شت نه م جولانه وه به سه ر بگريت» نه م رستانه به لاي منه وه پي ناوتريت ميژوو ، چونكه نه گه ر جولانه وه كه ناوا به هيز بوايه بوچي به هيچ نه گه يي ، دوواي نه وه بوچي نه م به رگه ميثالي به به به ر سه رو كه كاندا بيري ، بوچي به شيويه كي عيلم ي باسي خه وش و ناته واوي جولانه وه كان نه كه ين ، من نازانم بوچي نه بي خومان هه لخته تينين و خه لكيش بخه ينه پيكه نين و گاتته پي كردن پيمان . پيشيا ري من نه و به كه ميژوونووسه - كانمان دوو لايه ن بگرن له

گوتن بن مهننا به خشي لبه ريش

نقشسينا عيماالطيف محمد

دنيان مروغه كي بلنگازو نار هه بو ، ژيانا وي وه كي هه مهي ژارو به لنگازا نه خوش بو ، هه گي هزرا خو دگر چ دييك نه ديتن ژيارا خو بي بنه جه و بكت ، پشتي بي هيفي بووي گوته كابانيا خو ، كاباناي تو چ دبيري نه ز رابم بچه بازي ره كي دي وه هه يه نه ز لوي ري كاره كي ، نانه كي په يدا بكمه و تشته كي بسوفان زارووا كرم بكمه ، هوين زي به يقيا خودي شه هه تا ده يمه فه ، ژني زي گوتئ جواميرا تو بي بدلي خوئ ، تو چيتر ريكا خو و دزاني .

روز پاشتر كابراي خوبه ره فق كرو خاترا خو خاست و به ري وه غه ري بوو ، روزه كي هه كه دوواو هه كه سي بيان گه شته بازي ره كي فره مه زن ، هه كه لاله كي وه هه كه لبه رده ري دوكانه كي كابرايه كي ديت و گوتئ وه ره هه ره به ر ره زي من دي هه مي سه رو به ري ته كه م سالي سه د قرنا دي ده مه ته ولسه ر في چه ندي بيك هاتن و ريكا ره زي گرت رسي سالاره زفاني كر ، باشي پارين خو وه رگرتن و ريكا مال كرته فه ده مي گه هه شتته ره خي بازي ري ، مروغه كي نه خيارو پير ديت بي لبه ر دوكانه كا بچويك روينشتي به و چو دوكانيدا ني نه ، پسيار ژ پيره مي ري كرو گوتئ : چو دوكانا نه فه ني نه ، كاتو نابي زي هه من تو لبه ر چ روينشتي و تو چ دفروشي ، بيره مي ري گوتئ ، مام خولام نه هه ز ناقلي دفروشم ، كابرايي مه زي گوتئ ، پا دي بينه هه نده كي بفروشه من ، ئينا بيره مي ري گوتئ :

برا نه و ريكا تو تيمه تيرا نه زفري فه . . . نو كا سه د قران - با ده فه !! بروانه لاپه ره (۱۴)

دقیقاً شمه دهر

په یکه رتاشی لینین وپوشکین وگورکی

په کهم ماموستای نهم په یکه رتاشی لینین - ماموستای نهم - دیمتری نیفانوفی - باوکی بوو که دارتاشیکی نورالی بوو زور جهزی به هر نورو جوانی سروشت نه کسرد . کاتیک نیفان که پیشته هدره تی لاری کهوته کهران بهدوای کارا . . . سهره تادا له کارگه یه کی چین دا کاری نه کسرد . . . بهلام نه وه زیاتر جهزی به کاری رهوشن بریانسه نه کرد چوه قوتابخانه ی پیشه یی یوه ، له وی له بهر دهستی په یکه رتاشی لاتیفی - سالکانس - که نیشانه ی هونرمندی گه لی پی - دراوه ، دهستی کرد به خویندن و کار کردن ، باش دهرچونی له قوتابخانه یه

چوو بؤ بوترسبورگ وه چووه خویندنکای خویندنی بهرزی دراماتیکی یوه . وه له سهر بریاری نه جومه نی شماره وانی شاری شندرسک بؤ ماوه ی دوو سال نورا بؤ پاریس و روما بؤ خویندن . وه له وی توانی له هونری په یکه رتاشی کونه کانی برنار میکائیل نینجیلو تام بچیریت و سهرنج بدات له شیوه ی تازه ی هونری رودان و بوردیل . بهلام بهر ی ته وای دوی شورشی نوکتوبه ر ده رکت وه له سالی ۱۹۲۲ دا شه دهر ژماره یه که په یکه رتاشی بروزی مرقفی سوفیاتی دروست کرد له وانه : کریکار ، نافر تیکی جوتیار ، سهر بازیکي سوپای سرور . . . که هه مو

نهمانه له سهر دراوو سهنه یی پاره پیدان له چاپ درا به و پی یه ی نهم وینانه روه ی نوی شورشن . وه له په یکه رتاشی به تله وای رووه کانی شورشی ۱۹۰۵ ی به دیار خستوه ، له ودا بهرزی کردونه چه کیکی پرولیتاریا . . . وه نهم په یکه رتاشی له سالی ۱۹۲۸ دا به بونه ی یاه ی (۱۱) سالی شورشی نوکتوبه روه پیشان درا . . . نامانجی شه دهر نهم نه بوو که روودوه کانی په کهمی شورشی روسی تو مار بکات ، به لکو نه بو یست به شیوه یه کی رومان تیکی قولی و گه شی لیکدانه وه و پری گهل

دهر بریت . . . که نهمه ش له په یکه رتاشی - بهر د هه لکه ندا - دهر نه که ویت : بهر هه می دهر وونی مه نزی شاراوه ی ناو ینه نهم په یکه رتاشی تورپی دور روائینی و چای پر له خوینی رکو کینه ی بریتی به له ، توله . نهم هه ست ینانه ی له روه ی نه و - بهر د هه لکه نده - دا دیار نه که ویت هه مووی دهر برینیکی راسته قینه یه بؤ خو ناماده کردن بؤ کوری خه بات و راهرین . . . وه له په یکه رتاشی لینین دا که سالی ۱۹۲۷ نامان درا ، فراوانی قولی هونری و گیانی مه نزی روداوه کانی نه و سهر دهمه ی تیدار به دینار نه که ویت ، پرولیتاریای روسی له کاتی

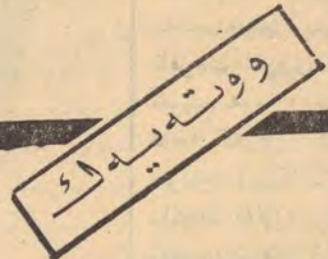
نانشتنی تهرمی لینین دا بؤ دوا هه مین جار به چاویکی پر له فرمیسکه وه نه یان روانیه تهرمی دامه زربنه ر ده و له تی سوفیتی . . . شه دهر په کیکی بوو له و هه زران که سه . . . بؤ یه به ته وای توانیویه تی ههستی گهل له په یکه رتاشی لینین دا به تاشکرا به دیار بخت . . . وه له سالی ۱۹۳۰ دا دوو په یکه رتاشی بؤ پوشکین و گورکی تاشی که تیایا توانای هونری خوی به کار هیناوه . . . له دوو په یکه رتاشی با قولی دهر برینی ناوه روه کی مرقفایه تی نهم دوو مه زنه ی نیشان داوه .

سهرنج

کورته به که له ژبیانی فلادیمیر نیلیتس لینین ، که له بلاوگراوه کانی ناژانس نوفوستی ، « هاوکاری » به زنجیره بلاوی نه کرده وه ، به لام له هه و دوو بلاونا کرته وه له بهر نه وه ی کاک حمه ی ملا که ریم نامیلکه که ی گوری وه بو کوردی و نیستاله زیر چاپ رایه و له زووانه نه که ویتنه بازار . . . « هاوکاری » ناوانه خوازه کاک حمه ی ملا که ریم هه همیشه بلاوگراوه ی پیشکه و توانه ی وای هه بی ، که خزمه تیکی که وره یه بولاوانو روشن بیرانی کورد ، وه هیواداره خویندنه ره به ریزه کان سوود لهم نامیلکه یه وهر بگرن . . .

هونر له سلیمانی

تیپی هونری ته مسیلو موسیقای سلیمانی خوی ناماده نه کات بؤ وهرزی هونری نهم جاره ی ، نهم تیپه کومه لی شتی هونری ناماده کرده که له سهر شانو کانی کوردستان پیش که شی نه کات ، هه ندیکی تری له تلفزیون . . . وه « تیشکی هونر » یش ناوی نه و چاپ کراوه یه تیپی ناوبراو بهم زوانه دهری نه کات . . .

هونرمه ند ، هه همیشه له گهل هیزه کانی خیرو پیش که وتن و جوانی دا نه وهستی ، وه بهر هه م کانی له قولای ژبیانسه وه نه گریت ، وه له هیزی ناده میزاده وه توانار وزه ی هونر مه ندانه ی وهر نه گری . . . به و جهوره له سالی نه هونی و دلنیای دا هونر نه که شیتته وه . . . وه له سایه ی رورگاریکی وا دا . . . هونر هه نگا و نه بی ، خزمه تی مرقفایه تی نه کات ، به شناری راسته و خوی نه کات له تیکوشانی به دی هینانی ناوات و نامانجه کانی مرقفا . . . لیره وه . . . وه به پی پی پیوسته کانی مرقفی کورد ،

بؤ نه وه ی ، هونری جوان ، بهم نه رکه ی خوی هه ستیت ، هونر مه نده کانمان . . . بانگ کراون . . . که بهر هه م کانیان بؤ نهم مه بنسته تهرخان گن . . . با هه مو گورانی و موسیقاو تابلویکی هونری هه مو بهر هه میکی تری هونری جوان ، بنه سرودیکي مه زن سهر بهزی بی بؤ گهل و بهر هه پاشه رژیکی رناک و سهر بهستی بهریت بو با هونره ر ی جوانان وا له مرقفی کورد بکات . . . هه ست به مرقفایه تی راسته قینه ی خوی بکات . . .

بانگی کوردستان

ماموستا توفیق ووردی « هونراوه کانی به ناو نیشانی » بانگی کوردستان بلاو کرده وه ، وه بی گومان ماموستا ووردی په کیکه له نوسهره بهرزه کانی کورد ، که ماوه ی چندان سالی دورو دریزه خزمه تی سامانی ویژه ی کوردنه کات ، پروربای له ماموستا ووردی نه که یین وه یوی ره واجی سهر که و توانه ی بهر هه م که ی نه خوازین . . .

هونرمه ند

ژيانى ئافرىتى

سلاوى ئافرىتى كورد بۇ ئافرىتى فەلەستىن و قىتنام

سلاوى ئافرىتى كوردستان بۇ ئىوۋە ...
 ۋە سلاوى بۇ ئافرىتە تەكلىپ قىتنام ...
 كە لەگەل خۇبەخت كەرەكانا ...
 لە براۋ باۋكۇ خۇشەۋىستەكانيان ...
 خاكى قىتناميان لە ژىر پىيى داگىر كەرانا ...
 كوردۇتە ئاگر ...
 سلاوى بۇ ئىوۋەش ...
 ئەي خوشكان ...
 لە ئافرىتەنى كوردستانەۋە .

سلاوى بۇ ئىوۋە ...
 ئىوۋە ئەي خوشكەكانم
 ئافرىتەنى فەلەستىن ...
 بۇ ئىوۋە نىشتەمان زەوت كراۋ
 بۇ ئىوۋە باۋكۇ براۋ خوشەۋىست كوزراۋ ...
 ئىوۋە ۰۰ كەرەك شىرى نەر لە دەۋرى پەزىرەۋە
 دەرچونۇ چەكى مەردانەي تىكوشانتان شان بەشەئىنى
 براكانتان كوردەشان بۇ جەنگىن دژى داگىر كەزانو خىزىن
 رىزەكان ۰۰

مىۋانى ئەم لاپەرەيە

« خوشەيكى بەرىز : ھەر
 ھەفتەي چارنىك ، خوشەيكى
 كورد لەم لاپەرەيەدا پىش
 كەش بەزەستە خوشەكەكنى
 ئەكەين ، ۋە پىشەكى بەخىر
 ھاتنى ھەر خوشەكى ئەكەين
 ئەيەۋىت خۇي بەخوشكانى
 خويئەزى بەسە پىيى »
 •••

- رۇزباش ...
- رۇزباش ...
- ناوت ؟
- سوھام سالتج ...
- قوتابى
- باورت بەچى ھەيە !؟
- بەۋەي بەھىۋايى ...
- ھۆيە بۇ سەرگەۋەتنى مروف
- ناۋات لە ژيانا .
- ناۋاتم ئەۋەيە بىمە نوسەرىكى ناسراۋ ...
- ھەز بەچى ئەكەيت ؟
- ژيانى خۇشى ...
- قىنت لەچى ئەيئەۋە ؟
- لەۋەي بەزور باورم پىيەپىنرى بەشتىك باورم پىيى نىہ !
- داخۋازىت چىہ ؟
- سەربەستى ئىش كوردنۇ بىر كوردنەۋە ...
- ۋە لە دوايا ...؟
- مادەم بەسەربەستى خولقاۋىن بۇچى بەژىردە- ستى بژىن ؟

ئافرىتە لە قىتنام

• ژمارەي ئەۋ ئافرىتە تانەي لەجەنگى رزگارى قىتنامدا بەشدار بون گەشستوتە ۲٪ ئەندمانى پىۋاۋ لە بەرەي رزگاريا ۰ ۋە لە ماۋەي ۳ مانكدا ھەزار ئافرىتە چۆنەتە پال بەرەي رزگارياۋە لە ھەرىمى « لوتك نان » ئەمە ھىزى ئافرىتە لە بەرەي رزگاريا بەكارى پالەۋانانە ھەلئەستىن بەنچى يارمەتى كەس ۰ ۋە كۆمەللىكىيان ھىرشىيان برە سەر تىپى سەربازى ئەمريكا لە ناۋ جەرگەي ساپگوندا ۋ چەند سەربازىكىيان كوشت .

پاكۇ خاۋىنى مندال

پاكۇ خاۋىنى مندال پىۋىستەيەكى گرنگە لە پەرۋەردە كوردىياندا ، ۋە گرنكى دان بەۋەي مندال ھەمىشە پازاۋە ۋ جوانو پاكۇ خاۋىن بىت ، ماناي ئەۋەيە خۇشەۋىستى خۆمان بەرامبەر ئەۋ مندالە دەر ئەخەبىر منداللىش لەكاتى وادا ھەست بەۋە ئەكات ھەيە گرنكى پى ئەدات ۋ بىن .

ئافرىتە سلاوى ئىنسىتۇت

گرنكى دان بەپىۋىستە- كانى ئافرىتە لەم سەدە نوي بەدا ، پىۋىستەكى بىنەرەتپە بۇ دامەزندانى كۆمەللىكى پىش كەۋتو • چونكە ھىچ كۆمەللىك بە پىش كەۋتو دانانرەت ئەگەر نىۋەكەي تىرى لەۋىي پىرو فىربونەۋە گرنكى پىنەدرا بىتتو دوا كەۋتو بىت •

لەبەر پواناكى ئەم راستىيە دا پىۋىستە گرنكى بىدرىت بەمەسەلەي پەرۋەردە كوردنى ئافرىتە لەۋىي روشن پىرىۋ خويئەندەۋە • بەلام چىگىي داخە كە زۆر لە ئافرىتە خويئە ۋرە كانمان ، گرنكى دانىيان لەم بارەيەۋە بەلای شتى بىسودا زىاتر روشتوۋە تا شتى بەسود ••• خويان خەرىك كوردە بەخويئەندەۋە ۋەي جۆرە نوسراۋ گۇقارىكە ۋە ، كە لە راستىيە دا بۆتىك دانى پىرو تىگەيشتە نەك يارمەتى بات بۇ فىربونۇ بەختىيار كوردنى ژيانى خىزانى •••

لە بەرئەۋە ئافرىتە كانمان بانك كراۋن ، ئەۋە بەخويئەۋە كەسۋوديان پىئەگەيەنىتو روشن پىريان ئەكاتو لە كاروبارى تاي بەتتىۋگشتى دا يارمەتبان ئەدات •

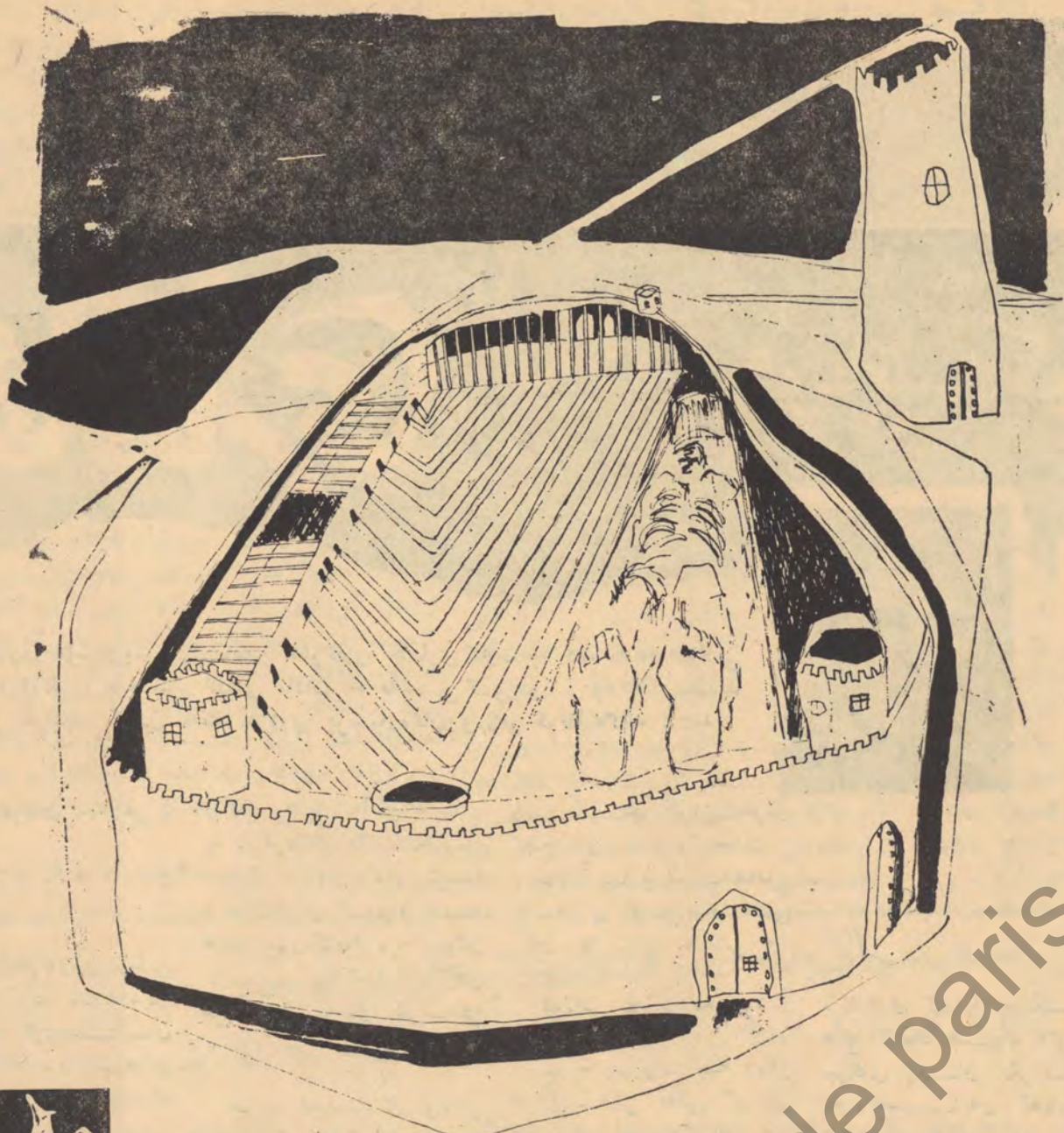

ئەو باسە خۆشە بەناو
 شارەكەدا بلاو بوو
 لەماوەی چەند مانگیک دا ،
 كەسولتانی بەزەیی لـ
 شوپنەوار پۆیشتوی خوی
 خۆی ، پریاری لەسەر ئەو
 داوێ كە بەندی خانەكی
 زور فراوان زل دروست
 بکات لەدووریکێ زۆر دووری
 شار ، قسەكەرو بیروباوە
 گرنگەكان ئەگێرنەو ،
 ئەوانەى كە لە هەموو
 زانستیک دا دەسیان هەبوو
 لەدەریای تیکەیشتن دا
 مەلەوانی ئەكەن ، ئەوانە
 ئەم باسو خواسەیان زۆر
 بەپەرۆشو پیاھەل ووتن
 ئەگێراپەو وە ئەیان ووت:
 (ئەو بەندیخانە پری
 ئەبیت لە جیکەى یاری
 حەسانەو و رابواردن ،
 پەندكراو الەناو دەراره
 دوورەكانى ئەو بەندیخانەیا
 بەز هەل دراو ئەبیت
 بەچەشتى ئەسك لەمەیدانى
 رمبازی و پەیسس دا
 رابكات !!

وینەى پەشو ترسینەری
 ئەو بەندیخانە كۆنە
 كە لەناوەندی شارەكە دا
 دروست كرابوو ، پاش
 ماوەیەكی ناپەزایی و توورە
 بوون ناپەزایی لەناو دلی
 خەلك دا پاش ماوەی بەجی
 هیشتوو ، چونكە بەند
 دیوارەكەیدا بەدی ئەكرا ،
 بازار ئەدران و سزایان
 ئەخوارد، هەتا هەندیکیشیان
 لەناو ژوورەكانی دا تووشی
 نەخۆشی بوون بەناچاری
 كەسası مردن !!

لەسەر ئەو بەلایانەو
 ئەو بەندیخانە پوو
 بەرووی گورستانیکی زل
 پارچەکردنی مردوو خەستە
 خانەیکێ كۆن بوو !! بەو
 چەشەنە مردن لەهەموو
 سووچ لەژیر هەر خشتیکێ
 دیوارەكەیدا بەدی ئەكرا ،
 كارەسات و لەناوچوون لەناو
 هەر زەرە تووزو خولتیک
 هەبوون كە ئەو بەندی
 خانەى لەشوپنەواریا
 دروست كرابوو . . .

پریاری شاهانەى سولتان
 بۆ دروست كـردنی
 بەندیخانەیکێ نوێ و خۆش
 هەموو دلی خەلكەكەى
 پەوشەنو شاد كـردبوو .
 بەو چەشەنە دروست
 كەران دەسیان كـرد بە
 دروست كـردنی لەسەر
 پارچەزەویەكی میری كەزور
 فراوان بوو جاو دواى
 نەئەدی بەلام مانگە هاتى .
 پەری كەچى تەنیا دیواریک
 تەواو ئەكرا چونكە سولتان
 فەرمانی بۆ وەستاکان
 دەركرد بوو كە زۆردیوارەكە
 دریز بکەنەو تەواو ماوەیان
 ببی دیوارێ تر بەناسانی
 دروست بکەن ، واپێك .
 كەوت ماوە یەك سولتان
 ئەوێ لەبیر چووەو كە
 بەندیخانەیک لەبشە
 شارەكە دروست ئەكـریت،
 بۆیە پریاری نادا خۆی
 بچیت و بەینى كە ئەو كارە

بەندیخانەى نوێ

نووسینی - ادەمۆن سەیری
 وەرگێرانی - مەجد توفیق وردی

خویشان دەست كەوت
 و دیمەنى جوان هەوای
 فینك و خۆش ئەوانى
 حەساندبوو بەو چەشەنە
 هەست و بان پەوشەن
 ترو بزەبیان زیاتر كەوتبوو
 دلەوو كـردەو كـرداریان
 چاكتر ببوو وەحەزیان
 بەلەگەل خەلك ژیانو
 جەفەنگ ئەكـرد ، هەتا
 هەندیکیان وایان لى هاتبوو
 حەزیان بەو نەئەكـرد
 كەبگەپینەو بۆ ناو خانو
 بچوو كەیان كە بریتى
 لەكۆلیتیکى ئەنگ و تـار
 و ئەكەوتنە ئەو پەرى
 شارەكە لە كولان و كوچە
 پى لە قورەكاندا . . . چاویان
 بەناو ئەو بەردە فراوانە
 ئەگێرا كەگۆیا واپریار بوو
 جیکەى یاری و رابواردن و
 باخى لى دروست بكریت
 ئاواتیان ئەو بوو كـ
 خانوویان بۆ لەناو دروست
 بکەن بۆ ئەوێ لەجیکەى
 ئیش و کاریان نزیك بن
 بۆ ئەوێ ئەوانیش وەكوو
 بەندی كراوەكان لەناسایش
 دابن ، چونكە نابى بەندی
 ئاواتەخوازی ئەو بىت كە
 پاسەوانى بەندیخانە ئاواتى
 بۆ ئەخوازى ؟!

ماویەتى

بەندكراوە هەلبەت و خۆی
 بگەییشتە ناو پشخەفەكانیان و
 دەست بنیشتە پشخەفەكانیان و
 بەدەست و پەنجە پەشو
 ترسینەركانى بیان خنكینى!
 جوانترین شت لەناو ئەو
 بەندیخانە پەنجەرەكانى
 بوو چونكە ماوە ئەداتە
 بەندیەكان بىر لە دینى
 بەیانىكى پوناكو پەرۆزو
 آلتونى بگەنەو كاتى
 كە تیشكى پۆزى بەیانى تیا
 دیتە ژوورەو، ئیوارەكانیش
 دلی شاد ئەكـردن چونكە
 تاریكى ئەتکایە ناو جەرگەى
 ئیوارەو و لەكـردگـارو
 خۆرسك نزیكى ئەكاتەو ،
 خۆ رسك بەمانگ و تەمو
 باران و هەورو پەهیلەپەو،
 دەها میل بەدی ئەكـرا ،
 كە لەناویا سوارو پیاده
 ئەدیتران ، قافلەى جوانى،
 ئەوانەى كە سەر گەردان
 ئاوارەش بوون چە لە ئاژال
 چە مرقف دیاربوون ،
 شەمالى نیو شەو لەشەوانى
 گەرم دا هەلى ئەكـرد وای
 ئەخستە مێشكى بەندی
 كراوەكان گۆیا الەتەلارو
 كۆمك دا ئەژین .
 پاسەوانەكانى
 بەندیخانەش جیکەى كە

دا دروست كـردنى پۆلیس .
 خانەو سەربازخانەو
 بەندیخانە گرنگ ترە لە
 دروست كـردنى جیکەى
 یاری هەروەكوو باسو
 خواس گرنگ تر بى بۆ
 برسى لەناو خۆراك !!
 پاش چەند سالیك
 لەئیش و گاری بەردەوام
 بەندیخانەكە تەواو كـراو
 بەندكراوەكان خراوە ناو
 عارەبانەى دا پۆشراو كە
 لەلایەن سەربازو پۆلیسەو
 پاس ئەكـرا گویزانەو
 پاش ئەوێ بەناو كۆلانە
 كانی شاردا پۆیشتن خەلك
 بەخۆشى و شادپەو چەپلەى
 لى ئەداو هاوریان ئەكـرد
 الەخۆشبیان ئەو پۆزە
 بەوینەى جەژن واپوو چونكە
 لەناو زیندانەكەى كۆن دا
 سەدان پووی كزو سیسو
 الەشى بى هیزهاتنە دەرو
 پشتیان كووپ بوو بۆو و
 دەمو چاویان لاوازو لەربوو
 كە بەندی خانەو كۆپەو وەرى
 تاریكى خوینی تیا
 نەهیشتبووون .
 هەندى لەمنالەكان لە
 ترسانا رایان كـردو خۆیان
 شاردەو چونكە لـ
 ئەترسان ئەو كوو یەكێ لەو

گرنگە تاكوێ پۆیشتو ،
 دیتی تەنیا دیواریکى زۆر
 دوور بەدی ئەكـریت لەسەر
 دریز دیارە كە تاماوە یەكی
 زەویەكی چۆلو هۆل
 دروست كـردو ، فەرمانى دا
 كە دیوارەكە بچەمپنریتەو
 بەچەشەنى چەماندەو
 دارى حەیزەران وە بەو
 چەشەنە چوار دیوارى
 دروست بكریت ، وەستـاكـ
 كارەكان و سستیان پیش
 كیری لەوكارە سەرنەگرتو
 بکەن بەلام نەیان وپرا بۆیە
 قسەیان نەكـرد بۆیە
 كە پیشانی بەدن سەریان
 بۆئەو فەرمانە شوپ كـردو
 دەسیان كـرد بەدورست
 كـردنى سى دیوارى تر بـلـدى
 كەمتر بىت و ئەستوریشى
 ئەو نەئەبیت ، لەسەر
 زەویەكی كەمیش دا چەند
 ژووریکى دریزیان دروست
 كـرد لەیەكەو زۆر نزیك
 بوون بەوچەشەنە ئەوبازە
 تەواو بوو كە تەرخان كرابوو
 بۆ ئەو ئەو جیکەیانەى تیا
 دروست بكریت كە بۆیاری و
 تیارابواردن و حەسانەو
 بەند كراوەكان دروست
 ئەكـرا ، بەو چەشەنە وازیان
 لەشتى بەسوود هینا ملیان

هاوكارى

له گه ل قوتابيه كورده كانا

خويندەئارى خوښەويست پوڤزنامەى ھاوكارى چاڤى كەوت بە دەستەپەك قوتابى كورد لىسە زانكوى بەغدا «كلیهى ناداب - بەشى كوردى» وه چاڤى پرسیاریكى ناپاستە كردن، ئەمە تەرازى پرسیارەكان و وەلامى قوتابیه كانە :

قوتابی برهان شهرى :

پ : بۆچى بەشى كوردیت هەلبەئارد ؟!

و : الە بەرئەوهى زمانى كوردى و میژوى ئەدەبى فولكلورى كوردیمان پیوستى بە بوژاندنەوهو لیکرئینهوه ههیه ، پیوسته له سەر ئیمەش ئەم بەشه بخهینه پێش ههموو بەشه كانى تره وه .

پ : بهرای تو ئەدەبى كوردیمان چۆن پێش ئەكەویت ؟!

و : ئەدەبى كوردى ، بهیهك بونى بوژەكانى و نوسهران و یارمەتى دانى ئەم مەهەستە یارمەتى پێشكەوتنى جولانەوهى ئەدەبى كوردى ئەدات .

پ : هیواى تو پاش دەرچون چیه ؟!

و : ههموو مرۆفیک بۆ پاشه پوڤزى هیوایهك بنیات ئەنێ وه ههولێ بۆ ئەدات بو هێنانه دى بێگومان ئەبیت ئەو هیوایهش سودى كۆمەلێ تیا بێ وه ئیمه كه كاتێ دەرئەچین وه خۆیندەمان تەهواو ئەبیت ئەبینه مامۆستایهك لى قوتابخانهیهك پیوستهوه سەرشانمان روون كردنەوهى زمانهكان و وێره میژوو رابوردەوى باسەر هاته كانمان وههروهه هاندانى قوتابیه منالهكان بۆ پەرەبێدانى كەله پورى نهتەوايه تمان .

قوتابی ئەنوەر مەحمود :

پ - بۆ هاتى بۆ ئەم بەشه ؟

و - ههموو به كێمان دەزانين كه ئەم بەشه به كەم چىكايه كهوا مرۆف پى

دەگهیهنێ بۆ ئەرهى خزمەت به نهتەرە كهى بكات له بارهى ئەدەبى میژوو زمان ریزمان و فولكلورى كوردى به ههموو خوڤه كانیههه . منیش ئاره زۆرم بوو كه را بزم بهو مرۆفه بۆ ئەرهى خزمەتى نهتەوه كهم ، خاكه كهم بكم .

قوتابی عزیز مەحمود :

پ - بیرووات چیه وه كو قوتابیهكى بەشى كوردى بهرامبەر دەرسه كانتان .

و - ئەره دەرسانهى كه له بهشه كهماندا ئەخۆیندین زۆر به سوون بۆ پێشكەوتنى زمانى و ئەدەبه كهمان ئەوه دەرسانه كه فارسی و ئینگلیزى عهره بى كه ئەى خۆیندین ئەتوانین زۆر سهووى لى وهز بگرین له بهر ئەوه شاره زاییمان ئەبیت له زمانه كانى تردا كه زۆرى ئەر سهرحا وانهى باسى زمان و ریزمانى كوردى ئەكات . به زمانى بیگانه یه وههروه هاشیوه كانى زمانى كوردى تیا ئەخۆیندین كه ئەبیت هۆى نزیك بونه وهى ئەو شیوانه له یه كتره دانانى ریزمانى گشتى بۆ زمانى كوردى كه ئیستا زۆر كهم و كورێ تێدايه .

پ - ئایا كهم و كورێ چیه له زمانه كهماندا ؟

و - ههتا ئیستا ئەوه كهسانهى كه باسى زمان وه ریزمانى كوردیان كروه بیا له سهه شیهویهك بوه یالقی شیویهك ئەكەن شاره

بۆ خزمەتى زمان و ئەدەبى كوردى

کمال مستەبا مختار :

پ : هیواى تو پاش دەرچوون چی چاوه روان ئەكەیت ؟!

و : هیوام ئەره یه پاش دەرچونم دکتورا له زمانى كوردى دا بهێنم كه ئەمەش به لای منه وه ته نیا ریگایه كه بتوانم بیگرمه بهر بۆ خزمەتى نهتەوه كهم .

پ : كم شاعیری كوردت به دلە وه بۆ چى ؟!

و : له راستیدا ههرايه كى له شاعیره كورده كان چىگه به كیان له دلما كردۆتەوه ، به لام ئەو شاعیرهى كه ههستى نهتەوايه تى له دلما چاندوم « حاجى قادری كوالى » يه .

دلشاد مەریوانى :

پ : بهرای تو چۆن یان له چ ریگایه كه وه ئەدەبى كوردیمان پێش ئەخریت ؟!

و : به وریا كردنەوهى خویندەوران كه ریزی ئەدەبه كهمان بكرن ، وه كۆل ئەدانى خاوهن خامه كان بێجگه له مانه فراوان كردنى ماوه له بهردهم نوسه ره كانا ، وه لابرذنى ئەو كوسپانهى ریگای بلاو كردنەوهى به رهه مه كانیان ئەگریت .

ناتهرارى تێدايه چونكه هىچ كاتىك شىوه ناتوانى چىكاي زمان بگریتەوه ئەره كهسانهى كه باسى شیویهك ئەكەن باشاره زاییمان نیه له شیوه كانى تردا .

قوتابی یاسین ئەنوەر :

پ : تو كه قوتابیه كى كوردى رات چیه بهرامبەر به و دەرسانهى كه له بەشى كوردى ئەوترینه وه ؟

و : به گشتى ئەوه دەرسانهى كه دەرترینه وه ههموویان سه سوون ، وه به كه لى ، بۆ نموونه ووتنه وهى دهرى ئینگلیزى زانینى زمانه كه له زمانه كانى جیهان كه پیوسته ناگادارى ئەدەبى زمان و کاروبارى ئەو وولاتا نه بین بهو زمانه ئەنوسن . وه ووتنه وهى دهرسى فارسی تیگه یشتیمان له ئەدەبو زمانى فارسی ئەداتى ، بى جگه له مانه خویندنى زمانى كوردى به ههموو شیوه كانیه وه سویدیكى باشمان ئەداتى .

پ : باشه رات چیه بهرامبەر هاوكارى ؟

و : وهك روشنیاریكى كورد منیش وه كو ههموو ئەو خهلكه شادمانم به وهى گوشارىك یان پوڤزنامه یهك به زمانى كوردى دهر ئەچیت

نانو ژیان

بەم ناو نیشانه « نوسهرى كورد مەحمەد ئەمین عوسمان » كۆمهله چىروكىكى چاپ كردو كه وته بازاره وه .

کۆبونەوهی کرێکارانی نهوت

کۆبونەوهی کرێکارانی نهوت

له ههفتهی رابوردو دا له نقابهی نهوت و معدن کۆبونەوهی کرێکارانی فرزان بهسترا له بهینی ئەندامانی لیژنه کانی نقابه له ههمو شوێنه کانی عێراق و دهزگای بهریزه بهزایهتی نقابه ، که ماموستا صلاح عمر العلی ئەندامی فرماندهی ههڕه بایهتی پارتی به عیسی عهزهبی سوشیالیستی ئەندامی

نهنجومهنی فرماندهی شورشی تیا بهشدار بو له گهڵ محمد عایش سهزهرگی به کیتی گشتی نقابه کانی کرێکاران و ئەندامانی به کیتی ناوبراو .

وه کۆبونەوه که به ووتاریک الهالاین احمد سامرائی سهزهرگی نقابهی نهوت کرایهوه که به خیر هاتنی میوانه کانی کرد ، وه هیوای دهبرری بهوهی ئەم

وهزارهتی دهروهه و بایه خدان به نوینه ره کانی کرێکاری

په بوه نه دایهتی گشتی له وهزارهتی دهروهه بهیان نامهیهکی راسپاردنی ، بۆ گشت دهزگاکانی کۆماری عێراق له دهروهه نارد ، وه داوای بایه خدانی کردوه بهو کۆنگره کرێکارانه و جووتیا رانهی که له ناوچهی ئیسه کانیان نه به سترین و هههروها ئاگادار بو ئیسان بهو نوینه ره کرێکارانه و جووتیارانی عێراق که لهم کۆنگره دا بهشدار نهین ، وه یارمهتی دانیان بۆ سهزهرگی و تیان به ئهرگی پێشان راسپێنراوه له داوای رۆژدا .

کۆبونەوهی کرێکاران له هههولێر

به کیهتی ناو خۆی نقابهی کرێکارانی ههولێر ووت و یۆژیکی کرێکارانهیان کردوه ، وه لهم ووت و یۆژی دا ، بهریز محمد محییدین سهزهرگی ایه کیهتی و بهریز عهلا دین حهسهن سکریتیری یه کیهتی و ژماره پێ له ئەندامه کانی نقابهی کرێکاران و کار یه دهستانه پێشه سازی و خواورده مهنی و ئەندامه کانی نقابهی کرێکاران و کار یه دهستانی بیناو پرۆژه دامهزرێنه ره کانی و نقابهی کرێکاران و کار یه دهستانی بهروه دهی کۆمه له لایهتی بهشدار بون .

وه لهم کۆنگره یه دا له سهزهر باری ریک خهراوه یی و پلهی باری ئابوری و نقابهی کرێکاران له کوردستان دا دوان ، وه ههروها له سهزهر زیاد کردنی به رههم و پێش خستنی له محافهزه دا .

دهرته یان بهرامه بر پیلانی کۆنه په رستان

دوو کرێکاری نقابهی کورد ، باوری خۆیان وا دهزبری وه که پیلانه کۆنه په رسته سهزهرگی کهوتوه که ، مه بهستی لیسانی جولانه وهی نقابیش بوه له عێراق ، چونکه نقابه هاوکاری شورشه ، وه برایان : عثمان سالم ئەندامی یه کیتی ناو خۆی

کۆبونەوهی به گاته ئه وه نهجمه پیوستیانهی خزمهتی کرێکارانه مه بهستی به دانیان بهدی بیت .

دوای نهوه ماموستا صلاح عمر العلی پێشه کهش کرد که نهویش ووتاره کهی به سلوو کردن له چینی کرێکاران به گشتی و نقابهی نهوت به تاییهتی دهست پێ کرد ، وه پهیمانی دا به کرێکاران که دهست کهوتی شورش گیری زۆر تریان دهست نه کهوت ، وه وریای کردنه وه که نه یه تێن ئه وه دهستانه ی هیچ په یوه ندیان نیسه به کرێکاره وه خویان بکه یه نه ریزه کانیان ، دیسان وریای کردنه وه که ماوه نه دردی دهزگاکانی بهریزه رایهتی له خویان بای ببنو رهخه ی به سویدی سهزهرگی بگرن له وه دهزگایانه چونکه له سهزهرگیانه خزمهتی به راستی کرێکاران بکن .

وه ماموستا صلاح

سعید جاف به ناوی کرێکارانی کورد ده و بێزاری بهرامه ر پیلانه که ی ئیمپریالیزم ده ره بریت

وه سعید جاف ووتی : چینی کرێکاری کورد له ماهی بروا کردینه وه به شورشگیری و نیشتمانی یهتی حوکم لقی نیقابه کانی کرێکاران و یه کیتی یه کانی ناخۆی له ژووروی نیشتماندا هه ره له بیستنی ده نگوباسی پیلانه که دا وه حکومهتی شورش گوری کرد داوایان له کابه دهستان کرد بۆ لیدانی له کونه په رستانی ناو خۆی یارمهت ده ری کهوتنه ناردنی ته لگراف و نو که ره کانی ئیمپریالیزم پهیمانی سهزهرگی وه سکریتیری کاروباری بهریزه بری یه کیتی گشتی کرێکاران ووتی : دوو ئهرگی کهورمان له بهر ده مه وه یه ئهرگی پێشخستنی بزووتنه وهی نیقابه یی و

عێراق و هه مو رۆژنامه کان تیا یا به تووندی بیزاری خویان ده بری بهرامه بر پیلانی ناوبراو ، وه پشتگیری خۆی ده رخواست نیقابه کانی کرێکارانی بو حوکمی نیشتمانی و دهسکه وه شورشگیری کانی وه سعید جاف ئه وهی سه لماند که حکومهتی کونه په رستی ئیران بۆ ته داردهستی ئیمپریالیزمی جیهانی و پیلان گیری دژی کوماره که مان هه ولدانی که بۆ سرینه وهی دهسکه وه کانی گه لی عیراقمان به کوردو عه ره به وه .

ئه وه کرێکارانه ی نه نیرینه دهروهه کرێی تهواوی رۆژانه یان نه بیت

نهنجومهنی فرماندهی شورش ئەم بریاره داوه : ١ - کرێکاره نه نقابه کان که نه نیرین بـ سو دهروهه ی عێراق له دامهزراوه کانی قشاعی گشتی به پسی بریاری بنوسگهی یه کیتی

نقابهی کرێکارانی کرکوکو ئیبراهیم عبدالقادر سهزهرگی لیژنه ی نقابهی له دهزگای ریکو بانی شریکه ی نهوتی عێراق به ناوی هه مو زحمهت کیشانه یه ناره زایان ده بری بهرامه بر بهو پیلانه ناره وایه ئەم دوو کرێکاره کورده ، بۆ ئازانی دهنگ و باسی عێراق دوان نهویش له کاتی کۆنه که ی نقابه ی کرێکارانی نهوت و معدن دا که له بهندا بهسترا .

٢ - مهزجه له جی به جی کردنی مادهی یه گهم دا ماوهی ناردنه که دیاری بکریت به بریاری ناردنه وه له گه ل موافقهتی نهنجومهنی بهریزه بهزایهتی ئه وه دامهزراوه که کرێکاره که کاری تیا ئه کات و وزیری ئابوری موری بکات .

٣ - ته بریاره له رۆژنامه ی ره سمی دا بلاو ئه کرینه وه له وه رۆژه وه کاری پێ نه کریت .

کۆبونەوهی کرێکاران و گفتوگو کردنیان سهزهرت به گیرو گرفته کانیان به سینه ی فروانه وه به پیوسته کی گرنک باس کرد دیسان مهزجی بنه ره تی ئەندامی نقابهی گرنکی دانه به سه ریک خراوه کانیان و شماره یون له ئهرکه کانیان وه سهزهرت به کاروباری روشن بری کرێکاران ماموستا صلاح داوای کرد که کرێکاران زیان سهزهرتی بخویننه وه ، وه ووتی : له سهزهر کرێکاره کانه نوسراوه کانی بیرو باوری سوشیالیستی بخویننه وه له گه ل روشن بری سوشیالیستی چونکه ئەم بیرو باوره تاقی کردنه وه شورش گیرانه ی زۆری هه یه ئیسه سویدیان لێ وه ر ئه گرین له شورشه که مانا دژی دۆژمنانی وولاتو داوگه وتن و دهست دریزی کۆنه په رسته و ئیخپریالی

بهز کردنه وه ی پله یی تیکه یشتن و رابهزی کردنی تیکه یشتنی چینی کرێکاری کورد ، وه ئهرگی هه گرتنی چهک به دهستی تر بـ یاراستنی شورش و کومار ، وه بۆ لیدانی کونه په رستانی یاری ده رانی ئیمپریالیزم و ناو خۆ نه وانه بـ حوکمرانه گومبان لی کراوه کانی ئیران ناسراون وه سعید جاف زیاتر ووتی : داوا له نهنجومهنی سهزهرگی بهتی شورش ته که یین چه کمان بداتی بو نه وهی بینه سوپایه کی ده رم بو یاراستنی سنوورمان له کونه په رستانی ناو خۆی ته وه هه ره شانیهی حوکمی خیا نه تکاری ئیران لیسانی ته کات له پیناوی دوورخستنه وه ی سوپای عێراق له به جی هیبانی ئه و ئهرکه پیروژه ی له ئه ستۆیه تی له سه ندنه وه ی خاکی زهوت کـ راوی فه له ستینا .

پاشماوی له بیرو باوری

نه خاته وه شوریک وه کو شور ی چین له نیوان پارتی و میللته دروست ته کات و صفه تی دکتاتوری یهت ئه سه پینتی به سهزهر پارتی و حوکمه که ی ، که چی په برورای به عت دیمو کراسی میللی له سهزهر بنج و بناوانی به شدار بوونی له خویه وهی جهماوهر بنیات نه تی .

٦ - ته نها ته بریر بو یه ک پارتی نه وه یه ، فاکوکی ده وزی پارتی وه کو خۆی

بو خۆی ده ست نیشان کردوه له گه ل ده وه میژویه که ی جهماوهر پێدا ئه روات ، به لام پارتی سهزهر کرده ده بری ئه وه ده وه میژویه ی گه له ، بویه هیچ ناکوکی یه که لیره دا رونا دا له نیوان برورای ته و برورای جهماوهر ، به لکو به پیچه وانه وه یه که گرنه وه ماویه تی

هاوگاری

خوينده وارن

خوينده واري خوشهويست :
ئەم بەشە ، بۇ ئەو
ئەكەينەو تيا وەلامى
خويندە واره بەريزه كانمان
بەينەو . لەبەر ئەو ،
ھەر پرسىارىك و
ھەرداواكار يەكتان ھەيە
بۇ ئەم بەشەي نبوسن
بەشانازبەو وەلامتان
ئەدەينەو .

« ھاوگارى »
● لە دەر چونی يەكەم
ژمارەى ئەم پوژنامەيەو ،
خويندە وارانغى اكسورد ،
پروژيائى ئەنيرن بە بۆنەي
دەرچونی ئەم پوژنامە
كوردبەو ، خويندە واران
پى خوشحالن بەكردنەو
ئەم پوژنامەيەو ھيوادارن
بتوانى بە ئەركى سەرشانى
خويى ھەستى .

« ھاوگارى » دائە نريت
دەرچونلى پوژنامەي
ھاوگارى : بى گومان
بە روداويكى گرتگو
يارمەتيەكى باشى پەرە
پى دانى جۆلانەو
پوشن بىرە لەناو كوردا
و ھيوادارن بەيارمەتي
دلسوزان لە خويندە
وارن و روشن بىرانى
اگەلى كورد ئىھەم
پوژنامەيە خزمەتي خوى
بكات .

○ ماموستا عثمان لە
بەريو بەريەتي ئاوەدانى
ژورو لە ھەولير لەنامەكەيا
داوى دەربرينى شادمانى
خوى بەدەرچونى پوژنامەي
« ھاوگارى » داواي كوردە
لەپەرەكانى « ۸ و ۹ »
پوژنامە كە نوسبەكانى
تىكەل يەك نەكريت وەك
ژمارە « ۲ او » بەو جۆرە
بو تا خويندە واران
پاريزگارى پيوە بكات .

ھاوگارى : سەو پاست
ئەكەين ماموستاي بەريز ،
و ھاوا كەرەكەت لە
ژمارەى « ۳ » ى ئەم
پوژنامەيەو جى بەجى
كرا .

باشماوهى (كوتن)

ھەزار گوتى ھەر ھند ...
بىرەمىرى گوتى ۰۰ برا ئەز
ھوسا ئاقلى دفروشم ، ئينا
بو ھەزارى بو كەسەر
دولى داو گوتە خو مانى
ئەقە سەد فران چون ...
پا دقئ ئەز ھەر سەدەين
دېزى لقتىرى بەمەزىخەم ...
ئان دى ھيت ۰۰ ئان دى
چيت ۰ گوتى مامى بىرەمىر
كاتو ھيتستا ئاقلى بفروشە
من ۰۰ بىرەمىرى ژى گوتى :
مامو ھەكە تو مالاھكى بويە
مىھقان و مالخى مالى و كابدنيا
خو ليك كەفتن تو مالى
خو تى نەكە ، جونكى تو
نزانى ژبەر چى بە و ھەكە
تو گەئە كەرب گرتى بووى
كو دى دارسە ...

بىستەكئى بىھناخو فرەكە
۰۰ ئوكا دووسەد قرانا
بىنە ۰۰
ھەزارى مە ناچاربو ھەر
سى سەد قرانىن خو دانە
بىرەمىرى و ددلى خو گوتى
ديارە خودى ھوسا بىيا
قئىياى .
جارە كادى ريكا خو
گرتو بەرى مالقە چو ...
ژدىر قە ديت كاروانەكئى
دجيتە باژىرى وى ، مالاوى
لى ، گەھشتە كاروانى و
بىساركر ئەرى ھويندئى
كيفە چن ، وانژى گوتئى
ئەم دى چينە فلانە باژىرى
كو ئەو بى ئەوژى دى
چيتئى ۰۰ و گوتنى ديت
فلانە ريكى دا چين ، كو ئەو
رىك بوو پى تىدا ھاتى ...
ئينا ھزرا خو گروما گوتە
خو نوکە من سەد قرانىن
داينە بقتى گوتنى ۰۰ ئەز
بخودئى دگەل كاروانى
نازفرمەئەو ريكە كادى
گرت ...

بريقە لگوندەكى ئاكنجى
بوو و مالا مروفەكى بو
مىھقان ۰۰ دەمى بويە
وختى شيفت خارنى
مالخى مالى رابو كابدنيا
خوو ھندى بشيت ئەوى
لىدان ھەتاكو خوينئى بن
دەست و پئيا ھافئىتى ...
كابرائى مە مابەينەكئى فييا
وان ژيك فەكەت ... باشى
ھزراخوكر ۰۰ بابو نوکە من
سەد قرانىن داينە بقتى
گوتنى ۰۰ من چ
ماي تى كەرى بە ۰۰ پشتى
مالخى مالى باش وەستيا
ھات روينشتە خارئى گوتى
ئەرى كابرا ماتوژ خووي
نەترسيائى تو بۆچى نەھاتى
مە ژيك فەكەتى ۰۰
ھەزارى ژى گوتى ۰۰ مامن
چى بە ئەز نزانم تو بو
لىدەى ۰۰ مالخى مالى گوتى :
تە ژينا خو كرى ھەكە
نوکە داۋە كوژم جونكى
ھەركەسەكئى ئەم
ژيك فەكربىن من پى كوشتى
ژبەركو كابدنيا من ۰۰ و
جىروكا ژنا خو بو گوتو كا

باشماوهى

گفتوگويەك
دەرخستنى رەوشتى ھونەرى
شيعرەكانى ۰ ئەم كارە
نامەي دوكتورامە كە لى
زانستگاي مۆسكو كوليەي
ئاداب لە سالى ۱۹۶۶دا
ديفاعم لى كرددو ۰
۳ - كوھليك ھونراوہ كە
دەورى (۲۰۰) لاپەرەبە ،
و ئەو ھونراوانەي تىدايە
كە لە سالى ۱۹۵۳ و ھەتا
ئەمرۆ دام ناوہ .
۴ - رومانتيكى يەتو
سەرچاوہ كانى رومانتيكى بەت
لە ئەدەبى كوردبىدا .
ھەرۋەھا بە دەستمەزەيە
چەند ووتارىكى عىلمى
بنووسم و لە گوفاارەكاندا
بلاويان بكەمەوہ .
ئەوى تا ئىستا ريگاي
چاپى ئەو نووسىن
بەرھەمانەي لى گرتووم چەند
ھۆيەكن ، لەمانە :-

- ۱ - كەم دەرامەتى
۲ - ئەو كەم تەرخەمى و
ساردى بەي لە خويندە وارانى
كوردا ھەستى پى ئەكەم
بەرامبەر بە نووسىنى
كوردى كە ئەوئەندە نىە پالم
پيوە بنيت گورچ و گولانە
تە بەرھەمەكانم بلاوبكەمەوہ
بىكومان ئەمە بەلاى منەوہ
زور گرنكە چونكە نووسەر

سەراچ لىدەت ۰۰ كابراى
ددلى خودا گوت ، باش بوو
قان سەد قرانا ئوچ ژمن
گرت ھەكە نوکە دا ...
مى .
۰۰ دى ھەكە روژەكئى و
ھەكە دەھا گەھشتە مالاخو
دەمى شەفتى دەرگەمى
خوقەكر ۰۰ ھو بەرى خو
دەتتى دىبنيت كاربريەكى
پرچ رەش پى ژنا وى فە ،
دەست ھافئىتە خەنجەرا خو
دا ھەردوكا بگوژت ۰۰
ئينا ما ھزراخوكرە فە
دگوتنا پىرەمىرىدا ۰۰ لوى
گافئى كايانياوى ھشيار بوو
سەرخو ھافئىت ۰۰ كابراى
برى خودايى كورى وى پى
لەفە دەيكا خو نقيستى ۰۰
ددلى خودا گوت قان سەد
قرنازى ئەز كرىمەفە ھەكە
داخو كرەكەم و كورو ژنا خو
ھەردووكا داکوژم ۰۰ پشتى
گەلو كازندەيياو چاوانى
چت كەي كابراى جىروكا خو
ژسەرى ھەتا بنى بو مالاخو
گوت ۰۰ ژناوئى ژى گوتئى
باش بو تو دگەل كاروانى
نەھاتىفە ۰۰ جونكى ھەمى
بريقە بىن ھائىنە كوشتن و
برين و ئەفە سىن روژە ھەمى
باژىرى تازى و شينى بە ۰۰
كابرا ما ھزراخوكرە گوتە
وان ۰۰ مە چ نەفئىت ئەم
دى ھەر ژين ۰۰ و ۰۰
گەلەك تىشتىن دى ژى دى
دزىترين وەكى گوتنن فى
بىرەمىرى من دىتى ۰۰
۰۰ راستە گوتنن ھەژنا
نەخشى لېرئە .

پيوستە خويندە وەرى ئەوئەندە
ھەبىت كە ھەمىشە پالى
پيوە بنيت بۇ نووسىنى
شتى نوئى و سارد نەبىتەوہ ،
و ئەو بەرھەمەي كە بە
گەرمى يەوہو بە زەوقەوہ
نە نووسريت ناتەواو ئەبىت .
جا تاوہ كو خويندە وارانى
كورد ئەم دەورە نەبىنن وەك
پيوستە بەرھەمى گەليك
لە نووسەرەكانمان خيرا
خيرا نايەتە كايەوہ .
۳ - جگە لەمانەش بەلاى
منەوہ ئەو بەرھەمەي كە
بلاوى ئەكەمەوہ پيوستە بە
تەواوى بە دلى خۆم پى وە
ناتەواوى واى تيا نەبىت ،
ئەم مىسالى يەتەش تا رادە
يەكى زور كارى كرددۆتە
سەر بلاو كرددنەوہى
بەرھەمەكان ۰۰ وەك
ئاشكراشە بارى تايبەتى
كورد وە كەمى سەرچاوہو
كەرەستە بۇ لى كولينەوہ
بە تايبەتى بە شيوەيەك نىە
كە بھىليت بەرھەمە كوردى
يەكان لە كەم و كورى
بەدەر ين .
و - ۵ - ئەوہى من
ئاگادارم ماوہيەك لەمەوبەر
و مزارەتى ناوخو داخوازىبە

مىللەتەكەمان بكات

كەى ئىمەي گەراندەوہ بۇ
ئەوى چەند گورىنيكى تىدا
بكەين ۰ باش ئەوہى
كۆبووينەوہ ، رازى بووين
بەوہ كە ئەم دەست كاروانە
بكەين چونكە پەيوەندى نىە
بە مەبەستە سەرەكى يەكانى
يەكيتى يەكەمانەوہ ، بەلكو
چەند پئيشنيارىكى وابوو كە
پەيوەندى بە روتين و ياساوہ
ھەبوو ۰ ئىستاش دەستەي
دامەزىنەرەن بە پەرۆشەوہ
چاوەروانى وەلامى دووايى
و مزارەتى ناوخو ئەكەن بۇ
دەست پى كرددنى جولانەوہى
يەكيتى يەكەمان .
ھىچ گومان لەوئەشدا نىە
كە ئەم يەكيتى يە ئەوہ ماوہى
(۲۰) يان (۳۰) سائە
ئاواتى ھەوو نووسەرەن و
شاعىرانى كوردە ، ئەگەر
ناتەبايى و خوخوژى و
خوپەرسىتى خۆمان لى
بگەريت ئەتوانيت بە چاپ
گردنى بەرھەمى شاعىرو
نووسەرەكانمان ، بە
وہى ميراتە كۆنەكانمان وە
بەدەيەھا رووى كەخزمەتيكى
ھەرە گەوہرى ئەدەبى

بەيانى ژمارە / ۱۷ سالى ۱۹۶۹

لەبەرپوہ بەرايەتى ئىنحصارى توتنەوہ

بە پى ئىحكامى فەقەرەي يەكەم و دووم لە مادەي
نوزدەھەمى قانونى ئىنحصارى توتن ژمارە ۵۴
سالى ۱۹۵۲ مەدل .
يەكەم : ئاشكراى ئەكەين كە توتن و تنباك لە بەرھەمى
سالى ۱۹۷۰ لە مزارعە پىكا دراوہ كان بەم نرخانەي
خوارەوہ ئەكرين :

۱ - توتنى چاك كراو (خام)

- دەرەجەي ممتاز - ۱
دەرەجەي ممتاز - ۲
دەرەجەي يەكەم - ۱
دەرەجەي يەكەم - ۲
دەرەجەي دووم - ۱
دەرەجەي دووم - ۲
دەرەجەي سىيەم - ۱
دەرەجەي سىيەم - ۲

نرخ (يەك كىلو بەفلس)

- ۴۰۰ چوار سەد شفلس ۳۶۰ سى سەد شەشت ففلس
۳۶۰ سى سەدو شەشت ففلس ۲۶۰ دووسەدو شەشت ففلس
۳۳۰ سى سەدو سى ففلس ۲۲۰ دوو سەدو بىست ففلس
۳۱۰ سى سەدو دە ففلس ۲۰۰ دوو سەد ففلس

ب - تنباك

- تنباكى دەرەجە ممتاز (پاك كراوہ لەدبس و خوى)
۲۷۵ دوو سەدو ھفتاو پئىنج ففلس .
دەرەجەي يەكەم ۲۰۰ دووسەد ففلس .
دەرەجەي دووم ۱۸۰ سەدو ھەشتا .
دەرەجەي سىيەم ۱۵۰ سەدو پەنجا .

دووم : كرى گواستەوہى ماوہيەك لە پەنجا كىلو
متر زياتر بىت لەبەينى حقل و محلى وەرگرتنەوہ وەك
كرئى پيشو بەم جۆرە ئەبىت :
۱ - (۱۰) ففلس بەرامبەر ھەر كىلو مترىك بۇ ئەو
لەسافەيەي توتنى بەھوى ولاخوہ تيا ئەگويزرئەوہ .
۲ - (۵) ففلس بەرامبەر سەر كىلو گرام لە توتن بو
ھەر كىلو مەترى بۇ ئەومە سافەيەي توتنى بەھوى
ئۆتۆمۆبىلەوہ تيا ئەگويزرئەوہ .
۳ - (۵) ففلس بۇ ھەرسەد كىلوگرام تنباك بو
ھەر كىلو مترىك بۇ ئەومە سافەيەي تنباكى پەھوى
لاخوہ يان ئۆتۆمۆبىلەوہ تيا ئەگويزرئەوہ .

بەرپوہ بەرى گشتى و
سەرەكى ئەنجومەنى
ئىنحصارى توتن
حسن حسين

بۇ ئاڭادارى ژماره (۱) سانى ۱۹۷۰ له بهرپۆه بهرايه تى ئىحصارى توتىمەوه

به پىرى ئىلكامى ماسده بىستە هەشت لەقانونى ئىحصارى توتىن ژماره ۵۴ سانى ۱۹۵۲ ، وه بو جى به جى كوردنى بىرپارى ئىجوسەنى ئىدارە ئىحصارى توتىن ژماره ۱ و ۲ كه لەكوردنەوهى هەژده مەميا له بهروارى ۲۴-۱۲-۱۹۶۹ دا دراون .
بىرپارمان دا نرختى غروشتى توتىن و ئىبلكو جگەرى مىكانىكى سانى ۱۹۷۰ :

۱ - نرختى فروشتى توتىن و ئىبلكو نرختى به كىلو (خام)
۲ - نرختى فروشتى توتىن و ئىبلكو نرختى به كىلو (ساز)

دەرجه ممتاز - ۱	۶۵۰	شەش سەدو بهنجاس	۱
دەرجه ممتاز - ۲	۶۰۰	شەش سەدو فلس	۲
دەرجه ممتاز - ۳	۵۲۵	پىنج سەدو بىستو	۱
دەرجه ممتاز - ۴	۵۰۰	پىنج سەدو فلس	۲
دەرجه ممتاز - ۵	۴۴۰	چوار سەدو چل فلس	۱
دەرجه ممتاز - ۶	۴۲۰	چوار سەدو بىستو فلس	۲
دەرجه ممتاز - ۷	۳۳۵	سەش سەدو سى و پىنج فلس	۱
دەرجه ممتاز - ۸	۳۲۰	سەش سەدو بىستو فلس	۲

دەرجه سىيەم - ۲	۴۵۰	چوار سەدو بهنجاس	۱
دەرجه سىيەم - ۳	۳۵۰	سەش سەدو بهنجاس	۲
دەرجه سىيەم - ۴	۳۰۰	سەش سەدو فلس	۱
دەرجه سىيەم - ۵	۲۵۰	دورسەدو چل فلس	۲

۲ - نرختى جگەرى مىكانىكى سانى - ۱۹۷۰ :
۱ - پاڭەتى كار تون
۲ - پاڭەتى كار تون
۳ - پاڭەتى كار تون
۴ - پاڭەتى كار تون
۵ - پاڭەتى كار تون
۶ - پاڭەتى كار تون
۷ - پاڭەتى كار تون
۸ - پاڭەتى كار تون
۹ - پاڭەتى كار تون
۱۰ - پاڭەتى كار تون

دەرجه سىيەم - ۱	۴۷	شەش سەدو بهنجاس	۲۰
دەرجه سىيەم - ۲	۴۵	شەش سەدو فلس	۲۰
دەرجه سىيەم - ۳	۴۲	شەش سەدو فلس	۲۰
دەرجه سىيەم - ۴	۴۰	شەش سەدو فلس	۲۰

دەرجه سىيەم - ۵	۳۵	شەش سەدو فلس	۲۰
دەرجه سىيەم - ۶	۳۲	شەش سەدو فلس	۲۰
دەرجه سىيەم - ۷	۳۰	شەش سەدو فلس	۲۰
دەرجه سىيەم - ۸	۲۵	شەش سەدو فلس	۲۰

۲۰	۶۱	۷۰	شەش سەدو فلس	۲۰	۶۵	۶۲	۲۰
۱۰	۳۳	۳۵	شەش سەدو فلس	۱۰	۶۵	۶۲	۲۰
۲۰	۵۲	۵۵	شەش سەدو فلس	۲۰	۶۵	۶۲	۲۰

دیمانی کوردستان

بیربکی راگوزاری

راستی وهیز
● هیز ۰۰ راستیه ۰۰
وه نه گهر راستی بی هیز بو
له ههموو مانایه کی راستی
دوره ۰۰۰ وه اهیلج بی
هیز بهک ، له جهانا نیه دور
نه بیت له راستی ۰۰۰
وه نه بیت له وه دنیا بین
هیز ههمیشه له گهل راستی
دایه ۰۰۰ وه له سهز مروف
پبوسته ۰۰ گره وی
به هیزی بهرته وه هه تا
بی هیزی به سهزیا زال نه بیت
● وه هیز ۰۰۰ ههمیشه
له سهز بهرته چی چاک
دانه زری ۰۰۰ وه چاکیش
له گهل بی هیزی مل
که چی وسهز شوری دا
ناگوه بیت ۰۰۰
● له بهر پوناکی لهم
راستیا نه دا ، پبوسته
باورمان به هیزو توانای
خومان هه بیت ۰۰۰ خومان
راستین ، به بهر گهرترتی
گرانی به هیزو تواناوه ، وه
نه بهین کوسپه کانی ونگای
ژیان بمان روخینو ووه
به ربه بین
● بهر ورده کردنی
خومان له سهز باوری
به توانای و هه ول ته قه لای
بی وچانو کول نه دان ، له
پیناوی ژبانیکی کامه رانو
پاشه رۆژیکی به ختمارا به بی
هیزی و ترسونکی نایه نه
دی ۰۰۰ له گهل نه وه شا
به دی هیئانی نه وه به ستانه
راستن ۰۰۰ به لام بو راستی
پبوستان به هیزو توانا
هه یه به ترسونکی ته مه لی
نا توانین بو به رزی و
سهز که وتن بروین

به قوره

له هونراوه کانی

هوانی منه

- ۱ -

- هه ور چیاکانی گرتو ته هاوش
- به تهنیا نه پۆم ، دلم له مشتیا به
- له دوره وه ۰۰۰
- چاوم بری وه ته ئاسمانی خراوو
- بیر له ئاوه له کانم نه که مه وه

- ۲ -

- نهی نه وه کانم
- نهوا پی گهین ۰۰۰!
- مامتان به مه به ختماره
- هم پایزه نامه یه کی گولایوتان ئاراسته نه که کم
- یه که یه که ماچتان نه که کم نهی نه وه
- خوشه وسته کانم
- له هه ریمه نریک و دورره کان
- هاو ووولایه کانم
- که برسیان نه بیت نه خون
- که سهزمايان نه بیت خویان گهرم نه که نه وه
- به ره و به رزی ۰۰۰
- وه ئالای سورى سهز که وتن نه شه کیتبه وه
- ئایا ئیوه شادمانن ؟
- وه من ۰۰ مامتان
- خوشیم له خوشی و شادی ئیوه که کم تر و زوتر نیه!
- به شانازی وه نه لیم ۰۰
- « پایزی نه مسال دریزتره »

- ۳ -

- دواى سهز که وتنم بو سهز چیاو لوتکه ی به رز ۰۰۰
- چۆن چاوه رێی ترسیکی گهوره تربکه م

له ناخی

دورونه وه

راپهرینی ۴۸

پیری ،
به لام - ۲۲ - سال له مه وه بهر ؛
• وه کو خهویک ۰۰۰
• خهویکی کون ،
• وینه کنی به دواى یه کا ۰۰۰
• له پیش چاوم دین و ده پۆن ،
• وینه سیمه ر ۰۰۰
• سینه رى که لیکى ره نچه ر ،
• له سنگی پانی هم خاکه
• هه ل نه وه رى ۰۰۰
• تا دره ختی تیکوشانی به رى
• نه گرت •

• سالی ههزارو نوسه دوو
• چلو ههسته
• گه لى بو ئازادى تینوو
• چهک به مشتبه

• نه ره ی قورگ و گیانی نه بهز ؛
• ئاگانى - پورسموت ی
• هینا بووه له رز ،
• خوینی گه شی چوراوه
• به ستوی سهز شه قام ،
• دايمانی نهو موره ره شه ی ۰۰
• بو دلیتی لهم وو لاتسه ،
• نرايه سهز
• به يمانی به نديتی به سام

• پیری ، به لام ۰۰۰
• سال چلو ههشت
• ته رمى لاویک
• « قاله » ناویک

• براهه وه بو جئی مه به ست
• بو شارى خصم ۰۰۰
• سوله یمانی
• بو گریانی ۰۰۰ بو سه یوانی
• هه و آل : قاله چاوشین کوژرا
• به لام بهو خوینه ی لئی رزا
• به يمانی دریلیتی سرا

له تهختاییا ؟!

• له سهز چیا ، روبه روی پلنگ بوم
• به لام به بی نه وه ی توزه شوینکم بروشیت !
• که رامه وه •
• له تهختای روبه روی به شهر بوم
• « فری دامه به نديخانه »
• وه رگی : هه بین

هه یه

زه
خو
پیر
د
کو
پ
نه
بتو
خو
و
د
وا
آ
پا
ب
O
به ر یو
ژورو
دواى
خوی
« هاو
لاب
پۆزنا
تیكهل
ژماره
بو تا
پاریز
هاو
نه که
وه
ژمار
پۆز
کرا
لا به ره ۴

• (اثر کوربیت) ناویک
• داواکاری داوه به محکه
• بو ته لاق دانى ژنه که ی که
• له پیشه نگا به کی فروشتنی
• جل و بهرگی ئافرهت له
• لندن ماره ی کرد بو ، هم
• ژنه ی دواى نه وه ماره کرد ،
• به عملیات له پیاوه وه گورا
• بو ژن •
• وه له سالی ۱۹۶۳ وه
• ژنیه تی ، به لام له دوا به دا
• سوی ده رکوات ،
• بو ته وه به پیاو له بهر نه وه
• دواى ته لاق دانى کردوه وه
• محکه تائسته بریاریکی
• له باره یه وه نه داوه •

خوی له سهز ته رمی
پیشه وایه کی ئایینی سوتاند
سانگات ناویک ته مه نی
چلو پینج سال بو ، خوی
فری داوه ته نه شوینه ی
پیشه وایه کی ئایینی سیکه
کانی له نیودله ی تیبا
سوتینراوه نه مهش له کاتیکا
به هه زاران کهس وه ستا
بون ، وه ناو براو به ته وای
سوتا بی نه وه ی کهس
بتوانیت پرگاری کات • وه
سانگات بارزگان بو ،
حهوت منالی له دواى خوی
به جی هیستوه •

خویندنه وه ی هونراوه
به بی دواکردن
له شاریکا ، له ئینگلتره
وه له هه ریمی « ویلز » هه مو
که سی نه توانی به تلفون
گوئی له جوانترین
هونراوه ی ئینگلیزی بگرت
ته مهش به بی بریارى
نه جو مه نی به رزی هونه رى
که نه بیت هونراوه ی جوان
بگاته لای هه مو کهس •
وه واباس گراوه هم کاره
خزمه ته بو ئاره زوی
هونه رى •

گهوره ترین و کون ترین
درخت له جهانا
لهم دوا به دا ده رکه وتوه
که کون ترین درخت له
هه ریمی « کویزلاند » له
ئوسترا لیا ، وه شاره زاکانی
« نه بات » نه لینی : له گهل
نه وه شا هم دره خته ته مه نی
۱۲ هه زار له ساله ، دریز
یه که ی له ده متر زیاتر
نیه ، نه وه ی شایه نی باسه
گهوره ترین درخت له
گوندی « سانتاماریا » یه له
مه کسک ، وه گه وه رى
قه دی هم دره خته ۲۱ متر •

بەم نزیکانە مێری شوێرش بەیان نامەپەکی گرنگ

روزنامه یه کێ ههفتانه ی
گشتی به
دهزگای گشتی چاپه مه نه ی
بلاوکردنه وه ده ری نه ک
له جیاتی سه رنوسه ر
موندر عه ریم

ههواوکاری

التضامن

ژماره (٥)
هه یه یه
٦ شوبات ١٩٧٠
نرجهی (٢٠) فلسه
سهانی به کهم

بلاوه کاته وه ده رباره ی مه سه له ی کوردی

بەلاماردانی روشن بگیری مێری تاران بۆ بهرگه ی کورد

رێرهوی
ههواوکاری

با هه موو هه ول و کوششی
ئه مه کله ر به گه گه ر
له پیناوی له یه ک گه بشته
یهکی نیشه مانی ته واوله
وو لاته که ماندا
ماوه ی چه نه سالی که
هی زه نیشه مان په ره وه
پیشه که و توانی وو لاته که مان
به هو ی هه نه ی رو و داوو
له یه ک نه گه بشته یهکی
ته و او وه ، له یه کتر
دوو ره که و تنه وه ، ئه مه
دوو ره که و تنه وه یه ش ، به هیه
چو ریه ک خزه نه ی هیه کامیه
له م لایانه ی بز و و تنه وه ی
رزگاری خوازی وو لاته که مان
نه گه ر دو وه و نا کات ، به لکه
بو نه هو یه کی سه ره کی
دو واکه و تنی سیاسیه
ئا بو ری و کومه لایه نه ی
روشن بیری وو لاته که مان ،
وه باله کانی بز و و تنه وه ی
رزگاری خوازی وو لاته که مان
نه یان توانی سه ره که و توانه
ده ری میژو و بی خو یان
بگیرن و میله ته که مان به رن
به ره مه نزلگای مه به ست
ئه مه سه ره رای نه وه ی که
ته نه به ره سو و دی له م
له یه ک دوو ره که و تنه وه ی هیه
نیشه مان په ره وه
پیشه که و تنه وه کان وه رگر تبه
به ره ی دوژمه چه په له کانی
میله ته که مان سو و
ئیمپریالیسته ک
نو که ره کانیان له نا غاو
ده ره به گه و کونه په رست
له نا و وو لاتدا
بروانه ل ١٢

به یانیکی گرنگ !

له هه نه ی سه رچاوه ی
با وه پێ کرا و «هه واکاری»
زانیه ته ی که له م نزیکانه
به یان نامه یه کی گرنگ
بلاوه کاته وه ده رباره ی
مه سه له ی کوردی ، وه له م
به یان نامه یه مافه نه ته وایه تی
یه کانی ره وای میله ته ی
کو رده مان ئاشکرا تر ده کری و
با وه ری پته وه ی مێری
نیشه مانی به پێ و یسه تی

گه شه پێ دانی میله ته ی کو رده
به بوونی تاییه تی خۆ ی
چه سه پاندنی بوونی
نه ته وایه تی خۆ ی له نا و
چوار چی و وه ی نیشه مانی
عیراقی

ئه مه به یان نامه یه ش
ئه نه جاهی هه نه ی گه و گۆ ی
گرنگی مێری نیشه مان
په ره و بو و له پیناوی
جێ به جێ کردنی دا واکانی

میله ته و به دی هینهانی
شو رشگیرترین ده سه که و ت بو
چه ما وه ری زه حمه تکیشی
عه ره بی و کوردی و له پیناوی
پته وه تر کردنی خه بهاتی
یه گه ر توویان دزی دوژمه نه
کانیان

بهم هه نکا وه ش شو رش
ته مو ز جار یه کی که ئه وه
په یوو نه ی به پته وه ی خۆ ی
به چه ما وه ری زه حمه تکیشی
وو لاته که مان ده ره نه خات و

هه ول و کر شش بی و جانی
له پیناوی چاره سه کردنیکی
بنه ره تی گه ر و گه ر ته کانی
وو لاته که مان ، بو نه وه ی
ده ست بکات به نا وه دان
کردن و پیشه خسته ی وو لات و
بتوانی سه ره که و تنه وانه
به ره له ستی ئیمپریالیسته
کان و نو که ره ئه لقه له گۆ ی
یه کانی بکات

عبدالکریم شیخای هه ر نو یستی عیراق بۆ بالو یزه کان رو و ن ئه کاته وه

کو رده ستانی ئیران
له م ما وه ی دوایی به دا دام و
ده زگای ئیرانی ده ستی کرد
به گو یزانده وه ی ژماره یه کی
زۆر له به نه ی به سیاسی یه کان
له سه ره که خه یله کو رده کان
که له د و رو به ری سنو وری
بروانه ل ١٢

ژانسی دهنک و باسی عیراق بلاوی کرده وه که
عبدالکریم شیخای وزیر دهره وه له ههفته رابوردوا
چاوی کهوتوه به ههلسوینهری کاروباری
یه کیتی سه قیه ت و بالو یزی ترکیا له به غدا و هه ری به کیهان
به جیا ، وه باوری حکومه تی
عیراقی پی که یاندون سه باره ت
به جمو جولی سه ره بازی
ناره وای ئیران له سه ر سنو وری
عیراق به تایی به ته سی دوای
ده رکه و تنه ی ده وری
نا په سه نه ی حکومه تی به کری
کیراوی ئیران له پیلانه
کو رکه و گه ی ئه م دواییه ی
کو نه په رستان و ئیمپریالیست
دیسان «نعیم نعیمه»
جیری و هه زاره تی ده ره وه
چاوی کهوت به بالو یزی
خوازی ئینگلیزی بریترا نه د
هه ره وها ناو براو له گه ل
ئه ندامانی ده زگا دیلوما سیه
عه ره به کان کو به وه وه
باوری حکومه تی عیراقی له م
باره یه وه تی که یاندن

مردنی نه یله سو فی ژزادی
خوازی ئینگلیزی بریترا نه د
روسل
پیری شه ی نه یله سو فی
ئیشتر اکی و ئازادی خوازی
ئینگلیزی کوچی دوایی کرد،
له مالی خو یان و ته مه نه ی
نه گه بشته ٩٧ سال

له نا سو ی
ئه ره وه وانی دا
ئیزگه ی له نه دن ... چی یه تی !؟

پاش نه وه ی پیلانه گلا وه که ی ئه م دواییه ی
ئیمپریالیسته ککان و نو که ره کانی دزی شو رش و
مێری نیشه مانی و وردوخاش کرا و پیلان گیره کان به سزای
ره وای خو یان گه بشته ی ، ئیزگه کانی ده نگه ی نه مریکا و
ئیسراییل و له نه دن و هه مو و نه وانه ی له فه له کی نه ماندا
ئه سو و ری نه وه ، ده سه تی ان کرد به هیر شیکه ناره وای
بو سه ر عیراق و مێری یه نیشه مان په ره وه که ی و و
به پێی قسه ی نه وان شیلاوی خو یان به شه قاهه کانی
به غدا و شاره گه و ره کاندانه روا ت و تاییستا شه ر له
زور به ی زوری ئه ی شاران ده با ره ده وانه

بی گومان ئه م هیر شه شتیکی سه یز نی به وه هه قی
خو یانه ، به لام ئه ره ی شایه نی با سه ، به شه دار بوونی
ئیزگه ی له نه دنه له م هیر ش و یه لاما ردا نه و و به تاییه تی
له مه و به زور کپ و بی ده نگ بو وه و نا و بانگی ئنگلیز
به ساردی بلا و بو ته وه و ئیزگه کیه شیان وه که و
ئیمپریالیزه ی به ریتانسی

بروانه ل ١٢

هه واله کانی جیهان لاهه هغه فته یه دا

کوماری قیتنامی دیموکراسی بهردی بناغری ئابوری دانگ

له نیوان سمالی رابردودا کوماری قیتنامی دیموکراسی دهستی گرد به دامه زړاندنی بنچیمه ئابوریه کانی دواي چوار سال له (ئابی ۱۹۶۴ یا تشرینی دوهمی ۱۹۶۸) له وړوخانه نه درنده یی یانه ی که له هیرش بهر دی فروکه کانی نه هری - سکی به سهریا هات بوشه ل کړدنی ئابوریه کسه ی وړوخاندنی پروژه پیشه سهری و کستور کانی نه کسانتی ته قیتنامی سهر و کهوته بهر زنجیره یه که به هیرش سی

کریکه یه کی زلی خسته سهر ژبانی کومه لایه تی له قیتنام، سالی ۱۹۶۸ دا قیتنامیه کان دهستی مان کرد به دوازه کړدنه دی دامه زړاندنی پانغی ئابوریه کانیان بوکوتی ناشتی و شسهر وهستن چندها لیرنه یی هره کزی نیدازی بهم کتاره هه لسهستی و سهر بهر شستی نه کا بو پیش خسته تی کشتو کانی که ده رریکی بالانما ائهبینتی له ئابوری قیتناما که بهر هه مه کانی به ۳۰ تا

له بهر هه می گشتی ته قدر ته کری نیری بو و ژاندنه هری ئابوری له ده دایه که ههر ناوچه یه که و شانیک بو خوی سهر به خو بیت له باری ئابوری یه هه ، بو ئه هری بریتی بی له که رتی سکی بهر هه می هینه ری سهر به خو ئه هری که جیگه ی باسه نه هری که ۸۰٪ ی شماره کانی قیتنامی سهر و بهر بومبای ئه مریکی که و توه سالی رابوردوو پیشکه وتنیکی گه وری به خوره دی له باری ئاوه دان کړدنی که و ته چورت و چالاکی و بو ژانده ، به نده زه کان رویان کړده پیشوازی کړدنی

پاپوره کانی که ل و پهل و کوتال روزنامه کانی قیتنامی دیموکراسی رایان که یانده بهر ز قیتنامیه پالوه اوه کان نیستا چاویان له دوا و ژیکي باش دایه به هره وه زی وولاته دوسته کان ، و تا راده یه کی باشیش توانرا رو که شتی رو خاندن و رماندن ویران کړدن تهخت بکری و میلله تیش دهستی کړدوه به چوست و چالاکی خوی بو وده دست هینانسی دوا و ژیکي باشترو قایم کړدنی ئابوری نیشتمانی و بهر و زده کړدنی نه هری که نوی له مناله قیتنامیه کان

ده رگریانی هاوکاری له نیوانیمزه وه

هه روا له هه ریه ی سام نیوای شاخاوی دا که له سهری وولات دایه و جیگه ی مه ر که زی بهر یوه به رایه تی به هری نیشتمانی به توانرا له هیرش و به کز یه کا چونیکا له گهل نیروه کانی دوژمانا له ۱۰۰ کس زیاتری ئی بکوژن

و مادی ، هه روانه نجامی ئه م هه ئو یسته دوژمنکاری یه ی که نه بیته هوی ناره زایی و ناره حه تی و کاریگه ری ئه م هه سه له یه به سهر نه ته هوی عه ره بدا

هه روا رای گه یاند ئه م ژماره یه هه مو ژماره ی کراشتاره کال پیشان نادا به لکو ۱۹۰۰ کس له پیرو ئافرهت و ساوا ئه وانه ی له ۳ دیهاتی بینه دونک و بینه دیاننگ و بینه داو کورژاون

برباری دادگایان داوا کړدوه • چه نده ها کوشتماری ئه مریکی تزه بابت له قیتنام له دوا یی به هانسی چه نده ها ژماره ی تازانه تازانی قه سا زانه کانی ئه مریکی ئاشکرا کرا که نیروه کانی حکومتی سایکون کردویانه له سالی رابردوو ئازانسی قیتنامی دیموکراتی ئه میس که به ده وری خوی - له ئازانسی بهری رزگاری قیتنامی خوار و وه رگرتوه وای بلا و کړدوه که ئه م نیروانه له سالی ۱۹۶۹ داو له یه که هریم له هه ریه کانی قیتنامی خوار دوا که نساوی - کوانگ نامه پتر له ۵۰۰۰ هزار شارستانی کوشتمه

دادگای ذه سیمناو له م دوا یه دا دادگای ذه پیشه مه رگه ی فته ستینی ئاسیمانی ناوچه گه وری برباری خسته نوب سالی خسته سهر سی کس له بیسه مه رگه عه ره بکان به بیانویه گویا به چه لکو نارنجوک و دنیا میتیان تی بوه ئه وه شیان له سهر سه ه بان بووه هه روا بریاری که بیان گویانه بونه سته ی سویند خوران که ئه مه ش دوا ی ئه و لیکولینه و پرسینه وهی که له گه لیان کرا له مانگی رابردوو به به هانه ی گویا به پیلانیکیان ماده کړدوو بو ر فاندنی فروکه یه کی ئه مریکی به ره و تونس • به لام پیشه مه رگه کان داوای هه لوه شانده وهی

هردانی کړنگ

ده سکه و ته کانی سوپای رزگاری میلی لوس • مه کته بی راگه یاندن له نیولاو بلاوی کړدوه که چند دهسته یه که له سوپای رزگاری میلی له لوس و نیروه کانی بی لایه ن نیشته انی هره ره کان توانیان له شه ریکی قورسا ۴۵۰۰ سهر باز له سهر بازه کانی دوژمن بکوژن • له کاتی ئه م شه راندا که به شیه به کی گشتی له هه ریه ی ئه کس نیگواننگ و ده شتی جاری دا رویدا توانرا ۶۶ فرو که بخه نو ئالیسه ی سوپایی برمین له گهل سده ها عه ماری ئازوقه و پیوستی جهنگ

سکرتری په یمانی ته تله سی و په یمانی تازه • له بروکسل ئاشکرا کرا که مالیو بروزیو سکرتری گشتی په یمانی سهری ته تله نتی بهم زوانه به یه که م سهر لی دان هه لسه ستی بو پشکنینه وهی باره گای په یمانی له ناوه ندی ئه وروپا که له پروتسوم دایه له هه لنده •

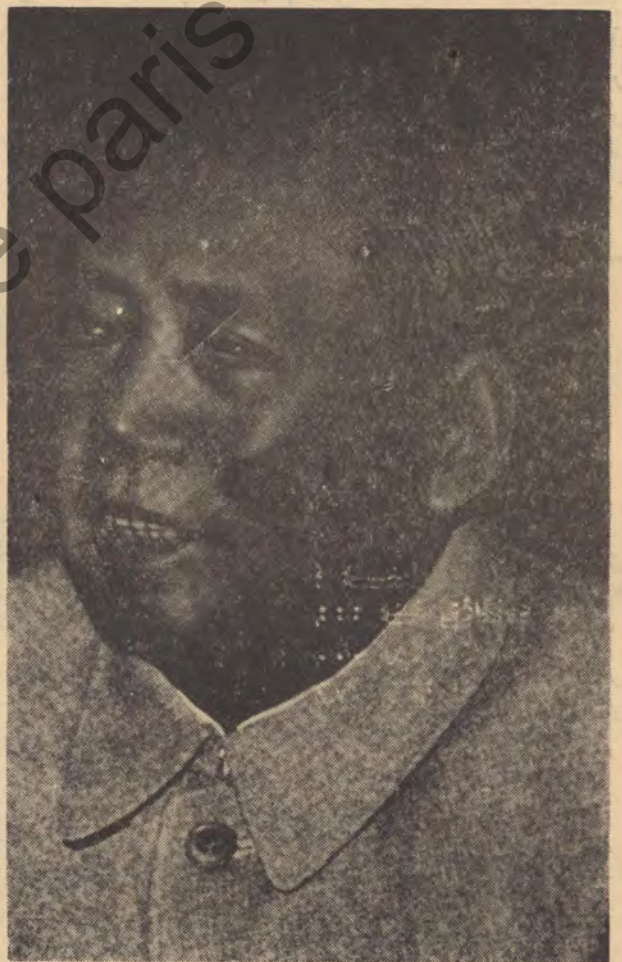
تورنتی روشن بیری

له پهن دا

بهشی به کم
ویژه هونەر

بو نهوهی له م دووانه
بگهین ، چاکتر وایه مهییانی
کازی ویژهیی و هونهری و

نوسینی :
عبدالرحمن ابوقوس
وه گیری : پ

مهییانه کانی کرسیکی
بهزوه ردهش ، قوتابخانهی
سهزهدای و دانشگاو زانگویه
وه هندی مهییانی نویش
ههیه که سوشیالیزم
دروستی کردوون وه
قوتابخانه کانی تیوری پارتیه
کان و قوتابخانهی راهینانی
بهزیوه بهران و قوتابخانه کانی
کاتی بی ئیشی ۰۰۰ هتد .

ثم سی مهییانهی
ویژه و هونهر و پهزوه رده
میژوویه کی دیرینان ههیه ،
لهوکاته وه که تهئا بوشایی
نیوخوا و پیاوه ئاینیه کان بو
تاگو گه یشته ماموستای
ئه کادیمی و مریده کانی و ۰۰۰
سهزهدا ماموستای گه یشته دامو
دهزگا کانی فیربوونی
ئه مرومان .

ئه مه لهرووی ته کینیکی یهوه
بهلام لهرووی روشن بیری یهوه
فیربوون ته نانهت سهزهدا
کهوتنی سوشیالیزم وه کو
سیستم ، هه میسه ئاله تیک
بووه بو بهستنه وهی مروف
به دهسه لاتاره وه که نیمچه
خووائیک بوو ، پاشمان
بهستنه وهی به ماموستا که
خهریک بو بیته پیغه مبه ۰۰۰
سهزهدا ماموستای گه یشته دامو
مروف به چینی سهزهدا ماموستای
که خواو په یامه کهی و
دهسه لاتانی حوکمه رانی
هه مرووی خستنه زه ژیر دهستی
خوی و له بال چه کی فیربوون
چه کی کوشتن و سهزهدا ماموستای
به کارهینانی نوین هه رابه تی
میللهت و فلسفه وهی
دیموکراسی له پیله و
پاراسستی بهزوه رده وندی
خویون .

بهلام که سوشیالیزم
سهزهدا و رو بهرووی ئه
جوره سیستمه مانه ی
پهزوه رده و فیربوون بوو که
له رهگ و ریشه وه دژی
مروقایه تین ، بریاری گورانی
دا به سیستمه ماموستای خوی و
هندی ری تری داهینا
بو پهزوه رده و فیربوون که
گونجاو بی له گه ل سروشتی
ئاده میزادی نری له سایه ی
سیستمه ی ژیبانی نوئ ،
ههزوه ها بریاری دا ویژه و
هونهر که ئه نجامی فیربوون
ئه بی له پیناوی خزمه تی ئه
سیستمه نوئ یه بن ،
بهواتایه کی تر بو بهزوه رده وندی
ئینسانی نوئ بن .

بیروزی بورژوازیهت
پهزوه رده وندی بی گه یشتنی
ویژه و هونهر له گه ل
پیشکهوتنی کومه لایه تی بووه
له ئه نجامی گورینی
سیستمه ماموستای به یه کینکی تر ،
وه ویژه و هونهر به راده یه ی
که بنجینه ی ئه سیستمه مانه
بوون له هه موو قه ناغه کانیمان
ههزوه ها هه وینی دروست
بوونی قوتابخانه کانیش
بوون .

ویژه و هونهر له سیستمه ی
کومونیزمی سهزهدا تای بی ریتی
بووه له ئه فسانه و داستانو
هونراوی گورانی و باسه کانی
چاکه و خرابه و گوناوه سزاو
ژیان و مردن ، پاشمان
لاسانی کردن هاته کایه وه

سیستمه ی دهزه به گایه تی ،
هاته کایه وه ، هندی شتی
نری زیبا کرد ، که ههنگاو یکی
پیشکهوتنی کومه لایه تی بووه
نیسهت قوناغی پیشه تری
مروف یه تی ، دهسه لاتانی پیاوه
ئاینیه کان و شه اها کانی
نیوخوا که م تر بوو ، ویژه و
هونهر گورانی به سهزهدا هت
ئه گورانه گرنجوه له گه ل
بیرو بهزوه رده وندی بی و یسته یه
کانی سیستمه ی دهزه به گایه تی
وه بو ته بریر کوردنی
تاوانه کانی ئه دهزه به گایه
تی به دژی مافه کانی مروف
له ژیان و سهزهدا ماموستای
که لک وه گرگرتن له دهسه کوه ته
کانی خوی به و چه شنه ی
خوی به په سندی نه زانی .

تیر فیربوون و روشن
بیری له سایه ی سیستمه ی
دهزه به گایه تی بر به ئاله تی
ستم و زوری چه وساندنه
وهی کانی و مادی مروف و
ئاره ل و ته نانهت خاکیش و
ئاده میزادی کرده جهند
به شیک ، به ناوی دهسه لاتانی
خوایانه و به چه شنیک
سه پاندی به سهزهدا ماموستای که
قابل به هیچ گورانیک نه بی
وه ههزهدا ماموستای وه یا
را بهزهدا ماموستای دژی ئه م باوره
به تا انیکی ههزه مهزن
دانه نراو به لادانیکی گهوزه
له ریگای خواوه ئه ژمیر درا .

ماویستی

پهزوه رده یی دهست نیشان
یکهین ، وه چوئیه تی یان به
بیروباوه ری سهزهدا ماموستای و
سوشیالیزمی دهزده یین .
چونکه تا ئه مه نه که هین
نازنین ویژه و هونهر و
پهزوه رده چ خزمه تیک
پیشکهش بهم دوو سیستمه
ئه کهن ، واته پاش زانینی
ئه و چوئیه تی به ، ههزه
بنجینه کانی جهنگی روشن
بیری نیوان نوینه رانی ئه م
ههزهدا ماموستای ریچکه یه له
سهزهدا ماموستای سهده ی نوزده
ههزه وه تاگو ئیستا بومان
ئاشکرا ئه بیته .

بی گومان مهییانی ویژه
بریتی یه له هونراوه و وتارو
چیروکی کورت و دریژو پیش
- مسرحیه و ره خنه ی تیوری و
ویژه یی و لی کولینه وه ی
روزنامه گه ری و ۰۰۰
هتد .
مهییانی هونهریش ،

پاشماوهی

(تاوانی سپی)

وهلام دایه ووتم :
 - بی گومان ۰۰ هـر
 نیستا دیم له گه لتا .
 - ټهموی بهم دهنګ
 ومخته که له مال نه چپته
 دهره وه کهس نه تپینی .
 - مه ترسه ۰۰
 - ټهو کاتهش که
 ټه گهری یته وه .
 - زور پاشه ۰۰ ریگا که
 په شه و چواله .
 خیرا له مال هاتینه دهره وه
 شیان به شانی یه که به بی دهنګی
 روومان کورده پاریس .
 لويس به بی دهنګی وزور
 به خیرایی ټه رویشتم ، له بهر
 روونکی گلوپه کانی
 ریگا که دا رهنګی زهر دو
 خه مبار دیار بو ، منیش
 بی دهنګیم به باشتر زانسی
 تا گه یشتینه پاریس ، ټینجا
 له پرا نیستیکی کرد ، بی
 ووتم :
 - مانده و نه بو ویت ؟
 - نه ۰۰ تا کوی ټه ته وی
 له گه ټتام .

به دناوی همیشی یه
 له راستی یا من زیاد له
 پیویست دلیک بسوم
 بهرامبری ۰۰ بهلی ، کوپرو
 کهر بوم ، تا ټیمرو چاوم
 کرده وه و خوم له لیواری
 شیویکی ره شی قولاً بینی
 که زیگی ده چوونم نیو
 هدر ټه بی بکه و مه ناوی ۰۰
 ټیمرو پاش نیوهر و که
 تا گاداریان کردم گه رامه وه
 ماله وه و ده مانچه کهم پر کرد
 له فیشک ۰۰
 به ترسه وه قسه کهم
 پی بری ووتم : چی !! خوت
 ټه کوژی ؟
 - و ایزانم تو که
 سه ربازیکی به ټا برو ویت
 ټه ووم بو به چاکتر ټه زانی
 له لی پرسینه وه و به ندیخانه !!
 له سه ربووی مام فالکان
 ټازار نه خش بوو بسوو ،
 پاش ساتیک بی دهنګی
 له سه ربووی گه رامه کسه
 رویشتم :
 « ټینجا هاوری کهم دوا
 ټه وهی به ده فکیکی بیسراو
 هه ناسه ییکی هه لکیشا
 ووتی :
 - وه نیستا ټه گهر
 داواکاری یه کهم چی به چی
 نه که یت ټه گهریمه وه ماله وه
 له وی کوتابی به ټریانم ټه هینم
 ټنه کهم و مناله کانم بسو
 چه پوکی به زوی روژگار
 به چی ټه هیام ، له کاتیکا
 که ټوانات هه یه له ټیبر باری
 گرانی هه زاری و سه رشوری
 دهریان بهینیت و بسو
 کرده به یت گه رره ترین
 چاکه له گه ل بکه ی ۰۰
 به سه رسامی یه وه قسه کهم
 پی بری ووتم :
 - ټه توانم چی بکه م !!
 - خوت ټه زنی که له م
 سالانه ی دوا بی دا گیر فانه کانم
 پر بوون له پاره و ټالوون
 به لام هیچم لی پاشه کهوت
 نه کردوه ، وام ټه زانی
 دوله مه نای یه کهم دریزه
 ټه کیشی ۰۰ له گه ل ټه و ش
 وه کو دوه لمه نده کانی تری
 شاره که مان جو لومه ته و ۰۰
 لای شه ریکه یه کی (ټامین)
 ټیانی خوم ټامین کردوه
 به سه ده هزار فرانک ۰۰
 ټه گهر مردنیک سووشتی
 مردم یان له رووداویکا که
 به ټاره زوی خوم نه به و بی ،
 شه ریکه که ټه و پاره یه ټه دا
 به که سن و کاره کهم ۰۰ به لام
 ته کهم خوم بکوژم له و پاره یه
 بی بهش ټه بن به پی یاسا .
 له بهر ټه وه : هانه وه
 خه نجهریکی نووک تیژ ،
 ټه و ش جزدانی پاره کانم ،
 بو ټه وهی و ایزانم له پیناوی
 پاره که ما کوژاوم ۰۰ دهی
 هاوریم : خه نجهره که بکه
 به سه رب دلا یا به سه کما
 به جو ریکی وا که رزگارم
 بکات له م هه لو یسته ناخوشی
 ده و ونه و باری گرانی ،

ټه دوزنه وه و وانه زانم که دز
 خه له تیان هینا وه ته سه رم و
 پاره که میان دزیوه ، به و
 هویو شه ریکه ی ټامین
 ټه و نده پاره ټه دا به ټنه کهم
 مناله کانم که هه ندی له
 نازاری له ناوچوونم یان له پیر
 بپاته وه و له ترسو خفه تی
 بی دهرامه تی و پرزی ره ش بیان
 پاریزی .
 « لويس » ماوه ییک
 بی دهنګ به و بو ټه وهی
 بیته وه سه رخوی و هه ناسه
 برکیکه ی نه مینی ، ټینجا
 که و ټه وه قسه کردن ووتی :
 برام ټه مه هه موو تکا که مه
 له تو به قسه م ټه که یت ؟
 له و کاته دا ترسیکی زورم
 لی نیشته بوو ۰۰ خویه !
 چوون ۰۰ هاوری کهم به ده سستی
 خوم بکوژم ؟ ټا بهم ده ستم
 دلویس باسکال ی کونه
 ټه فسه ری هاوری په یمان
 په روه و ده ست پاک بکوژم ؟
 نه خیر ، نه خیر ۰۰ توانای
 ټم کارم نیه !
 زانی که له چ کیژاویکی
 پیر کرده وه دام ، هه ستایه
 سه ربی و هه ر دوو ده ستمی
 خسته نیوان ده سته گهرمه -
 کانیه وه و زور تیاما پارایه وه
 که ماموسی رزگار بکه م و
 به زه ییم به ټنو مناله کانییا
 بیته وه ۰۰

قه شه ی گونده که به بی -
 دهنګی ، به دریزی ماوهی
 گیرانه وهی به سه ره اته که ،
 گوی ټه مام فولکان گرتبو و
 چاو کانی پر برو بوون
 له فرمیسک ، به ووریا یه وه وه و
 به ده نکیکی کاریگه روه له
 وه لاما ووتی :
 - ټه گهر وه کو بو
 قه شه یه ک پیت له تاوانه که ت
 بنایه بوم ، ییم ټه ووتی :
 داوی لی پر دن بکه له خوا .
 به لام له بهر ټه وهی وه کو بو
 هاوری یه ک پی له تاوانه که ت
 ټه نی ی بوم ، به ناوی
 هاوری یه تی یه وه ده ستم بو
 دریز ټه که م و پیت ټه لیم :
 تاوانیکی سپیت کردوه و
 خواش له زور کهس خوش
 ټه بی .

پاشماوهی (نافرته و ۰۰۰)

ټه کن که یه کهم
 جارپی نه خاتسه سه رشانو ،
 وه هه مو جوړه قسه ی
 ناریکی بودرست ټه کن
 وه هه مه رمنګ کوسپو درک
 له ریگایا دانه نین ۰۰ له ټیبر
 ټه و پهرده ته سک و تورسکه دا
 ټه گویا که له که مان
 زوری ماوه بکات به و قوناغه که
 نافرته هاوبه شی پیاو بکات
 له باره ی هونه روشانو دا ۰۰
 چونکه ټه ی خوش کانی
 خوشه ویست ، برایانسی
 به ریز ۰۰ هونه ره ووتی
 پیشه که ووتی گه ل زیاتر
 خوش ټه گات وه دهره کانی
 کومه له زیاتر روون ټه کاته وه
 و چاری ټه کات ۰۰ وه ټه گهر
 بیت و له م کاروانه دوا یکه وین
 ناگه یین به نه ته وه
 پیش که ووتوه کان وه یلی
 تاریکی و نه زانسی
 و ټه شکله نجی ټه یین ټیتر
 بو دروست بونی شانویه کی
 میلی وه بو بوژاندن وهی
 سامانی هونه ری نه ته وایه تی .

به یانی ژماره / ۱۷ سالی ۱۹۶۹

له بهر یوه به رایه تی ټنحصاری توتنه وه

به پی ی ټه حکامی فقه ره ی یه که م و دووم له ماده ی
 نوزده مه ی قانونی ټنحصاری توتن ژماره ۵۴
 سالی ۱۹۵۲ معدل .
 به که م : ناشکرای ټه که یین که توتن و تنباک له به ره همی
 سالی ۱۹۷۰ له مزارعه ریگا دراوه کان به م ترخانیه ی
 خواره وه ټه کرین :

۱ - توتنی چاک گراو (خام)

دهره جی دووم - ۱	دهره جی ممتاز - ۱
دهره جی دووم - ۲	دهره جی ممتاز - ۲
دهره جی سیهم - ۱	دهره جی یه که م - ۱
دهره جی سیهم - ۲	دهره جی یه که م - ۲

نرخ (یه ک کیلو به فلس)

۴۰۰ چوار سه د فلس	۳۶۰ سئ سه د شه شت فلس
۳۶۰ سئ سه د شه شت فلس	۲۶۰ دو سه د شه شت فلس
۳۳۰ سئ سه د شه شت فلس	۲۲۰ دو سه د بیست فلس
۳۱۰ سئ سه د ده فلس	۲۰۰ دو سه د فلس

ب - تنباک

۲۷۵ دو سه د هفتا و پینچ فلس	دهره جی یه که م
دهره جی یه که م	۲۰۰ دو سه د فلس
دهره جی دووم	۱۸۰ سه د هشتا
دهره جی سیهم	۱۵۰ سه د په نجا

دووم : کری گواستنه وهی ماوه یه ک له په نجا کیلو
 متر زیاتر بیت له به ینی حقل و محلی و هر گرتنه وه وه ک
 کری ی پیشو به م جوړه ټه بیت :

- ۱ - (۱۰) فلس بهرام به ره ر کیلو متریک بو ټه و
 له سافه یه ی توتنی به هوی ولاخه وه تیا ټه گویز ریتنه وه .
- ۲ - (۵) فلس بهرام به رسه ر کیلو گرام له توتن بو
 هه ر کیلو مه تری بو ټه و مه سافه یه ی توتنی به هوی
 ټو ټو موبیله وه تیا ټه گویز ریتنه وه .
- ۳ - (۵) فلس بو هه رسه د کیلو گرام تنباک بو
 هه ر کیلو متریک بو ټه و مه سافه یه ی تنباکی به هوی
 لاخه وه یان ټو ټو موبیله وه تیا ټه گوز ریتنه وه .

به رتپوه به ری گشتی و
 سه ره کی ټه نجومه نی
 ټنحصاری توتن

گهرم : له دوا بی دا

به قسه کهم کرد ، له ترسی
 ټه و کاره ی که پی ی هه ټه سه م
 ټه لرزیم ، با و شیم پیا کردو
 ناوچاوانیم ماچ کرد وه کو
 چن باوکیک کوریک
 راسته قینه ی خوی ماچ ټه کات
 ۰۰ ټینجا خه نجهره که م
 تاده سکه که ی له سنگیا نفوم
 کردو پشتم کرده شانوی
 تاوانه ترسنا که که و هه لاتم ،
 کاتی ټوزی هاتمه وه سه ر -
 خوم ، خه نجهره که م فری دایه
 رووباره که و به دم گریانه وه
 به جهرگی براو دلی پاره -
 بازوه گه رامه وه بو ماله وه .

ټه وهی لويس بیری لی -
 کرد بو وه هه تاهه دی ۰۰۰
 به یانی لاشه که یان دوزی
 یه وه و وایان دایه قه له م که
 به تاوان کوژاوه شه ریکه
 سه د هه زار فرانکی دا
 به ټنه که ی و نامووسی پاریزراو
 کهس له مه سه له ی بانقه که دا
 ناوی نه برد .

گهرم : دوا ټه وه وام
 لی هاتبو و پرکیشی ټه وه م
 نه ټه کرد که کوره کانی بیبم
 چن بو ټیم ؟ له کاتیکا
 که باوکیانم کوشتی و بووبمه
 هوی ټه وهی به دریزی
 ته مه نیان چاویان پی ی
 نه که وئی ! وازم له فرمانه که ی
 نرک پاریس هینا و هاتم بو
 ټم گوند پچوکه دووره
 بو ټه نوسن تاهه و الیسان
 به لام هه ندی جاریش نامم
 بو ټه نوسن تاهه و الیسان
 بزانم ۰۰

گهرم : له به رده می تودا
 پی ی لی ټه ټیم که ټه و رووداوه
 ناخوشه بووبوه هوی
 نازاریکی هه می شه یی بو
 دهره و ونه و باری گرانی ،

خه باتی کریکاران

کریکارانی نه روی پشنت گیری خه باتی گه لی عه ره ب نه که ن

نوینهری یه کیه تی
کریکارانی نه روی گه له
هفته ی رابوردورا یو
قاهره به سهران چوو ،
سیاسه تی ولاته
یه ککر تووه کانی نه مریکاو
به ریتانی او ده زگا
نیپریالیسته کانی تر
به رامبر روزه لاتی
ناوه رستدا رسوای کردو به
تاوانباریکی راسته و خوئیانی
دانا ، سه بارت به
رووداوانه ی له ناوچه یه دا
رووی داوه به ناجی نوردوی
نیپریالیزم سیهیونی یه
نیسرائیل
نوینهره که لهو به یاننامه
هاوبه شی یه کاربه ده ستانی

یه کیه تی عه ره بی بو کریکاران
گواستنه وه نوینهری
کریکارانی نه روی ، ده ری
خست که نهو رزمه ی له
پژوه لاتی ناوه راسته
هه لگرساوه ، نهو جه نگه
نی یه که نیپریالیسته کانو
سه هیونیه تی جیهانی به
جهنگی نیوان عه ره بو جوو
نه یانه وی پیشمان بدن ،
به لکو هه ره شه یه کی
دورنده ای نیپریالیسته کان
له پینای داگیرکردنی وولاتی
عه ره بی و به ره لستی کردنی
خه باتی پالهوانانه عه ره بی
له پیناوی رزگاری
پیشکته تی و به دی هینانی مافه
ره واکانیا ن

نصرتی کریکاران

**کریکارانی عراق داواکرون
بو به شداد بوونیان له
کونگره ی جیهانی نه قابه
کریکاره کانی سوقیه تی**
به ریز بی بایمینوف
سکرتری مه کته بی ناوه ندی
نه قابه کانی کریکاران له
یه کیه تی سوقیه تی داوای له
یه کیه تی گشتی نه قابه کانی
کریکارانی عراق کرد ، بو
به شداد بوونیان له کونگره ی
جیهانی نه قابه کانی کریکاران
که له ئوتیلکا نوقسا
له یه کیه تی سوقیه تی
نه به سترئ ، له روزه کانی
شانزه و حه فی نیسانی
هاتوو ، به بونه ی یادئ
سه تساله ی له دایک بوونی
لینن ، وه بو ناماده بوونیان
لهو ناهاهنگانه ی به بونه ی
چه ژنی کریکارانی جیهان
نه به سترئ له روزه یه که می
نایاری هاتوو .
وه ههروه ها به ریز
بایمینوف داوایه کی تریشی له
یه کیه تی گشتی نه قابه کانی
کریکاران کرد ، بو ناردنی
نوینهریکی پیشه سازی برتی
بی له شه ش کریکارانی
نیشیان له کارگه کانی
نه ووت و خه تی شه منده فورو
بنکه دامه زینره کان کردنی
بو شماره زایان لهو جووه
نیشانه ی ناوبراون بو
ماوه ی دووه فته

نوینهریکی کریکارانی سوقیه تی سه ره له عراق نه دا

له نیسانی داها تودا ،
عراق به گه ری پیشوازی
عراق به گه رم پیشوازی
نوینهریکی نه قابه کانی
کریکارانی سوقیه تی نه کا
که نه مهش لهو سهرانانه ی
نوینهره که یه بو کوماری
عه ره بی یه ککر تووو سوریا
بو به تین کردنی په یوه ندی
دوستایه تی نیوان عه ره بو
سوقیه تی ، وه پیشه خستنی
جولانه وه ی کریکارانی جیهان
وه رونکردنه وه ی بیروباوه ری
لینن ده براره ی نه قابه کانی
کریکاران و نامانجیان . . .
نم نوینهره ش دووه فته له
عراق نه مینته وه . . .
یه کیه تی کریکارانی گشتی
نه قابه کانی کریکاران
به شداری ده وه ی عه ره بی
رهوشنبری کریکاران نه کا
یه کیه تی گشتی کریکارانی
عه ره ب بانکرا بو به شداد
بوونی له ده وه ی رهوشنبری
دووم ، بو فیرکردنی
چاودتیران له باری هونه ری
به ریوه به رایه تی له سه ره
ده زگا کان و شوینه رهوشنبری
به کریکاریه کان ولاتانی
عه ره بی ، که له روزه ی
چاوده ی نایاری داها توو له
قاهره نه به سترئ وه تا
نوزده ی نیسانی داها توو
دریژه نه کیشی .
شیوه ی خویندن له
ده وه ی باسکراو ، بایه خ

به روی تیئوری نه دا ، بو
ش کردنه وه ی هه مو جووه
باوه ره کانو تیئوره کانی
تایبه تی به چینسی
کریکاری و به ریوه بردنی
ده زگا کان . . . به لام روی
ته تیبقی بو فیرکردن و
شاره زا بوون له سه ره نه و
یاسایانه ی کهوا بنکه
رهوشنبری به کان و خویندگا
کریکاریه کان که له کوماری
عه ره بی بکگرتو هه ن . . .
سی نه ندانم له ده وه یه دا
به شداری نه که ن وه هه ره دوو
نه ندانم نوینهری ولاتیسکی
عه ره بین . . .
**چه ند ده سته کوئیکی نوئی
بو کریکاره کانی په ره وه ده ی
کومه لایه ی**
به ریز حاجی خلیفه
مه حمود سه روکی نه قابه ی
په ره وه ده ی کومه لایه تی له
باره ی ده وه ی نه قابه دو ،
بو پیشه خستنی کریکاره کان ،
وه هه ولدانی به جوش بو
وه رگرتنه وه ی هه مو مافیکی
خوراویان . له کاتیکدا
کریکار لهم به شه گه وه یه دا
نه ی نه توانی بجو کترین مافی
داوا بکا و جنکی که وی ،
به لام نیستنا به پالپشتی
حوکمرانی شورشی پیشکه
واتنخواز هه مو جووه مافیکی
بو گه رانینه وه له هه مو
چینه کانی که لدا به تایبه تی
چینی کریکاران . . .

« ریکخراوه ی چینایه تی »
ریکخراو روی چینیکه ،
چینیش له چه ند به شیکی جیا
پیک هاتوو ، له روی
بروراو نه ندازه ی بیریان ،
هه رچوئیک بی ، چینسی
کریکار یه کیه تی ریچکه
ویه کیه تی نیش کردنی نه وی
له هه ر ریگایکدا جی به جی
بین . . .
گیانی شورشیگری
کریکاران ، گیانی ریکخراو
ییکی پروگرامی بولایی
نه وی ، له ناو جه رگی
چینی کریکاران به خویانه وه .
**عراق به شداری نه و
ووت و یژه ی کریکارانی جهان
نه کا ، که له قارنا نه به سترئ
بو لی کولینه وه ی یاسای
به ریوه بردنی نه قابه کانو
چینی کریکاران . . .**
عراق له گه ل (۲۲)
ولاتی پیشه کوه و تنخواز
به شداری نه و ووت و یژه
نه کا ، که یه کیه تی ناوندی
کریکارانی به لکاریا نه بیه سترئ
له (فارنا) له نیوان شانزه
حفه ی مارتی داها توو ، بو
یادکردنه وه ی سه تساله ی
یه گه می له دایک بوونی
لینن . . .
وه له م ووت و یژه شدا
نوینهره نه قابه کان کاربه ده
ستانی چه ند ولاتیک
نه که ن رولاتیکه .
وه ههروه ها زاناو شماره زایانی

سه بیروباوری پیش که ووتانه ی پارتی به عسی عه ره بی بو نیالیستی

**پاشماوه ی ژماره ی
پیشوو**
۷ له م گورته باسه
ناچارین وافرزه کین که
گویه پارتی له سه رووی
چاره سه رکردنی بو
گیروگرفته کان و هه ولدانی
بو گورینی
په یوه ندی یه کانی و جونیه تی
تیگه پیشتنی ، گورانیکی
شورشگیرانه ، توانیوه تی
تاراده یه ک خوی رزگار بکا
له و هه مو کوسپو
ته گه رانه ی هاتونه ته ریگای و
نه خوشیه کانی کومه لی کون
له ناو خویا ریشه کیش بکات
نم نه نجانی کارکردنی
پارتی یه له نه نجسامی
تی گه یشتنی بووه وه
له و کانه وه که دروسست
بووه و خه باتی سه لیبی
کردوو ، توانیوه تی
به لایه نی که موه ،
نه ندانه کانی خوی له و
نه خوشیانه رزگار بکات ،
وه ریزه کانی خوی له و
جووه نه ندانه پاک بکاته وه ،
که نه و نه خوشیانه ریگای
خه باتی پیشه وه ی لی گرتبی .
سه ره رای نه وه له راستدا
پارتی هه رچه ند هه ولبدات
له بیناوی پاک کردنه وه ی
ریزه کانی خوی ، هه ندیک
له و نه خوشیانه له ناو خوی و
له ده رونی نه ندانه کانی هه ر
نه مینی ، چونکه زور زه حه ته
هاونیشتمانیه ک هه رچه ند
تیکوشه ری بی ، بتوانی خوی
رزگار بکات له خو ره وشتی
کومه له که ی ، با له دزی نه و
کومه له ش ره قاتار بکاو
هه ولبدات اله پیناوی
گورینی .
ته گه رچی پیویسته پارتی
له کاتی خه باتی سه لیبی
هه ولبدات ریزه کانی خوی
پاک بکاته وه له و عه ناسرانه ،
پیویستر نه وه یه که له و
کاته ی له حوکمایه وه
ده سه لاتداره به و پاکردنه وه یه
هه لسیه تی ، چونکه نه وسنا
ناکوکی نیوان پارتی و
نهرکه که ی دروست نه بی ،
بویه نه بی پارتی هه میشه
چاوبخشینی به جونیه تی
پیکه اتنی و نه و عه ناسرانه ی

جیهانی له خه باتکاری نه قابی
و کومه لایه تی و فیرکردنی
بیروباوه ری سوشیالیزم
چه سیاندنی . . .
خاتون روسا کورینا روتا
سه روکی یه کیه تی نه قابه کانی

ماویه تی

بولکاریا داوای له یه کیه تی
گشتی بو نه قابه کانی
کریکارانی عراق کرد بو
ناردنی دوو کریکار که بین
به نوینهر له م ووت و یژه دا ،
• • •

سهر و کانی پوره

نهفشی

بهریوه به رایه تی خویندنی کوردی

ماموستا عبدالله شالی
بهریوه بهری گشتی خویندنی کوردی له
سهر پرۆژه کانی پوره و روشن
بیری کوردستان ته دوی

نۆپنهری روژنامه‌ی (روژناکی - النور) ووت وێژیکی له گه‌ل ماموستا عه‌بدو‌للا شالی کرد، ده‌رباره‌ی ئه‌و ره‌روه پینچ سا‌له‌ی دانرا و ، بۆ دامه‌زراندنی ئه‌و ده‌زگایانه‌ی که‌وا نیازی چۆ به‌جۆ کوردیان لێ نه‌کری پاش بریار دانیان . دامه‌زراندنی به‌ریوه به‌را- یه‌تی گشتی بۆ خویندنی کوردی له‌ سا‌لی (۱۹۵۹) له‌ گه‌ل پێویستی و به‌ره‌وه‌ و نه‌دایه‌تی گشتی نه‌گه‌نجا ، بۆ چا‌و‌ودێری کوردی په‌روره و خویندنی له‌ کوردستان وه له‌ کاتی دامه‌زراندنی ئه‌م به‌ریوه به‌رایه‌تی به‌هه‌مان سا‌لدا ، ده‌وریکی کزی ئه‌بینی بۆ جۆ به‌جۆ کوردی ئه‌و کارانه‌ی که‌ پێی راسپینزابوون له‌ به‌ر نه‌بوونی ده‌سه‌لاتی راهێنان و جۆ به‌جۆ ۱۷ ته‌موزی پینچه‌وتنه‌خواز په‌رده‌ییکی تری کرده‌وه بۆ ئه‌م به‌ریوه به‌رایه‌تی به‌ تایبه‌تی پاش ئه‌و به‌یاننامه‌ی که‌ ، نه‌نجومه‌نی سهرکرده‌یه‌تی شۆرش ده‌ری کرد ، که‌ داننانیک بوو به‌م به‌ریوه به‌رایه‌تی به‌ریکه‌ خۆشه‌ریک بوو بۆ جۆ به‌جۆ کوردی ئه‌و ئه‌رکانه‌ی که‌وا که‌وتبوونه‌ته سهر به‌ریوه به‌رایه‌تی به‌که ، وه‌پاش بلا‌و کردنه‌وه‌ی به‌یاننامه‌ی ئه‌نجومه‌نی سهرکرده‌یه‌تی شۆرش له‌ ۱۹-۱۱-۱۹۶۹ ، به‌ریوه به‌رایه‌تی ناو‌براو به‌گور که‌وته ئیش کردن و جۆ به‌جۆ کوردی ئه‌و نیزامه‌ی بۆی دانرا که‌ نه‌بێته هۆی پینچه‌وتنه‌ی خوینده‌واری له‌ کوردستاندا ، وه هه‌روه‌ها ده‌سکرا به‌ کوردی خویندن له‌زێر ناوی راهێنانی ئه‌و پروگرامه‌ فیترکه‌رانه‌ی زمانی کوردی که‌وا بریاریان له‌سهر دراوه ، وه‌زیادکردنی قوتابخانه‌و وشوینیه‌ چا‌و‌ودێریه‌کان و به‌شسه‌ ناوه‌خۆیه‌کان ، به‌گوێره‌ی زیادبووی نفوسی هه‌ر قه‌زایه‌ک له‌ قه‌زاکاندا ، وه زیاده‌ش له‌سهر ئه‌وه‌وه چا‌و‌ودێری کردنی نیشه‌تی سه‌ده‌ی زیاد بوونی نفوس له‌سا‌لیکا‌دا له‌گه‌ل سرنجدانی ژماره‌ی ئه‌و قوتابخانه‌ی که‌وا له‌ هه‌ر ناوچه‌یکدا هه‌ن له‌گه‌ل باری کۆمه‌له‌یه‌تی ره‌وشنبیری ، ئه‌مه‌ش هه‌ر وه‌کو ته‌واو کردنیک بۆ له‌سهر ئه‌و کرده‌وانه‌ی

ماموستا عبدالله شالی
بهریوه بهری گشتی خویندنی کوردی له
سهر پرۆژه کانی پوره و روشن
بیری کوردستان ته دوی

ماموستا عبدالله شالی
بهریوه بهری گشتی خویندنی کوردی له
سهر پرۆژه کانی پوره و روشن
بیری کوردستان ته دوی

ئامانجمان له‌ خویندنی ناوه‌ندی‌دا پێگه‌یانندی توانای قوتابخانه‌ له‌باره‌ی زانیاری و هونه‌ری و کۆمه‌له‌یه‌تی و نیشه‌تمان- په‌روه‌ری و نه‌ته‌وایه‌تی ، بۆ ئه‌و ی بێن به‌ ره‌گه‌زی ئیش کردن مه‌کۆمه‌ل دا ، وه‌یان به‌گه‌نه‌ پله‌ی به‌رزتر له‌ خویندنی‌دا ، بۆ ئه‌مه‌ش چه‌ند قوتابخانه‌یه‌که‌مان کردن به‌ پینچ سا‌له‌یه‌که‌دا . . . . . قوتابخانه‌ هونه‌ریه‌کان : بۆ زال بوونمان به‌سهر دواکه‌وتن، وه بۆ هه‌تانه‌دێی پینچه‌وتن له‌ مه‌یانی پینچه‌ سازی و زۆرکردنی کریکارانی شاره‌زا ، وه بۆ پینچه‌وتنه‌ی په‌ره‌ پێدانی ئابوری وولات، به‌کشت و کال و به‌کارهێنانی که‌نجینه‌ سروشه‌تیبه‌کانی وولات، ئه‌م جۆره‌ قوتابخانه‌ ده‌وریکی زۆر گرنگ ئه‌بین به‌ تایبه‌تی که‌ریته‌و بایه‌خیان پێی به‌ری و به‌شیوه‌یه‌یکی ریک جۆ به‌جۆ بکری و هه‌یان زۆر کردنی ژماره‌یان له‌ کوردستاندا . . . . . مه‌به‌ستمان له‌م قوتابخانه‌ قوتابخانه‌ کشت و کالیه‌کان و پینچه‌سازیه‌کان و هونه‌ره‌ناو- مایه‌یه‌کان ، وه هه‌روه‌ها ئامۆژگا‌کان چ کشت و کالی بن وه یا پینچه‌سازی . . . . . له‌ به‌ر ئه‌مه‌ش چه‌ند قوتابخانه‌یه‌کی ، پینچه‌سازی- یمان پینچ سا‌له‌یه‌که‌دا . . . . . به‌ریه‌ره‌کانی نه‌ خویندنی واری . . . . . له‌ به‌ر دوا که‌وتنی کۆمه‌لی کوردیه‌واری له‌ باری خویندنی ره‌وشن‌بیری‌دا ، وه ئه‌وه‌ی به‌باشترین پرۆژه دا‌بنری لێره‌دا ، کردنه‌وه‌ی چه‌ند شۆین و ده‌زگایه‌که‌ بۆ نه‌هه‌شتینی نه‌ خوینده‌واری له‌ کوردستاندا . . . . . بۆ ئه‌مه‌ش پێویستی به‌هاوکاری ئه‌و جۆره‌ شتانه‌ هه‌یه‌ که‌ بۆ ره‌وشنبیری و فیترکردن ده‌ست‌ته‌ده‌ن ، وه‌یان به‌یارمه‌تی ریکخراوه‌کان و کۆمه‌له‌ میله‌یه‌کان ، جگه له‌ به‌کارهێنانی کتیب و گو‌فار . . . . . بیکه‌ په‌روه‌ره‌ بنجیه‌کان: ئه‌م‌بیکانه‌ش به‌ پێویستی ترین شت ئه‌زانین ، چونکه بۆ هاندانی دایک و باوکی قوتابخانه‌ به‌تایبه‌تی نه‌خویندناوه‌ره‌کان - بۆ ئه‌وه‌ی ده‌س بکه‌ن به‌و ئیش و کارانه‌ی که‌وا مایه‌ی به‌ره‌م هه‌تانه‌ن به‌تایبه‌تی ، کشت و- کال و به‌کاری هه‌تانه‌ی سه‌مادی کیمیای به‌شیوه‌یه‌یکی زانیاری ، وه به‌خێوکردنی مه‌رومالات و په‌ره‌ور و مێش‌ه‌نگوین و ره‌زوباخچه‌، وه هه‌روه‌ها هاندانیه‌کان بۆ

ناردی مناله‌کانیان بۆ خویندن وه به‌شدار بو‌نیان و له‌وه یه‌کیه‌تیانه‌ شوینه یارمه‌تیبه‌ کان که‌دا تایبه‌تی به‌وانه‌وه‌، ئه‌مه‌ش بۆ به‌رزکردنی توانای به‌ره‌مه‌هه‌تانه‌ی راده‌ی ژیان و ره‌وشه‌نبیریان له‌ به‌ر ئه‌وه به‌ریوه ، به‌رایه‌تی چه‌ند بیکه‌یه‌کی په‌روه‌ره‌یه‌ی بنجی ئاماد کردن بۆ دامه‌زراندیان له‌ ناو محافه‌زه‌کان و له‌ قه‌زاکاندا . . . . . جولا‌نه‌وه‌ی گه‌ران و وه‌رش . . . . . ماموستا شالی له‌م به‌ریه‌شه‌دا ووتی : به‌ریوه به‌رایه‌تی نیازی فره‌وان کردنه‌وه‌ی جولا‌نه‌وه‌ی گه‌ران و وه‌رش و چا‌و‌ودێری لاوه‌کان هه‌یه ، وه هاندانیه‌کان بۆ ئه‌م جۆره‌ شتانه‌ ، ئه‌مه‌ش به‌یارمه‌تی نه‌و چه‌کایانه‌ی به‌م ئه‌رکانه‌ هه‌له‌سه‌تن ، وه کۆمه‌له‌ میله‌یه‌یه‌کان و ئاماده‌کردنی هه‌موه‌وانیک بۆ ده‌مه‌زراندنی (مخیمات) وه کردنه‌وی یانه‌ی وه‌رش و یاریکا و شوینی مه‌لاوان- کردن ، وه هاندان بۆ یاری ئه‌سه‌پسواری ، هه‌له‌زه‌ین به‌چیا‌کان ئه‌مانه‌ش گشتی بۆ پیکه‌هه‌تانه‌ی به‌ریکی به‌که‌ک و ره‌وشنبیر بۆ ئه‌وه تا‌ک بێته ئه‌ندامیه‌کی به‌که‌ک بۆ کۆمه‌له‌که‌ی . . . . . شانو . . . . . له‌مه‌و دوا به‌ریوه به‌رایه‌تی بایه‌خیک زۆر به‌سه‌ ده‌وری شانوگه‌ری ئه‌دا بۆ پیکه‌ هه‌تانه‌ی چه‌کله‌ تیبیکه‌ی شانوگه‌ری و موسیقی بۆ بوژاندنه‌وه‌ی گۆرانی و هونه‌ری فولکلۆری و هه‌کسه پێدانی له‌ ناو گه‌لدا ، له‌ به‌ر گرنگی شانوگه‌ری به‌ریوه- به‌رایه‌تی هه‌ولی بیکه‌هه‌تانه‌ی چه‌ند شانوگه‌ری نوێ ئه‌دا له‌ ناو محافه‌زه‌کان و قه‌زاکاندا ، وه ئاماده‌ کردنی شاره‌زاکانی به‌توانا بۆ ئه‌م ئه‌رکه . . . . . ئامۆژگایه‌یک بۆ خویندنی زمانی کوردی . . . . . بۆ پینچه‌وتنه‌ی زمانی کوردی و بلا‌و کردنه‌وه‌ی له‌ ناو هه‌موه‌وچه‌یه‌کانی گه‌لێ عه‌ره‌بدا ، به‌ریوه به‌رایه‌تی نیازی کردنه‌وه‌ی ئامۆژگایه‌یکی هه‌یه له‌ به‌غدا بۆ خویندنی زمانی کوردی ، و هه‌روه‌ها له‌و محافه‌زانه‌ی که‌سه‌وا ئه‌یانه‌وی زمانی کوردی تیا بخوینری له‌ پاشه‌ روژدا ، وه ئه‌مانه‌ش له‌ چه‌شینی ئامۆژگا‌کانی زمانی تر ، وه هه‌ولی په‌یدا بوونی شوین و ماموستا و کاربه‌ده‌ستانی به‌ریوه‌یه‌ردن و کتیب و پێویستی به‌کاتی تری ئامۆژگا ئه‌دات . . . . . پێویستی به‌کاتی فیترکردن:

کادیری فیترکه‌ر بێ شیک پێویستی به‌م جۆره‌ شتانه هه‌یه ، که‌وا ریکای فیترکردن خۆش نه‌که‌ن ، به‌ به‌کار هه‌تانه‌ی نه‌خشو و وینه‌ و شه‌ره‌یتی سه‌ینه‌ما و کتیب نامیلکه‌ی منالان و ریکخه‌ستنی چه‌ند وانه‌یکه‌ی ئیزگیه‌ی وه پروگرامی ته‌له‌فزیونی منالان له‌ به‌ر ئه‌وه به‌ریوه به‌رایه‌تی هه‌ولی ئاماده‌کردنی کتیبخانه‌کان ئه‌دا که‌ به‌م جۆره‌ کتیب و پاسانه‌دا برازیته‌وه ، ئه‌مه‌ش به‌ دامه‌زراندنی بیکه‌یه‌ک بۆ پێویستی به‌ریکه‌ره‌کانه‌ له‌ ناو محافه‌زه‌کاندا . . . . . دامه‌زراندنی چاپخانه . . . . . دامه‌زراندنی چاپخانه‌یک که‌ یه‌کسه‌ر به‌ به‌ریوه به‌رایه‌تی وه به‌سترا له‌ ناو نیازی به‌ریوه به‌رایه‌تی وه بوو ، له‌ به‌ر ئه‌مه‌ (۳۰) هه‌زار دینه‌ری بۆ ته‌رخاو کرا ، جگه له‌ کرێی کریکاران و شوینی چاپخانه ، ئه‌مه‌ش بۆ چاپه‌مه‌نی کوردی ، و ک چاپکردنی کتیب و گو‌فار و هه‌روه‌ها ئه‌و شتانه‌ی که‌وا له‌ شوینه زانیاریه‌کان ده‌رته‌جۆ وه‌ریکه‌ینه‌ سهر کوردی و چاپکرین . . . . . جولا‌نه‌وه‌ی دانان و وه‌رگیران و بلا‌و کردنه‌وه . . . . . له‌ به‌ر پێویستی کتیبخانه‌ی به‌ به‌ره‌مه‌ بیره‌کان ، به‌ریوه به‌رایه‌تی بایه‌خیک زور به‌ دانان و وه‌رگیران و بلا‌و کردنه‌وه ئه‌دا ، ئه‌مه‌ش له‌سهر ئه‌م نوقتانه‌ی خواره‌وه :

- ۱ - یارمه‌ته‌ی دانی نووسه‌رانی کورد بۆ چاپ- کردنی به‌ره‌مه‌کانیان ، بۆ ئه‌مه‌ش هه‌ر سا‌لی (۲۰۰۰) هه‌زار دینه‌ر دانراوه .
- ۲ - وه هه‌زار دینه‌ر ته‌رخان‌کراوه بۆ کرینی ئه‌و نووسه‌رانه‌ی له‌سهر میژووی گه‌لی کوردیان نووسیوه ، وه هه‌روه‌ها له‌سهر ره‌وشنبیری و که‌له‌پوری نه‌ته‌وایه‌تی ، وه پاراستنی ئه‌م کتیبانه‌ش له‌ کتیبخانه‌ی به‌ریوه به‌رایه‌تی‌دا
- ۳ - ریکخه‌ستنی لێ کۆلینه‌وه و باسکردنی په‌ره‌پێدانی زمانی کوردی و پینچه‌وتنه‌ی به‌هاوکاری خاوه‌ن به‌ره‌ره‌کان وه یارمه‌تی‌دان بۆ ئه‌و باسه‌ی که‌سه‌وا نووسه‌ری کورد نووسیویه‌تی و له‌لایه‌ن به‌ریوه به‌رایه‌تی وه په‌سه‌ند‌کراوه .
- ۴ - ده‌رکردنی گو‌فار و چاپه‌مه‌نی جارجار ، که‌ بایه‌خ به‌ په‌روه‌ره‌ و فیترکردن و که‌له‌پوری نه‌ته‌وایه‌تی ئه‌دا وه هه‌ره‌ها بایه‌خ دان به‌و فه‌عالیه‌تانه‌ی وه‌زارة‌تی په‌روه‌ره‌ و مدیریه‌کانی پێه‌له‌سه‌تن . . . . .
- ۵ - وه‌رگیرانی ئه‌و کتیبانه‌ی که‌ له‌ پۆله‌کانی قوتابخانه‌ ناوه‌نجیه‌کان و

بهرانه‌ ل ۱۳

له گەل

ئافەرەت

ووتەى ئەبجارس

ئافەرەت توانای ھەيە بەشدارى راستەو
خوى خەباتى بەرەو پيشە وە چوئى
کۆمەل پیت !

توانای ئەو کوراندە ھەيە
دايگى ئيمە گە ئافەرەتە
گوشى کردوہ ۰۰ بى گەم
و زىای لە ئيمەش دا ھەيە ،
با ئيمەش ھەول بەين ئەم
راستىيە بە کردوہى جوانو
ھاوکاری کردنى
بە راستىيمانو بەشداريمان
لە گورینى ژيانى کۆمەل دا
بسلیمتین ۰۰
ئيمەى ئافەرەت ، لە زور
روہ وە ئەتوانین کەلگى
بە سئود بگەيەنین بە

خوشكى بەريز :
بو چى نەگەينە ئەو
رادەيەى نرخی خومان
بزائین ؟
بو چى کارىكى وابکرى !
ھەر لە و رادەيەدا بيمينەوہ
گە ئەبیت ئيمەى « ئافەرەت »
گەلى شتمان لى « قەدەغە »
بیت و ابابو بیت لە توانای
ئيمەدا تيه ؟! ئيمە نيوەى
دووەمى کۆمەلین ۰۰ ئەوہى
لە توانای .
براگانانا ھەبە ! لـ

پيش کەريەى خوشکە روناک
ھان دەريک بيت بو
خوشکانى تری کوردو بينە
مەيدانەوہ قولى لى ھەل کەن ،
لەروى ھونەر و ويزو ھەمو
لايەكى تری روشن بىرى و
پەرورەدە وە وابکەونە
رەنجدان لە گەل
ئەم روزگارەى
ژيانى کۆمەلە کەمان
بگونجیت کە بەرەو گورانو
پيش کەوتن ئەروات .
سلاو و ستایش بو
خوشکە روناک و ھەمو
کیزلەيەكى روشن بىرى
ھەست پاکى تى گەيشتوى
کوردستان .

خوشكى بەريز :
نازانم چون ھەستى خوم
دەربرم بەرامبەر بەو نامەيەى
ئەو خوشکە بەريزە
نوسى ويەتى ، خوشکە
« روناک کوبى - لە سلیمانى »
بى گومان کەم ترين شت
پيوستە بو تری ئەوہ يە
باشە روزى پۆشن بىرى
لە ناو ئافەرەتى کوردستانا ،
مژدەى روناک ئسەدات
ھيوادزين ، ئەم دەست
کوردستان .

ئافەرەت و جوانە وەى چوئەرى

کۆمەلە کەى لە ريسگای
دەرخستنى دەردە کانی
وہ دانانانى ریکا بو چارە
سەر کردنى ۰۰۰ بەلام لە بەر
شەبولى تېرو توانج روخواوہ
وہ جاريكى تر ھينزى
ئەژنويان لى بريوہ و کە
بچيتەوہ سەر شسانو
وہ ھونەرى ميللەتە کەى
بەرزبکاتەوہ لە ناو ھەموو
نەتەوہ کانی ئەم گيتيەدا
کە بەرەو کاروانى پيشکەوتن
ئەروات و ھەرويشتوہ ۰۰۰
وہ ئەبیت ئەوہ بخوينە پيش
چاومان و وتراوہ (شسانو)
قوتابخانەى گەل وە ئاوينە بە
کەچەوت و تاريكى کۆمەل
دەرئەخت .)

شان بەشانی ميللەتاتى تر
بو کە ياندنى بەرەو پيشکەوتن
پوژانەنەوہى سامانى
ھونەر و ويزمان کە لە دروست

روناک کوبى

بونى چەن
تیب و کۆمەلە کەوہ خەريکە
ورده ورده دینە کايەوہ
چەندووشە يەك دەبرم کە
زور لە دەمیکەوہ بە دەم
خامە کەمەوہ خنکابوو ۰۰۰
وہ لەم سوچ و ئەو قوژنبا
شاراوہ بوو ۰۰ چوئەکە
بەداخەوہ ھەست دەريزى
بەرامبەر بە ھونەر
لە ناو کۆمەلە کەمانا گوناھیکە
لى خوش بونى نيسە
بە تايبەتى ئەگەر ھاتسو
کيزيکى کورد باسى بکات .
وہ ئەمەش لە بەر ئەوہى
کەمە بەستى ھونەر ھيشتا
لاى زورمان بەووشە يە کى
ساکارو گالتە پى کردن
دراوہ تە دەم وە بايەخى پى
نە دراوہ لە ناومانا ھەرچەندە
زور جار لاوہ کانمان بە کيزو
گورەوہ ھەولى داوہ بولایردى
ئەم کيزاوہ و گالتە پى
کردنەوہ پى ناوہ بە جەرکى
خوایا وە چوئەزير بىارى
ھونەرەوہ بورازى کردنى

ئەگەر ھاتو چاويک بخشين
بە ھونەرى ميللەتە پيش -
کەوتوہ کاندا زور سەرمان
سور ئەمىنى لەو بەرھەمانەى
کە ئەى ھينە کورى ژيانەوہ
چ لە روى ھونەرى شانويى دا
بیت وەيان ھونەرى سينەمانى
وہ ھەمو جورە ھونەرە کانی
تر ۰۰۰ کە روزبەرۆژ
بەرھەميان بە جوانترين
شيوەى ھونەرى نسوى
پيش کەش ئەکەن کە
سەرنجى من و تو ھەمو ھونەر
مەندەك سەيرکەر و
رەخنە گران رائە کيشى ۰۰
وہ زور بە ھەلمزاي کەوالەم
کاتەوا کە خەريکە
نەتەوہ کەمان خوى ئەختە
کورى خەباتى ھونەريەوہ

پيش خستنى ژيانى کۆمەل دا
راستەخۆ بەشدارى بکات .
وہ سل لەم سەر بەستى دانە
بە ئافەرەت نە کريتەوہ .
- لە گەل خویندنا چوئى ،
● پلەى خویندنىم لە پولى
دو ھەمى کليەى ئانەبم
بەشى کوردى وە بەردەوام
ئافەرەت چوئەکە ئافەرەتى
کورد پيوستى بە پەرورەزدەى
روشن بىريە .
لە ئامادە کردنى پيوستى
پوژانەى خویندنىم داوانا کەوم
بە ئاوانى سەرکەرتنم و
بەشداربون لە ريسگای
خویندەوہ لە پال پيوہ نانى
کاروانى شارستانى گەلى
کوردمان .
- وە لە کوتايا ؟
● لە کوتايا ھيوادارم
« ھاوکاری » بیتە نوئەى
بەرزو ئاوينەى بالانما بۆ
دەربرينى ناواتى مروقى
کورد ، نياز خوازيشم ئەوہ يە
گرنگى بديت بە لا پەرەى

چارچيە ئەگەر نەبەتى جەگانی بشۆم ناچار بوم
خوى جەگانی پیکە وە بشۆم .

بکەم و نەرکى سەرشانى
خۆم وەك کيزيکى خوینەواری
روشن بىر بەجى بھينم . بۆ
خزمەتى گەلى کوردمان .
- ئافەرەتى کورد چون
ئەبينى ۰۰ ؟
● جينگای داخە کە بليەم
ئافەرەتى کورد بە دواکەوتوى
ئەبينم ، وە جينگای داخە
بشليم ئافەرەتە کانی لاديمان ،
سەر بەست ترو گورج گول
ترن لە شارستانە کان .
- وە ھوى پيش کەوتنى
ئافەرەت ؟
● پيش کەوتنى ئافەرەت
بە ماوہ فراوان کردنە لـ
بەردەم ئافر تا بۆ ئەوہى لە
ناو چوار ديوارى تاريكى
مال دەرچيت و شان بەشانی
براگانى لـ ھەول دانی

لە گەل -
خوشکە
بەرکەريە سول
- پوژباش !
● پوژباش ۰۰ وە پيش
ھەمو قسە يەك سوپاس بۆ
پوژنامەى ھاوکاری و ھەميشە
ھيوای بەرزى بۆ نەخوازم .
- ناوت ؟
● شوکريەرسول
دانيشگای بەغا ۰۰ کليە
ئاداب بەشى کوردى .
- ئاوانت لە ژيانا ؟
● ئەو ئاوانەى ئەيخوازم
بتوانم دواى تەواو کردنى
خویندن خزمەتى کۆمەلە کەم

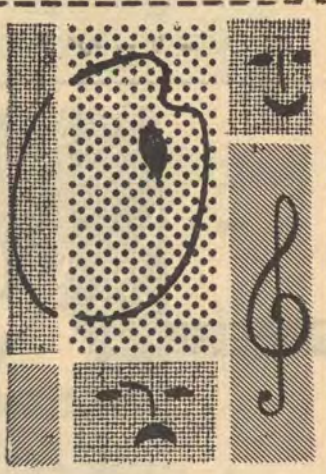
بهره‌دهنده‌ریکی میلی کی نوی

نه‌حمده ناقانه

کردوو ته سه‌ره‌تا
 بوه‌لبه‌سته‌که‌ی ۰۰ به‌م
 جوړه تامو چیرو شتیوه و
 ره‌نکیکی کوردی داوه
 به‌ویژه‌که‌ی و ریبازیکی
 نووی هیناوه ته‌کایه‌وه ۰۰
 نهم باسانه‌ی سه‌روه ،
 ده‌ست نه‌دن بکریږ به‌بلکه
 بوئیسپات کردنی سوود
 به‌خشی فولکلور ، به‌همو
 جه‌شن و بابه‌تیکیه‌وه ۰ چونکه
 نارزوو و جوری چیژ
 وه‌گیراوه ، به‌لکسو ،
 نه‌کریت، به‌لکو و پیشانده‌ری
 راسته‌قیینی هست و نه‌ستی
 میلله‌تیشه ۰۰۰

گوران ۰۰ هونه‌ری
 بزورگی کورد ، به‌رله‌وه‌ی
 ده‌س بکا به‌دانانسه‌وه‌ی
 هه‌لبه‌سته ناسنگو
 به‌نرخه‌کانی و نوپه‌ریته‌سه
 به‌رزه‌کانی ، زانیاری‌یه‌کی
 ته‌واوی بوخوی (لسه
 فولکلوری کوردی و هونه‌ری
 میلی کی کوردی) په‌یدا‌کرد
 بوو ۰۰ به‌لکوو نه‌توانیمن
 بلین که له‌ناو نه‌وچ‌سه‌شته
 نه‌ده‌به‌دا کولابوو - نه‌گه‌ر
 نهم زارویه ده‌ست بدات
 بو ده‌ربرینی مه‌به‌ستمان -
 ئینجا نه‌و فولکلوریه‌ی
 کردبووه بناغه‌یه‌ک بو بنیات
 نانی دافراوه‌کانی ۰۰ شان
 به‌شانی سه‌رنج دانسه‌وه
 له‌نه‌ده‌بی جهانی و له‌ریبازه
 ویژه‌بی به‌کان ۰

هونه‌ری

هونه‌رمه‌ند (قهره‌داخی)
له‌چنده دیریکا :

× سالی ۱۹۴۶ لسه
 هه‌له‌بجه له‌دایک بوه ۰
 × خویندنی سه‌ره‌تایی
 له هه‌له‌بجه ده‌ست پښ‌کردوه
 له‌ویش‌هوه هه‌تا پله‌ی
 ناوه‌ندی له سلیمانی ته‌وو
 کردوه ۰
 × سالی ۱۹۶۲ چوه‌ته
 قوتابخانه‌ی ماموستایانی
 سه‌ره‌تایی له سلیمانی و له
 سالی ۱۹۶۴ دا به ماموستا
 ده‌رچوو ، ماوه‌ی دوو سال
 خه‌ریک بوه به‌ماموستایی‌هوه
 × دوا‌ی چوه‌ته - به‌شی
 جولانه‌وه‌ی هونه‌ری له
 به‌ریوه‌به‌رایه‌تی په‌روه‌ده‌ی
 سلیمانی - بوسه‌ر په‌رشتی
 کردنی به‌شی مؤسسیقار
 سروود له قوتابخانه‌کان ۰
 × به‌شداري‌یه‌کی
 گه‌وره‌ی کردوه له دامه‌-
 زباندنی تیپی مؤسسیقای
 سلیمانی و ئیسته سه‌ره‌کی
 نه‌و تیپیه ۰

نالهم سه‌ره‌تایسه‌وه
 - گوران - سه‌روه
 به‌رزکردنه‌وه‌ی کوشکی
 بلندر قه‌شه‌نگی ویژه‌یی
 خوی ته‌کانی دا ۱۰!
 نه‌گه‌ر چاو به‌نه‌ده‌بی
 گوران بخشینین ، پارچه
 پارچه‌ی فولکلور به‌ده‌ی

هه‌ر له‌به‌ر نه‌وش ، نه‌و
 به‌ره‌مه هونه‌ری یانه‌ی
 که‌نزییکن له‌م هونه‌ره
 میلی‌یانه‌وه میلله‌ت زیاتر
 به‌لایانه‌وه نه‌چی ۰۰
 نهم راستی یانه‌ه زور
 له‌کومه‌لان و میلله‌تانی والسی
 کردون که‌لیکولینه‌وه‌یه‌کی
 ته‌واو بکری بو زانیینه‌وه
 ده‌رختنی نه‌ینی‌یه‌کانی نهم
 هونه‌رو ویژه‌یانه ۰۰ به‌همو
 جوریکیش سوودیان لی
 وه‌گیراوه ، به‌تکسو،
 بووشنه‌ته نه‌و سه‌رچاوانه‌ی
 کوزوربه‌ی ریبازه هونه‌ری
 ویژه‌بی به تازه‌کانیان
 لی‌بلا‌بووه‌ته‌وه ۰۰

لوه‌دا و بستمان چهن
 نمونه‌یه‌ک بنه‌چینه به‌رچاو
 که نه‌توانی بکریږ
 به‌نباغه‌یه‌ک بو دوزینه‌وه‌ی
 ریبازیکی کوردی تاییه‌تی
 له‌نیگارکیشی و په‌یکه‌تاشییدا
 به‌ره‌و قالیچه‌و لیسه‌و
 جاجمی کوردی و نه‌ونه‌خشی و
 وینانه‌ی که له‌سه‌ره‌

له به‌یکه‌ر تاشییدا
 - به‌تایه‌تی - ، به‌یکه‌رو
 نه‌خشی و وینه‌سه
 هه‌لکه‌نراوه‌کانی سه‌رکیوه‌کان
 - وه‌گوو کیږی بیستون -
 وپاشماوه کیږینه‌کانی
 شارستانی‌یه‌تی سامانه‌ی و
 مییدی و نه‌و شارستانی
 په‌تیانه‌ی که‌په‌یوه‌ندیان
 هه‌بووه و هه‌سه‌یه

(شانوگه‌ری له شاری
 سلیمانی به‌شیوه‌یه‌کی
 گشتی نه‌توانین بلین
 له‌یه‌که‌م پله‌ی هه‌نگاونانایه
 به‌ره‌و پیش‌کوتن ، وه
 ئیستا له‌سلیمانی هه‌ست
 پرسیاری په‌که‌م :
 جولانه‌وه‌ی « شانوگه‌ری »
 له سلیمانی دا به تاییه‌تی
 وه له کوردستان به‌گشتی
 چونه ؟!
 وه چی پیشی نه‌خات ؟!
 پرسیاری دووم :
 سه‌بارت به به‌ره‌مه‌کانی
 تیپه‌که‌تان تائیسه چیتان
 کردوه ؟!
 پرسیاری سیهم : به‌ره‌می
 دوازوتان ؟!
 پرسیاری چوارم : خه‌لکی
 چون پیش وازی به‌ره‌ه‌کانتان
 نه‌کن ؟!
 وه ماموستا حه‌سه‌ن
 به‌سوپاسه‌وه وه‌لامی
 پرسیاره‌کانی به‌هم
 جوړه‌دایه‌وه :
 و : جولانه‌وه‌ی

ده‌گه‌ن‌گه‌ن‌گه‌ن

روژنامه‌ی « هاوکاری »
 چاوی کهوت به هونه‌مه‌ند
 « ماموستا حه‌سه‌ن ته‌نی »
 نه‌ندامی ده‌سه‌سته‌ی
 دامه‌زینه‌ری « تیپی
 نواندن و موسیای سلیمانی »
 وه نهم پرسیانه‌ی لی کرد !

× له‌و مؤسسیقایانه‌ی
 داینه‌وه : کوستانان ،
 شه‌پول ، گولان ، هه‌وارکه ،
 شایی ۰ دوا به‌ره‌می به‌ناوی
 (مهم وزین) له ۰ وه‌بیجکه
 له‌و ناوازنه‌ی داینه‌وه بو
 هونه‌رمه‌نده‌کان ۰
 × بیجکه له‌و ناله‌ته
 مؤسسیقا پوژه‌لایانه ،
 شاره‌زاییه‌کی باشی هه‌یه له
 لیدانیان ، شاره‌زاییشی هه‌یه
 له ناله‌ته مؤسسیقا پوژناوایی
 په‌کان دا ، وه توانیویه‌تی
 گه‌لی ناوازی کوردی له‌سه‌ر
 نه‌و ناله‌تانه‌دا به‌ش کات ۰
 هه‌روا توانیویه‌تی که‌ده‌نگی
 - ربع قرن - بخاته هه‌ندی
 ئالاتی پوژناوای وهک :
 نوکوردیون ، سکسفون ،
 کلارنیت ، گیتار ۰
 × وه‌ژماره‌ی داهاتو له‌م
 لایه‌یه‌دا گفتوگویه‌ک له‌گه‌ل
 ماموستا نه‌نور قهره‌داغی
 بلاو نه‌که‌ینه‌وه ۰

به‌گه‌له‌که‌مانه‌وه ۰۰ نه‌بی
 لیکولینه‌وه‌یه‌کی زانیاری
 ته‌واویان لیوه‌بکری ۰۰
 له‌باره‌ی چونه‌تی هه‌لکه‌ندن و
 شیوه‌ی پیشاندانی شت
 له‌لایه‌ن هونه‌رمه‌نده
 کونه‌کانه‌وه و نه‌و پناغه‌و
 پیازانه‌ی به‌سه‌ری‌انا
 رویشتون له‌کاتی به‌دی
 هیانای نه‌و به‌ره‌مانه ۰۰
 شان به‌شانی نهم شتانه‌ی
 که‌باسمان گردن ۰۰ سه‌رنج
 دان له‌پیبازه نوی‌سه
 پیشکه‌وتوه‌که‌کسان و
 تی‌گه‌یشتیان و ۰۰ پته‌و کردنی
 په‌یوه‌ندی هونه‌ری کوردی
 به‌هونه‌ری جهانی‌سی و
 مروقایه‌تی پیوستی‌یه‌کی
 زورگرنگن ۰۰ سو
 جولانه‌وه‌ی (ژال و گوری)
 نیوان هونه‌ری جهانی و
 هونه‌ری کوردی ۰۰
 نه‌رجولانه‌ره‌یه‌ی که‌یاسای
 به‌رزبوونه‌ره‌ی هه‌موو شتیکه
 له‌زانیاری کومه‌لایه‌تییدا ۰
 به‌م راگایه‌دا نه‌توانیمن
 هونه‌ری کوردی
 به‌رزبکه‌ینه‌وه و بیگه‌یینه‌ی
 پله‌ی هونه‌ری جهانی ۰۰
 هونه‌رمه‌نده‌کانی‌شمان ۰۰۰
 خویانیان له‌نه‌خوشی
 دووره‌و په‌ریزی و که‌م
 ته‌رخه‌می رزگار کرده‌وه ۰۰

ته‌بینین (تیپی‌نواندن و
 هرسیقی سلیمانی) هه‌لیکی
 زور نه‌دات بو به‌رزکردنه‌وه‌ی
 نهم هونه‌رمه‌زنه - هونه‌ری
 نواندن - که‌به‌توانی
 ری‌په‌وی راستی خوی

ته‌گری به جولانه‌وه‌یه‌کی
 دلسوزانه له‌لایه‌ن لاره
 هونه‌ر په‌رسته‌کانسه‌وه
 هیواشم زوره‌که نهم
 جولانه‌وه‌یه دوازویکی پر
 له‌سه‌رکه‌وتنو روناکي هه‌بی
 به‌تایه‌تی که‌له‌م دوا‌یه‌دا
 بدوزیته‌وه خزمه‌ی گه‌لی
 کوردمانی پی‌بکات ۰
 هه‌روه‌ها (کومه‌لی هونه‌رو
 نادابی کوردی) که‌تازه
 خه‌ریکه ده‌ست نه‌کات
 به‌ئیش که‌ناواته‌خ‌وازم
 سروانه ل ۱۳

ویژه

بیرما بیت له سالی (۱۹۵۰) ۱۵ بوو لهوکاتهی له روزنامه‌ی «هه‌ولیر»ی کومسه‌لی ماموستایانا کارم نه کرد ، چیروکیکی خه‌یالی رومان‌تیکی پر له‌فرمیسک و نائومی‌دی بوو ، له بیرم نه‌ماوه ، دوور نیه ئیسته‌که نه‌گه‌ر بیخوینمه‌وه پیکه‌نینم پی‌ی بیت . چهنه‌ چیروکیکی تریشم نووسی ، هدر به‌و ناوه‌روکه ۰۰۰ ئینجا که‌ومه

« نه‌له‌مان کوردی » بوو . دووا چیروکم نازانم کامه‌یانه ، چونکه شه‌ش جه‌وتیکم به نیوه‌چلی ماونه‌توه ، جا نه‌گه‌ر چیروکه‌که‌ی سالی (۱۹۵۰) م بو بزمیری نه‌توانم بلییم جیاوازی له نیوانی یه‌که‌مین چیروک و دووا چیروک جیاوازی نیوان (ورینه‌) و (ناده‌مزاد) خه‌ ئه‌گه‌ر له (نه‌له‌مان کوردی) یه‌وه ده‌ست پی‌یکه‌ی به‌ش به‌حالی خوم هیچ جیاوازی یک نابینم ، له

کونه‌په‌رستی تیانی‌یه ، چونکه زرووفی سیاسی و کومه‌لایه‌تی، به‌وه‌ی مه‌سه‌له‌ی قه‌ومی حل نه‌کراوه هیچ به‌ره‌مه‌یکه‌ی ناخریته پال کونه‌په‌رستی به‌وه به‌لام نه‌مه‌ش نه‌وه ناگه‌ینی که هه‌موو به‌ره‌می نه‌ده‌بی ، به‌تایبه‌تی چیروک هه‌ر « پیشکه‌توهه » که‌وابسی به‌لای منه‌وه پیشکه‌وتووی و کونه‌په‌رستی جیگه‌ی باس نیه له چیروکی کوردیدا ، هه‌روه‌ها « رومان‌تیکی » و

گفتوگوییەك

لایره‌ی ویژه چهنه‌ند پرسیاریکی له (دوکتور ته‌واوی پرسه‌ی یاره‌کان و وه‌لامه‌کانی دوکتوره)

پرسیار : یه‌که‌م به‌ره‌مت ، وه‌ دووا به‌هه‌مت که‌مین ؟ وه‌ چ جیاوازی یه‌ک له نیوانیانا نه‌بینی ؟ وه‌لام : نه‌مه‌له‌ ته‌مه‌نی دووانه ، الیما‌بو ، له‌ریش گورینی شیعی‌ی له‌خه‌وه هه‌لسن‌ی ته‌حه‌د موخسار جاف بوو زمانی عاره‌بی وه‌کو بوم ده‌رکه‌رتوه ، له‌ژیانی هیمنی‌دا نه‌بی چیروکم بو نه‌نووسراوه‌توه ، له‌راستی چیروک نووسینم نه‌کردوه به‌پیشه‌ی یه‌که‌مین چیروک وه‌ک به‌

ژیانی نه‌کادیمی به‌وه واته‌ خویندن له کولیه‌ی ئاداب و نان‌به‌بداکردن ، له پاش نه‌مه له که‌رکوکا که‌ومه‌ی زبانیکی که‌لیک له‌ژیانی کولیه‌قه‌له‌باغتر ، بو ماوه‌ی شه‌ش مانگ له‌گه‌ل هاوریکانم «شه‌فه‌ق» هه‌موو شتیکی له‌بیر بردبوینه‌وه ، ئینجا شورش‌ی چوارده‌ی نه‌مووزو هه‌ر له‌گه‌ل «شه‌فه‌ق» دا . ته‌نیا له‌سالی ۱۹۶۰ له‌به‌کیتی شوقیه‌ت هیمنی ژیانم به‌خومه‌وه دی ، یه‌که‌مین چیروکم

« ریالیزم » یه‌ش جیگه‌ی باس نین ، چیروکی « کلاسیک » یه‌ش له نه‌ده‌بی کوردی‌دا جیگه‌ی نی‌یه ، چونکه چیروکی کوردی به‌ده‌وری « کلاسیک » دا تینه‌به‌ریوه به‌لکو له‌قوانغی خه‌باتی نیوانی « رومان‌تیکی » و « ریالیزم » دا به‌بدا‌بووه ، واته نیوانی هه‌ردوو جه‌نگی جیهانی ، چاکتر نه‌وه‌یه دوو ته‌عبیری هه‌ره ساکار یاخود « بازاری » به‌کار به‌یین باشتره ، واته چیروکی باش نه‌و چیروکه‌یه ، زمانی سفت و به‌تین و ساکار بیت ، بزوتنه‌وه‌ی **بروانه لایره (۱۴)**

وو ته‌یه‌ک

نهم لایره‌یه ، له‌ژماره دووی روزنامه‌که‌مانه‌وه ۰۰۰ هه‌ر اجاره‌گفتوگوییەكی له‌گه‌ل نووسه‌ریکمانا ریک خسته‌وه ، وه هه‌ن‌دی پرسیاری ئاراسته‌ی نه‌وه نووسه‌ره کردوه که هه‌مووی له‌سنووری نه‌ده‌بو میژوو ، وه کاروباری روشن بیری نه‌توه‌که‌مانا دیت ده‌چیت . نه‌و نووسه‌ری له‌م لایره‌یه‌دا نیمه‌ پرسیاری لئ نه‌که‌ین ، سه‌ره‌سه‌سته له‌شیوه‌ی وه‌لام دانسه‌وه‌ی نه‌و پرسیارانوه ده‌برینی هه‌ر رایه‌ک که له‌و باره‌یه‌وه پرسیاری لئ بکریت . که‌ نه‌لین سه‌ره‌سه‌سته نیازمان نه‌توه‌که‌مانا دیت و ده‌چیت . ره‌خه‌یه‌ک یا پیشنیاریکی ئاراسته‌ی کراوی چاکه‌ خواستی مه‌زوووعی ده‌بریت له‌پیناوی ده‌ست نیشان کردنی نه‌و ریه‌زه‌ی پیوسته نه‌ده‌بی نه‌رومانان بیگریته‌به‌رو له‌پیناوی بزار کردنی به‌ره‌می نه‌ده‌بی له‌وه‌یه رایه‌ک ، یاخود نهم سه‌رده مه‌یه‌مان دا . هه‌رگیز نیازمان له‌وه‌نیه که به‌هوی نهم گفتوویانه‌وه پلارو لومه ئاراسته‌ی که‌سانی تر بکریت . نهم گفتوگویانه بویه له‌گه‌ل هه‌ن‌دی له‌ نووسه‌رانمان نه‌که‌ین که‌ کوری ده‌مه ته‌قی یه‌کی برایانه‌ی دلسوزانه ریک خه‌ین له نیوروشن بیرانمان بو نه‌وه‌ی به‌هه‌مووان بگه‌ینه نه‌و نه‌جابه‌باشه‌ی که‌ ته‌رو زور ژور پیوسته نه‌ده‌بی نه‌توه‌که‌مانان بیگاتی . له‌به‌ر نه‌وه ، نهم لایره‌یه هه‌میشه کراویه بو هه‌ر رایه‌ک که به‌رامبه‌ر سه‌هراپاو ناوه‌روکی نه‌و پرسیاریو گفتوگویانه ده‌ر بیریست که‌نووسه‌ریک یا نیمه له‌دوا روژا نه‌یخه‌ینه پیش‌چاو . ته‌نیا دروشمان له‌م کوری ده‌مه ته‌قی یه‌دا نه‌وه‌یه : « دام سه‌ره‌ست بین له‌ده‌ربرینا . . . نازاو بین له‌ره‌خه‌نه‌دا . . . ئامانج‌شمان به‌رزو گه‌ش بیت له‌پیشنه‌ستی له‌ده‌بی نه‌توه‌که‌مانا » .

- چهنه تکایه‌ک . . .
- برای خوینده‌وار
- ۱ - تکایه نه‌و نووسینه‌ی نه‌ینیریت به‌خه‌تیکی جوان وه له‌سه‌ره یه‌ک لایره‌ بنووسریت .
- ۲ - نه‌گه‌ر نووسینه‌که وه‌رگیراو بوو تکایه سه‌ره‌چاوه‌که‌ی بنووسریت .
- ۳ - پیوستمان زیاتر به‌ چیروک . ره‌خه‌نی نه‌ده‌بی . لیکولینه‌وه . وه نووسینه‌ی تازه هه‌یه .
- ۴ - زیاتر نووسینه‌ی کورت و جی‌گر بلاو نه‌که‌ینه‌وه
- ۵ - نه‌و نووسینه‌ی نه‌ینر باشتر وایه (وینه‌ی نووسه‌ر یا وینه‌یه‌ک که به‌یوه‌ندی به‌ نووسینه‌که‌وه هه‌بیت) له‌گه‌لا بیت .
- بوریس چوکوف - مامۆستای زانستگای خویندنی پۆژهلانی له‌مۆسکوۆ نامه‌یه‌ک پیشکه‌ش نه‌کات بو دوکتورا سه‌بازت به - به‌یدا بوونی چیروکی دریزی عراقی له ۱۹۱۹ - ۱۹۵۴ - نهم نامه‌یه بریتی نه‌بی له چیروکی ژماره‌یه‌ک له چیروک نووسه‌ عیراقیه‌کاز له‌وانه‌ چیروک نووس نه‌دمۆن صبری .

که‌ ئیشه‌که‌ی به‌جی دین و نه‌چیتته ریزی سوپاوه ، به‌هۆی باوکی‌وه له‌م شه‌ر نه‌گه‌ یزانه‌وه بو نه‌و شار بۆیه ، هه‌ر له‌منالی به‌وه شاره‌زایی چۆنیه‌تی ژیانی میله‌ته‌که‌ی بوو . (ئاناند) چاوی به‌و کوبه‌وه‌ری یه‌ که‌وت که‌ میله‌ته‌که‌ی تیایه‌تی ، جووتیاره‌کان پارچه‌به‌ره‌وی شک نابهن ۰۰۰ کریکاره‌کان لاواز و نه‌نگ زه‌ردن به‌هۆی نزمی گوزه‌رانیا نه‌وه له‌گشتی چه‌رگ برتر که‌ نه‌یدی هاوئیشتمانی یه‌کانی له‌ شه‌قامه‌کانا له‌برسا نه‌مرن !! نهم دیمه‌نانه خسته‌بوویانه خولیا‌ی بیرکردنه‌وه ، که‌ نه‌و ریکایانه‌چین میله‌ته‌که‌ی له‌م تاریکایی به‌ده‌ره‌کا ؟ له‌وه‌ده‌مه‌دا به‌تایبه‌تی له‌نیوانی سالی ۹۱۸ - ۹۲۲ ز جولانه‌وه‌ی رزگاری نیشتمانی له‌په‌ره‌سه‌ندنابو نه‌مه‌ش بی‌گومان کارتیکی

که‌وه‌ری کرده‌ سه‌ر بیری نووسه‌ری مولک راج . نه‌و جولانه‌وه‌ی له‌ هنددا ده‌روه‌و ناخۆ-که‌پی‌ویست ناکا لیره‌دا باسی که‌ین - نکونی هه‌ناو . ئاناند که‌وته سه‌ر نه‌و بیره که‌ نه‌بی به‌باشی له‌بازی سیاسی بکا ، تابوونی له‌ پۆژانی داهاتودا به‌گۆیره‌ی پی‌ویست بچوئینه‌وه . بۆیه ئاره‌زووی که‌وته سه‌ر خویندنی زانست خویندنی زانستی له‌ سالی ۱۹۲۵ له‌ دانشگای (پنجاب) ته‌واو کرد ، دووای نه‌وه رۆیشت بو انگلترا بو ته‌واو کردنی خویندنه‌که‌ی . له‌وی ده‌ستی کرده‌ خویندنی « فلسفه » له‌سالی ۱۹۲۹ ز به‌یان نامه‌ی دوکتورای وه‌رکرد . له‌سالی ۱۹۳۲ چهنه‌ کتیییکی له‌باره‌ی فلسفه‌وه بلاو کردۆته‌وه تیایا به‌رپیچی نه‌و **بروانه لایره (۱۴)**

دراوه . **پۆژمیری هاوسه‌ر** له‌م پۆژانه‌دا « پۆژمیری هاوسه‌ر » که‌ کاک « هوشیار محمد حاجی عزیزی قه‌فتان » نوی‌ویه‌تی و پیکه‌ خسته‌وه نه‌و نه‌رکه‌ی « کاک هوشیار له‌م روه‌وه کیشاویه‌تی شایانی ریزه و سوپاس و پۆژبای « هاوکاری » پی‌نه‌گه‌ینه‌ین .

مولاند
راج ئاناند
نه‌وه‌ده‌مه‌وه
ئێه‌رکه‌نیک

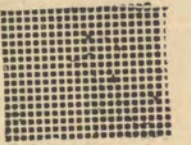
هندستان نه‌و وولاته‌ پان و به‌رینه ، که‌لئ نووسه‌ری پیشکه‌وتوی تیدا هه‌لکه‌رتوه هه‌ندیک له‌وانه : هارنهرانان شانو کریشان شاندار مولک راج . نهمی دوواییبان سالی ۱۹۰۵ ز ، له‌پیشاور که‌ سه‌ر به‌ (پینج ئاب) له‌ دایک بووه باوکی کریکار بووه له‌یه‌کی له‌کارخانه‌کانی نه‌و سه‌رده‌مه له‌به‌ر دل‌په‌قی خاوه‌ن کارگه

هه‌روانی و ویژه

دیوانی بیخود

دیوانه بریتی یه له شیعی کوردی و فارسی (بیخود) که (۳۰۰) لایره‌ی گرتوته‌وه ، له‌سه‌ر نه‌رکی لیسوا عبدالرحمن مفتی وه به‌یارمه‌تی وه‌زاره‌تسی کاروباری شمال له‌چاپ دیوانه شاعیری به‌ناو بانگی کورد مه‌لا محمودی مفتی (بیخود) - کوکردنه‌وه و ریکخستن و له‌سه‌ر نووسینی کاک محمدی مه‌لا کریم - که‌وته بازاره‌وه . نهم

لهو نیواره یه دا که ناسمان سافو هلو فینک بوو ، مام « فولکان » له بهر دهم دوکانه که ریا له گهل قه شهی گونده که دا دانیشتبوو . مام فولکان به پیچه واندهی نیوارانی پیش ، سووه وه په شیوو که م قسه بوو . هوردوو لچی دابوو به یه کا . هولو ته قه لای ته قه لای قه شه که بو هیئانه قسه و پیکه نینی سهری نه گرت . به سهرسامی به ره ته ویش بی ده ننگ له پالیا دانیشتبوو . پاش ماوه بیگ بی ده ننگ بوون ، له پرا مام فولکان رووی کرده قه شه که و پی ووت :

— گهورم ، لیم ببوروه نه گهر در ژهم دا به قسه کرده که م . چونکه نه وهی نیستا بوتی ته گیرمه وه ، به سهرهاتیکی دوورو دریزی جه رک بره و چهنده ها سالا بووه به ماخولان له میشکماو ویزدانم نازار نه دا . زور جار نه مویست بوتی بگرمه وه خوم له ده ست باری کرانی رزگار بکم ، به لام هه موو جاری نه مروو سبه نییم پی نه کرد . نیستا نه بینم ویزدانم پیوستی به پشوودانی هه میشه یی به ، چونکه هه ست نه که م ده ستی مردن له ژیانم نزیبک نه بیته وه و پییری به ره و گور نه مبات . نه وهی ته بیستی زور ترسناکه ، چونکه من به شدارم له تاوانیکی دزی و فروفتلا . پیچکه له وه پیاو کوژیکی گونا هباریشم . له بهر نه وه تکات لی نه که م که گویم لی بگریت و سزای پیاویکی خاوه و ییزادن و دنیا دیده م بدهی به سهره ، نه ک سزای پیاویکی ثابینی . قه شه که جوواله ییکی بو کردو به کورسی به که یه وه تونزیک له مام فولکان دوور که و نه وه ، وه کو لی پی بترسی ، به لام نه م ناگای له جووانه وهی قه شه که نه بوو چاوی بریبوو زهوی به که ، نیجا به ده نگیکی به سوزه وه ده ستی کرد به گیرانه وهی به سهرهاته که ووتی :

« کاتی که سهر باز بووم له سوپادا . له نساو نه فسه ره کانی تپیه که مانا که نجیکی ره ووشت چاکی ، وه جاخ زاده هه بوو ناوی (لویس باسکال) بوو ، هه رچه نده پله و پایه مان جیاواز بوو ، له گهل نه وه شا وه گو هاوری له گله ما نه جووالا یه وه ، له بهر نه وه زور شتی تریش ، دلسوزی و خوشه و یستیم بو (باسکال) نه فسه ره گه پیشتتوووه راده یه کی وا که به پی سی و دوو کردن ناماده بووم له پیناویا خوم به بخت بکم !»

پاش ماوه بیگ بی ده ننگ بوون ده ستی کرده وه به قسه کردن ووتی : « جهنگی جهفتایی هه لگرسا ، لویس باسکال نازایه تی بیکی وای نوآنده مه گهر هه ره له و که سانه بیت که وه کو نه و ره ووشت جوان بن . کاتی جه ننگ کوتی هات له پاداشی نازایی به که یا پابه بان بهر زکرده وه و ناردیان بو سهر بازگای (بور دو) . له راستی یا زور خه مبار بووم به دوور که و تنده ی . چهنده ژوژیک به سهر رویشتینا

پشتمه وه گویم له ده نگیک بوو به ناوی خومه وه بانگی کردم ، که لام کرده وه سهریر نه که م لویس باسکالی هاوری به ، چاکه ت پانتولی له بهر ابوو . ماوه بیگی زور نه م لاو لای یه کتر مرمان ماچ کرد . پاش نه وهی له ژووره که ما دانیشتن ، فنجانیک قاوم پیشکesh کردو به سهرسامی یه وه پی ووت :

— گهورم ، نه زانی که نه مه یه که م جاره به چاکه ت و پانتوله وه نه ت بینم ؟! به دلنایی یه وه

سهرسامی و ناره زای له پیرو پردمه و . روژیکییان جوان نه بینو له یه که م نیگاوه جهزی لی نه کات ، وه له بهر نه وهی له سوپادا یه و ناتوانی بهینت ، ده ست له فرمانه که یی نه کیشته وه ، نه یگوزینه توره ، نیجا نه چی بو (پاریس) له یه کیسک له بانقه کانا فرمانیکی باشی ده ستگیر نه بو له گهل ژنه که یا به خوشی و بهختیاری ژیان نه به نه سهر . وه نه و روژه هاتبوو بو نه وهی بانگم بکات بو نان خواردن له مالی خویمان و به ژنه که ایم

نیعه ته دا ، منی له بیر نه چوو بووه وه هه موو مانگیک جاری نه هاته لامو باکی نه کردم بو نان خواردن له مالی خویمان ، ژنه که ی زور ریزی نه گرتم و مناله کانی خرشیان نه یستم و پی یان نه ووتم « مامه » . توخوا نه دلسوزی و میهره بان یه ی من له لویس باسکال م بینیه له که سا دبوته ؟! قه شه که بوله بولیکی لیوه هات و به په سنده کرده وه ووتی : به راستی هاوری به تی بیکی مه زنه !»

تولنی نویسی

نویسی :

چیروک نویسی فرهنسی فرانسوا گوپییه

ده گبر : م. نازار

شهو یکیان ، زووتر له شهوانی پیشوو بهر له کانی نووستن چومه سهر جیگا که م هیشتا کات ژمیر (ده) بوو که یه کیک له پرا له ده راکا که ی دا ، کاتی کرده وه زور سهرسام بووم به بینینی لویسی هاوری م به و فاهوخته ، پالتویه کی له بهر ابوو نیشانه ی په ژاره و خه م له دم و چاویا نه بینرا . که داوام لی کرد دانیشتیت ووتی : — نیسیکی گرنگم پیته . . . نه توانی ، ههر نیستا له گه ما بییت ؟ بی سیر دوو کردن بروانه ل ۱۳

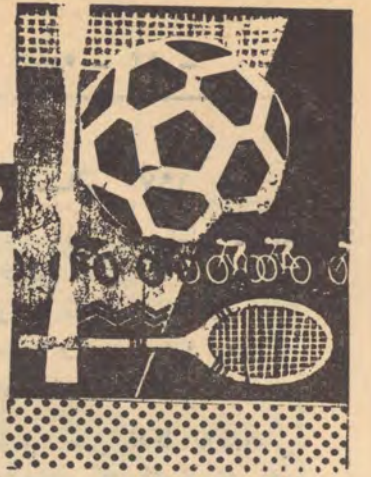
بناسینی . به راستی ، کانی که ژنه که ایم بیستی ناهه قیم نه گرت ، له دهروون پاکو ره ووشت چاکی دا هیچی له و که متر نه بوو ، بیچکه له وه زور جوان و نازاد اریش بوو . دوا نه وه نه بی به یه کیک له پیاوه گه ره کانی بانقه که و خاوه نه که یی نه کیات به هاو به شی خوی له نیس کردن . به و هویه وه قازانجیکی زوری ده ست نه که وی و ده رگای ده و له مهندی بو نه خریته سهر پشت . هه رچه نده که و تبوو به سهر نه وه هه موو نازو

وه لامی دامه وه ، ووتی : — له مودوا له م جلانه زیاتر نابینی له بهر ما . — نه وه چون ؟! — وازم له فرمانی سوپایی هیئاوه . — شاه . . . چهنده هه وایکی سهره . به راستی که گویم له م هه واله ناخوشه بوو ، وه کو له سهر بانیک فریم بده نه خواره وه وه هاوو چونکه هه رگیز بروام نه نه کرد که نه فسه ریکی گوی رایه لی نازای ره ووشت جوانی وه گو نه و واز له فرمانه که یی بهینت : به لام لویس به گیرانه وهی به سهرهاتی ژیانی نازه ی ،

تپهر بوو ، به لام منی له بیر نه چوو بووه وه ، هه ر که له جیگا تازه که ی جی گیر بوو په تیا په تیا نامه ییم بو نه هات . هه ندی جاریش له گهل نامه کانی چهنده فرانکیکی بو نه ناردم چونکه نه یزانی ده راهتم که م وه ده ست کورتم . که ماوهی خزمه تم له سوپادا ته و او بوو . هه رچونی بوو نیسیکم ده ستگیر کردو دایان نام به پاسه وانی هیلئ ناسنین له نزیک نیستگهی (پقیری) یه وه . روژیکیان ، کاتی خهریکی نیس کردن بووم ، له

ورزش ورزش ورزش ورزش ورزش

په رهه لست كهری - جیمی نلیس - له ۱۶ - ۲ ی داهاتوژدا ، وه نه لیس به پروژ نامه كهره كانی ووتووه كه جاری زووه بو مه شق و ره ننگه له سهره تاي شوبات ده سی بی بکات .

• په كیه تی توپینی ټنگلیزی بو په كه م جار دان به كه مه ی توپینی نافرته تان نه نی پاش نه ری (۴۹) سال دانیان پی نه نه نا ، وه سكر تیری گشتی په كیه تی - دنیس فولمز - ووتی نه مه له پیناری وه كویه کی ته وای نافرته و پیاو بو !!

ده ننگ د باسی د ورزش

بكه ن له هه موو جیهاندا • ټیپی سووید: نه میان زلبو و به سهر نه و كومه له ی كه پیکه اتبوو له فرانسواو نه رویچ و خوی ، زلموونه - كهش بهم شپوه به بو دو جار له نه نه رویچ برد و و جار یك له فرانسواو جار یكیش دوورانی به رامبه ر فرانسوا ، فرهنساش دوو جاری بردی یه وه و دوو جار یكیش دوورا وه نه ریچ ته نها یك كه مه ی برده وه .

ټاژانسی نه سوشیند پریس بلاوی كرده وه كه په كیه تی دوولی توپین له كونگره ی داهاتووی له حوزه پیرنا كه له مه كسیك نه به ستری باسی نه ره نه كات بروزی دانانی كاسیكی دووه لی بو نه ری تیپه كانی لاوان كه مه توپینی له سهر

پاشماوهی « دهوره ی جهانی توپینی پی »

یك بوو له گهل نه لمانیای دایمو كراسی كه ۳ به هیچ بوون له روما •

• اسرائیل - بر دیه وه له نه نجامی خو كشانه وه ی كوریای ژورو له به ر نه وه ی اسرائیل به دوژمنی میله تان نو كسهری نیمپرا لیسیت نه زانی وه كه مه ی له گهل تاكا •

وه نه گهر بمانه ری تیپی سهر كه وتوو ده ست نشان بكه ین ، لای نیمه سهر كه وتن له كومه له بو نیتالیایه به ده رجه ی یه كه مو نه رغوا ی به ده رجه ی دووم اواته له نیوان نه مه هر دوو تیپه یه • ټیتر تا ژماره ی داهاتووه كومه لی سیپم كه له به هیتر ترین تیپه كانی جیهان پیکه اتووه •

• تیپی سووید: نه میان زلبو و به سهر نه و كومه له ی كه پیکه اتبوو له فرانسواو نه رویچ و خوی ، زلموونه - كهش بهم شپوه به بو دو جار له نه نه رویچ برد و و جار یك له فرانسواو جار یكیش دوورانی به رامبه ر فرانسوا ، فرهنساش دوو جاری بردی یه وه و دوو جار یكیش دوورا وه نه ریچ ته نها یك كه مه ی برده وه .

• آیتالیا - پاله وانی نوروپا له سالی ۱۹۶۸ ، دوو جار یكیش كاسی جیهانی بر دوتو وه ، له كومه له كه ی خوی كه پیکه اتبوو له نه لمانیای دیمو كراسی و نه مساو ویلز ، بینچ كه مه ی برده وه له یه كیکیا نا وه كو

به شی دووم كومه لی دووم پیکه اتووه له نیتالیای سویدو نه رغوا ی ټیسرا نیل

• تیپی نه رغوا ی ، ته نها تیپیکه كه كه یشتیته ده وزی (۱۶) به بی نه ری هیچ گولیک له ده ی تو مار بكری وه كومه له كه ی پیکه اتبوو له تشیلیو نو كوادور ، وه له ههر چوار كه مه ی كه نورغوا ی به شدار بو سهر كه وت ، نه وی شایه نی باسه نه وه یه كه به رگری یه كه ی زور به هیتره به لام هیترشكه ره كانی له و ناسته نین ، بو به لگه (۱۵) گولی تو مار كرده وه له چوار كه مه ددا • یسكه شط

• نه رنوالد شورزینكه ر پاله وانی جیهان له سالی ۱۹۶۹

په رتو كخانه ی هاونكاری

ماموستا محمد توفیق ووردی دانه یه کی له دیوانه كه ی « بانگی كوردستان » كرده دیاری بومان سوپاس بوو • وه شاعری میللی حبیب علی میرانی « گولی زاكوا ی كوردستان » و « هونرو ژیان » ی پیش كهش كردین كه دوو به رمن له هونرا وه كانی ، سوپاسی نه كه ین • ههروه ها كتیب خانه ی « هاونكاری » دانه یه کی له « دیوانی بیخود » و مرگرت له لایهن (لیوا عبدالرحمن مفتی) ه وه كراوه به دیاری • سوپاسی نه كه ین •

ټیپه و گو قاری ټلف باء

له ژماره ی پیش ووی گو قاری - الف باء - كورته هه ولیكیان بلاو كرده وه دهر باره ی دهر چوونی یه كه م ژماره ی روژ نامه كه مان « هاونكاری » ، وه له هم كورته هه واله باسی نه وه كرابو ، گوا یه ده سته ی نوسه رانی « هاونكاری » ناوی « كومه لی هاونكاریان ••••• » له خویان ناوه • ټیپه بو دهر خستنی راستی ټه لین :- نه و كومه له مه گهر هه ر له خه یالی نوسه ره كه دا هه بی ، چونكه له راستیدانی به و ره ننگه هه ر نوسه ر یك له روژ نامه كمان پروبا وه یكی تایپه تی هه بیت وه هه رچه نده نه مه یه كه م جار نی به گو قاری ټلف باء كومه ل دروست نه كانه كاو شتی سه بر بلاو نه كاته وه ، هیوادارین دووا جار بو به رله وه ی شت بلاو بكا ته وه وه كوره وشتیکی روژ نامه گه ری ، بزانی راسته وه یاخود •• هه ر خیال پلاوه ! ده سته ی نوسه ران

یه كه م ماو گر تن

یه كه م مان گر تن له میژووی ناده میزادا سالی ۳۰۹ ی پیش زاین روی دا ، نه ریستوسی سهر كرده ی تیپی مؤسیقای شمشال ژهنی یونانی داوای له تیپه كه ی كرد كه له په یستكای (جو بیته ر) دا بوون كه مان بگرن له سهر نه وه ی پیاوانی ناینی نه و په رستكایه ریگه یان نه دا بوون كه نه م شمشال ژه نانه له ناو په رستكایه دا نان بخون ••

له گهل پارچه یه ك هوناروه ، له نامه كه یا پیروز با ی دهر چوونی « هاونكاری » كرده ، سوپاسی نه كه ین به لام بو مه سه له ی هونرا وه كه ی كاك نه جات ټه لین :

له راستی دا به و جوړه ټیك و پیک ټیپه كه بو بلاو كرده وه بشیت ، له گهل نه وش دا نه م چه ند دیره ی به رچاو نه خین ، وه داوامان له كاك نه جات نه وه یه زیاتر له « هونرا وه » بگات نه وسا نبوسیت :

سوپاس ایو ټیپه وه ټه ی كاره ده ستان چونكه عاره بو كورد هه ر دوو بران ده سا دره ننگ هه ر دوو شان به شان « فه له سستین » نازاد كه ن مافی خورا وه كه به پیلانی ټیستعمار گیرا وه !!

پیشه کی ! خوینه واری خوشه وویست : ههروه كه له ژماره ی رابوردوا بلاومان كرده وه ، نه م به شه ی روژ نامه كه مان « هاونكاری و خوینه واران » ناماده یه بو وه لام دانه وه ی هه مو پریسباریكی خوینه واره كان له ههر باره به كه ویت ، به ټایپه تی سه باره ت به داوا كاریتان : روژ نامه ی هاونكاریان چون ټه ویت ؟ دا وكاریت چیه بو پیش خستنی به شه كانی ••• وه چاوه رین ••• ماموستا « حبیب علی میرانی بهم چه ند دیره ستاشی روژ نامه ی « هاونكاری » كرده :

سلاو سوپاس به دل و به گیان بو سه ر نوسه رو بو كاره ده ستان بو كه سی ده سته ی وا له « هاونكاری » غم خواره بو هوز كوردی هه ژاری هه تا ټه لیت ! لی تان پیروزی ریگه ی پیش كه وتنی • بی نوستان رم بی بو چه رگی دوژمن ده سا هه وی بدن به گیان و چگه ر كه هه ربای فكری لی بخه نه سهر - زور سوپاسی ماموستا « حبیب علی میرانی » نه كه ین و هیوا داریسن « هاونكاری » هه ره به و جوړه جیگای متمانه و باواری خوینه واران گورده بیت • كاك نه جات خه مبار نامه یه کی بو ناروین

پاشماوهی [رپی رهوی]
 بویه لهم ماوهیهدا
 وولاته کهمان سدهها
 قوربانی دا له جیاتی نهوهی
 سوود له تواناو ووزه یان
 ومربگری ، چکه لهوهی
 گهنجینهی عیراقی ملیونهها
 دیناری دووراند لهجیاتی
 نهوهی سوودی لی ووزبگری
 له پیناوی ئاوه دان کردن
 پیشخستنی وولاتو بههیز
 گردنی توانای بهرگری
 وولاته کهمان بهتیبتهی که
 ههموو دژمنهکانی له
 بهر بهکی بهگرتی ووی
 نارسه نندا کوپونه تهوه
 بو تفررو تونا گردنی
 شورشی و دهسکهوتهکانی
 جهماوهی زحمه تکیشی
 عه ره بو گوردو بهسنتهوهی
 وولاته کهمان بهکاروانی
 خوبانهوه .

نیمرو هیچ لایه کی
 نیشتمان بهروروه
 پیشکوهتووی وولاته کهمان

پاشماوهی [له ئاسوی]
 هه همیشه . . سهری ئه یوبی
 هه بووه !

دیاره ئیزگی له نندن وای
 نه زانی ، میری شورش
 که سزای ره وای نوکهرهکانی
 نادات ، ناین ناسی وه یاخود
 گوی نذاته ههول و تهقلالی
 چلیسین ! . دیاره ئیزگی
 له نندن . وای نه زانی
 نوری نوکهرانی تهوه
 نه هاتووه و ناییت و هه همیشه
 نه توانی به هه وهسی خوی
 ئالوگور بگات له عیراقو
 چونه تی بهر یوه بردنی
 به تاییه تی گونترین
 چالاکترین نوکهری هه به .

بویه که میری
 نیشتمانی بهروروه ته پیلانهی
 دووایی گوربه گور کردو
 کومه لیک له نوکهرهکانی
 له نندن و بتانگونی هه لواسی
 ئیزگی له نندن . . سهری
 نه یوبی . . جارانی نه ماو
 وه کو سهگی هار بهر یوه
 عیراقو میری شورش ، نه که
 له بهر نهوهی هه نندی له
 نوکهرانی گوربه گورکران ،
 چونکه خوی ئاگاداره

زورتری ماوه به کاریان
 نه هینی ، ههروهها نه که
 له بهر نهوهی ته پیلانهی
 سهری نه گرت ، چونکه
 ههول و تهقلالی چه پهل
 هه بهر دهوامه ، که ته ههش
 لوجیکی ئه پیرالیسته گانه . .
 تاکو ته فروتونا نه بن . .
 بهلام هویه کی زور ساده
 ساکار ، له بهر نهوهی
 تهقدیراتی ئینگلیزیانسه
 به ناوبانگی جارن ته مجار
 به ههله دهرجوو . . .
 بی گومان له مه ورواش ،
 به وریایی میلله تو هینرو
 توانای ، هه همیشه تهقدیراتی
 به چهوت دهر نه چتی . . .
 بویه ئیزگی له نندن
 پیوانه جارانی خوی له پیر
 چو له کاتی قسه کردنا . . .
 تومزه جار جار . . .
 ئینگلیزی خوزین گهرمیش
 هه به . . .

نهماوه که ته راستیه
 نه سهلمینی ، به لکو هه موویان
 دروشمی به گرتن و
 هاو خه بان یان بهر
 کردو تهوه ، وه هه رچه نده
 نه مه پیشکوهتییکی پروزو
 ههنگاویکی دلسوزانهوه
 به لگهی تیگه یشتنی نوئی
 سهر که وتوانه یه ، به لام
 بهدی هیمانی تهو دروشمانه
 به بهستی جهه ساوهی
 ره نجهرو زه حمه تکیش
 وولاته کهمانه ، وه تهوه
 جهماوره پاش چیرانی تهوه
 هه موو ته شکه نجهو ئازاره
 له هیچ لایه که نابوربت که
 ته گهره ته خاته ریگای یه که
 خستنی تهو دروشمانه له
 دونهی ههست پی گراودا .
 بی گومان نه بی تهوه
 به گرتنه له پیناوی خزمه تی
 بهرزه وه نندی جهه ماوهی
 میلله تی و له سهر حیسابی
 هیچ لایه که نه بی ، ته هه
 دروشمه که میری نیشتمانی
 بهرزی کردو تهوه ههول تهدا
 بو بهدی هیمانی چاکترین
 شیوه یه بو گور کردنهوهی
 هه موو هیزه نیشتمان بهروروه
 پیشکوهتووه کان ، وه
 پیویسته هه لایه که بهوه
 پهری توانای خوبانهوه
 ههول بدن بو بهدی هیمانی
 تهو بهر به که ته نها ریگایه
 دهسته بهری مافه کانی
 چینایه تی و نه ته وایه تی
 جهماوهی عه ره بو گوردو
 که مه نه ته وایه تی به کانی عیراق
 نه کات .

کوردی . .

تهویش له ماوه به کی کهما
 بگاته نهوپله یه
 شایانیه تی و کورانه شان
 بداته بهر نه رکی ته هه
 هونهرو پیش بکهوهی
 ههروهها له شماره کانی
 تریشا جولانهوه کی سهره تایی
 ههست پی نه کری کهمایه ی
 شادمانیه بو هونهری
 هونهرمه نذانه له لاین خاوهن

بۆئاگاداری ژماره ۶ سالی ۱۹۷۰

بۆ بریار له سه در دراو محمد غریب نه نجه به گ
 بۆ گشت شریکه کان وه هه مو تهوانه ی په یوه ندیان
 هه به .

لیژنه ی استیلا ی کهرکوی دووم دهس ته کا به کشفی
 لوقی له سه ر تهو زهوی وزارتات که کهوتوه ته دوو
 موقاته عه ی ۱ سه نگور ۲ شوراو له روزانی ۱۰-۲-۹۷۰
 و ۱۱-۲-۱۹۷۰ .

بۆیه پیویسته خوت یانوینه رت له باره گای
 قایمیه تی قه زای دووز نامه بی له روزانی باسکراوا
 به پیچه وانه ی ته ههش لیژنه دهس ته کا به دهر کردنی
 بریاری استیلا دهر حه قت ، به غیابی و به پیی ئوسول .
 ته بۆئاگاداریه وه ک تبلیغی که رسمیه یه بۆ هه مو تهوانه ی
 په یوه ندیان بهم مه سه له وه هه به .

حمید عیبدی
 سه روکی لیژنه ی استیلا ی
 کهرکوی دووم

پاشماوهی [کوردستانی]
 عیراقی نزیك به قه لادزهو
 تهویله نیشته جین تهوانه ی
 که له بهندیخانه کانی وره ی و
 کرمانشاو هه مه دان و ته وریز
 تووند کران ، بۆیه کیک له
 بهندیخانه کانی که که توه ته
 له به کیک له دورگه کانی
 ئیرانی له زه ریای قه زوین .
 له نیوان تهوانه ی که به ند
 کراون : محمد امین جعفری
 ناسراو به سان له و ن وه روا
 زوراوبه گت ، ته مانهش لهو
 سه رو که خیله کوردانه ن که
 به دورمتکاری ناسراون
 له گه ل حوکمی شای ته لقه له .
 گوئی تاران .
 ده نگه و باسیکی تر و
 ته گه یینی که سازمانی
 ته مینه تی ئیران له کوتایی
 مانگی رابردوا مولازمی
 یه که م محمد رضا خانی
 گرتوه له گه ل چل و دوو
 هاو نیشتمانی ئیرانی تر
 که سه ر به عه شهیره تی هه وره .
 مانین که ته م ته فسره یه کیکه
 له وان ، ته ههش به بیانوی
 نهوه ی گویه له یارمه تیده رانی
 تهوه تزه شورشکیرو پیشکه
 و تهوانه یه که دزی حوکمی
 شای نوکه ر وه ستاونو
 یه کیکه لهو خه باتکه رانه ی
 که پیروباوه ری شورشکیرو
 پیشکوهتوونه بلاو ته کانه وه
 له نیوان رۆله کانی خیله که ی
 که له ناوجه ی کر مه نشا و
 ده ورویشتی نیشته جین .
 ده نگه و باسیکی باور .
 پیگراویش رابکه یافه که
 ته فسره گه نجه له ناو
 گرتوخانه ی ور مه دا درا .

کوردی . .

وه پیشخستنی ته هه
 هونه ره به ستراره
 به دلسوزو کۆل نه دنی
 ته ولاره خوین گهرمانه وه
 که هاتونه ته - وه دینه -
 کوری مهیدانی هونه ری
 شانوییه وه به تاییه تی
 وه هاندانی تهو ئیش که ره
 هونهرمه نذانه له لاین خاوهن

بۆئاگاداری ژماره ۶ سالی ۱۹۷۰

بۆ بریار له سه در دراو محمد غریب نه نجه به گ
 بۆ گشت شریکه کان وه هه مو تهوانه ی په یوه ندیان
 هه به .

لیژنه ی استیلا ی کهرکوی دووم دهس ته کا به کشفی
 لوقی له سه ر تهو زهوی وزارتات که کهوتوه ته دوو
 موقاته عه ی ۱ سه نگور ۲ شوراو له روزانی ۱۰-۲-۹۷۰
 و ۱۱-۲-۱۹۷۰ .

بۆیه پیویسته خوت یانوینه رت له باره گای
 قایمیه تی قه زای دووز نامه بی له روزانی باسکراوا
 به پیچه وانه ی ته ههش لیژنه دهس ته کا به دهر کردنی
 بریاری استیلا دهر حه قت ، به غیابی و به پیی ئوسول .
 ته بۆئاگاداریه وه ک تبلیغی که رسمیه یه بۆ هه مو تهوانه ی
 په یوه ندیان بهم مه سه له وه هه به .

حمید عیبدی
 سه روکی لیژنه ی استیلا ی
 کهرکوی دووم

بۆئاگاداری ژماره ۵ سالی ۱۹۷۰

بۆ بریار له سه ر دراوان گولناز نامق اغا و دلارام
 شیخ رووف تاله بانی و فریده و فریق نامق اغا و توفیق و
 محمد امین و حلاوه و فاطمه ی نه وه ی منصور اغا و طالب
 و نامق و غالب و شوقی و حسیبه و حکیمه و فوزیه
 نهوی عه لی نامق اغا وه عه لی نامق عه لی اغا .

لیژنه ی استیلا ی کهرکوی دووم دهس ته کا به کشفی
 موقعی له سه ر تهو زهوی وزارتات که کهوتوه ته نهو
 موقاته عاتانه ی خواره وه له قه زی دور . وه له بهر
 نه زانرانی جیکه ی هه ندی له ئیوه به پیویست زانرا که
 به وه ی ئیستگه و روزنامه ی ناوخوی بیتان تبلیغ بکری
 بهو نامه بونی خوتان یانوینه ری قانونیتان له
 باره گه ی ناحیه ی داقوق له ورزانه ی که له خواره وه
 باسکراو ، به پیچه وانه ی فرمانی خنکاندی ته هه
 ته مه لیژنه دهس ته کا به روبا ری که شف و ئیستیلا
 دهرجه قتان به غیابی و به پیی ئوسول . ته بۆئاگاداریه
 وه ک تبلیغی که رسمیه یه بۆگشت مبرات گره کبانو
 هه مو تهوانه ی په یوه ندیان به زهوی وزارت بریار له سه ر
 دراوانی باسکراوا هه به .

موقاته عه کان

۱۲ افتخار و ۱۵ زند بنعز
 و ۱۶ البوسراج داوده و ۱۷
 البونجم و ۱۸ جنگوه و ۱۹
 شلخه و ۲۰ تل البصل و ۲۱
 سماقهوی - تامور و ۲۳
 خشامنه و ۱۱ زند یوسف و
 ۱۰ غربه و ۱ شوراو -
 سنگور و ۳ جیکور کازیاره ی
 روز هه لات و ۵۱ ناوگول و
 ۵۴ شیخ هوازی

تاریخی کشف

۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵
 و ۲۶-۲-۱۹۷۰
 ۲۸-۲-۱۹۰
 و ۲ و ۳ و ۴-۳-۹۷۰

حمید عیبدی
 سه روکی لیژنه ی استیلا ی
 کهرکوی دووم

پاشماوهی [له گه ل] هونهرمه نده . . .

دهسه لاته کانه وه ، ههروهها
 له بیرمان نه چی که ئافه رته ی
 کورد بانگ بکه ین بکو
 خه بات له پیناوی گه لانا
 له ریگه ی شانوه ، چونکه
 به راستی گاتی تهوه نیه
 خوشکان هه تاهه تاییه
 له که لو قو ژبنی تاریکی ناو
 مالا به ندبن و چا و
 به ستراره بن الهعاستی بیننی
 ری راست و نیشان دانسی
 به کومه ل وه ته ههش
 تاراده یه که ته کویته سه ر
 شانی باو کو برا نیشتمان
 پهروه ره کان که ریگه یان
 لی نه گرن و له تاریکی ژیا نا
 سه ره و نگومیان نه که ن .
 دوای تهوه نه بی سونی
 شانوییه کی تهوه و
 له شماره که مانا ری گریکی تره
 له بهرده می پیش کهوتنی
 هونه ری شانوییمانا که
 هیوادارم به زوو ترین کات
 میری ته م که لینه ههش
 پرکاته وه و چاره سه ری
 بکات .

۲ . تیه که کهمان
 (تیبی نواندن و موسیقی
 سلیمانی) هه ره له یه که م
 روژی دامه زرا نذنه وه بگره
 له وه پیشیش خزمه تی گه لی
 کوردنه وه ی دوو مه لیه ندی
 کوه لایه تی له سیمانی و
 گه رگه ک
 دهست کراوه به دامه
 زرانندی دوو مه لیه ندی
 کومه لایه تی له سلیمانی و
 کرکوک که هه ریه که یان
 شهش هه زار دیناری تی
 نه چیت .

نویسني : گيسينا مودر جنسکايا

گورښي له غوره لې پوهه : جلال ميرزا کريم

خواونداريتي تیکرایسي و
 هاوبه شي کهزه سهی هیئانه
 بهرهمی درور لسه
 بهر بهزه کانی چینیایه تیه ویه،
 خارنداريتي تایه تی و تاکه
 کسی نه بیته هوی دابهش
 بورن لهت کردنی نه تهره،
 وه نه بیته هوی نه تهره
 نه تهره یه که نه تهره یه کی تر
 ژیر دسست بکات • بهلام
 خواونداريتي تیکرایسي و
 هاوبهش به یوه نډیه کانی ناو
 کومل پته و نه کات و لسه
 همان کاتیشدا له سهر
 بنچینه ی به کسانې ماف
 ره ای په یوه نډی
 دوستایه تی و بریانهش له
 نیون هه موو نه تهره کانا
 بههیز نه کات •

نه تهره ی نوی ساشیالیستی
 که پیک هاتنی له گورانی
 قوناعی سهرمایه داری یه ره
 بو سوشیالیستی نه م بـش
 له نه نجای نه ر بازدا نه ی له
 شیوه ی پیشکه وتنی کومه دا
 نه بیت که نه ویش دهر که وتنی
 قهواره یه کی کره لایه تی و
 تابوری نوی یه •
 سرشته کانی په یوه نډی
 چینایه تی له ناو نه تهره دا
 له سهر بنچینه ی
 سوشیالیستی گورانیکی
 قوولی تیدا هاتوته کایه وه،
 نه بینین یه کیتی فیکری و
 سیاسی نیشتمانی یانسی
 راسته قینه ی نه توی تیدا
 به دیار به کتیت که سهر
 بناغی په یوه نډیه کی تابوری
 نوی پیک هاتوه که نه ویش
 په یوه نډی هیئانه بهرهمی
 سوشیالیستی بانسی و

کومه لایه تی و تابوری
 سهرمایه داری دا به تایه تی
 له کاتی گورانی
 سهرمایه داری و جوونی بو
 قوناعی نیمپریالیزی ، نه م
 بهر بهزه کانی یه به ناشکرا
 له هه موو مهانیکی
 دهره که ویت و له زوه • وه
 به کیتی هیئانه

په پړاوی هاوکاری

نیشتمانی یه کان نه ماری
 خه باتی زرگری خرنه ی
 در به نیمپریالیزی
 چه وساند نه دردا ریکا خوش
 نه کات بو دهر که وتنی

نه کا نه کن • ههروه ها
 په یوه نډی فیکری یاخود
 سیمو نیشانه کانی نه تهره
 پیک نایه ت نه گز له سهر
 بنچینه ی جست و چالاکی
 کومه لایه تی و میژوویسی
 جه ماوهزی گه ل نه بیت •
 پویه ، شتی باش لسه
 تیکه پشنتی هه موو
 نه تهره یه کدا له زهوی به کی
 به پیتی ژیان و کارو نه و
 خه باته دا گه شه نه کات که
 زور به ی نه تهره • واته
 چینی زه حمت کیش
 بهر پای نه کات •
 له زرووی بهرهم هیئانی
 سهرمایه داری دا لسه
 ناوچه کی نه تهره دا جوړه
 بهر بهزه کانی یه که بهیدا نه بی
 که له سهره ناوه هندی جار
 زور له روو دیار تیه بهلام
 له گه ل گورانی قهواره ی

بهره تی دروست بوونی
 نه تهره یه که رینه و به
 سهر جست و چالاکی
 میژوویسی جه ماوهزی زه حمت
 کیش، فراوان بوونی جست و
 چالاکی کومه لانی خه لکی
 بهرهم دهره پاوه یوه لندی
 نیوانیان هویه که بوو بو
 پهیدا بوونی زمان • یه کیتی
 هه ریما یه تی و تابوری نه تهره
 پیک نایه ت نه گز
 جه ماوهزی کی زوری خه لکی
 به پی چست و چالاکی یه کی
 بهرهم دهر به شداری له

که له ک جاران دی بینین
 نه فلامین سینهمانی دیار دکن
 زهنگ و زوخسارین برسی
 وولات و جهین چیهانی ••
 که له خین سهرییا •••
 زهنگ و سیمایین مروان
 لې نه مایه •••
 نه شین باخفن •• نکازن
 بلفن •••

بهری وان لچو نینه ،
 گول چو دهنگازی نینه •••
 ژنو میر ، بچیک و
 بیرمیرن کال ••• بیت
 راوه ستیان لهیفا نیکی
 مروقه کی ••• دا ژبرساندا
 بمریت •
 نهوین راوه ستیان لهیفا
 مرنا وی که سانی گه له ک
 چیرتین به لی بین ماینه
 سهر بییان ، هیشتا دکارن
 ••• دشین ••• بوهستن بو
 دی مریت •••
 بی نه ساخه •••
 بریندازه ؟ ••• نه •••
 هزار جازا نه نهغه
 مروقه که ••• مروقه که •••
 مروقه که لسه دی بیستی
 بیستی دژیت بو برس
 هیه ؟ بو مروق دمریت ژ
 برسان ؟ کی یه خازنی
 ژقانا دبریت دابرن •••
 کی یه گونه هبار ؟ ژبه رچی ؟
 دوژمن !! نه یارن ! دیاره
 نهغه دورنده نه ؟ دیاره •••
 نهز هیدی هیدی بی دناسم !
 رهنکی وان ره شه ،
 برچ زیرین نینن نهغه
 نامرن ژبرسان !! ههر
 به لنگازو ژارو ژیریین
 ره شان ••• سهد مخابن
 مروق ژبرسا ••• بمرن !
 نیمپریالیزم بهمی رهنکا
 تیت ، بی بی دهرافه ، بی بی
 چاخه ، شهفو روژا ، بوهارو
 پاییزا ، هافین و زفستانا ،
 دهرژن •••
 که له خین سهرییا •••
 نه شین باخفن •• نکازن
 بلفن •••
 ژبرسا ، کوناها مهزن •••
 دمرن •

سیاسه تا برسی لنک نیمپریالیزی ژغه می کارین دی بسهر که فتی تره !

غای نقسینی

زهنگ و سیمایین مروان لې نه مایه ••• نه شین باخفن •• نکازن بلفن ••• ژبرسا ، کوناها مهزن ••• دمرن •

پاشماوه ... پاشماوه ... پاشماوه

پاشماوهی [مۆلاک]

ووتانهی کردوه که به ناروه و دراوته پال میلله تانی روژهلته .

بهره می ویزه بی له سالی ۱۹۳۵ از دس بی ته کاسا له وکاته دا نووسره پیشکه و تووه کانی هندستان تانهات ژماره یان زورتر ته بو . کومه لیکیان پیک هینا په ناوی (کومه لئی نووسره پیشکه و تووه کانی

پاشماوهی [گفتوگوییەك]

قارمانه کان ریک و پیک بن، وینهی سووچیک له ژبان و سايکوموجیه تی مرقف دهر بخا، پاریزگاری ته و جهوه رانه بکات که مهرجن بو کاریکی هونهری، ههر چیروک نووسیک ته گهر توانی بگانه سهرووی پسه ناوه راستی ته مهرجانه، ته توانی به جیروکه که ی بلین چیروک، ته گهر له و پله ییش هاتسه خواروه و چیروکی «خراب» واته سه رنه که و توه .

پ : به لای ئیوه و مه رجه کانی چیروک نووسین گامانه ن ؟

و : به لای منه وه هیچ مهرجیکی ته کادیمی بو نووسینی چیروک نی یه به کو ته بی له چیروک نووسا هندی خه سیه تی تاییه تی بی، وه کو زانینی زمان، په بی توانا خوننده و هی زوریهی چیروکی نه ته وه جیاوزه کان به تاییه تی به ره می چیروک نووسه کانی سه دهی نوزده می نه وروپا، له مهش به تاییه تی چیروکی کلاسیکی روزسی .

پ : به گشتی له کوی وه دست بکه ین به ره خنه ؟ وه که ده سیسمان پی کرد ته بی چون بی ؟

و : داخی گرانم تا سناکه ره خنه یه کم یه کوردی نه خوننده و ته وه ره خنه ی بی بلین، شه ره جنیو هیچی تر، وه ئه وانه ی ته مهره جنیوهش نه کن، راستی یه کی زور گرنگیان له بیر چوته وه، نه ویش ته وه یه، که ره خنه له چیروکیک یا خود پارچه شیعریک ته گرن، نه نجامی هه موو قسه کانیان نه وه ته گه ینی که چیروکه که چیروک نی یه و شیعره که ش شاعر نی یه . نیمه نه وه ته زانین که ته گهر چیروکیک یا خود شیعریک له خوار پله ی دیار گراو بی بو بهره می نه ده بی، نه بی خویان و خوندریش مانوو نه گهن و ههر ناویشسی نه هینن، چونکه پیاو قابی خوی به شتیکه وه خهریک بکا که «شت» نه بی نیمه له کاتیکا نه توانین دست به ره خنه بکه ین له وکاته ی که تهماشای

هند) له وانه ی که ده سی بالان هه بوو له دامه زرانندی ته م کومه له : برم شانده ، سجاد زاهیر ، راج ناناند ، له و ماوه یه ی له انگلتر ا بوو په یوه ندی له گهل نووسه رو زاناکان نه وئ دا په یدا کرد له وینه ی جاک لندس ، چون سومر فلید .

له گهل دکتور مارف

بهره می تازه بکه ین، وه کو منالیکه تازه له دایک بووه، به لام ره خنه گر هیشتا چاوی بی نه که و توه، نابی له پیش بینینیا حوکمی خوی بدا به وه ی جوانه یا ناشیرینه ته نیا چونکه باوک و دایکی نه ناسی . ره خنه گر نه وه زه لاهه نی یه له چایخانه دایشتی و برووسکه کانی روزنامه ته خوننده وه ، به لکو خوننده راویکی میرو بلیمه ته نه چینه نار ناخی دهر وونی ورشه رو دایه کانی بهره می نه ده بی به وه ، به لام نه وه ی ثالی فلان شیعرو زور جوانه فلان که س چیروک نووس نی یه ، بیسه ووی نه یه وی خوی نه هینیتسه ریزی برووسکه خوننده کانی چایخانه کان !

پ : به زای ئیوه روزنامه و گو قاری گوردی له مه قوناغه دا چ جوړه ربه سازو شیمه به ک بگریت !؟

و : روزنامه و کوواری کوردی ته بی ده نگ دانوه ی پروا ووهی « کوردایه تی » بی، خه ریکی روون کردنه و ی سامانی نه ته وایه تیمان بی، له بیری ته سسک دور بکه ویته وه، وه زیاترینی روشنیری کورد له دوری خوی کو بکاته وه . نه وه ی ووتار بو روزنامه و کوواری نه نووسی نابی سه ره سستیکی ته و او بی، مه به س لیره دا نه وه یه هه رچی ناروه ووی ته کا بی، من سه یرم به و روزنامه نووسه دی ته گهر ماوه ی نووسه ریکی بدا «با دوکتوراشی له گیرفانای » بو نه وه ی بلی فلان که س شاعیر نی یه ! جا نه و « دوکتوره » ته گهر به وه قایل بی ته و وشه یه م له دم بیته دهر وه، نابی روزنامه نووسه که به مه قایل بی، نه بی ده ست به جی پی بی : نه ری بوچی فلان که س شاعیر نی یه ؟

پ : ته و ته رگانه ی ته مور له ته ستوی روشن بیری کورده گامانه ن ؟

و : نه ریکی ئیجگار قورسه، ته گهر توانای ته بوو با هلی نه گریت ! روشنیری کورد ته بی خوی بناسی، له چ باریکا خزمه تی بو ته کری ته بی نه و باره بگریت .

پاشماوهی [نه خشی]

ته عدا دیه کان نه خوینری . . . چهنه دهر ویه ک بو ماموستا کان . . . نامانجی نه و دهر وانهش بو به رز کردنه و ی پله ی زانیاری ماموستا کانه تا بتوانن شان به شانی ته م پیشکه و تنه نویه دا برونه مه یانی ئیشه کانیان . وه هه روه ها یارمه تی دانیان بو بوژانه و ی نه و ته جرو بانه ی وهریان گرتوه له ژیان دا . . . له به ز نه وه به ریوه به رایه تی بیر له کردنه و ی چهنه دهر ویه کی به روه رده یی ته کاته وه به مهر چی سهر به به ریوه به رایه تیه که وه بی بو ماوه ییک وه بو به رز کردنه . وه ی راده ی زانیاریان، وه باسکردنی نه و ریگایانه ی که وا په یوه ندیان به فیر کردن هه یه، وه هه روه ها دوان له سهر نه و پروگرامی که وا بو قوتا بخانه کان دانراون له گهل پی ویستیه روون کردنه . وه کان له باری نه و گورانه ی که به سه ریان هاتوه . . .

په زانیه تی . . . نه و شوینو قوتا بخانه و ناموزگراینی که وا نیازی دامه زرانان هه یه به پیی خواره و که باس ته کین به سهر سهاله کانی پرژه پینج سهاله که دا به شد کراون : خویندن هونرایه تی . . .

۱ - کردنه و ی درو قوتا بخانه ی گشت کمال یه که میان له دهوک، ره دووه میان له خانه قین، ره فراوان کردنی قوتا بخانه ی به کره جو ۲ - قوتا بخانه ی هونره ناو مالیه کان له شاری سلیمانی .

بهریوه به رایه تی (۱۴) ئوتومه بیلی لاندروقه ری شوی، بو ته مهش داوا له بنکه ی کومه لی نه وئ، بو ته مهش داوا له نه ته وه ککر توه کان ته کین له عیراق - یونسکو - بو جی به جی کردینان بومان، وه هه روه ها پیوستمان یه به پینج کتیب خانه ی هه مان له گهرو که کان وه هه روه ها به پینج کیشایخانه ی هه مان چهن . . .

بنکه رهوشنیرییه کان ته م بنکه رهوشنیریانه ی خواره وه دانراون بوجه به جی کردن :

کردنه و ی قوتا بخانه یه که وا پیک هابتی له دوو پول له گهل یاریگایکی منالان، وه سی قوتا بخانه ی سه ره تایی، وه قوتا بخانه ییکی ناوه نجی ته و او، وه شوینی چاودیری روداوه کان له دهوک .

و کردنه و ی قوتا بخانه ییکی دوو پولی، له گهل یاریگایه ک و باخچه ییکی منالان له ناو

که رکوک دا . . . وه هه روه ها کردنه و ی (۹) قوتا بخانه ی سه ره تایی وه قوتا بخانه ییکی ناوه یخی ته داو له چه مه مال . . . وه اله سلیمانی دا، کردنه و ی (۱۰) قوتا بخانه ی سه ره تایی و ناوه نجی ته و او له هه بچه، وه قوتا بخانه ییکی تر ناو نجی له دهر یه ندی خان . . . وه کردنه و ی قوتا بخانه ییکی دوو پولی له گهل یاریگایک و باخچه به کی منالان، وه قوتا بخانه ی سه ره تایی و ناوه نجی سه ره تایی له شه ره تایی له دهوک و قوتا بخانه ییکی ناوه نجی له گهل به کی منالان، وه قوتا بخانه ییکی چاودیری رو و اووه کان له خانقین . . . وه له سالی ۱۹۷۰ کردنه و ی قوتا بخانه ییکی منالان وه یاریگایک له زاخو، وه سی قوتا بخانه ی سه ره تایی له دهوک و قوتا بخانه ییکی ناوه نجی ته و او له ازخو له گهل به شی ناوه خوی بو (۲۰۰) قوتا بی له مهر که زی دهوک .

و له سلیمان دی : کردنه و ی باخچه ییکی منالان له هه لپچه وه (۱۰) قوتا بخانه ی سه ره تایی، وه دامه زرانندی بنکه ییکی رهوشنیری، وه کردنه و ی (۲۰۰) قوتا بی کج یگری، وه کردنه و ی قوتا بخانه ییکی ته و او له شه زوردا .

ده سکه هوتی

شورشگراینی هوزه مبیق شورشگراینی هوزه مبیق توانیان ۳۳ سه ربارزی پورته گالی قه لا چووبکه ن له هیرشیک دا که کردیان بو سه ره مه رکه زیکی سو بایی خواروی هه ریمی نیاسا . به یان نامه یه کی به ره ی رزگاری هوزه مبیق له فهرلیمو - که نازانسی تاس بلاوی کرده وه که هیزه کانی ته م به ره یه سه ره که و تنیکی یه کجار نازایانه ی له شه ره کانی دا ده ست خسته وه که له گهل داگیر کرده پورته گالیه کان کراوه له ناوچه کانی ناما تو بوو - اواناگو - و تشی ستندو .

به یان نامه ی پارسی

کوه نویستی فره نسی . . . له به یان نامه یه که دا که مه کته بی سیاسی لیژنه ی له - مه سیمبا - له به شی مهر که زی پارسی که مونیستی فره نسی ده زی کرده ناماده یی خوی روون کرده - ته وه بو خه باتی بی ووچانی بو یه کیه تی کارو له پینساو پیشکه و تنی کومه لایه تی دیموکراسی و سوشیالیستدا هه ر ته م به یانهش ده ری خسته وه که تا ئیستا ۳ پارسی رای خویان دهر بریوه بو ته م بانکه وازی یه . هه روا پارسی سوشیالیستی و سوشیالیستی یه ککر توه مه به ست و تارم زویان دهر خسته بو نه وه ی چهنده ها گفت و گو ی دوو قوئی بگری به ره له به سترانی ته م کوبه نه وه یه .

بو ئاگاداری

به بیی ناروه زومان بو ماوه فراوان کردن له به رده م ژماره یی که کی زوری به لئنده ره کانا که به شداری بکن له مناقسه ی نه ییسی، هینانی (۶۰۰۰) تن به ردی که چ بو ته م به رزه و نده، بریارمان دا به دري کوردنه و ی ماوه ی قبول کردنی و هرگرتن هه تا ۲۱-۲-۱۹۷۰، نه وانه ناروه زی به شدار بون ته کن مراجعه تی به ریوه به رایه تی حساباتی ته م به رزه و نده بکن بو وه رگرتنی مهرج شیوه ی به شدار بون به رامهر به (۳) دینار که قابیلی گه رانه وه نیه وه پیویسته کفاله تیکی مصرفی که بریتی بیت له (۱۲۵۰) دینار بدریت وه ک تأمینسی سه ره تایی مناقسه که .

نوری رشید به ریوه به ری گشتی و به ره کی ته نجومه نی به ریوه به ری ته به رزه و نده وه هه رجه نده ته هه مه چیه نقوی سه رچنار

بۆ ئاگاداری ژماره (۱) سالی ۱۹۷۰ له بهرپۆه بهرایهتی ئنحصاری توتنهوه

به پێی ئه حکامی ماده بیست و ههشت له قانونی ئنحصاری توتن ژماره ۵۴ سالی ۱۹۵۲، وه بۆ جێبهجێ کردنی بریاری ئه نجومهانی ئیـداره ی ئنحصاری توتن ژماره ۱ و ۲ که له کۆبونهوهی ههژده هه میا له بهرواری ۲۴-۱۲-۱۹۶۹ دا دراون .
بریارمان دا نرخـی فرۆشـتنی توتن و تنباک و جگه ره ی میکانیکی سالی ۱۹۷۰ به م جۆره بیت :

۱ - نرخـی فرۆشـتنی توتن و تنباکی سالی ۱۹۷۰ :
یه کهم : توتن چاک کراو
(خام)
نرخ به کیلو
فلس

دهرجه ممتاز - ۱	۶۵۰	شهش سه دو په نجا
دهرجه ممتاز - ۲	۶۰۰	شهش سه دو فلس
دهرجه یه کهم - ۱	۵۲۵	پینچ سه دو بیست و پینچ فلس
دهرجه یه کهم - ۲	۵۰۰	پینچ سه دو فلس
دهرجه دووهم - ۱	۴۴۰	چوار سه دو چل فلس
دهرجه دووهم - ۲	۴۲۰	چوار سه دو بیست فلس
دهرجه سیه م - ۱	۳۳۵	سێ سه دو سێ و پینچ فلس
دهرجه سیه م - ۲	۳۲۰	سێ سه دو بیست فلس

۲ - نرخـی جگه ره ی میکانیکی سالی ۱۹۷۰ :

نرخه که ی
به کۆمه ل به دانه
فلس فلس

ژماره ی جگه زه کانی

- جۆری پاکه تی
- ۱ - پاکه تی کارتۆن کاغه زی ئه لمنیوم داپوشراو به سلوفین له جگه ره ی غازی و لوکس
  - ۲ - پاکه تی کارتۆن کاغه زی ئه لمنیوم داپوشراو به سلوفین له جگه ره ی به غدا به فلتره وه
  - ۳ - پاکه تی کیسی کاغه ز، کاغه زی ئه لمنیوم داپوشراو به سلوفین له جگه ره ی به غدا ی فلتر
  - ۴ - پاکه تی کیسی کاغه ز له جگه ره ی به غدا ی فلتر داپوشراو به سلوفین

دووهم - توتنی چاک نه کراو
(شکاوه)

دهرجه ی یه کهم	۴۰۰	چوار سه دو فلس
دهرجه دووهم	۳۳۰	سێ سه دو سێ فلس
دهرجه سێ یه م	۳۰۰	سێ سه دو فلس
دهرجه چوارهم	۲۴۰	دوو سه دو چل فلس
دهرجه ی ممتاز	۴۵۰	چوار سه دو په نجا فلس
دهرجه ی ممتاز	۳۵۰	سێ سه دو په نجا فلس
دهرجه ی یه کهم	۳۰۰	سێ سه دو فلس
دهرجه ی دووهم	۲۵۰	دوو سه دو په نجا فلس

شۆینی به ره م هینانی
شه ریکه ی دو که لی عیراق

۴۷	۵۰	شریکه ی دو که لی عیراق
۶۲	۶۵	شریکه ی دو که لی عیراق
۶۰	۶۵	شریکه ی دو که لی عیراق

بریقهدار له ده ره وه وه کاغه زی زیوی له ناوه وه که ۳ ریز جگه ره ی تیا (۷+۶+۷) و درپیره ی هه ر جگه ره یه ک ۸۴ ملم (کنگ ساینز)

۵ - پاکه تی کارتونی داپوشراو به سلوفین و کاغه زی زیوی له ناوه وه له جگه ره ی به غای فلتر

۶ - پاکه تی کارتۆن کاغه زی ئه لمنیوم داپوشراو به سلوفین له جگه ره ی جمهوری و ترکی

۷ - پاکه تی کارتونی له جگه ره ی بابل به فلتر و داپوشراو به سلوفین له ده زه وه و کاغه زی زیوی له ناوه وه له جگه ره ی سێ ریزی (۷ + ۶ + ۷) و درپیره ی جگه ره ۸۴ ملم به جمی (کنگ ساینز)

۸ - پاکه تی کیسی کاغه زی جگه ره ی صلاح الدین فلتر داپوشراو به سلوفین له ده ره وه و کاغه زی زیوی له ناوه وه که ۳ ریز جگه ره ی تیا یه (۷ + ۶ + ۷) و درپیره ی جگه ره ۸۴ ملم جمی (کینگ ساینز)

۲۰	۶۶	۷۰	شریکه ی دو که لی عیراق
۱۰	۳۳	۳۵	شریکه ی دو که لی عیراق
۲۰	۵۲	۵۵	به رژه وندی دروست کردنی جگه ره له سلیمانی و شریکه ی دو که لی عیراق

۲۰	۸۶	۹۰	شریکه ی دو که لی عیراق
۲۰	۶۲	۶۵	به رژه وندی دروست کردنی جگه ره له سلیمانی

به زیوه به ری گشتی و سه ره کی ئه نجومهانی به زیوه به رایه تی حسن حسین

دیمه زانی کوردستان

شوانیک له کوردستان

له ناخی ده روونهوه

نهمر -

نهوهی نه مرد ،
 نهو کهسه بوو ...
 بو ستهم سه ری که چ نه کرد
 نهوهی ژیا ،
 نهو گیانه بوو ...
 بو زورداری ملی نه دا .
 له کتیا ...
 له میژووی پر له خباتی میلله تانا .
 له چروکا ...
 له زبری دهستی ئینسانا .
 له پیکه نین ... له گریانا
 له چاوی پر خوله میشی منالانا .
 نه ووتانه مان بهدی کرد
 نهوهی نه مرد ،
 نهو کهسه بوو ...
 بو ستهم سه ری که چ نه کرد
 نهی ئیمه ی کورد ...
 بهم ووتانه برومان کرد ؟
 هه ندیک ئه لین ، نهوهی نه مرد
 کوردیک بوو دور له ئیستای کورد
 بی خه م سه ری نایه وه و مرد
 بهلام میژووی میلله ت نهلی :
 نهوهی نه مرى ،
 نهو کورده یه ...
 نهو بهنگاوه رو مه ده یه
 نهو بهنگاوه رو مه ده یه
 بو ستهم ملی که چ نه کرد

خه زانی

نهو جهانیهی خهوی پیوه نه بینم

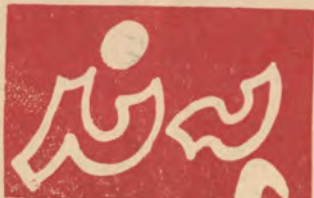

نه ما ئیری
 نهو له زه نس
 له ئیستون هیموز
 نهو نه پیری :
 نهین
 خه و به جیهانیکه وه نه بینم
 که سی تیا نه بیت قینی له
 که س بیت ...
 جیهانی ! پر بیت له
 خوشه و بیستی ...
 دهنگی گوردانی ناشتی ،
 تیا به زبیتته وه ...
 خه و به جیهانیکه وه نه بینم
 هه مرویان ...
 تامی سه ره به سستی و
 بهختیاری بکه ن ...
 جیهانی ... جیکای
 چا و برسیه کانی تیا
 نه بیتته وه ...
 خه و به جیهانیکه وه نه بینم
 ره شو سپی ...
 هه مو از که زیکی نه ده میزاد
 مافی سه ره به سستی هه بیت
 به شیان له خهرو سهامانی
 سه زه مین وهک یهک بیت !
 هه مو نه ده میزادی مافی
 هه بیت ...
 له دنیای دا ...

بیریکه راگوزاری

زور جار ...
 که به تهنیا نه بم ...
 نه که وهه بیر کردنه وه ...
 بیر کردنه وه لهو ژیا نهی
 به سه ری نه به م ...
 لهو کرده وانیهی کردووم
 یان نه مه ویت بیان که م ...
 بیر له وه نه که مه وه ...
 چون هاورى کانم رازی
 کردو ...
 یان دلی هه ندیکیان
 شکاندوه
 وه بیر نه که مه وه ...
 له دواى نه مانه هه موو ...
 که بوون و روویان داوه ...
 ئایا چی بکه م !
 وه ئایا نه نجام چی نه بیت
 که نه نجامی بیر کردنه وه
 به ریکایه کی راسته
 نه مبات ... نه که مه نه وهی
 نه بیت دلپاک و دل نه مر
 بم ...
 له گه ل هه موو نه وانیهی
 له گه لئا نه ژین ...
 وه دل ره قو بی به زه یی بم
 به رامبه ز به خوم که کردووم
 یه که م لئ بوه شیتته وه
 نیشانه ی « ناشیرینی » پیوه
 بیت !!
 چونکه هیچ سزایهک
 به قه ده سزای خوم ناتوانیت
 ته میم بکات و له هه له راسته
 کاته وه ...
 من ... له نه نجامی
 بیر کردنه وه دا نه که مه نه م
 راستیانه ...
 توش ... پیویسته
 وایت ...
 پیویسته هه موومان ...
 به م جو ره بیر بکه ینه وه ...
 وه بریر به م جو ره به دین
 به م جو ره بیر بکه ینه وه
 وه بریار به م جو ره به دین

زیانی بهختیاری به سه ره
 به بیت ...
 خه و به جیهانیکه وه نه بینم
 ره گ و ریشیهی هه ژاری و
 چه وسانه وهی تیا هه لکه نرا
 بیت ...
 خوشی دای گر تبیت ...
 جوان بیت وهک « یاقونی
 سپی » !
 خه و به جیهانیکه وه نه بینم
 هه موو نه ده میزاد ...
 به ئاسانی ئاواته کانی
 تیا بیتته دی ...
 وه به م جو ره هه مو روژیک
 « خه و به جیهانیکی واوه
 نه بینم » .

له هه ربافی گوئی

هه ره که سستی بتوانیت ،
 چاکه بو مرۆفایه تی بکات
 نه وسائته توانی سنگ ده ر
 په رینی و بلتی :
 من پیلوم !

ته له فزیون له نه مریکا :
 ● له نه مریکا دا له ماوه ی
 هه فته یه کا (۷) هه زار کاری
 شه رو شوڤ و کوشتن
 له ته له فزیوندا پیشان نه دریت
 وه له یابانا له ماوه (۲۴)
 سه عاتدا (۵۵) کاری
 کوشتن و (۶۰) دیمه نی
 خوشه و بیستی پیشان
 نه دریت

په یکه ره قسه نه کات !
 ● پاش (۵) مانگی تر
 له توکیودا پیشانگای په یکه ری
 له مو م دروست کراو
 نه کرینه وه که په یکه ری که وه ره
 پیاوانی جیهانی وهک هیتله رو
 موسولینی و چه رچل ...
 هتد تیدا نه بی ... شستی
 سه یر له مه دا نه وه یه که نه م
 په یکه رانه له ریگای
 نه له کترونی به وه نه جولیو
 قسه ش نه که ن .
 سه ره که وه توه یان نه ،
 نه مه ش به ره وهی شانۆیه که
 له بهرچاوی خه لکی بنوینریت

په خه گری نه لکترونی
 له چینی میلی !
 له شازی « کانتون » له
 چینی میلی ، شانویه کی
 گه وه ، نامیریکی عه قلی
 نه لکترونی تیا دانراوه ،
 که وه لامی نه و پرسیاران
 نه دا ته وه ئاراسته ی نه کریت
 سه رباره ت به جۆنیه تی
 نه و شانویه نه یانه ویت
 پیش که شی بکه ن ، ئایه

